

དཔྱོད་ལྡན་སྣོད་ལྷན་སེལ་བའི་ཉེན་བྱེད།

མཁའ་ལྷོ་ལྷོ། མཁའ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ།

མཁན་རྒྱུ་པ་སྒྲ་རྒྱལ་མཚན་མཚོ་ལ

སྒྲིབ་སྒྲེང་། ལམ་གཤམ་ཉུང་མ་ 000

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ། 1

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཚད་མའི་གཞུང་བཅུ་མས་པའི་དགོས་པ། 1

ཚད་མའི་གཞུང་འདི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་གང་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་མིན། 19

བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོ་བ་གང་གི་གཞུང་མིན་དཔྱད་པ། 20

གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ། 23

གཞུང་འདིའི་སྐྱབས་འགྲོའི་ངག་དང་དགོས་འགྲེལ་ངག་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤུན་པ། ...25

གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤུན་པ། 35

སྒྲོགས་སྒྲུའི་ཚུད་པ་འདིར་གཞུང་གང་ལ་ཚུད་པ་དང་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱུང་བ་
 ཡིན་མིན་དཔྱད་པ། 40

གང་གིས་ཚུད་པ་པོ་ངོས་འཛིན། 44

ཇི་སྟར་ཚུད་པའི་ཚུལ་དང་དེའི་ལན་བསྟན་པ། 47

དེ་ཉིད་བཟུལ་ལན་གྱི་གཏུན་ལ་དབབ་པ། 50

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤུན་པ། 62

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཤུན་པ། 69

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤུན་པ། 73

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ། 73

སྒྲིབ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས། 78

རྟགས་གཞན་བཞི་པ། 96

དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤོང་། 106

ལྟར་སྒྲིབ་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ། 111

འབྲེལ་བའམ་བྱས་མི་རྟག 114

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་
གཞུང་གང་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ། 116

རྟགས་འཛིན་སེམས་སོགས་ལ་དྲོགས་པ་དཔྱོད་པ། 122

ལུང་འགལ། 153

མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བསྟན་པ། 159

མ་མཐོང་ཅམ་སྟོག་ཁྱབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་གྱི་དགག་པ། 160

ཚད་མ་ལུགས་གསུམ། 164

རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤའ་པ 167

གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དྲོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ། 168

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤའ་པ། 172

སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་བསྐྱོར་བཤའ་པ། 185

ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ། 204

བདའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ། 223

ཉོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ། 228

དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ངོས་བཟུང་བ། 252

མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་བ། 257

མོག་ཉོག་ལྷན་པོའི་ཉགས་སུ་བསྟན་བ། 263

ལེའུ་གཉིས་བ།

ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། 265

ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ། 269

རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དྲོགས་གཙོད་བ། 272

དབང་སྤྱུག་ཉག་པ་དགག་བ། 281

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ངོས་བཟུང་བ། 284

ཀུན་མཁྱེན་ཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན། ཚོལ་བའི་ཚུལ། ཀུན་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བའོ། 301

དེས་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ། 302

པར་བྱང་སློན་ཚིག་ནི། 311

མང་ཐོས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་སློབ་སྦྱིང་མཁན་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་པར་
 རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་ཚོམ་གཞུང་ཆེན་པོ་ཉི་ལཱའི་ཁོངས་ནས་ཚད་མ་
 རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སློབ་མཁས་པའི་དབང་པོ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་གསུང་
 ཡིག་ཆའི་དོགས་གཅོད་ཁ་སློང་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་ལྡན་སྤྱིང་ལྷན་སྐྱེས་ལེལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་
 བ་ལས། ལེའུ་དང་པོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་པར་བཤའ་བ་དང་། ལེའུ་
 གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ལས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་བར་གྱི་གཞུང་དོན་ཐོག་རྒྱ་བོད་
 གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་དང་། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་རི་སྟེང་ཅིག་མཆིས་པ་དག་ལས།
 རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་། གཞན་དང་
 གཞན་གྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བརྒྱན་འོས་རྣམས་བརྒྱན་ཉེ་ད་དུང་བཅད་དོན་མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་
 གནད་དག་ལ་དགོ་རང་ཉིད་ནས་ལུང་རིགས་འི་མ་མེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅེས་དུ་བཏོན་ཉེ་རྣམ་
 བཤའ་འདི་བཞིན་བཀའ་ཚོམ་མཛད་བཞིན་སྲུང་། བསྟན་པ་སྤྱི་སློབ་ཀྱི་བོད་ཆགས་དབང་གིས་
 དགོ་མཚོག་རེ་ཞིག་སྤྱིའི་བཀོད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་བཞེས་པར་བརྟེན།
 གསུང་ཚོམ་འཕྲོ་ལུས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སློབ་མཁས་དཔྱོད་གསུང་ཚོམ་རི་བཞུགས་
 འདི་བཞིན་སློབ་སྦྱིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འཕྲོ་བོན་བཏང་སྟེ། སྤར་ལྷགས་པར་དུ་བཞུགས་པ་གྱི་
 ལོ་༢༠༡༡ ན་ལོར་སློབ་སྦྱང་དུ་པར་ཅ་གསར་བསྐྱོགས་བྱས་ཉེ་སྤར་བསྐྱོན་ཞུས་པའོ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ།

ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྤང་དོར་གནས། །
 རི་བཞིན་འདོམས་ལ་སྐྱ་མེད་སྤྱོད་བའི་ལུལ། །
 མཚུན་པའི་གཏེར་གཅིག་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། །
 དབྱེར་མེད་དེན་ཅན་སྐྱ་མར་གྲུས་བཏུང་ནས། །
 སྐལ་ལྡན་ཐར་བར་བཀྱི་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཚོག། །
 འབྲུམ་སྤག་རིགས་ལམ་འབྲུལ་གྱིས་སྤང་དོར་ཚུལ། །
 རི་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཚད་མའི་གཞུང་གི་དོན། །
 ཅུང་ཟད་འབྱེད་ལ་སྤོ་བའི་རྒྱངས་སྤང་འཕྱོ། །

དེ་ལ་འདིར་སྟོན་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ་
 རྒྱལ་ས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གཟུགས་ཉེ་སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་བ་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་བར་
 བསྐྱལ་ནས་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཚུན་པའི་གོ་འཕང་སྐྱ་ན་མེད་བ་ལ་ཉེ་བར་གཞག་བར་
 བཞེད་དེ། ཟབ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་རི་སྤྱེད་ཅིག་བཀའ་སྤུལ་བ་རྣམས་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་
 འུ་རྣམས་ཀྱི་སློ་གོས་དང་འཚོམ་བར་རྒྱལ་བའི་དགོངས་བ་མ་ཞོར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་བ་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྐྱར་
 ཚོགས་ལྟར་བཟང་ལས་འདས་བ་བྱོན་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུབ་པའི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་
 སྤྱིང་འདིའི་སྟོན་ཀུན་ཏུ་འགོངས་བར་མཛད་པར་གྱུར་ཏོ། །

སློབ་དཔོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཚད་མའི་གཞུང་བརྣམས་པའི་དགོས་པ།

དེ་ཡང་དུས་རེ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་འཕགས་པའི་ལུལ་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་

གི་ལྷ་བ་ངན་བས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་སྡེ་གས་པའི་གཞུང་ལུགས་འཛིན་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་
 དེ་དག་གིས་ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དག་ལ་
 འགྲན་པའི་དོ་རླེ་ཆེར་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་ཉམས་སྲུ་གཞུག་པའི་སྐབས་ཤིག་ན། སྤར་གྱི་ཐུགས་
 བསྐྱེད་དང་སྤྱི་རྒྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤང་པོ་ཉིད་སྟེ་
 སྤྱོད་པ་སྤོང་བྱེད་མེད་པའི་བུ་ཞེས་པར་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་འབྱུངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་གཞོན་ཀུའི་དུས་ནས་བྲམ་ཟེའི་རིག་གེད་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་
 མཐའ་དག་ལ་མཁས་པའི་ལུས་དུ་བྱིན་པ་བྱུང་། གནས་མ་བུ་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པའི་མཁན་
 པོ་སྤང་པོ་བྱིན་ཞེས་བྲ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཚན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་གསོལ། མཁན་པོ་
 ཉིད་ལ་གདམས་ངག་ཞུས་པས་དེས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་འཚོལ་བའི་གདམས་པ་བྱིན་པ་
 ན། དེ་དངོས་པོ་ལ་མེད་པར་གཟིགས་ནས་དོན་གྱིས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་བསྟན་པས་
 ཁོ་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལྷུང་བ་བྱོད་འདྲིའི་མ་སྟོད་ཅེས་མཁན་པོས་བྱིར་བསྐྱེད།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན་གྱི་བྱུང་དུ་བྱོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྟོད་མཐའ་དག་
 གས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ཁ་ཏོན་དུ་མཛད་དོ། །སྤྱོད་པ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཞིག་
 ལས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱུངས་ཀྱི་དབང་དང་སྐྱབ་ཐབས་མ་ལུས་པ་གསུམ་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་
 སྐྱབ་པ་ལྷུང་སྤངས་པ་ལས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ནམ་འདོད་དུ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་དབུགས་
 དབྱུང་སྐྱལ། དེའི་ཆེ་ལུལ་ཨོའི་བི་ཤའི་ནགས་ཚལ་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གཞོལ་ཏེ་ལོ་འགའ་ཞིག་འདས་པ་ན། དཔལ་ན་ལེ་རྒྱར་དབང་སྐྱབ་ཆེན་པོས་འབྲལ་མེད་དུ་རྗེས་
 སུ་འཛིན་པ་ཏོག་གི་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་པའི་ལྷ་སྡེ་གས་པ་དག་གིས་ཚོད་པའི་སྤྱོད་པ་བཞུགས་པ་ན།

དེར་གནས་པའི་ནང་པ་ནམས་གྱིས་ཚོད་མ་རུས་ནས་ཤར་སྤྱོད་པ་སློབ་དཔོན་འདི་

ཉིད་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་སྤྱི་སྤྱོད་གས་པ་ནམས་ལན་གསུམ་པམ་བར་མཛད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ནང་བའི་
བསྟན་པ་ལ་བཀོད། སློབ་དཔོན་འདིས་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱུང་བར་དམིགས་
པ་བརྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་ཅུ་མཛད།

སྐར་ཡང་ཨོ་ཁི་བི་ཤའི་ཡུལ་དུ་སྐར་སྐར་སྐབ་པ་མཛད་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐར་
བཅམས་ཟིན་པའི་རིགས་སྟོ་དང་། རྒྱུང་གི་རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་
ནམས་འཐོར་བུ་བ་གཟེགས་ནས་དེ་ཀུན་གྱི་གནད་བསྐྱུས་པའི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཅོམ་
བར་བཞེད་ནས་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཉིད་བྲག་ལུག་གི་དོས་སྤྱོད་རྒྱས་
ཀྱིས་གྲིས་པ་ཅམ་ནས་སྤྱིང་འདིར་འོད་ཀྱི་སྤྱང་བས་བྱུང་བ་དང་། ས་གཡོས་ཤིང་སྐྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་
བར་གྱུར་ཏོ། །

དེའི་ཆེ་སྤྱི་སྤྱོད་གས་སྐབ་རྒྱལ་ནག་པོས་འདི་གང་གི་བསྐྱུས་ཡིན་སྐྱུམ་དུ་བརྟག་པ་ན་སློབ་
དཔོན་གྱིས་གཞུང་ཅོམ་པའི་མཐུ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སློབ་དཔོན་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་
ལུལ་དུ་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་འོངས་ནས་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་བསྐྱུས་ནས་བཞག་པ་ལན་
གསུམ་བྱུང་བས་མཐར་སློབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཞོག་ཅིག

ཅོད་པར་འདོད་ན་གཟུགས་སྟོན་དང་། ཅོད་པར་བཤིའོ། །ཞེས་གྲིས་པས་བསོད་སྟོམས་
ལས་སྤྱིར་འཁོར་མཚམས་ཁོའི་གཟུགས་དངོས་སྤྱོད་ཏེ་ཡོད་པ་ལ་ཅོད་པས་ལན་གསུམ་པམ་
བར་བྱས། དེ་ནས་ད་རྒྱ་འབྲུལ་འགྲན་ཟེར་ནས་དེའི་ཁ་ནས་མེ་སྐར་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚོས་གོས་
དང་ཡོ་བྱུང་བསྐྱེགས་པས་སློབ་དཔོན་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་མ་རུང་བ་འདི་འབྲེལ་སྐྱུམ་དུ་
སྤྱོད་པའི་ཏུ་སྤྱོད་ནས་ཐོད་ལེ་གོར་ནམ་མཁམ་འཕངས་པས་དེ་ནས་ས་ལ་སྤྱང་བའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་
གྱི་སེམས་གཏོང་བར་དགོངས་པ་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཐོད་ལེ་གོར་བསྐྱུས་

ནས་ཁྱོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ལུ་སྟེགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞི་དཔར་མི་རྒྱས་ཤིང་དུས་ཕྱིས་
སྲུ་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ངས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་རྗེས་
སྲུ་འཛིན་ནོ། །

ཞེས་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཚུམ་པའི་བསྐྱེད་མ་མཛད། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་
ཀྱང་སྤྱིང་སློབས་ལྷག་པར་འབེལ་བར་གྱུར་ནས་ལེ་ཏུ་རྒྱག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཚད་མ་ཀུན་
ལས་བཏུས་པ་ཆ་ཚང་བ་ཚུམ་པར་མཛད་ནས་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཡང་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་བགོ་སྐྱེལ་མ་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་།

རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཉོགས་བཟོད་མདུན་ལེགས་མར།
བྱང་སྟོགས་འདི་ན་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ། །
སྦྱངས་དང་མ་སྦྱངས་དུ་མ་མགྱིན་གཅིག་ཏུ། །
མདོ་དང་སྡེ་བདུན་ཀུན་ལ་བྱང་ཚུབ་ཏུ། །
བགོད་པའི་ཉམས་ལེན་རིམ་པ་ཡོད་མིན་ཟེར། །
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་སྟོགས་གྱི་སྦྱང་པོ་ལ། །
དངོས་སྲུ་འདི་ཚུམ་འདི་ནི་མ་འོངས་དུས། །
འགོ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །
གསུང་གི་གནང་བ་སྦྱེལ་བའང་ཚད་མར་བྱེད། །
དེ་ནི་མི་རིགས་སྤྱོད་པའི་སྤུལ་བྱུང་དུ། །
མཐོང་ནས་ལྷག་པར་ཚུལ་དེར་དབྱེད་པ་ན། །

ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་མཚོད་བརྗོད་དོན། །
 ཚད་མ་གྲུབ་པར་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སློབ་གཤེད། །
 རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས། །
 ཚད་མར་བསྐྱབས་ཤིང་དེ་ལས་དེ་ཡི་ནི། །
 བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཐར་འདོད་འདུག་དོགས་སུ། །
 དེས་པ་གཉིང་ནས་རྙེད་པས་ཐེག་གཉིས་ཀྱི། །
 ལམ་གྱི་གནད་ཀུན་འདྲིལ་བར་རིགས་ལམ་ནས། །
 ལེགས་པར་ཐོན་པས་ལྷག་པར་དགའ་བ་རྙེད། །
 ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། །
 བཀྱིན་ཆེའོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཉེར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་སྤྱིང་འདྲིའི་མཐའ་དབུས་ཀུན་
 ཏུ་ལུ་སྤྲེགས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་ངན་པ་ཚར་བཅད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུ་མའི་ཞལ་མཐོང་
 ཞིང་ཉིང་དེ་འདྲིན་སློབ་བརྒྱ་རྙེད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་སྤྲེ་མང་པོ་གསར་དུ་བཙུགས་པ་སོགས་
 སྤྲེགས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་།
 འདིར་དེ་ཞེག་མ་སློབ་སོ། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་འདྲིན་པ་སྐྱར་ཚོགས་ལྟར་གྲངས་མེད་པའི་
 བང་ནས་སྤྲེགས་མའི་དུས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཇི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་
 བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་རིགས་པ་སྐྱབ་རྣམས་
 ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་བཀོད་པ་སློབ་པའི་

སྒོ་ནས་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྦྲར་བྱོན་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བས་འདི་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་ནི།

དེ་ཡང་རྒྱ་གར་སྡོམ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེ་མ་ལ་ཡའམ་རྒྱལ་བ་གཙུག་གི་ལོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་བྲམ་
ཟེའི་རིགས་སུ་སྐྱེ་འབྱུང་ས། ཅུང་དུས་ནས་ཀྱང་བཟོའི་གནས་དང་། རིག་བྱེད་དང་། ལྷན་དབྱེད།
བརྗེས་སྤོང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱད་སྤྱོད་བྱུང་བ་དང་། དེ་
ནས་སྤྱི་སྡོམ་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་མཚོག་ཏུ་ཡངས་པའི་མཐུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལན་འགའ་
རེ་གཟིགས་པས་སྤྱི་སྡོམ་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་དག་སྤོང་བཅས་འབའ་ཞིག་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོད་པར་གཟིགས་ནས་སྤྱད་སྤོང་བའི་ཏུ་རངས་པར་གྱུར་ནས་ནང་
པའི་ཆ་ལུགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་བྱོན་པ་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཡིད་མ་དགའ་ནས་གནས་ནས་བསྐྱེད།

ཡུལ་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྡོམ་སྤོང་གསུམ་ལ་
སྐྱེས། ལྷག་པར་དེའི་ཆེ་མདོ་སྡོམ་གསུངས་སྤྱད་སྤོང་བརྒྱ་ཅམ་སྤྱད་སྤོང་ནས་འདོན། རྟོག་གེའི་
བསྟན་བཅོས་གཞན་མང་པོ་གསན་ཡང་སྤྱད་སྤོང་ཆེ་མ་པ་མ་གྱུར་པས་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤོང་
གི་སློབ་མ་དབང་ལྷག་སྡོམ་ལས་ཆད་མ་གྱུར་བུས་ཆར་གཅིག་གསན་པས་དབང་ལྷག་སྡོམ་དང་
མཉམ་པར་གྱུར། ལན་གཉིས་པ་གསན་པས་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤོང་དང་མཉམ་པ་བྱུང་། གསུམ་
པ་གསན་པས་དབང་ལྷག་སྡོམ་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་མ་རྟོག་པ་མཁྱེད་ནས་
དེའི་ཚུལ་དབང་ལྷག་སྡོམ་ལ་ཞུས་པས་དེ་ཉིད་འོན་ཏུ་དགེས་ཏེ་ཁྱོད་ནི་སློབ་དཔོན་དང་མཉམ་པ་
ཞིག་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་ལོར་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེད་སྤོང་ལ་ཆད་མ་གྱུར་བུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡང་ཚོམས་འོག་
ཅས་བསྐྱེད་ལོ། །

སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་ཆེན་ལོག་གི་བ་ལས་སྤྱད་སྤོང་གིས་དབང་ཚུལ་བཞིན་ལོན་དེ་སྤྱད་སྤོང་གི་

ལྷ་བསྐྱབ་པས་ཉེ་རུ་ཀས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་དེ་ཉ་ཉ་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་ནས་སྤྱོད་གས་ལས་
ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དངོས་གྲུབ་སྤྲུལ། དེ་ནས་ཉོག་གི་ངན་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་བསལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་གས་པའི་གསང་ཚིག་སློབ་པར་བཞེད་ནས་སྤྱང་པོའི་ཆས་བརྒྱས་བྱས་
ནས་སྤོ་སྤོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་སྤོན།

དེར་སྤྱོད་ལྷུང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་གཞོན་རུའི་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལོངས་
སྤྱོད་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་དེའི་རུ་དང་ཆུང་མ་བཅས་པ་མགྱ་བར་
བྱས་ཉེ་ཐབས་སྤོ་ཚོགས་ཀྱིས་གསང་ཚིག་ཤེས་པར་བྱས། གུ་ཀག་ཉེ་ཞེས་པའི་ཚོང་འདུས་ཚེན་
པོར་གཟེགས་ཟན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་བྲམ་ཟེ་ཀ་ན་གུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་གས་ཅན་ལྷ་
བརྒྱ་ཅམ་འདུས་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཚོད་ནས་དེ་གུན་པམ་པར་བྱས་ཉེ་ནང་པའི་བསྟན་
པ་ལ་བཅུག་ལོངས་སྤྱོད་ཅན་ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ནང་པའི་ཚོས་གཞིས་རེ་འཇུགས་སུ་མངོད་དོ། །

དེའི་ལོ་རྒྱུས་གཞོན་རུ་རོལ་པས་ཐོས་ཉེ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་ལྷགས་ལ། དེའི་ཚེ་
ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དབང་དུ་བཞག་ནས་ཚོད་པ་ལས་སྤྱོད་རྒྱལ་ན་དེའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞུག་དགོས་
པ་སྤོན་དུ་དམ་བཅའི་ཚིག་གི་རི་མོ་བཞོད་དེ་ཚོད་པ་མངོད་པས་གཞོན་རུ་རོལ་པའི་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་རེ་རེར་རིགས་པ་བརྒྱ་སྤྱོད་གིས་སྤྱན་སྤྱང་། དེས་ཀྱང་
དམ་བཅའ་སྤྱར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་ནང་པར་མཚོད་ཅིང་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་དོ། །

གཞན་ཡང་གཅེར་བུ་པ་ར་ཉ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ནམས་དང་སྤྱོད་གས་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཚོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཚེ་བར་གྲགས་པ་ཀ་ཏུ་རེ་ཏུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱང་སྤྱན་སྤྱང་བས་
སྤྱོད་གས་པ་འགའ་ཞིག་སྤོས། འགའ་ཞིག་ནི་ཚོད་མ་རུས་པར་སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ལ་མངོན་
པར་དད་དོ། །

སྐབས་དེར་རྒྱལ་ལོན་བྱེད་སམ་ག་ར་ཨ་ཅཱ་ས་ཚོད་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་པོ་ཉ་བ་བཏང་བས་དེར་
 ཡོད་ནང་པ་ཚོས་སང་པོད་བྱའོ་ཞེས་སྤྱི་དུས་བཏབ། དུས་དེར་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སྣོ་
 སྤྱོད་པས་སྤྱན་བྱངས་ནས་ཚོད་པའི་དུས་ལ་ཉེ་བ་ན་མར་ཁའི་རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་ལུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་
 བཅས་པ་དཔང་པོར་མཛད།

དེའི་དུས་སུ་སློབ་དཔོན་དང་སམ་ག་ར་རྣམ་གཉིས་ཚོད་པ་མཛད་པས། རོག་མར་སམ་
 ག་རས་འདི་སྐད་དུ་དེད་རྒྱལ་ན་ཁྱོད་རྣམས་གཏུར་མཚོང་ངམ་ལུ་སྤྱོད་པ་འཇུག་པ་གདམ་ང་
 གྱིས། ཅི་སྤྱོད་རྒྱལ་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གཏུར་མཚོངས་ཏེ་འཚོའོ་ཞེས་སྤྱོད་པས་ཚོད་དེ་མཐར་སམ་
 ག་ར་ཨ་ཅཱ་དེ་ཉིད་སམ་པར་གྱུར་ནས་འཚི་བར་ཚོམ་པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱོག་གྱུང་མ་ཉན་
 དེ་རང་གི་སློབ་མ་རྩ་ལ་ཨ་ཅཱ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་མགོ་བྱེགས་འདི་ལ་ཚོད་དེ་རྒྱལ་ན་ལེགས། མ་རྒྱལ་
 ཡང་ང་ཁྱོད་ཀྱི་བྱུར་སྤྱོད་པས་ཚོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཐ་མའི་ཚིག་དེ་སྐད་སྤྱོད་པས་གཏུར་མཚོངས་
 ཏེ་ཤི། དེ་ནས་དེའི་སྤྱི་ལོ་ལ་རྩ་བུ་ཨ་ཅཱ་བྱུར་སྤྱོད་ཤིང་རྩ་བུ་ཨ་ཅཱ་རང་གིས་གྱུང་ལོ་གསུམ་ལ་
 བསྐྱོན་པ་བཏང་། ལོ་གསུམ་ལ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བསམ། ལོ་བདུན་པ་ལ་བསྐྱོན་པ་དཔང་
 དུ་གཙུག་པ་ནས་ཚོད་པས་དེ་ཡང་སམ་པར་གྱུར་ནས་གཏུར་མཚོངས་ཏེ་ཤིའོ། །

དེ་ནས་དེའི་བྱ་གཉིས་དང་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་པལ་ཆེ་ཤར་སྤྱོད་པས་སུ་ཐག་རིང་ཞིག་བྱོས།
 གཞན་རྣམས་ནི་བསྐྱོན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དཀོན་མཚོག་ལ་མཚོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་
 ཏོ། །གཞན་ཡང་མ་གཏོགས་བྲམ་ཟེ་གང་བ་ཞེས་པ་དང་། བཙམ་བསྐྱོག་གི་བྲམ་ཟེ་གང་བ་བཟང་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་གྱུང་ཚོད་པས་བཏུལ་ཏེ་ནང་པར་བཅུག་པར་མཛད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
 ཡུལ་མ་ག་རྩ་དང་ཉེ་བ་བྱང་སྤོང་མ་ཏི་གའི་ནགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱུབ་པ་མཛད་དོ། །

སྐབས་ཤིག་འཕྱི་གེ་གྲེད་གྱི་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་པོ་མེ་ཉོག་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་གྲོང་སྡེ་
འབྲུམ་སྤྲལ་གསུམ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བ་དེའི་ཕོ་བྲང་དུ་གཤེགས་པས་རྒྱལ་པོ་ན་རེ། ཁྱོད་སུ་ཡིན་
ཞེས་དྲིས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས།

ཤེས་རབ་ཅན་ནི་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ། །
ཅ་རྒྱ་གོ་སྟེ་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་དག། །
སྟོན་ངག་དབང་བོ་ལས་བྱུང་སྟེ་བསྐྱོར་མཁམ། །
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ང་མིན་སུ། །

ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དབལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ་ཀུན་
གྱིས་མཚོན་གནས་སུ་བཞུགས་ཤིང་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་མཛད།
ཡུལ་དེར་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་བྱུང་ཆེས་ཆེར་གྱུར་ཏེ་དགེ་འདུན་ཡང་ཁྱི་ཅམ་ལོངས་པར་
གྱུར། ཚོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་བཅུ་ཅམ་ལ་ལན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐེབས་པར་གྲགས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་མཛད་ཟིན་པ་ན་ཡུལ་སྟོལ་ལྟར་བརྗོད་ཏེ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཞུས་བསྟར་བས་པལ་
ཆེ་བས་མ་ཤེས། འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཀྱང་སྤྲལ་དོག་གི་དབང་གིས་མི་ལེགས་སོ་ཞེས་སྐྱེས་
ཏེ་ཁྱིའི་མུག་མར་བཏགས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱི་ནི་ལམ་སྤང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་ངའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཕྱོགས་མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས།

གཞུང་གི་དབུར་ཡང་། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེས་སོགས་ལྟོ་ལོ་ག་གཅིག་
བཅུག་པར་མཛད། དུས་སྟེ་སློབ་དཔོན་སྟོན་དབང་སྟོན་དང་ལྷ་སྟོན་རྣམ་གཉིས་ལ་སྟེ་བདུན་གྱི་
བཤའ་བ་ལེགས་པར་གནང་། སྟོན་དབང་སྟོན་ལ་རང་འགྲེལ་གྱི་འསྟོས་ཚུམ་པར་བསྐྱུལ། དེ་ཉིད་
གྱིས་འགྲེལ་བ་ལན་གཅིག་ཚུམ་པ་རྒྱ་ལ་བསྐྱུར། ཡང་ཚུམ་པས་མེར་བསྟེགས། སྤང་ཡང་

གཅིག་ཚེ་མ་ནས་འདི་སྐད་དུ།

ཕལ་ཆེར་སྐྱལ་བ་མེད་ཉིད་དང་། །

དུས་ལའང་སྡོད་བ་མེད་བའི་སྲིད། །

གོ་མས་བའི་སྲིད་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ནས། །

དཀའ་འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། །

ཞེས་གྲིས་ཏེ་ཕུལ་བས་འཕྲོས་དང་ཚིག་ལུང་གྲིས་མཚོན་བའི་གནད་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་།
དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཅུང་ལྷོད་འདུག་གསུངས་ནས་བཞག་ དའི་རིགས་པ་འདི་ནི་དཔྱིས་སྲིད་བ་
སྐྱུས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ་དགོངས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཐུག་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཚུ་བོ་བཞིན་དུ་རང་གི་
ཕུས་ལ་ཐེམ་ཞིང་རྒྱབ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་འདི་བཅུག་པར་མཛད།

གཞན་ཡང་ཡུལ་དབུས་དང་མཐའ་འཁོབ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་བ་རན་བ་ཐམས་ཅད་
ཚར་བཅད་པར་མཛད་ཅིང་ནང་བསྟན་ཁྲབ་སྤེལ་ཆེན་པོ་གྱུར། ལྷག་པར་སམ་ག་ར་ལྷ་ཅུའི་
སྤྱི་བ་དེ་ཉིད་སྤར་ལས་སློ་ཚོ་ཞིང་མཁས་པ། ལྷ་དབང་ཕུག་གི་དངོས་སུ་གཟུགས་བསྟན་བ་
ཞེག་བྱུང་བ་དེ་ལ་ལོ་བཅོ་ལྔ་འཕམ་བཅུ་དུག་ལོན་བའི་ཆེ་རྒྱལ་བོ་ལ་སོགས་བའི་སྤྱི་བོའི་ཚོགས་
གྱི་དབུས་སུ་ཚོད་བ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཕམ་པར་གྱུར་ནས་སྤར་ཡང་གཏུར་མཚོངས་ཏེ་ཤི། དེ་
ནས་སྤྱི་བོའི་ཚོགས་གྱིས་སློབ་དཔོན་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པར་གྱུར་ནས་ཕལ་ཆེ་བ་རབ་ཏུ་བྱུང་། དེའི་
ཆེ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ནས་བམ་ཟེ་བི་རྒྱ་སྤྱིང་། དེ་ཕ་བི་རྒྱ་ཀ་ཏ་དེ་བསྤྱིང་སོགས་སློབ་དཔོན་གྱི་བྱུང་དུ་
བྱོན་ནས་ཐོག་མར་ཚོད་ལན་གྱི་དྲི་བ་མཛད།

མཐར་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཚད་མ་སྤྱི་བུན་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་དེ་དག་
གིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་འང་ཚད་མའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡང་སྤྱི་ཆེ་ཐ་

མའི་དུས་ཤིག་ནས། སམ་ག་ར་ཨ་ཙཱ་དེ་ཉིད་ཟླ་ལྷ་ལྷ་ཨ་ཙཱ་ཕྱི་མའི་བུར་སྐྱེས་ཏེ་སྤར་ལས་སློ་
 སློས་ཀྱི་མཐུ་ཙམ་ཆེ་བ། ལྷ་དབང་ལྷུག་མདུན་དུ་འོང་ནས་རིགས་བ་སློབ་བ་དང་། སྐབས་འགར་
 ལྷ་དེ་ཉིད་ལུས་སུ་ཞུགས་ནས་སློན་མེད་པའི་རིག་བ་བརྗོད་བ་བྱུང་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་བ་
 བ་བདག་ཚོས་གྲགས་ལས་མ་རྒྱལ་ན་དོན་རྒྱུང་དོ་ཞེས་སྐྱེང་སྟེ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སོང་ནས།
 སྤར་བཞེན་བསྟན་བ་དབང་དུ་བཞག་ནས་ཚོད་བ་བྱས་བས་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་བ་ཉིད་རྒྱལ་
 ཏེ་དེ་ཉིད་ནང་པའི་བསྟན་བ་ལ་བཅུག་པར་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་རང་གིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་ཁང་བརྒྱ་ཙམ་དང་། གཞན་ལ་བསྐྱལ་
 ཏེ་བཞེངས་བ་གངས་ལས་འདས། བྱང་པའི་བསྟན་བ་ལ་བཅུག་པའི་དགེ་བསྟེན་དང་དགེ་སློང་
 འབྲུམ་ལས་བརྒྱལ་བ་སོགས་བསྟན་བ་ལ་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
 མཐའ་ཡས་ཤིང་། དེང་སང་གི་དུས་སུ་ཡང་། སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགེལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་དོན་མཐའ་དག་ལ་སློངས་པའི་སྤྱན་བ་ཀུན་
 བསལ་བའི་སྐལ་བཟང་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་དུས་འདི་ཡང་གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
 ལོར་མ་ཆག་གོ། །

དེ་སྟེར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོགས་སྐྱང་ཡབ་སྐས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱུང་བཟང་ཙམ་
 ཞིག་དང་བས་ལྷུང་སྐྱངས་བ་ཡང་སྤྱིར་ཚོས་ཁུངས་བཅུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་བ་པོའི་ཆེ་བ་
 ཞེས་འབྲུང་བ་སྤར་དང་། ལྷག་པར་ཚད་མའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་བ་གང་
 ཡང་མ་བསྟན་པར་གཞན་སྟོགས་སུན་འབྲེན་བ་འབའ་ཞིག་གོ་སྟམ་དུ་ལོག་པར་རྟོག་བ་སློན་
 བས་བྱུང་བེན་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་འབྲུང་སྤྱིད་པས་ཐོག་མར་གསུང་བ་པོའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་སློ་
 བས་དེ་ལ་སྟོག་ཏུ་མེད་པའི་མི་བྱེད་པའི་དད་བ་བརྟན་པོས་སེམས་མདོན་པར་གཟེངས་བསྟོད་

ནས་གཞུང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །

གཞན་ཡང་བདག་འདྲ་བས་རང་མཉམ་གྱི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་དཔོག་པར་དཀའ་
ན། སློབ་དཔོན་འདི་དག་གིས་བཅུ་མས་པའི་གཞུང་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རང་གཞུང་ཡིན་མིན་
གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་ཏེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་འདི་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་
དགོངས་པ་མ་ཞོར་བ་རྙེད་མ་རྙེད་དང་ལྟ་བ་མཚོག་དམན་གྱི་བྱུང་བར་སོགས་སྤྱད་ཚོད་
དཔོག་སྲ་བ་མི་བྱ་སྟེ།

རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤམ་ཆེན་མོར། དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་
སྤང་གི་གཞུང་ཚོད་མེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཕྱགས་སུ་བཀྲལ་མོད་ཀྱང་། སློབ་
དཔོན་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདག་ཅག་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཏུ་དཔོག་པར་
དཀའོ། །ཞེས་གདམས་པར་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྣམ་པའི་དང་
རྟེན་དང་། རིགས་ཐེག་དང་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། ས་བཅུའི་དབང་སྤྱད་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་སློབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་སྒོ་
ནས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱན་བཟང་གི་རྣམ་
འཕྲུལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སེམས་དཔའ་བརྒྱུད་པོ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚོ་ལས། སྤྱི་པོ་འདི་མཐའ་དག་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཏུ་བྱམས་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མཐུ་དང་ལྡན་ཞིང་། རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་འོད་
ཟེང་གྱིས་སློ་གྲོས་ཀྱི་བརྗོད་པ་བྱེད་པའི་དབྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ལ་གཟིགས་པ་དག་

བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྡན་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་གྲོལ་བ་
དོན་གཉེར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གནད་མ་ལུས་བ་ལ་
མཐའ་གཞན་དུ་སྤིང་བའི་དོགས་པ་བཅད་དེ་ཆོད་མའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་སློན་པ་ཆོད་མའི་
མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་ཅིང་། ཞེས་དང་།

རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་བརྟེན་ཤིང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་པ་རོལ་དུ་
སོན་བས་འཇིགས་པ་མེད་པ་ལྷུ་མཚོག་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གནས་ཐོབ་པ། རིགས་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཙུག་གི་འོར་བུ། དབལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆོད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་
དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་འཕྲོས་དང་བཅས་སྟེ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཆོད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་བཞིན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་གསང་གསུམ་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཚོག་
དུ་བསྐྱབས་པའི་དབལ་ཡོན་དམ་པ་ནི་བསམ་བཞེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་བཞེད་ནས་དེ་དག་གིས་མཛད་པའི་
ཆོད་མའི་གཞུང་ཡང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱིས་བྱུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཆོང་བས་དགོས་པ་
དང་ལྡན་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཉག་གཅིག་གསལ་བར་
བསྟན་པས་ཆོས་ལུངས་བཏུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཞེད་པ་ནི།

དེ་ཡང་རིགས་པས་རྣམ་པར་མ་བརྟག་པ་འགའ་ཞིག་འདི་ལྟར་སྤྱོད་སྟེ། ཆོད་མའི་གཞུང་
འདི་དག་ནི་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་དང་ནང་རིག་པའི་སྤྱེ་སྟོད་ཀྱི་ནང་དུའང་མ་འདུས་
པས་ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྱོད་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།

སྤྱིར་རྟོག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་སྟོང་སྤྱིང་སྤྱིས་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་རོལ་བའི་སློན་པ་རྣམས་ཀྱི་
འདོད་དབང་གིས་རྟོག་པས་བཞག་པའི་རྟོག་གི་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རྟོག་གི་རྟེན་ཅིང་མ་

ངེས་ལ། །མ་ཁྲབ་ཀྱང་རྫོབ་སྐྱེ་བ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་རྟེན་པར་འདོད། །ཅེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
དུ་མ་གྱུར་པར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པས་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་གེ་ཞེས་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རྟོག་གེའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་གྲགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྔ་མ་ནི་བྱོད་
རང་ཡང་མི་འདོད་དེ།

ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ནི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཚོམ་པའི་བྱིར། བྱི་མའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐར་འདོད་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བར་
སྐྱབ་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྦྱོར་ལམ་ཚོས་མཚོག་མན་ཚད་དེ་དག་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བར་འགྱུར་
ཏེ། ཐེག་པ་རང་རང་གི་བསྐྱོམ་བྱའི་ཡུལ་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
དེ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མི་འདོག་ན་དེའི་དོན་གང་ཡིན། གཤམ་ཏེ་དོན་དེ་ལྟར་
འཐད་ན་ཚད་མའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཐག་དང་ཚོས་བདག་མེད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་
རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །

སྦྱིར་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པས་ཐར་འདོད་ལ་ཉེ་བར་མི་མཁོ་བར་འདོད་པ་
ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་སྡེ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་
མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་བས་ན་གཞན་དག་ཚར་བཅད་རྗེས་
གཟུང་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྡོད་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བ་
སྐྱབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཞེས་པའི་དོན་རྒྱ་མཚན་རིག་པ་ལ་བྱ་བས་ཚད་

མའི་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྤྱོད་ལས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྐོར་ནས་རིག་པར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་གཙོ་པོ་བསྟན་པས་སྡེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་།
 འདུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་ནི་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་དང་། བྲམ་ཟེ་རྒྱང་མིག་གིས་བྱས་
 པའི་རྟོག་གཤེད་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་།
 གསོ་དབྱེད་གྱི་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤྱི་བཞེད་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚད་མ་གཉིས་དང་འབྲས་རང་གི་གཏན་ཚིགས་དང་། སྐྱབ་པའི་དག་
 དང་། སྤྱན་འབྱེན་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 ན་ཚོས་མདོན་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་ནང་རིག་པའི་བསྟན་
 བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་རྣམས་གྱིས་ཚད་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་འོག་ཏུ་འཆད་
 པར་འགྱུར་བ་སྟུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་འགའ་ཞིག་ན་དེ།

སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་སྤྱི་རོལ་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་དུ་ཉེ་
 བར་མཁོ་བ་མ་གཏོགས་སྤྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཤེས་དེར་དེ་དག་ལ་ཉན་བསམ་བྱེད་པ་དོན་ཚུང་
 འོ་ཞེས་སྐྱབ་བ་དང་། ཡང་དེ་འགས་སྡེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་ན་འགའ་འབྲེལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་སོགས་རིགས་ལམ་ལ་བྱང་བར་གྱུར་ནས་གསུང་རབ་གཞན་གྱི་གཞུང་དོན་འཚོལ་
 བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བས་ལན་ཚུ་དང་འབྲ་བ་དགོས་པ་ཕྱན་ཚེགས་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་བ་རྣམས་
 ཀྱང་ཚོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིག་ཚེན་པོ་བསམགས་པས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།

གཞུང་འདིས་སྐྱེ་བ་སྐྱ་སྤྱི་དང་ལས་འབྲས་མེད་པར་སྟོབ་བ་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་བགྲོད་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་མེད་པར་སྟོབ་པའི་སྐྱུར་འདེབས་དང་། གཙང་
 བདེ་རྟོག་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་འགོག་པར་

གྲེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པས་སྤྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་པས་དེར་ཡང་ལྟ་བུ་
 ངན་པ་དེ་དག་བསལ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་
 དང་བཅས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་ཞིག་རྙེད་དགོས་སམ་མི་དགོས་སོམས་ཤིག་སྤྱོད་པས་
 གུན་བརྟགས་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་ལེགས་པར་མ་བཞག་པར་ཐེག་པ་རང་རང་གི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་མེད་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཚད་མའི་གཞུང་ལས་སྤྱོད་པས་གུན་བརྟགས་དགག་པར་འདོད་
 བས་གཞན་སྤྱིའི་འདོད་པ་སྤྱོད་པ་སྤྲོད་པ་ལོན་གྱི་སྤྱོད་པས་དང་རྩོད་པའི་
 བསམ་པ་ཁོ་ནས་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱོད་པ་མིན་ནོ། །

དགོས་པ་ལྡན་ཆོགས་དང་ལྡན་ཞེས་སྤྱོད་པ་དག་གྲང་མི་རིགས་ཏེ། འོག་ནས་འཆད་པར་
 འགྲུར་བ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་མ་
 ཚང་བ་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་གསལ་བར་གྲེད་པས་དེ་
 ལས་སྤྱོད་གཞུང་གཞན་དུའང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སྟོན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་སྤྲང་ཡབ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་ཚད་མའི་གཞུང་མཛད་པ་
 བེ་དགོས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱོད་པས་བྱའི་ཉམས་སྤྲང་བྱའི་གནད་
 གུན་བསྐྱུས་པ་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་། ལྟག་པར་ཚད་མ་གུན་ལས་བརྟུས་པ་རྩོམ་པའི་
 དགོས་པ་མི་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་
 སྤྱོད་མེད་པ་ཤེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ན་མངོན་མཐོང་ངེས་ལེགས་གང་ལའང་མི་སྤྱོད་པར་
 གཞིགས་ནས་སྐབ་པ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དང་།

དེའི་བསྟན་པ་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལུགས་གཞན་
 ལས་བྱེད་ཞུགས་པའི་སྐབ་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་པས་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་ཚད་མའི་གཞུང་

ཀུན་གྱི་གཞན་བསྐྱེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས་འདི་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་གཞུང་འདི་ལེའུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་མཐར་མཛོན་སྐྱུལ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་དང་པོ་མཛོན་སྐྱུལ་གྱི་ལེའུ་དང་།

སྟོན་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ཚད་མར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་པ་ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ལེའུ་དང་།

གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤྱིར་དུ་མཐར་གཉིས་སུ་དྲོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དབག་གི་ལེའུ་དང་།

དཔེ་ཡང་དག་དང་སྟར་སྟར་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆེད་ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་བརྟག་པའི་ལེའུ་དང་།

དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་འཇུག་དགག་ནས་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ལེའུ་ལྔ་པ་སེལ་བ་བརྟག་པའི་ལེའུ་དང་།

གཞན་དུ་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་གྱི་མཐར་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་དགོས་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་གྲུབ་མཐར་ཤེས་ནས་དེ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་དུག་པ་སྟག་ཚོད་བརྟག་པའི་ལེའུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་འདྲ་དུས་སྤྱིས་སྤྱི་པོ་རྣམས་བསོད་ནམས་དང་སློ་གོས་གྱི་མཐུ་ཞན་པས་སློབ་དཔོན་ལ་ཞེ་སྟངས་བའི་བསམ་པས་རྒྱུད་དཀྱུགས་ཏེ་རེ་ཞིག་གི་ཆེ་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་

འདི་ཉིད་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་གྱུར་ཀྱང་། ཚད་མའི་མདོའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་གཞན་གྱིས་རྙེད་དཀའ་བར་གཞིགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སྐྱང་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྐྱེས་པ་རིགས་པ་བརྒྱ་སྟག་གིས་ཚུལ་བཞིན་གསལ་བར་མཛད་པས་སྤྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་ཉིད་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ནི་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་དང་སྦྱར་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་སྟེད་སྤྱི་མིའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པ་ལུགས་འཇུག་ལུགས་སྟོན་གི་སྟོན་པ་ལྟར་བ་ཚད་མར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱུང་དུ་སྦྱང་ནས་ལེའུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་གཞུང་རྒྱས་པར་མཛད།

ཚད་མ་རྣམས་ངེས་ལས་ནི། སེར་སྦྱ་དང་གཞིགས་ཟན་ལ་སོགས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོ་ལ་རྟོག་གི་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་རྟོག་བ་དག་གི་སྤྱད་བསྟུལ་ཀྱི་རྒྱ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་ཚད་མ་དང་གཞན་གྱའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆ་དང་སྦྱར་ཞིང་སྤྱི་མ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལེའུ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་མཛད།

རིགས་ཐིགས་ནི་ཚིག་དོན་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་མི་རུས་པ་དང་། ཚིག་ཉུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོང་དུ་ཚུད་རུས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་གིའི་སྤྱད་བསྟུལ་ནས་སྤྱི་བཞིན་ལེའུ་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚད་མའི་གཞུང་འདི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་གང་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་མེད།

འོ་ན་ཚད་མའི་གཞུང་འདི་དག་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
ནས་དགོངས་པ་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་འདི་རྣམས་སྤྱི་དག་གསུང་རབ་སྤྱི་དེ་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པ་
རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་གྱུད་སོགས་སུ་འབྲུང་བ་བཞིན་བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁམ་བས་
ཀྱང་རྣམ་བཤམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བའི་
སྤྱི་སྤྱོད་གསུམ་དུ་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་དགོངས་པ་སྤྱི་དག་འགྲེལ་ཞིང་ཁྱད་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་
མདོན་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་གྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ།

སྤོབ་དཔོན་སྤོགས་གྱི་སྤང་བོས་རིགས་སྤོ་དང་སྤང་གི་རབ་དབྱེ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ཐོར་བུ་བ་མང་དུ་མཛད་པས་འཐོར་བ་ལྟ་བུར་གཞིགས་ནས་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་
བཏུས་པ་ལེ་ཏུ་བྱུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་སྤྱག་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་བར་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་ཡང་གྲུབ་སྟེ།

ལུགས་འདི་ལ་འཁོར་ལོ་སྤྱི་མ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་དང་ཡིག་
ཆ་སོགས་སུ་ཡང་ཡང་འབྲུང་བའི་སྤྱིར། དེར་མ་ཟད་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་དོན་
གྱིས་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་རྣམ་བསྟན་བའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་འདིས་གསལ་བར་གྱུད་པའི་སྤྱིར།

ཚད་མ་སྤྱི་བཏུན་ལས་ནི་རི་སྐྱད་བཤམ་པའི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱིར་
འགྲེལ་ཞིང་། ལྟག་པར་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པའི་གཞུང་གི་ཆ་གཙོ་བོར་སྤངས་ནས་འགྲེལ་
བར་གྱུད་དོ། །

བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོ་བ་གང་གི་གཞུང་མིན་དཔྱད་པ།

དེའི་སྤྱིར་སྡེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོ་བ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན།
 འདི་ལ་སྡོན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་མཁམ་འགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱོ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་འཆད་མོད་ཀྱང་
 རང་ལུགས་ལྷ་ཤག་གཉིས་དང་ཚོས་མཚོག་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་རང་
 གཞུང་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་གཞུང་བ་སྤྱི་ངོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཚོས་གྱི་
 བདག་འཛིན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་གཉེར་པོར་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པའི་སྤྱིར།

ཡང་ན་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད། གཞན་ཡང་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཁས་ལེན་པའང་ཤེས་བྱེད་
 མ་མཐོང་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་ལྷ་བུ་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཐུན་མོང་བ་ཞིག་བསྟན་པས་
 དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་དུ་འདོད་པ་ན།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་པལ་ཆེ་བ་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་པར་འགྲུར་
 པ་དང་། བརྗོད་བྱུང་ཁས་ལེན་མཐུན་པ་ཅམ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོ་བ་བཞི་ཀ་ལ་ཡོད་པས་དེ་བཞིན་
 ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་པར་འགྲུར་རོ། །

ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་གཞིར་བཞག་བྱས་
 ཏེ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། དོན་དམ་དོན་བྱེད་ལུས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་མདོ་སྡེ་པའི་རང་
 གཞུང་ཡང་མང་བས་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཅ་འཇུག་

ལ་སོགས་པ་དབྱུ་མ་དང་། བར་སྤྱིན་གྱི་གཞུང་དུ་མར་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་འདོད་
པ་སྤོགས་སྤར་སྤངས་པའི་ཚེ། དེའི་འདོད་པ་སྤར་གྱི་ལུང་རིགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་རྣམས་
པ་རོལ་པོའི་འདོད་བརྗོད་ཅམ་ལས་གཞུང་གི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་མིན་པར་ཡང་ཡང་འབྱུང་
བའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟ་བུས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་ཡང་སྤྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་རྒྱས་
བར་བཀོད་ནས་ལེའུ་གསུམ་པར་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛོག་པའི་
སྐབས་སུ་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པས་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཅན་འབའ་
ཞིག་ཡིན་ཏེ། གཞུང་གི་དགོངས་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཅམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་
བའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དུ་སྤྱེ་བ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་
དང་། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་སྡེ་བདུན་ལོ། །

ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི། ཚད་མའི་གཞུང་གི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དུ་ལེའུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

གདུལ་བྱ་དབང་པོ་འབྲིང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དུ་ལེའུ་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས།

གཤམ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དུ་ལེའུ་གསུམ་གྱི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །

ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས་ནི། རང་དོན་ལེའུ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ།
གཞན་དོན་ལེའུ་སྟེ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་མངོན་དེ་ལེའུ་བཞིར་འགྱུར་ཡང་བསྐྱེས་
བཅོས་གཞན་གཉིས་ལས་ནི། མངོན་སུམ་ལེའུ། རང་དོན་ལེའུ། གཞན་དོན་ལེའུ་ཞེས་གསུམ་
གསུམ་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྐྱེས་བཅོས་བཞི་ནི། ཚུལ་བྱུག་དང་
ཚུལ་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དུ།

སྤྱིགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཁྲུབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ལེའུ་དང་པོའི་སྐྱབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཚིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་
ཐིགས་པ་དང་།

ཡང་ལེའུ་དང་པོ་ལས་འཕྲོས་པ་ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་བས་
ལུགས་གཞན་གྱི་བྲག་པ་ལྟ་བུས་ལྡན་འདུལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་དང་གྲངས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་
པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་།

ལེའུ་གསུམ་པར་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དབེན་པའི་རྣམ་རིག་ཅན་དུ་འཛོག་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། མཚོན་སྤྱིན་ལྟ་བུས་སྤྱིན་གྱི་ལུས་རག་གི་ཐ་སྙད་ལས་དེའི་ཀུན་སྤོང་
དཔོག་པ་ན་མཚོན་སྤྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་རག་སོགས་འཛོན་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་དཔོགས།
དེ་སྤྱི་ན་མཚོན་སྤྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་སོགས་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་
དཔོགས་པས་གང་བྲག་གཉིས་པོ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷང་མཁམ་

གྱི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་པར་དང་ལས་རྒྱུད་གཞན་དུ་སྤྱར་
བའི་གང་ཟག་འཐད་བའི་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་དང་།

ལེའུ་བཞི་བ་ལས་འགྲོས་པ་སྐྱབ་ངག་དང་དེ་སྟོན་བའི་སྤྱོད་དང་གྱི་སྤྱོད་དག་གི་མཚན་
ཉིད་དང་། ཚོད་པ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། ཚོད་པའི་ངོ་བོ་སྤྱན་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
དང་། དེའི་གོལ་ས་ལྟག་ཚོད་ཀྱི་རབ་དགྱེ་སོགས་གྱི་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཚོད་པའི་
རིགས་པ་སྟེ་བཞི་འོ། །

སྟེ་བདུན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་ལུས་དང་ཡན་ལག་འགྲུར་ཚུལ་ནི། འཆད་པར་
འགྲུར་བའི་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱུད་པོ་ཆ་ཚང་བ་བསྟན་པ་ལ་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བརྒྱུད་གྱི་
ནང་ནས་གང་རུང་རེ་བསྟན་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་སྟོན་འགྲོ་སྤྱིར་བཤད་ཟེན་ནས་ད་ནི་གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་
འཆད་པར་འདོད་པས།

གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ།

རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཉིད་འཆད་པ་ལ་གསུམ། མཚན་གྱི་དོན།
འགྲུར་གྱི་ཕྱག་ མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་བྲ་སྐུ་ཞེས་སོགས་
དང་། འཆད་པར་འགྲུར་བའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད།
རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་གསལ་བས་འདིར་ཡིག་ཆོགས་ཆེ་བར་
འདིགས་ནས་གཞུང་དོན་གོ་སླབ་རྣམས་མ་སྟོས་སོ། །

རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུ་བས་སྐད་གཉིས་སྟོར་བའི་དགོས་པ་ཡང་

སྐྱེ་བོ་གང་དག་ད་ལྟ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཤེས་ཤིང་། མ་འོངས་པ་ན་ལེགས་སྐྱེ་
ཀྱི་སྐད་ལ་བྱང་བའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་སྤྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་
མན་ངག་ལས་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཁུངས་བཅུན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དེ་སྐད་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། ཚོས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་རྒྱད་
ལ་གྱིན་རྒྱབས་འབྱུང་ཞེས་སྤྲ་མ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་འགོག་མོད་འོན་ཀྱང་དང་པོ་
སྤྲ་ནས་བཀའ་སྐྱེལ་བ་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགོར་ཡང་
རང་གང་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་བྱས་མེད་པའི་དུས་སུ་ཚོས་ཁུངས་མར་མཚོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་
འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞིན་ལུར་གྱུར་པ་ལ་སྤྱུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་
ཡང་ལོ་རྒྱུབས་སྣོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅད་ལྟར་བསྟན་བཅོས་དེ་སྤྲེ་སྣོད་གང་གི་ཁོངས་
གཏོགས་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་འགྱུར་སྤྱུག་མི་འདྲ་བ་རེ་མཛད།

དེའང་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་པོ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྤྲེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདུལ་
བ་དང་། མདོ་སྤྲེ་དང་། མདོན་པའི་སྤྲེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་འཛོག་ དེའི་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་དེ་
འདུལ་བའི་སྤྲེ་སྣོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཅས་པའི་བདག་པོ་སྣོན་པ་ཉིད་ལ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྤྱུག་འཚལ་ལོ་ཞེས་འགྱུར་སྤྱུག་མཛད། གཞུང་དེ་མདོ་སྤྲེའི་སྤྲེ་སྣོད་ཀྱི་
ནང་དུ་འདུ་བ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར། ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ལ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་
འགྱུར་སྤྱུག་མཛད། དེ་བཞིན་མདོན་པའི་སྤྲེ་སྣོད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྤྲེ་སྣོད་པར་ཅན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འགྱུར་སྤྱུག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

གསེར་སྤེང་ལས། འདྲིར་སྤྲོ་མ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྤྲོད་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། མདོ་
 སྤེལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། མདོན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་ལྷུང་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་
 སྤྲོས་ཤིག་ཅེས་ལོ་བཏ་གྱིས་བཀའ་བཅད་པས་སྤེ་སྤོད་གསུམ་ངོས་འཛིན་གྱི་འགྱུར་ཕྱག་ཡིན་
 ཞེས་སྤྲོས་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་
 བས། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་དད་པའི་སྤྲོ་ལ་ཕྱག་བྱས་པར་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སྤོན་བསྐྱུར་བའི་འདུལ་བ་
 དང་། མདོན་པ་དང་། མདོ་སྤེལ་ལོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྤོས་འདུག་པས། སྤྱིས་མ་ངེས་ཀྱང་
 དང་བའི་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀའ་བཅད་པ་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྤེ་སྤོད་གང་ཡིན་ལ་འགྱུར་ཕྱག་སྤྲར་ལྷུར་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཚད་མ་ཀུན་
 ལས་བཏུས་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། རྒྱལ་
 ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཚད་མའི་མདོའི་རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་
 འཚལ་ལོ་ཞེས་པ་སྤེ་བསྐྱུར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དོ། །རྩ་བ་དང་འགྲེལ་པ་པལ་ཆེར་འདི་
 ལྷུར་འབྱུང་བ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་པ་འདྲ་སྟེ། དོན་
 གྱི་གཙོ་བོ་དབང་བཅན་པ་བྱས་ན། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་བཀག་ནས་བརྗོད་བྱའི་
 གཙོ་བོ་བདག་མེད་ཡིན་པས་མདོན་པའི་བསྐྱུར་བཅོས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་བཀའ་བཅད་ལྷུར་
 ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་མཚོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་
 གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤྲར་ལྷུར་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཞུང་འདྲིའི་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་དང་དགོས་འགྲེལ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་
 སྤོན་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས། དུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྤོད་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་།

སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགོས་
བ་དང་། བསྐྱེས་བ་དང་། ཚིག་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སློབ་ལྗོན་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ནི། རང་ཉིད་
སྐྱེས་བུ་དམ་བར་བསྟན་བར་བྱ་བ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་གནས་སྐྱབས་ཚོམ་པའི་བར་
ཚད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐར་བ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་
ཤུག་སློབ་ལ། ཡ་རབས་དག་ནི་ཕལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པ་ལ་འདོད་པའི་སྣ་ལ་ཐུག་བྱེད་དོ། །

དེ་བས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་དམ་བ་རྣམས་དང་སྦྱོད་པ་མཐུན་བར་བྱ་བ་
དང་། བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་སྣ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ། བསོད་ནམས་འཕེལ་
བས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་གོགས་མེད་པར་མཐར་ཐིམ་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། མཚོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་རྒྱུ་ལ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་སྤངས་ཉོགས་སུན་ཚོགས་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་ལ་བྱེད་དང་གཉིས་
ཀྱིས་གཞན་དོན་གྱི་དོ་བོ་དང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འཕྲིན་ལས་སུན་ཚོགས་གཉིས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་བྱེད་
དང་བཞིས་བསྟོད་ནས་སྤེལ་བྱེད་ཀྱིས་གྲུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་གོ་བར་བྱེད་པར་གསུངས།

ཤུག་སློབ་ལྟར་ན། རྒྱུ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་གསུམ་བརྟེན་པའི་སློབ་ལྗོན་རང་དོན་སུན་
ཚོགས་དང་། སྤེལ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སུན་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་ལྗོན་ཅེས་གསུངས་ཤིང་།
འུག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་བསྟོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་འཐད་སྤོགས་སུ་བཟུལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་རང་རེའི་ཡིག་ཆར་མཚོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་
ལུགས་བརྒྱུ་ལྡན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་སྤང་
བ་དག་གཞུང་དོན་ལ་འགལ་བ་མ་མཚེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་
 བ་ལུས་ཅན་འཚིང་བྱེད་ཀྱི་བདག་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བྲ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་
 བར་བསལ་ཅིང་སྤངས་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་
 གིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། སྐྱོད་རྟོག་གིས་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་ཤེས་པར་མི་རུས་
 བས་ཟབ་བའང་ཡང་ན་ཉན་རང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ།
 དེ་འདྲ་བའི་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་མི་སྤྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་བར་གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་
 ཟབ་པའི་སྐྱེད་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་སམ་ཤེས་བྱ་ངེ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ལ། ཡུལ་དུས་མཚན་ཉིད་
 དཔྱེ་བ་སོགས་མཐར་ཡས་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་མཐུན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་སྤྱོད་ཚིག་རྒྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་རང་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མངའ་བ་བསྟན།

གདུལ་བྱའི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པ་ནི་གཞན་དོན་
 ཡིན་ཞིང་། དེ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གཟུགས་སྐྱེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་ལུན་
 ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བའམ་ཀུན་ཏུ་བཟང་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བའམ་
 བན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པ་དང་། རྒྱ་ཡོངས་
 སྐྱེ་མ་ཆད་པར་ལེགས་པའི་རིགས་ཀུན་རྫོགས་པའི་སྤྱིར་དེ་སྐྱོད་བརྗོད་དོ། །

དེས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུང་གི་འོད་ཟེར་དག་གདུལ་བྱ་ལ་ཀུན་ནས་འཕྲོ་
 བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི། བརྗོད་བྱ་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་རྫོགས་པ་དང་།
 འབད་ཚོལ་ཞི་བས་དུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་རུས་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ངེ་བཞིན་
 རང་དབང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པས་སོ། །འདི་ནི་ཚིག་རྒྱ་མ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྣམ་
 བཤད་ལས་འགྱུར་བ་ལྟར་ལ།

རྣམ་བཤམ་གྱི་འཚད་ཚུལ་འདི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤང་སྟེ། ཀུན་མཁམ་ཡི་ག་ཆར། དེས་ན་བྲམ་ཟེའི་གསུང་ལྟར་རྣམ་བཤམ་གྱིས་བཤམ་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་སྟེར། འུ་ཀྱ་སྟོའི་ལྟར་ན། ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་སྤྱད་ལྟར་ལ་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་ཤུགས་བསྟན་དང་།

རྒྱུ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་གང་ཉན་རང་རྣམས་དང་སོ་སྟེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་ཟབ་པའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ནི་རྣམ་བཤམ་ཆོགས་གྱིས་གདུལ་བྱ་སྟེ་འབགས་མཐའ་དག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བའི་སྟོའི་ནས་དོན་མངོན་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་སྟེ་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་བ་ཞེས་བ་དང་།

གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ནི་གང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ལ་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་ཏུ་སྟེ་མ་ལུས་པ་རང་གི་སྐྱེལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་འབྲུང་བས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ། ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གདུལ་བྱའི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པས་འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བར་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ།

འུ་ཀྱ་སྟོའི་གཞུང་ལས། རྟོག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཁམས་གསུམ་པོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་ཞེས་བ་དང་། བཟང་པོ་ནི་དགོ་ལེགས་ཏེ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འོད་ཟེར་དག་ནི་འོད་ཟེར་རྣམས་སོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་སྤྱིར་

རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཤུག་སྒོས་གང་གི་ཆེ་གྲགས་པ་ལ་སྟོས་པ་དེའི་ཆེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་
བའི་སྐྱ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས། འདི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་བཞིན་བྱང་སེམས་ཀུན་
བཟང་ལ་མཚོན་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་
སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་
བྱས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ཟབ་པ་དང་། བྱི་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱབས་ཆེན་
པོ་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

མཚོན་བརྗོད་གྱི་ངག་འདི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གམ་གཞུང་དངོས་གྱི་མངོན་
བསྟན་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་མཚོན་བརྗོད་ཆེ་ག་རྟེན་སྤྱིད་
དང་བཞིས་བསྟན་པ་དང་། ངག་འདིའི་བསྟན་བྱའི་བཅོ་བོ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ལུས་དངོས་གྱི་
སྤྲུལ་སྤྱོད་ལེའུ་བཞིས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་བསྟན་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཐོག་མར་གཞུང་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་ནི།

རིགས་སྒོར།   མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག   །ལྟར་སྤྱང་བཅས་པ་བདག་རིག་
བྱིར། །སྤྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་ངག་ །ལྟར་སྤྱང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་། རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་། སྤྱབ་ངག་
ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤྱང་སྟེ་རྟོག་གའི་ཆེ་ག་དོན་བརྒྱད་གྱི་
ནང་ནས་སྤྱོད་པ་བཞི་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་སུ་འདུ་བ་དང་། བྱི་མ་བཞི་རང་གིས་
ངེས་ནས་གཞན་ངེས་སུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་འདུ་ཞིང་། དེ་དག་ལེའུ་སོ་སོའི་བསྟན་ཚུལ་ཡང་

ལེའུ་དང་པོས་སྒྲོག་གུར་དཔོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡང་དག་དང་།

གསུམ་པས་མངོན་གུར་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་དག་གཉིས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས། དེའི་གོལ་ས་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྱད་གཉིས་
ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན།

ལེའུ་གཉིས་པས་སྐྱབས་འདིའི་གང་ངེས་རྒྱའི་གཞལ་བྱ་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
དང་དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་ཏེ་རྒྱས་པར་བསྟན།

ལེའུ་བཞི་པས་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་ངེས་སུ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་དག་དང་སུན་
འབྱེན་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ལྟར་སྤྱད་གཉིས་ཞར་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གཞུང་དངོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་དག་འདིས་ཀྱང་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་རྐང་དང་པོས་བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མ་
ལུས་པ་སྒྲོན་སྒྲོབ་ལམ་དུ་མཐོང་སྒྲོམ་སོ་སོའི་སྐྱབས་སུ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་ལས་མཐར་འཁོར་མ་
ཀྱན་བསལ་བའི་སྤངས་པ་སུན་ཚོགས་བསྟན།

དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲོན་དུ་སོས་བྱུང་གི་གོ་བ་རྙེད་པར་བྱས། དེ་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་
བཞིན་དཔྱོད་པ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ངེས་ཤེས་རྙེད། བསམ་པའི་དོན་ལ་
ཡང་ཡང་གོམས་པས་བསྒྲོམ་བྱུང་གི་ཞི་ལྷག་ལུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐོབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཆེས་
ཆེར་གོམས་པ་ན་གསལ་སྤང་སྐོབ་ཏེ་སྤང་བྱའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྐོབ་མར་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྤང་
བྱ་རགས་རིམ་ནས་དངོས་གཉེར་བྱས་ཏེ་མཐར་འཁོར་མ་ཀྱན་ཅ་བ་ནས་བྱུང་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་

སྤངས་བ་སྟེ་མདོར་ན་སྤང་བྱ་སྤྱ་རགས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ཆ་ཚང་བ་བསྟོམ་
བ་དང་། རིམ་གྱིས་གོམས་བའི་མཐར་ཇི་མ་ཀུན་ཟད་བར་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྤྱིར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱེས་བུས་རྟོག་བ་ངན་པའི་བྱ་བ་མ་ལུས་བ་བསལ་བ་ཡང་
དེའི་གཉེན་པོར་ཐོག་མར་རྗེས་དབག་ཡང་དག་གི་བསྟོམ་བུའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། མཐར་
མདོན་སྤུམ་ཡང་དག་ལ་ཐུག་པའི་རིམ་བ་ཡང་བསྟན་བས་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་གྱི་ནང་
ནས་མདོན་སྤུམ་དང་རྗེས་དབག་ཡང་དག་བསྟན་བ་བྱུབ་པོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་ཤུག་སྟོས་བྱང་སེམས་ཀུན་བཟང་ལ་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་
ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་བར་སེམས་སོ། །

གཞན་ཡང་མདོན་སྤུམ་ཡང་དག་ནི་ཚིག་རྐང་གཉིས་པས་ཀྱང་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་བ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོན་སྟོབ་ལམ་དུ་མཉམ་རྗེས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ནམ་འགྲོར་གོམས་
བ་ལས་འཁྲུངས་བ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་དག་ཡང་དག་སོགས་བཞི་ནི་ཚིག་རྐང་སྤྱིད་དང་
གཉིས་གྱིས་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་གདུལ་བུའི་རྒྱད་
གྱི་མ་རིག་བ་དང་། ལོག་བར་རྟོག་པའི་སྤུམ་བ་ཀུན་སེལ་བར་བསྟན་བས་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྤྱིབ་
བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ།

ལེའུ་དེ་གཉིས་གྱིས་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་གང་
ཟག་དང་ཚོས་བདག་མེད་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་བ་བསྟན་ཅིང་ལྷན་
བར་ལེའུ་གཉིས་པས་ལུགས་འབྲུང་ལུགས་སྟོག་གི་རིམ་བ་བསྟན་བ་ན་སྤངས་རྟོགས་གྱི་བདེ་
གཤེགས་གཉིས་པོ་སྟོབ་ལམ་དུ་སྤྱིར་བ་གོམས་བ་ལས་འཁྲུངས་བ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་ལེའུ་གསུམ་བར་གཉིས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་གྱི་བདག་ཏུ་

གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་འཇིག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། དེའང་གཉེན་པོ་གོམས་
བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཐུས་སྤྱད་མི་སྤྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་།
སྤངས་པ་གང་དུ་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ཀྱང་འདི་དག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ཏོགས་ཕུན་ཚོགས་
གང་ལ་མངའ་བའི་གཟུགས་སྤྱུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ལེའུ་གཉིས་པར་སྤྱོབ་པ་
བསྟན་པའི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱར་གཙོ་བོར་སྤང་རོ། །དོན་གཉིས་སྤྱུབ་པའི་ཐབས་འཕྲིན་ལས་
ཕུན་ཚོགས་ནི་ལེའུ་བཞི་བས་སྤྱུབ་དག་དང་སྤྱན་འབྲིན་ཡང་དག་བསྟན་པའི་སྤོ་ནས་གཞན་གྱི་
ཚོངས་པ་བརློག་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གཉིས་པར། ལེའུ་འདིར་ཉོན་སྐྱིབ་དང་། མི་
རྟག་སོགས་བརྟུ་རྟུག་ལ་ཉོན་ཚོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་
བྱས་པའི་སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་པ་ཅམ་བདེ་གཤེགས་སུ་སྟོན་གྱི་གཟུང་འཇིག་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་
པའི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བྱས་པའི་སྤངས་པ་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བདག་
མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

ཞེས་ལེའུ་གཉིས་པས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མ་བསྟན་པར་གསུངས་ན་སྤྱད་བཤད་པ་རྣམས་དང་ཇི་སྟར་མི་འགལ་
ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་སྟར་གསུངས་པ་ལེའུ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རིགས་
ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཅམ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་གཞག་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། གཞུང་གི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ནི་ཇི་

སྐད་བརྗོད་ཟེན་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལེའུ་འདིས་སེམས་ཚམ་པའི་སྐྱེ་མོང་མིན་
 པའི་ལམ་འབྲས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་བསྟན་ན་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་མཚོད་
 བརྗོད་དུའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་ཆ་ཚང་བ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལེའུ་འདི་དང་
 ཚད་མ་མདོའི་མཚོད་བརྗོད་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་འདི་
 གཉིས་ཅུ་འགྲེལ་དུ་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉིས་
 བ་དག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་ཚང་
 བར་བསྟན་པས་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཉོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་དུ་གྲངས་མ་ངེས་སོ། །

རི་སྐད་བཤམ་པའི་རང་དོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལའང་བྱད་
 པར་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་རང་དོན་ཚོས་སྐྱེ་བཞེས་པའི་སྐྱེ་ལ་འཛོག་ རང་
 དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སློ་རས་གཞན་དོན་གྱི་མི་རུས་པའི་སྐྱེ་ལ་འཛོག་
 པས་དོན་མི་གཅིག་ལ།

དེ་དང་འདྲ་བར་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་གཞན་དོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་
 ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡིག་ཚར། ལོངས་སྐྱེལ་གཉིས་རང་དོན་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་གྱེད་དུ་དོན་གཉིས་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་
 པ་ལེགས་པར་གནས་སོ། །ལུགས་འདིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པ་ན་གཉིས་སྟོང་དེ་ཉིད་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀའི་གཤེས་ལུགས་མཐའ་སྐྱེ་བུ་ཁས་
 ལེན་པས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་མི་བཞེད་ལ། དེའི་
 སྤྱིར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཛད་དོ། །ཡེ་

ཤེས་ཚོས་སྐྱོད་དང་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞན་དུ་བཤམ་བའི་ལམ། རང་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོད་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུ་། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་
ཆེར་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་དངོས་བསྟན་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་པལ་པ་ལ་
ཆགས་པ་སོགས་འགལ་རྒྱུན་སྣོད་ཀྱི་སྣོན་ངོས་བཟུང་ནས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ལེགས་བཤམ་
ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོམ་པ་ལ་ཞུགས་པར་བསྟན།

ཤུགས་བསྟན་བྱ་བ་པལ་པ་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ། ལེགས་
བཤམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པ། ཐུག་དོག་གི་དྲི་མས་ཞེ་སྤང་བར་མ་གྱུར་པ་དག་མཐུན་རྒྱུན་སྣོད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྣོན་ནས་སྤྱིང་རྗེ་བསྟན་བཅོས་ཚོམ་པའི་རྒྱར་བསྟན་ནོ། །

གཞུང་འདིས་གསུལ་བྱ་ངོས་འཇིག་པ་ཅམ་མ་ཟད་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་ཡང་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་མཐོངས་ལེགས་བསྟོད་པའི་ལམ་འབྲས་ཆ་ཚང་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་
བཅས་པ་ནི་སྤར་བཤམ་པ་ལྟར་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་གཞུང་སྤྱི་འགོ་ལྟར་ཤེས་
པར་གྲུ་། །

གཉིས་པ་བཤམ་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དང་དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་རང་གིས་
ངེས་པའི་ཐབས་བཤམ་པ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཇིག་པའི་
ཐབས་བཤམ་པ་ལ་ལེའུ་བཞི་པ་གསུངས། དང་པོ་ལ་གསུམ། སློག་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་བཤམ་
པ་ལ་ལེའུ་དང་པོ། ངེས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་བཤམ་པ་
ལ་ལེའུ་གཉིས་པ། མངོན་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་བཤམ་པ་ལ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཚིགས་བཤམ་པ་དང་། རོག་རྟོག་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའོ། །

གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤམ་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཚས་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མངོན་སུམ་དང་པོ་བཤམ་པ། འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལ། ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འབྲུང་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྡོན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེའི་སྤྱིར་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་སྤོབ་དཔོན་ཞབས་གྱི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་འཇུག་ཚུལ་སོགས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པར་མཛད་པ་རྣམས་འཐད་སྐྱབ་དང་ལྡན་པས་དོན་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྤྱི་དོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དག་གིས་ཚད་མའི་འཇུག་ཚུལ་སོགས་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྤང་ལ་བརྟེན་པའི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དག་ནི་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།

དེ་འབྲེལ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཐོག་མར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཉིད་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་ལེའུ་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་ངེས་པའི་དོན་དེ་ཡང་ཐོག་མར་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་གཏུགས་ཏེ་དེའི་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་དབང་མངོན་

དང་རང་རིག་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་མཐར་ལྷམ་
འགྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པས་བཤའ་ཅིང་།

གོང་གི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རང་གིས་འབྲེད་རུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་ངེས་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ལེའུ་བཞི་པས་སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆར། འོ་ན། འདི་ལ་
དགའ་བ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དགོང་འགྲེལ་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོམ་པར་དམ་བཅའ་ན།
མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། བཤའ་དུ་ཡོད་དེ། ལེའུ་དང་པོས་ཚད་མ་མདོའི་དོན་འཆད་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བསྟན། ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་
མ་མདོའི་དོན་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མངོན་སུམ་དང་པོ་བཤའ་པ་ནི། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་
བསྟན་པ་དང་། གཞུང་འདི་ལས་ནི་སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་ཚད་མ་མདོའི་དོན་ལ་ལོག་ཏེ་གྲུས་
པར་བསལ་ནས་དོན་གྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་
བསྟན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དང་
པོར་བཤའ་པ་ནི་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ལོག་ཏེ་གྲུས་པར་བསལ་བའི་སྐོ་ནས་
གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གོ་སྐྱོ་བར་བྱ་བའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མིན་པར་སྤྱིར་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ཅམ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
དོན་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
འབྲེད་པ་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་ལ་རག་ལས་པས་འདིར་དང་པོར་བཤའ་པའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་
པ་མི་རིགས་ཏེ།

ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། བན་བ་དང་མི་བན་བ་ཐོབ་བ་དང་སྤྱོད་བ་ནི་ངེས་བར་ཡང་དག་
 བའི་ཤེས་བ་སྤོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་བས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་
 བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བར་མཛད་བ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་བན་བ་
 ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བན་བ་ཟག་བ་མེད་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་བའམ་བསྐྱབ་བ་
 དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་བན་བའམ་གཞོན་བ་ནི་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་། མཐའི་གཞོན་བ་
 འཁོར་བ་མཐའ་གྲས་བར་འབྲམས་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་སྤོང་བ་ཡང་ངེས་བར་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་
 བ་སྟེ། རྟོག་ལྡན་སྤང་དོར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་བའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་གསུངས་
 བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་སྐྱབས་སྤྱིར་རྗེས་དབག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བུ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་དེ་དེ་ཡིན་
 ལ། གྲེ་བྲག་དུ་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བུ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བའི་ཞེན་རིག་ཅེས་བྱའོ། །

རང་རེའི་ཡིག་ཆར། སྤྱིར་རྗེས་དབག་དང་རྗེས་དབག་ཚད་མ་གཉིས་དོན་གཅིག་མི་འཛོག་
 ཉེ། རྗེས་དབག་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་བ་ལྟ་བུ་རྗེས་དབག་ཡིན་ཀྱང་རྗེས་དབག་ཚད་མ་མིན་བའི་བྱུང་
 བར་མཛད་བའི་སྤྱིར། དེ་དག་གི་བྱུང་བར་གོ་བའི་སྤྱིང་ནས་བཤད་ན། ཞེན་རིག་གང་ཞིག་རང་
 གི་གཞལ་བུ་སྐྱོག་གྱུར་ལ་མི་སྐྱ་ཞིང་དེ་རྟོགས་བ་རང་གི་རྟེན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་བ་ལ་སྟོས་
 དགོས་བ་དེ་སྤྱིར་དུ་ཤེས་བ་དེ་ལ་རྗེས་དབག་ཞེས་བྱ།

སྤྱིར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱིར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་བ་ལ་སྟོས་མི་
 དགོས་བར་རང་ལུལ་ལ་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་འབྲུག་བས་རྗེས་དབག་མིན་ནོ། །རྗེས་

དཔག་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་སུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་ཤེས་པ་སྡེ་
 མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོགས་པ་དག་
 བྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ལ།   དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྡེར་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
 གྱི་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་དང་།   ཤེས་པ་སྡེ་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་
 རྣམས་མི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ།   བཅད་ཤེས་གྲང་ཡིན་ནོ། །

ཡང་གཞི་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚོས་
 དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཞེན་རིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཉོག་པ་ཡིན་དགོས་པས་
 དེའི་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཉེ།

ཡིག་ཆ་ལས།   སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་གྲང་།
 གཞི་ལ་བཀར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།   སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་
 དཔག་པའི་ཚད་མ་གང་ཞིག དེ་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པས་སྤྱིར་ཞེས་དང་། ཅ་རྟགས་གཉིས་
 པ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ཉོག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་དེའི་སྐྱ་དོན་མི་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་ཉེ། སྐྱ་མི་
 རྟག་པ་དེ་རྗེས་དཔག་དེའི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་དེའི་འཇུགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞི་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་
 གཉིས་ལ་སྐྱ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་གཞུང་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་ན་སྟོན་དུ་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་
 ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོག་གྱུར་ངེས་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 དཔོག་དགོས་པས་ཚུལ་དེ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རྟེན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

སྤྱོད་མཚན་དེ་ཆས་ཁྱབ་བ་ཡི།   །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལུ་དེ་ལེ་ལུ་དང་པོའི་
 མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཡིན་ཏེ།   ཚིག་རྒྱུ་དང་པོ་ནི་གཞུང་ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་
 ལ། རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པ། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བ་
 བས། འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་ཅིང་། རྒྱུ་དང་པོ་བཞི་
 པ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ། རྒྱུ་མ་ཚོགས་བས། ཞེས་བ་བས། དེ་ལ་
 ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བཟོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་པ། མེད་
 བ་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་བ་མན་ཆད་
 ཀྱི་ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས།   གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་དེ་ལས་
 གཞན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྟགས་གང་ཞིག་རྟགས་ཚོས་མེད་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་བ་དེ་
 ལས་གཞན་པ་དག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་ཞེས་བ་དང་།   ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་ཞེས་བ་དང་།   འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་ཞེས་འཆད་
 ཚུལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་ཡིན་ཀྱང་རྟགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དུ་
 མ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི།

རྟེན་ཆེན་གསུང་ཟེན་ལྟར་ན། སྤྱོད་མཚན་དེ་ཆས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤྲང་དུ་

གོ་རུས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྐང་པ་ཐ་མས་སྐར་ཡང་བསྟན་ན་རྒྱལ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞིང་།

འོན་ཏེ་གཞུང་སྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་མ་གོ་ན་དེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་
བ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བཀག་ནས་འཆད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་འཐད་སྟོགས་སུ་མཛད། རྣམ་
བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཚོས་ཅན།
རྟགས་ལྟར་སྐར་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ ཚུལ་གསུམ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་
གཞུང་འདིའི་སྐྱོར་བར་མཛད་པས་གཞུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པར་སྐར་ངོ་ །

སྟོགས་སྐྱའི་ཚོད་པ་འདིར་གཞུང་གང་ལ་ཚོད་པ་དང་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་བྱང་བ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ།

སྐབས་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོགས་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།
ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
གཞུང་གང་ལ་ཚོད་པ་དང་ཚོད་པའི་དུས། གང་གིས་ཚོད་པ་པོའི་ངོས་འཛིན། ཇི་ལྟར་ཚོད་པའི་
ཚུལ་དང་དེའི་ལན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྟོགས་སྐྱའི་ཚོད་པ་འདི་ཐོག་མར། རྣམ་འགྲེལ་ཅུ་བར། སྟོགས་ཚོས་
དེ་ཆས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་ཚོད་པ་ཡིན་ཞེས་བེད། དེ་ལ་འོ་ན། འདིའི་རང་འགྲེལ།
བརྩམས་ཐེན་ནས་ཚོད་དམ། ཅུ་བ་མཛད་ནས་རང་འགྲེལ་མ་ཚོམ་པའི་བར་དེར་ཚོད་པ་གང་
ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་ཚོད་པ་འདིའི་ལན་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། གཉེས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ཐད་ཀྱི་ཅུ་བར། ཇིས་དཔག་ངེས་སྐད་
བཤད་ངེས་བཞིན། །ཞེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཇིས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་སྐྱ་བ་
སྐར་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ངེས་སྐད་བཤད་ཐེན་ལ་སྐྱོར་

བར་མཛད་པས་ཅ་འགྲེལ་སྲ་སྲི་ཚོམ་བ་མིན་པའི་སྲིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ཅ་འགྲེལ་སྲ་སྲི་བརྩམས་བ་མ་ཡིན་གྱི་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་བས་ཉེས་བ་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར།

འོན་ཀྱང་མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ཀ་ཚེན་ལས། །འུ་ཀྱ་སློ་ལྟར་ན། གང་ལ་དངོས་དང་འགྲེལ་ཡོད་པའི་
སློ་ནས་དངོས་པོ་རྙེད་པའི་རྙེན་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་མཚན་གཞི་དཔེར་
བརྗོད་བ་ནི། སྲར་སེལ་བས་འཇུག་པར་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྗེས་དཔག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་ལ། སློན་ཆད་འུ་ཀྱ་སློའི་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་ཤེས་བའང་མ་བྱུང་བར་སྤང་དོ། །

སྤྱི་ཀ་བྱེད་གཞན་དག་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་མི་སྲུ་བར་སྲར་རི་སྐད་བཤད་བ་བཞིན་
ནོ། །གང་དུ་བཤད་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། རྗེས་སུ་
དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བ་འདི་གཉིས་ནི་ཞེས་སོགས་བཀོད་ནས་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་
ཉིད་ལས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་མ་བརྩམས་པའི་གོང་དུ་གང་དུ་བཤད་ཁྱེད་ས་
སྤྱེག་ས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྲིར་དོ། །

ཅ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བརྩམས་བ་ཡིན་པས་སློན་
མེད་ཅེས་བའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིར། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་རྣམ་
བཤད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་བ་ལ་ཞེས་ཏུ་དཔྱོད་དགོས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བ་འདི་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིར། དེ་སྤང་
བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིར། དེར་འཇུག་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཆད་མ་
ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ཡིག་ཆ་ལས། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། དུ་ལྟན་

ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་སྤང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་དེ། སྤྲོ་མ་སྤྲོ་
 མི་རྟག་པ་དང་། སྤྲོ་མ་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་ལས་དངོས་སུ་མ་སྤྲོས་པའི་སྤྲོ་ལེས་དང་། རྗེས་དབག་དེ་
 གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གཉིས་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་སྤོ་ནས་དེ་
 དག་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ལེས་པ་དང་། སྤྲོ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་གསར་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྲོ་ལ། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྲོ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་རང་སྤྱོད་ལ་ཕྱག་སྐྱོད་ལ་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ཕྱི་མས་པ་ཡིན་མིན་རྗེས་ལྟར་ཡང་ཐོག་མར་
 གང་ལ་རྩོད་པའི་གཞི་ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པར། མཐུན་སྤྱོད་ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་
 གཉིས། །སྤྱོད་ལ་གྱི་ཚོས་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ། །མི་མཐུན་སྤྱོད་ལའང་སོ་སོར་ནི། །ཡོད་
 མེད་གཉིས་ཀའི་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་ལ། །བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྲོ་ལ། །ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཁ་ཡང་
 བ། །དངོས་སུ་མིན་ཡང་དེའི་སྤྱོད་ལ་གཅིག་ །ཡིན་སྤྲོ་བ་བསྐྱབ་བྱར་བཏགས་ནས་བརྗོད། །

ཅེས་འགྲུང་བ་ལྟར་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་སྤྲོས་མིང་གིས་
 བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲོ་རྟོག་གའི་གཞུང་ལས་ཚོགས་པའམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྤྱོད་ལེས་གསུམ་པ་
 གཉིས་འགལ་བ་མཐོང་སྟེ་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བས་ན་ཐོག་མར་རྩོད་པའི་དུས་ཀྱང་ཀུན་
 བརྟུས་ཅུ་བ་མཛད་ནས་དེའི་རང་འགྲེལ་མ་བཅུ་མས་པའི་བར་ཞིག་ལ་གྲུང་བ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་རང་འགྲེལ་དུ་འདིའི་རྩོད་ལན་གཉིས་ཀ་འགྲུང་བའི་སྤྲོ་ལ་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ཞིག་ཅི་སྟེ་སྤྱོད་ལ་གྱི་ཚོས་སུ་འགྲུང་ཞེ་ན། ཞེས་པས་རྩོད་པ་དང་། ཡང་དེ་ལས་རྗེ་
 ལྟར་མི་འགྱུར། ཚོས་ཅན་ནི་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པར་མི་འདོད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 པས་ལན་བསྐྱབ་པའི་སྤྲོ་ལ།

གཞན་ཡང་ལྟ་སྟོན། མདོར་སྤྱོད་ལ་ཚོས་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་

ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་ལ་གཏན་ཚིགས་ནི་སྤྱིའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་སྤྱིར་རྒྱལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །འོན་
ཏེ་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་མེད་དོ། །ཞེ་ན། །ཞེས་ཚད་མ་མདོ་ལས་སྤྱོགས་ཚོས་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསལ་བའི་བྱིར།

དེ་དང་མཐུན་པར་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། །བརྟན་བཅོས་འདིར་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་
སྐབས་སུ་སྤྱོགས་ཚོས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། །ཀུན་བརྟུས་སུ། །སྤྱོགས་ཚོས་མཐུན་སྤྱོགས་ཡོད་
མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རྒྱལ་རྣམ་དག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། །དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོགས་
ཚོས་སུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་འོ། །ཡིག་ཆ་སྐབས་འདི་དང་།
ལེའུ་བཞི་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤུད་ཡོད་དེ། །སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་
དོན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། །མདོ་ལས། །སྤྱོགས་ཚོས་མཐུན་སྤྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་
ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་བྱིར་རོ། །སྤྱོགས་
ཚོས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྤྱོགས་ཚོས་
མཐུན་སྤྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་གསུངས་
མོད་ཀྱང་། །ཀུན་བརྟུས་རྩ་བར། །འདིའི་བརྗོད་ཚིག་ངི་བཞིན་མི་སྤང་ན་ཡང་སྤྱར་བྱངས་པ་རྣམས་
དང་དོན་མཐུན་པས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་།

ཡིག་ཆར་བྱངས་པ་འདི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས་བདེ་ལྷག་ཏུ་
གཞུང་བའི་བྱིར་སྤྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་དོན་མདོར་བསྐྱུས་

ནས་བརྗོད་པ་སྤྱོད་པ་ཚོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སྤྱིར་དོ། །

སྤྱོད་པ་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། །དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། །ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་དགག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟེ། །སྤྱིར་འགྲེལ་པ་འགལ་ཞེག་ཏུ་ལུང་འདྲེན་པ་ན། །ཅ་བའི་བརྗོད་ཚིག་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་ཡང་དོན་མཐུན་པས་བྱངས་པར་མཛད་པ་དུ་མ་སྣང་སྟེ།

དཔེར་ན་ཀུན་བཏུས་ཅ་བར། །གང་ཞེག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྟགས། །དེ་ལྟར་སྣང་བ་སེལ་ཆེ་བས། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་སོགས་དོན་གྱི། །སྤོན་དུ་རྒྱས་པར་དེར་བསྟན་བྱ། །ཞེས་པའི་ལུང་རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ཏུ་བྱངས་པ་ན། །གང་སྤྱིར་གཏན་ཚིགས་དག་དང་ནི། །དེར་སྣང་སེལ་ཆེར་སྤྱོད་པ་ཚོས་ཉིད། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི། །སྤོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚིག་བསྐྱར་མཛད།

ཡང་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་སེལ་ཆེ་བར། །རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །དེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཀུན་བཏུས་ཅ་བའི་གཞུང་ཡིན་པ་གསལ་ཡང་། །མདོ་རང་ལས་ནི། །རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །

གང་གིས་ཚོད་པ་པོ་ངོས་འདྲིན།

གཉིས་པ་གང་གིས་ཚོད་པ་པོ་ངོས་འདྲིན་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་བཞུག་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིག་ཆར། །དང་པོ་ཚོད་མཁམ་ནི་ཆ་པའི་རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ཉི་ཟེར་ལས་དབང་སྤྲུག་སྟེ་ཡིན་གསུངས། །སྤྱོད་པ་ལྟར་དང་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་བརྗོད་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ། །

སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བུ་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལོ་
 རྩོམ་སྤྱོད་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་བཤད་སྤྱི་བུ་ཚོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་
 དང་ཀྱི་སྤྱི་བུ་བདུན་སྟེ་དོན་ལུང་རིགས་བར་མཛོད་ལས། ཚོད་པ་འདི་བརྒྱུ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ལོ་རྩོམ་
 བ་སྤྱོད་ལྡན་ཤེས་རབ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ལས་གྲགས་འདུག་གོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྒྱུ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་འདི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བུ་འདི་ཁུངས་འདྲེན་པར་མཛད།

ཀུན་མཁུན་རང་སྤྱོད་ལ། གཏམ་ཚིགས་ཐེགས་པའི་འགྲེལ་བ་ཨ་ཚ་ཏུས། འདིར་སྤོབ་
 དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དབང་སྤྱོད་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ལྡན་བཏབ་པར་འདོད་པས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བུ་
 བེ་གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤོབ་ཏེ་ཞེས་བ་དང་། རྩོམ་ཤེས་
 རྣམ་ངེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་འདི་སྤོབ་དཔོན་དབང་སྤྱོད་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་དེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས་འདི་སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་གཙོ་
 པོ་སྤོབ་དཔོན་དབང་སྤྱོད་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་དོ། །

འོན་ཀྱང་འདི་དག་གི་སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་ལིན་ན་དབང་སྤྱོད་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ལྡན་པས་ཁུངས་པ་མི་མཛད་དེ་ཡིག་
 ཚ་དེ། དབང་སྤྱོད་སྤྱི་བུ་ལང་རྣམ་འགྲེལ་ངེས་ཀྱི་སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་མཚན་གཞིར་རུང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་བཏུ་བཏུ་ཆེན་བསོད་གྲགས་གྱིས་འདིའི་སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་འདོད་པ་
 ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དབྱུད་གཞིར་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ལྡན་པའི་ཡིག་ཚའི་སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་སྤོད་པ་
 མར་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ཆེ་དེ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ལས། ཁོ་ན་དེ། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་ཚོལ་བ་གང་ཡིན་གསལ་
 ཁ་ཐོན་པ་མེད་ལ། སྤོད་པ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ཚོད་པར་མཛད་ཅིན་ཉེའི་མཚན་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་

ཐོང་པོ་བཏུ་བཏུ་བཏུ་བཏུ་རྣམས་ལ་བརྒྱུ་སྤྱི་བུ་ཐེང་པོ་ན་དེ། ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྤོབ་པ་ལ་

བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་རང་ལའང་འདུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་མཛད་ཚུལ་ལྟར་ན། ཅེ་
 བའི་སྤོགས་སྲ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐོག་མ་ནས་དེ་ཉིད་སྤོགས་སྲ་
 མཛད་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་ཚོད་ལན་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་འོག་ཏུ་བརྗོད་དེའི་
 མཚན་འགོད་ཀྱི་སྤོགས་སྲ་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོད་ལན་སྲ་སྤྱིའི་སྤོགས་སྲ་
 སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་བདེ་བའི་སྤྱིར་ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །

དེས་ན་རང་སྤོགས་ཀྱང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་
 འདིའི་སྤོགས་སྲར་གསལ་བ་ལྟར་བྱའམ་སྟེ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དབྱུང་གཞི་འདི་ལྟར། ཀུན་མཁྱེན་
 ཡིག་ཆ་འདིའི་ཐད་དུ། སྤྱིར་བརྗོད་ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་ཞིག་བཀོད་འདུག་པ་དེ་བརྗོད་སྤྱིར་ཐེང་
 སོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་འདོད་བརྗོད་ལན་དང་བཅས་པ་ལྷན་སྟོན་འགྲེལ་བའི་ནང་དུ་གསལ་
 བས། གོང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྟེ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་ཚོད་པ་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ན། སློབ་དཔོན་
 ལྷན་སྟོན་དང་། བརྗོད་སྤྱིར་ཐེང་སོ། ལོ་རྒྱུ་བ་སྟེ་ལྡན་ཤེས་རབ་རྣམས་དུས་མཚུངས་འདྲ་བར་སྤྱང་
 བས་དབྱུང་གཞི་མཆིས།

དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་སྤོགས་སྲར་གྱུར་པའི་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་ཞེས་པ་ཡང་རྟགས་
 ཚུལ་དུག་འདོད་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ལ་འཛིན་ན་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པ་
 མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སྲ་བཟུང་ན། དེ་ཚོས་ཁྲབ་ཅེས་རྗེས་ཁྲབ་སྟོན་པའི་སྲ་ལས་རྟགས་
 མཐུན་སྤོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱོད་སྲ་
 པའི་སྤྱོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤོགས་སྲ་དེས་ནི་མཐུན་སྤོགས་ལ་
 མཐོང་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་སྤོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྗོད་པར་
 འདོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཚུལ་དུག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་སྤོགས་སྲ་ཚོས་གྱི་ཐ་སྤྱད་

བཞག་པའི་སྤྱིར་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱི་ལས། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སློབ་མ་གཞུང་ལེགས་
བར་མི་ཤེས་པ་དག་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱི་བ་དག་ཏུགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་དེ་ཉིད་
སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་བྱུང་འགྲུབ་པ་དེ་ལ་མེད་བར་དེས་པ་ལ་མི་སྤྱོད་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་མཐུང་དག་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་འགྱུར་ལ། གཞི་འགར་ཚོས་འགའ་ཞིག་མེད་པར་
དེས་པ་ལ་གཞི་དེས་དགོས་པས་ཏུགས་ཞེགས་པའི་གཞི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐུང་དག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་ཚོལ་ལ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཏུགས་དང་དགག་གྱུར་ཚོས་གྱི་གཞི་མཐུན་མ་མཐོང་བས་ཚོག་གི་ གཞི་མཐུན་
མི་སྤྱིད་བར་མཐོང་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ་སྤུམ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་དག་ནི་མ་མཐོང་
ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་པ་དང་། མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱི་རྗེས་འགོ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོས་དང་ཚུལ་
གསུམ་པོ་ཚད་མས་དེས་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་
པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ཚུལ་
རྒྱུ་ཏུ་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རི་ལྷུང་ཚོད་པའི་ཚུལ་དང་དེའི་ལན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་རི་ལྷུང་ཚོད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོས་ཞེས་
པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དོས་གསུང་བ་དང་། གཏན་ཚིགས་དེའི་ཚོས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་ཐལ་བ་སྤངས་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། དགོས་མེད་ཀྱི་ཚོད་པ་སྤངས་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཞིག་ཅི་སྟེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། ལྷུང་
སྤྱོད་སྤྱོད་མདོ་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོས་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནི་ཞེས་སོགས་སྤྱང་དངས་པ་དང་།

རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚུད་གཞི་ལ་སྤྱོད་གསལ་གྱི་སྐྱེས་སྤོན་བ་མི་རིགས་
བར་ཐལ། བྱེད་བར་གྱི་གཞི་སྤྱོད་གསལ་མ་གྲུབ་ན་ཉམས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྐྱེ་མི་འཐད་ལ།
གྲུབ་ན་སྐྱེས་ཡང་ཉམས་བཞོད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་གསལ་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཡིན་པས་
དེའི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དེ། གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚོགས་དོན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་
མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཁོ་ན་རེ།

ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཚུད་གཞི་ལ་སྤྱོད་གསལ་སྤྱིང་མིང་གིས་བསྟན་བ་མི་རིགས་
བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བས་ན། སྐབས་
གྱི་སྤྱོད་གསལ་གྱིས་བྱེད་བར་གྱི་གཞི་སྤྱོད་གསལ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉམས་དེ་དེའི་ཚོས་སྐྱེ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱེས་ཉམས་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱེད་བར་གྱི་གཞི་སྤྱོད་གསལ་སམ་
བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚུད།

དེའི་ལན་དུ་སྤྱིང་བྱངས་པའི་མདོ་རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་
ལས། སྤྱོད་གསལ་ནི་ཚོས་ཅན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འུ་ལྟ་སྤོས། སྤྱོད་གསལ་ནི་ཚོས་ཅན་ལོ་ཞེས་
བྱ་བ་སྤོས་ཏེ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་དོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། འཐད་ལྷན་
ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་གྱི་སྐྱེ་ཚོགས་དོན་ལ་
འཇུག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་ནི་ཚོས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཚོགས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་གང་

དུ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཅམ་
ལས་དེའི་ཚོས་སྤྱི་གྲུབ་ན་སྤྱོད་པ་མཚན་ཉིད་པའི་ཚོས་སྤྱི་གྲུབ་མི་དགོས་པས་སྤྱོད་སྤོང་མཛད།

གཉིས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚོད་སྤོང་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་
འགྲེལ་ལས་གལ་ཉེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་
ངེས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚད་མའི་སྤོང་ཀྱི་འགྲེལ་བཤམ་
གཞན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་པ་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་
མེད་པའི་སྤྱིར། དགོས་པ་མེད་པ་གཙོ་བོ་ཡི། །སྤྱོད་པ་ལས་འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤམ་
པ་ལྟར་དེའི་མིང་ཉེ་བར་གདགས་པར་མ་བྱའོ་ཞེ་ན། ཞེས་སྤྱི་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ལྟར་
འབྱུང་བ་བཞིན། ཚོད་གཞི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མིང་གི་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མེད་དོ་
ཞེས་ཚོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་
རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་ཉེ། ཞེས་
དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་མིག་གིས་གསུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཉེ་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཚོས་ཡིན་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་ཉེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོད་གཞི་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མིང་གིས་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟན།

ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། དངོས་སུ་མིན་ཡང་དེ་སྟོབས་གཅིག། །ཡིན་སྲིད་བསྐྱབ་བྱར་
 བཏགས་ནས་བརྗོད། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཡན་ལག་གི་དོན་ཚོས་ཅམ་དང་ཚོས་
 ཅན་ཁ་ཡར་བ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །དེའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྲིད་ཉེས་པ་
 མེད་དོ། །དཔེར་ན། རས་ཡུག་འཚོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་
 ངས་རང་འགྲེལ་དག་ལས་ཀྱང་དེའི་སྟོབས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་
 བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་བསྟན།

དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་སྟོབས་སྐྱའི་མིང་གི་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། སྲིད་བ་དེ་སྐོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་སྟོབས་སྐྱའི་མིང་དུ་འཇུག་པའི་གཞི་དང་། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། དེ་སྟོབས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་སྟོབས་གཅིག་ཡིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན། རས་ཡུག་གི་སྟོབས་
 གཅིག་འཚོག་པ་ལ་རས་ཡུག་འཚོག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད།

ཡང་སྟོབས་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་རྟོགས་ན་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ད་ནི་ཚོད་
 གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་ཚོས་ཅན་ཉེ་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཚོས་ཡིན་ནམ་
 སྟམ་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་དགག་བྱས་ཉེ།

ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བསྐྱབ་མི་
 བྱས་པའི་སྲིད་ཉེ། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་
 ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ཡང་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད།

དེ་ཉིད་བཀའ་ལན་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བཀལ་ལན་གྱི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས། ཉེ་བའི་རིགས་པས་ཚུང་
གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་བ་སེལ་མི་རུས་པ་དང་། ལྗོས་པའི་རིགས་པས་ཚུང་གཞི་ལ་གོ་བ་སེལ་
མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚུང་ལན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ཚུང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཚོས་
ཅན་ཡིན་པར་གཞི་ལྟར་གྲུབ་སྟེ་ཚོས་ཅན་ཞེས་སྣོས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
བསྐྱབ་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཞེས་དང་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་
ཚོག་བསྐྱར་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཉེས་པ་
མེད་དེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱས་མཐུན་དཔེར་གཟུང་ན་དེ་ཆས་ཁྲབ་ཅེས་
རྗེས་ཁྲབ་སྟོན་པའི་སྐྱ་ལས་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་ཉུགས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟེན་པ་དང་སྐྱ་སྣོས་པའི་
སྟོན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ན་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པ་བསྟན་པ་དང་
སྐྱ་འགལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་དང་ཚུང་གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚུང་གཞི་ཁོ་
ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཚོས་ཅན་ཞིག་དང་འགྲེལ་བར་གྲུབ། དེ་ལ་ཚོས་
ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་ཚོས་ཅན་ལྷག་པོ་སྣོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུང་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ལས་
གཞན་དུ་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་འཛོག་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱ་སྣོས་
པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུང་གཞི་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྣོས་པ་རིགས་སོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་དཔེའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཡང་ཉེ་བ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་

བའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོད་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་མིན་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་སྤྱིར་
ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་ཅོད་གཞི་དང་དཔེ་
གཉིས་ཉེ་ཚོས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོས་ཅན་ཞེས་སྒྲིབ་པའི་མིང་དོན་གཉིས་
ཀ་དཔེའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཡང་ཉེ་བའི་སྤྱིར་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཚུལ་དང་པོར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱང་ཉེས་
པ་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚོགས་དོན་བཟུང་ན་ཞེས་སོགས་མགོ་
མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཚོས་དང་འགྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚོགས་དོན་
བཟུང་ན་རྟགས་དེ་ཚོགས་དོན་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་དང་སྐྱ་འགལ།

ཡང་དེའི་སྐྱས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་བཟུང་ན་སྐྱར་ཡང་རྗེས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་རྟགས་
དེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་སྐྱ་སྐྱོས་པའི་སྐྱོན་སྐྱར་ལྟར་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་
ལ་ཉེ་བའི་སྤྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་བཞོད་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ག་ཁས་ལྷངས་དགོས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་
སོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོས་པའི་རིགས་པས་ཅོད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་བ་སེལ་མི་རུས་པ་ལ་ཡང་
ཅོད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཚས་ཀྱི་བཞེས་བྱ་བས་
དེའི་ཚོས་ཅན་ཡོད་པར་གྱུ་བས་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲིབ་པའི་སྤྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་དང་། འཐད་ལྡན་
དང་། འུ་ཀྱ་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་མཐུན་པར་གསུངས།

དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉལ་ས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཉལ་ས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་
 པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་བསྟན་ན་དེའི་ཆས་ཁྲབ་ཅེས་བའམ་དེ་མཚུངས་ལ་
 ཡོད་ཅེས་རྗེས་ཁྲབ་བསྟན་པའི་ཚིག་ལས་ཉལ་ས་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་
 རྗེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འབྲའི་རྗེས་པ་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉལ་ས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྟོན་པས་ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་སུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ལ་གཉིས། བཤད་དཀའ་བ་ཡང་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པ་དང་།
 ཉལ་ས་དཀའ་བ་ཡང་སྟོགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས་
 གྲུབ་བཞིན་དུ་བརྒྱན་པའི་སྤྱིར་སྟོས་པ་ཡིན་པར་ཡང་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལས་
 ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་མི་མཐུན་པ་ལས་སྟོགས་པ་གྲུབ་མོད་ཀྱི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་སྟོས་པ་
 བཞིན་ལོ། །ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་མཐུན་
 དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་
 ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཡང་བརྒྱན་ནས་ངེས་པའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་ནས་སྟོས་པའི་དོགས་པ་མི་
 ཚོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་ཉལ་ས་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ངེས་
 པར་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟེན་པ་ཞེས་དགོས་ན་བྱས་ཉལ་ས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྤྱིར་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས་བྱས་པ་མི་ཉལ་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་བྱམ་པ་བྱས་པར་གྲུབ་མི་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་མི་ཉལ་པ་ལ་ཡོད་པ་ངེས་ན། བྱམ་པ་མི་ཉལ་པར་གྲུབ་མི་
 དགོས་པའི་སྤྱིར། འོ་ན་ཏེ་དེ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ན། ཚོལ་བ་དེས་སྟོན་དུ་བྱས་ཉལ་ས་ཀྱིས་བྱམ་པ་

མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱུང་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ལ།

གྲུབ་ཟིན་ན་ཡང་ཉལ་ས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་ལན་གཉིས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་
སྐྱོན་སྐྱོན་ཡིན་པར་གྲུབ་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུད་ལྷན་ན། སྐྱོབ་དཔོན་སྤྱོད་ས་སྤང་གིས། རྗེས་དཔག་བྱ་
དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་སྐྱོན་པའི་
སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ།

ཚུལ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་ན་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀྱང་བ་
གཉིས་ལས་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཉིས་པ་འཕེན་པའི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་
དོན་དུ་བསྟན་ཞེས་པ་ཡང་སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་མ་ཡིན་ཏེ།

ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པའི་སྐྱས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་ཚས་ཀྱི་བ་
ཅས་པའི་སྐྱ་ལས་དེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་བརྟན་ནས་སམ་སྐྱོན་ནས་བཤའ་བ་ངེས་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་གི་ཚོད་ལན་འགོ་
ཚུལ་རྒྱས་པ་ཡིག་ཆར་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བས་དེ་ཅུ་ལས་མ་བཤའ་དོ། །

དེའི་ཕྱིར་ཉལ་ས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་སྐྱོན་ན་སྐྱ་
འགལ་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་རིམ་པར་སེལ་བའི་འབད་པར་བརྟེན་དགོས་པས་བཤའ་དགའ་ལ།
སྤྱོད་ས་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་པས་བདེ་བླག་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས་ལྷགས་ཀྱིས་དོན་གོ་ན་ཉོགས་པར་དགའ་བ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱོད་ས་ཞེས་སྐྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་སྐྱོན་པ་ན། ཚོད་གཞི་ལ་སྤྱོད་ས་གྱི་སྐྱས་སྐྱོན་རིགས་གྱི།

ཚོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན་སྐྱོན་དེ་དག་རིམ་པར་
སྒྲོང་དགོས་པས་ཉེགས་དཀའ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱས་སྒྲོས་ན་སྐྱོན་དེ་དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་
ནས་ཚོད་གཞི་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཚོད་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་སྤྱི་མིང་གིས་བསྟན་པར་རིགས་ཀྱི། ཚོས་ཅན་
ཀྱི་ཚོས་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཚིགས་ལྷག་པོ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚོད་
གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་གོ་དགོས་ན་ཉེགས་དཀའ་བར་འགྱུར་བས་ཉེགས་དཀའ་བ་ཡང་ཕྱོགས་ཞེས་
བརྗོད་པས་བདེ་ལྷག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་། རིགས་གཏེར་ལས། ཚོས་ཅན་སྒྲོས་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཡོད། །མཐའ་ནས་བཀག་
ན་ཡུན་རིང་འགོར། །དངོས་མིང་བརྗོད་ན་སྤེལ་སྐྱོར་ཉམས། །བདེ་ལྷག་ཉེགས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཞེས་
སྒྲོས། །ཞེས་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཚོས་ཅན་མང་བས་འཁྲུལ་བའི་གཞིར་འགྱུར་བ་
དང་། མཐའ་གཞན་བསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ན་བཤའ་བ་དང་ཉེགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཡུན་
རིང་འགོར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། །ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་དངོས་མིང་བརྗོད་ན་གཞུང་
གི་སྤེལ་སྐྱོར་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱས་མིང་གིས་བསྟན་ན་སྐྱོན་དེ་དག་མ་
ལུས་པ་བསལ་ནས་ཚོད་གཞི་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རིགས་གཏེར་ལས། ལན་དེ་
ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་ན། བ་རོལ་པོས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར་ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་ཞེས་སོགས་ལ་
ཚོད་པ་ལྟ་བུ་སྤང་བས་གཞུང་དེ་ལ་ཚོད་པ་བྱུང་མིན་སྲུང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ཡོད་མོད་དུང་ཡང་
ཞེས་ཏུ་དཔྱད་པའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་དེའི་ཚོས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤངས་
པ་ལ་ཡང་ཚོད་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་

ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་ན་དེའི་བྱུང་བར་ལ་བསྟོན་པ་གཞན་ལ་མ་འདྲུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས།

དོན་ནི། གལ་ཏེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་
བཏགས་པ་བ་སྐྱའི་བྱུང་ཚོས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་
ཡིན་དགོས་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་མཉན་བྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱའི་ཚོས་དང་སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་མ་བྱེད་ནས་ཚིང་བ་ཡིན་ལ།

འདིའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོས་དོགས་པ་ཆགས་པའི་གཞི་ཡང་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་
ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པ་ན་བྱུང་གཞི་སྐྱ་དང་
འགྲེལ་ནས་བྱས་པ་དེའི་ཚོས་སུ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བྱས་པ་ངེས་མ་
ངེས་ཇི་ལྟར་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་
བའི་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་ཚིང་བ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིང་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་
སྤྱིང་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུས་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དཔེའི་སྐོ་ནས་བསྟན་ལ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྐྱུར་བ་དང་མ་སྐྱུར་བའི་རྣམ་གཟོད་ཀྱི་དོན་
ཏྲགས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བར། ཚོས་ཀྱི་ཚིག་སྤྱད་ཐ་དང་
པར། །བྱེད་པས་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་ལ། །ཤེན་དུ་མི་སྤྱིང་རྣམ་དཔྱོད་བྱེད། །བྱུང་བར་བྱུང་བར་

ཅན་དག་དང་། །བྱ་བ་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྤང་
དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས།

སྐྱེ་ལ་མཉན་བྱ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་བའི་ཚིག་ཚོས་ཅན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་
ཡིན་ཏེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་པར་དང་ངེས་གཟུང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བའི་
ཚིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

སྐྱེ་ཁོ་ན་ལ་མཉན་བྱ་ཡོད་པོ་ཞེས་བའི་ཚིག་ཚོས་ཅན། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་
ཡིན་ཏེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱད་པར་ཅན་དག་དང་ངེས་གཟུང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སྦྱར་བའི་ཚིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བ་ལ་བེའུ་འབྱུང་སྤྱིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བའི་ཚིག་ཚོས་ཅན། མི་སྤྱིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ངག་ཡིན་
ཏེ། བ་ལ་བེའུ་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་གཟུང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཁོ་ན་ཞེས་བའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྤང་བྱད་ཚོས་དང་བྱད་གཞི་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྤང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བར་དོན་གྱིས་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་ངེས་
དར་རྒྱུ་ལས། བུམ་པར་ཚུ་འོན་ཅིག་ཅེས་སྦྱོས་བའི་ཚེ་སྣོད་གང་ཡང་རུང་བར་འདོད་ན་བུམ་
པ་སྦྱོས་པ་དོན་མེད་ལ། ཚུ་འོན་གང་ཡང་རུང་བ་འདོད་ན་ཚུ་སྦྱོས་པ་དོན་མེད་ཅིང་། བྱེད་འོང་བ་
མི་འདོད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་སྦྱོས་པ་དོན་མེད་པས་བུམ་པ་ཁོ་ནར་ཚུ་ཁོ་ན་བྱེད་འོང་དགོས་པ་ཁོ་
ན་དོན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་སོ། །

དེ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱོད་གསུམ་པོ་དཔེའི་སྤྱིང་ནས་བཤའ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ཅུ་བར། དེ་སྦྱར་

མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །གང་སྤྱིར་དག་འབྲས་རྣམ་
གཙོད་སྤྱིར། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པའོ། །སྤྱིང་སྐྱེབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་འཕ། །སྤྱོན་པོ་
མཚོ་སྤྱེས་འགྱུར་ཞེས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

ལེའུ་བཞི་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཀྱང་དཔེར་བརྗོད་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་
པའི་དག་ལས་མི་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། །སྤྱིང་སྐྱེབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའི་དག་
ལས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། །སྤྱོན་པོ་ལ་མཚོ་སྤྱེས་སྤྱིང་ཅེས་པའི་དག་
ལས་མི་སྤྱིང་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་སེང་ལ་ལྟ་མཐུ་བོ་ཆེ་ལས་བྲངས་པའི་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
ནང་ནས་རྒྱ་སྐར་ནག་པས་བྱིན་པའི་བྱ་ནག་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་འཕོང་སྐྱེན་པ་སྤྱི་མདའི་རྩལ་ལ་
མཁམ་པ་དེ་ཅེས་མ་གྲགས་པས་སྤྱི་བོ་གཞན་གྱིས་བྱ་དེ་འཕོང་སྐྱེན་རྣམ་ཞེས་བྲིས་པ་ན་བྱ་ནག་
པ་དེ་ལ་འཕོང་སྐྱེན་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པའི་དོགས་པ་བསལ་འདོད་ནས་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་
བརྗོད་པའི་སྤྱི་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ལ།

ཡང་སྤྱིར་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བྱིན་པའི་བྱ་སྤྱིང་སྐྱེབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདའི་
རྩལ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁམ་ཤིང་འགྲན་འོས་གཞན་མ་མཚེས་པས་དེ་ལས་སྤྱིང་པའི་འཕོང་སྐྱེན་པ་
གཞན་ཡོད་དམ་སྤྱི་པའི་དོགས་པ་བཅད་འདོད་ནས་སྤྱིང་སྐྱེབ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་
སྤྱི་རྣམས་གཞན་ལྡན་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། །མེ་རྟོག་མཚོ་སྤྱེས་ལ་སྤྱོན་པོ་སྤྱིང་མི་སྤྱིང་སྤྱི་དུ་
དོགས་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱོན་པོ་ཡིན་པའི་མཚོ་སྤྱེས་སྤྱིང་ཅེས་ལྟ་བུ་ནི་མི་སྤྱིང་རྣམ་གཙོད་
ཀྱི་སྤྱིར་དཔེ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྣམ་གཙོད་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་ཡང་ཡིག་ཆ་ལེའུ་བཞི་པའི་དགོངས་པ་རབ་

གསལ་ལས། དེ་ལྟར་མི་ལྷན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་དེ་ལྷན་ངེས་སུ་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ། གཞན་ལ་ལྷན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་མཉན་བྱ་དང་། མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་སྲིད་པར་སྟོན་པའི་མཉན་བྱ་དང་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ། གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ། མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་འཛོག་བྱེད་དུ་བྱ་སྟེ། མཚན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད། །

གཞུང་འགར་སྐབས་འདིར་དུག་སྐྱ་བསྐྱ་བ་དང་མ་བསྐྱ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དཔེར་ན་ནག་པའི་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་དུག་པའི་སྐྱ་མ་བསྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་ཚིག་དེ་དག་ལ་རྣམ་དབྱེ་དུག་པ་འབྲེལ་བའི་ཚིག་ལྷན་དངོས་སུ་སྐྱར་ཡོད་པའི་སྲིད། ཡང་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་འབྲེལ་སྐྱའི་ཚིག་ལྷན་དངོས་སུ་མ་སྐྱར་བས་དུག་སྐྱ་བསྐྱ་བ་པར་ཞེས་པར་བཤད། །

དེ་ལྟར་བས་ན་སྤར་གྱི་ཚོད་པ་དེའི་ལན་དངོས་ནི་འདི་ལྟར་ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཉགས་དེ་ཕྱོགས་བཏགས་པ་བའི་ཚོས་སུ་བསྟན་ན་དེ་ཁོ་ནའི་ཚོས་སམ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ཡིན་པར་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། དུག་པའི་སྐྱ་ལ་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་འབའ་ཞེས་ཡིན་ན་སྟོན་དེ་འགྲུར་ཡང་།

དེ་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅོད་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་གསུམ་ལས། འདི་ནི་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་ཅམ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དཔེའི་སྐབས་སུ་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་བཞིན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་བསྟན་པ་ན། བྱས་པ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་དེའི་ཚོས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འདི་ནི་མི་ལྷན་རྣམ་གཅོད་དུ་བྱ་སྟེ། ལྷན་གཞི་སྐྱ་དེ་ཉིད་བྱས་

བ་དང་མི་ལྡན་པའམ་དེ་ཡིན་ན་བྱས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་དོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྲིར་དུ་དེ་
སྐད་བརྗོད་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་ཆས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དེའི་ཆ་སྤྱོད་ཆོས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་གཅིག་ལ་
བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དང་འགྲེལ་བའི་སྤྱོད་ཆོས་དེ་སྤྱོད་ཆོས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཀྱང་འདི་དེ་ལ་མི་བྱེད་པར་སྤར་བ་འད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྲིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་
རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཆེ་ཉི་སྤྱོད་པ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་དེའི་སྤྱོད་ཆོས་
གཅིག་ཉི་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱོད་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ཆོས་ལ་མི་བྱ་བའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར།

དེ་ལྟར་རྒྱ་བོད་གྱི་གཞུང་དུ་མར་སྤྱོད་ཆོས་ལྡན་ཆུས་པར་བའད་པའི་དགོས་པ་ནི།
དེ་ཡང་སྲིར་སྲིར་ཚོལ་རྣམ་དག་ལ་ཉགས་ཡང་དག་བཞོད་པའི་ཆེ་དེས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་ལྡན་
གྱི་རྣམ་གཞག་དེས་པར་ཞེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དཔེར་ན་རིགས་ལམ་ལ་སྤྱང་བ་མ་བྱས་པའི་གནག་རྗེ་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། བ་གི་ན་དུ་བ་
འདུག་པས་མེ་འདུག་སྟམ་དུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱོད་
བ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུག་གྱུར་གྱི་དོན་དཔོག་པ་ན་ཡང་སྲིར་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཐ་
སྤྱད་ལ་བདར་འཁོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། གཞི་གང་རྒྱ་རྒྱུན་དེས་འགའ་བས་བྱས་པར་རྒྱ་མཚན་དུ་
ལེགས་པར་བསམ་པ་ལས་རང་གི་དོ་བོ་རྒྱུའི་རུས་པ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱིས་དབང་གིས་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པར་རང་ཚུགས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་ལྡན་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དུ་རྟོགས་
པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱང་འཕེན་པ་ལྟ་བུས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་མིང་ཅོམ་ཡང་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྤྱོད་པ་ཡོད་པས་སོ། །

དེའི་སྲིར་སྲིར་ཚོལ་ལ་ཚུལ་གསུམ་གྱུང་བའི་བ་དང་སྲིར་ཚོལ་རང་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་

མས་གྲུབ་བའམ་དེའི་ཐ་སྙད་ཤེས་མི་ཤེས་དཔྱོད་པ་གཉིས་དོན་མི་འདྲའོ། །དེས་ན་གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མཐའ་དག་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ནི་
དེ་དག་ཡོད་པ་འཇམ་གྱི་ཚད་མ་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྤྲང་སོ་སོར་སྤྱེ་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་།
ཚད་མ་གཉིས་པོ་གཞལ་བུ་མངོན་སྟོན་སོ་སོར་ལ་མི་སྦྱ་བ་དང་།

གྲེ་བྲག་ཏུ་རྗེས་དབག་ཚད་མས་རྟགས་ཀྱི་གྲེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་གྱུར་དཔོག་པའི་
ཚུལ་གཅིག་དང་དུག་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་རྣམས་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལས་
གཞན་དུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ནི་སྟོན་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་གྲེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་
བའམ་རྟགས་ཡང་དག་སྟེ་དེ་འདྲའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་ལྷར་སྤྲང་གི་རྣམ་གཞག་གོ་བའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་སྦྱ་དོན་ཤེས་པར་འདོད་པའི་དོན་གཉེར་གྱིས་ལྷགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྤྱིར་དུ་སྟོན་སྦྱ་ཚོད་སྟོང་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་གོང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྣམ་དེས་སྤྲི་ག་ཚེན་དུ་སྟོན་སྦྱའི་ས་
བཅད་བཀོད་པར་མཇུག་པ་རྣམས་གཞི་སྤངས་ཏེ་རང་འགྲེལ་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་བཤའ་ཀྱི་
གཞུང་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་ཅུང་ཟད་བཤའ་ཟེན་ཏོ། །

འོ་ན་སྟོན་སྦྱའི་ཚུལ་ཀྱི་སྦྱ་དོན་དེ་ལྷར་ཡིན་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་
དེའི་ཡིག་ཆར་གཞན་ལྷགས་ལ་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་གསུངས་པ་ལེགས་
པར་བཀག་ནས་རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ་ནི། རང་ཉིད་སྦྱ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་སྟོན་སྦྱའི་ཚུལ་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་སྦྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དེས་
པ་དེ་རང་ཉིད་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་སྟོན་སྦྱའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྷར་
བྱའོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷུང་དུ་ཡོད་པ་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་པ་དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤྲུལ་མ་

སྤྱོད་པར་སྤྱིས་སྤྱོད་པ་དང་། དེས་པ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

དེམ་པ་བཞིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་མེད་པས་དེ་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་པ་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པ་དང་། མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བ་སྤྱོད་ཤིང་མཐའ་དག་ལ་
མེད་པས་དེ་སྤྱོད་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པ་དང་། མཉན་བྱ་
སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་སྤྱོད་པ་མེད་པས་མཉན་བྱ་ཁོ་ན་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་པ་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པ་དང་། སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚོམ་བའི་རྒྱུ་བའི་དོར་བྱས་པ་
སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

མཚན་ཉིད་དེའི་ལུང་སྤྱི་མ་དེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་གིས་དེས་པ་ལ་སྤྱོད་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱོད་པ་
ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་སྤྱི་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་དེས་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་
ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་བྱའོ། །

དེའི་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ལ་མཚན་ན། སྤྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་
སྤྱོད་པའི་ཚོད་གཞིར་གཟུང་བ་གང་ཞེས་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་དེས་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་
མིན་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སྤྱིར་པ་དེ། སྤྱོད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་
པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྤྱོད་མེད་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སྤྱོད་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་ཉིད་དུ་དེས་པར་
སྤྱོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །

འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། ཚོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་དང་། །ཚུ་སྐྱུར་ལས་ནི་ཚུར་
ཤེས་ལྟར། །ཞེས་དུ་བའི་ཉལ་ས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། །ཚུ་སྐྱུར་སྤྱིང་བའི་
ཉལ་ས་ལས་དེ་ལྡན་གྱི་ཐང་ལ་ཚུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་སྟ་བུ་དཔེའི་འབྲས་ཉལ་ས་དང་།

ཡང་མདོ་དེ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྡོ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་
ཤེས། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱིང་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་
པ་དང་། །དགོ་ལ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི། །རིགས་གྱི་ཉལ་ས་སྤྱིང་ས་བར་བཤའ། །ཅེས་སེམས་
བཟོད་སྤྱོད་ཚུང་བ་དང་། །ཉན་ཐོས་ཐེག་པའི་ཚོས་བཤའ་བས་མིག་ནས་མཚི་མ་དང་ལུས་གྱི་
བ་སྐྱུ་ལྡང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་རག་གི་ཐ་སྤྱད་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་གང་ཟག་དེ་ཉན་ཐོས་གྱི་
རིགས་ཅན་དང་། །གཅིག་ལུང་དཔེན་པ་ལ་གནས་པ་དགའ་བ་དང་། །རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པའི་ཚོས་
བཤའ་ན་ལུས་གྱི་བ་སྐྱུ་ལྡང་བ་སོགས་གྱི་ཐ་སྤྱད་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་
དང་། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་བྱང་སེམས་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་ཉན་པས་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་
རྗེ་སྟག་པར་ཆེ་བས་བ་སྐྱུ་ལྡང་བ་སོགས་ཐ་སྤྱད་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དཔོག་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་ཉལ་ས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས་གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱིང་འབྲས་
སུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། །སྐྱེད་པ་བྱེད་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིང་རོ། །ཞེ་ན། །ཞེས་དང་། །ཤུག་སྒྲོལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་
དང་། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཅིའི་སྤྱིང་ཞེ་ན། །དེ་མེད་པར་རྗེས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
འབྱུང་བ་སྟེ། །འདི་ལྟར་རྗེས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་དུ་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ཁྱད་
པར་མེད་པའི་རྗེས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་མེ་རྗེས་སྤྱིང་ས་བར་མི་རུང་ངོ། །

ཞེས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་ན། མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་
 སོགས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དུ་བ་སྐྱ་བོ་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱ་བོ་ཡང་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེ་དགོས། དེ་ལྟར་ན་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱ་བོ་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་དེ་ལས་སྐྱེར་
 སྐྱ་བོ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་མི་ལུས་པ་ནི། མེ་ལྷོག་ན་སྐྱ་རྣམས་ལྷོག་པ་མ་དེས་
 པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྤྱིན་ཀྱི་སྤྱོད་ན་སྐྱ་རྣམས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མེ་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤུམ་སྟེ་ཚོད། སྐྱ་རྣམས་
 ཞེས་པ་ནི་ཁ་དོག་སྐྱ་བོ་དང་ལྷན་པའི་རྣམས་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལའི་སྤྱོད་ནས་དུ་བ་འབྱུར་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་གཞི་དེར་མེ་གོ་བར་བྱེད་
 པ་ན་རྟགས་སུ་གང་གཟུང་རྒྱུའི་དུ་བ་ལའི་དུ་བ་འབའ་ཞིག་གོ་སྤྱོམ་ནས་ལའི་དུ་བ་དུ་བའི་རྟགས་
 ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་སྐྱ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ལན་དུ་
 ཅ་བར། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག། མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །གཏན་ཚིགས་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཡིན་ཉེ་དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་བར་
 དེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་ལྟ་སྟོན། རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་སྤྱིར་གྱུར་པ་ངེ་སྟེད་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ན་དེ་དག་གི་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་དང་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་
 ཀྱི་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལམ་སྐྱབ་ཚུལ་འབྲས་བུ་དང་
 བཅས་པའི་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་དག་ལ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་རུང་རྒྱ་གང་ཞིག་མེད་
 ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གྲུབ་པས་རྒྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་
 ཚིགས་སུ་འཐད་ཅེས་པའོ། །

ལའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་བཤམ་དུ་ཉེས་པ་གསུམ་བཟུན་ནས་བཀག་པར་
 མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལའི་དུ་བ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལའི་མེ་ཉིད་ལ་ཡང་མཚུངས་
 བས་དེ་ལྟར་ན་ལའི་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ལའི་མེ་དཔོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས།
 སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་ལའི་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་མཐུན་
 དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པས་རྗེས་ཁྱབ་བྱུང་ན་བསྐྱབ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ལའི་དུ་
 བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་གཉིས་ལས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འདོད་པ་དེ་ཉིད་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་དང་།

ཡང་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྤྱོད་ལས་མ་མཐུན་སྤྱོད་ལས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་ན་
 གཏན་ཚིགས་དེ་ལྟར་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་བཟུན་
 རས་བཀག་གོ། །དེས་ན་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་སྤྱིར་ངེས་ཤིང་གཞི་དེར་མེ་ཡོད་མེད་ཤེས་འདོད་
 ལྷགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ས་གི་ན་ཞེས་པ་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ནས་དུ་བ་འདུག་པས་མེ་འདུག་
 ལྷམ་པ་ཡིན་པས་རྟགས་སུ་སོང་རྒྱུའི་དུ་བ་ནི་སྤྱིར་དུ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤམ་ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་ས་གི་ན་དུ་བ་འདུག་པས་མེ་འདུག་སྐྱམ་ཡང་རྟགས་སུ་ནི་དུ་བ་
 ཉིད་སོང་བ་སྟེ་འདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་འབྲས་བུའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
 གཞི་ལ་བཀར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དུ་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་གང་ཞིག་དུ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱ་གང་ཞིག་གི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་གཟུང་ནས་གཞི་དེར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་
 ཡང་དག རྒྱ་གང་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག རྒྱའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཞིག་
 སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག རྒྱ་རང་སྟོན་སྐྱབ་པའམ་རྒྱའི་སྤྱི་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་
 དག རྒྱའི་ཚོས་སམ་དེའི་རུས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་དང་ལྡོོ། །

དེ་དག་གི་ཏྟགས་སྟོར་འཕོད་ཚུལ་ནི། དུ་བའི་ཏྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་དཔོག་པའི་
 གཏན་ཚིགས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཡང་དེའི་ཏྟགས་ལས་བར་སྤང་གི་དུ་བ་རང་རྒྱ་མེ་སྡེ་མ་སྟོན་
 དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱུན་ཡོད་དེ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དང་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་ཚང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྤྱེ་ཞིང་རེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། རེས་
 འགའ་སྤྱེ་བའི་ཏྟགས་ལས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་བཞི་པ་དང་།
 བྱར་རོ་ད་ལྟར་བའི་ཏྟགས་ལས་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱིང་ན་བྱར་རོ་སྡེ་མས་བྱར་གཟུགས་
 ད་ལྟར་བ་སྤྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྡེ་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ནམ་
 འགྲེལ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྤྱེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་ནི་རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་ཏྟགས་ཡང་དག་
 སོགས་གཏན་ཚིགས་སྡེ་ག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལེའུ་གཉིས་པར། སྤྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་
 བ། །འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོའི་སྟོ་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཆེ་འདྲིའི་རིག་པ་རིག་པ་སྡེ་མ་
 སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་བ་ལས་དེ་ཉིད་དང་བཟུན་པ། །མ་ལུས་ཁྱད་པར་མཐུན་པར་
 སྐྱབ། །ཅེས་སོགས་གྱིས་ལུགས་སྟོན་གི་སྐྱབས་སུ་སྤྱི་བ་པའི་ཏྟགས་ལས་བདེ་གཤེགས་སྟོན་
 སོང་དེ་ལས་སྟོན་པ་དང་དེ་ལས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་སོང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པས་རྒྱ་

སྤྱོད་སོང་ཉིད་འབྲས་ཉྱགས་བསྟན།

ཡང་ལེའུ་གཉིས་པར། དེས་འགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། །སྤྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱ་ཅན་ཉིད་དུ་
བྱུང། །ཅེས་པས་རྒྱ་སྤྱིའམ་རང་སྤྱོད་སྤྱིའམ་གྱི་འབྲས་ཉྱགས་ཡང་དག་བསྟན།

རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་པོའི་སྤོང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་རྒྱ་བྱུང་པར་
སྤྱིའམ་གྱི་འབྲས་ཉྱགས་ཡང་དག་དང་།

ལེའུ་དང་པོར། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པ། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རོས་རྟོགས་
པ། །རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། །དུ་བས་བྱུང་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་པས་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་
དཔོག་གི་འབྲས་ཉྱགས་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཞུང་གཞན་དུའང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། །གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་སྤྱོད་སོགས་
ཉྱགས། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་མཐོང་སྤོམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་པའི་ཉྱགས་འཆད་པ་ན་ལུས་
ངག་གི་ཐ་སྙད་ལས་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དཔོག་པར་གསུངས་པ་
སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་ཉྱགས་ལྗེའི་མཚན་གཞི་གཟུང་བ་ཅམ་ལས།
སྤྱིར་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་མདོ་དང་། །རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཅ་བའི་གཞུང་གཉིས་
གས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་འབྲས་ཉྱགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་པ་
རྣམས་ཉྱགས་སམ་མཚན་མའི་སྤོང་ནས་བཏྱགས་རྩལ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་སྤོང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་བཏྱགས་རྩལ་གྱི་འབྲས་ཉྱགས། །དད་ཅན་དུ་སྤྱིའམ་པའི་འབྲས་
ཉྱགས། །བྱུང་སེམས་སུ་སྤྱིའམ་པའི་འབྲས་ཉྱགས། །ཆགས་ཅན་དུ་སྤྱིའམ་པའི་འབྲས་ཉྱགས། །དེ་

བཞིན་གཤེགས་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་ཏྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གང་ཞེ་ན།
ད་ལྟར་རམ་སྲོན་མཐོང་བའི་མངོན་མཚན་དང་མཚན་མ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཡུལ་
མངོན་པར་བཏྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རུ་མཚོན་ལས་ཤིང་རྟ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་།
དུ་བ་ལས་མེ་དང་། རོག་དང་རུ་ལས་བ་ལང་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། མངོན་མཚན་དང་
མཚན་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི། ཏྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རུ་མཚོན་དང་དུ་བ་སོགས་དང་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཏྟགས་འགོད་ཚུལ་ནི། གཞི་དེར་ཤིང་
རྟ་ཡོད་དེ་རུ་མཚོན་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཉན་པ་
དང་། སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་ལས་དད་པ་ཅན་དང་ཞེས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་པར་ལྟ་བ་འདོད་
པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཉན་འདོད་དང་སྒྲོ་བ་ཆེ་བ་དང་། སེར་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་སོགས་དེ་འབྲེལ་སྤྱིས་
ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་བས་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་དད་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡང་ས་སྟེ་ལས་སྤྱིང་བཅེ་བ་དང་། ལྷན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སྐར་བ་མ་
འཚུམ་པ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
དང་ཞེས་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེས་བྲངས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
ལྷན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་དོན་ལ་སྒྲོ་བ་བལྟན་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྐར་བ་མ་འཚུམ་པ་
དང་། འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཟབ་དོན་དགོངས་པ་སྒོ་གྲོས་མི་ཟད་པར་ལྷན་འབྲེལ་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་
པར་བ་ལས་རྒྱུད་གཞན་ཞིག་བྱང་སེམས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས། རྒྱོད་བ་དང་འབྱུར་བ་དང་ཅོ་འདྲི་བ་དང་ཅེ་བ་དང་ཅ་ཅོ་ཆེ་བ་

ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་སྐོད་པ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་བ་
ལས་སྐྱེས་བུ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་རྣམས་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། མཐུ་ལས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དང་ཞེས་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་ཉལ་ས་སམ་མཚན་དཔེ་དང་མཐུ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བའི་ཉལ་ས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྲུབ་པའི་འབྲས་ཉལ་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཚད་མའི་གཞུང་ལས་འབྲས་ཉལ་ས་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱི་
དང་། ཁྱད་པར་ཀུན་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་རིམ་དང་དེ་རྫོགས་བྱེད་རྣམ་བུར་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མཁམ་པ་དང་ཞར་
བྱུང་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། གངས་ཅན་དང་། དབང་སྤྱད་པ་དང་། ཁྱབ་
འཇུག་པ་དང་། སྐྱོད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡོད་པར་འདོད་ཡུང་རྒྱ་ཉལ་བའམ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་
བུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་ཡང་སྐྱ་བ་བད་སྐྱོད་པའམ་ལུང་སྐྱོན་པ་ཁ་ཅིག་མེ་མེད་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
སྐྱི་བོར་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཉོག་ཀུན་བཏགས་དུ་མ་རྫོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་
བའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཚོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ཉིད་ཁྱད་ས་སུ་བྱས་ནས་རྣམ་འབྲེལ་ཅ་བར། རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་
དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་དོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བྱས་པ་རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་རང་ཚས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་

རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་མི་ཉག་པ་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
ཞེས་བའོ། །ཡང་སྐྱེས་འདི་ཡང་སྐྱོག་གྱུར་གོ་བྱེད་ཡིན་པར་སྟོན་ནོ། །

དེས་ན་གཞི་ལ་བཀར་ན། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་སུ་བབྱང་བྱ་ཡིན་ན། བྱས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་བྱས་པ་གང་ཞིག་ བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལའང་རིགས་
འགྲེལ། འདི་དང་འབྲས་ཉགས་གཉིས་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཏེ།

ནམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་གཅིག་ནི་དགག་
པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འབྲས་རང་གི་ཉགས་གཉིས་པོ་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་དང་། མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ནི་དགག་ཉགས་ཡིན་པར་གསལ་བའི་སྤྱིར།

འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་ཚོས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། དུ་བའི་
ཉགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་ན་དུ་བ་དང་མེ་ཡོད་པ་གཉིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་
ཚོས་སོ་སོར་ངེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
ཉགས་ཚོས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་བདག་གཅིག་འགྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འགྲེལ་
གྱི་འགྲེལ་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་སྤྱིར།

དུ་བའི་ཉགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཉག་དངོས་ཀྱིས་སྤྱིང་བའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཚིགས་འདི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་འབྲས་ཉགས་མིན་པར་ཡིག་ཆར་གསལ་བ་ལྟར་
དང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་
གིས་སྤྱིང་བའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཅེས་པ་ཡང་དག་ཉགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན།

འབྲས་ཉལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

སྲིར་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚོལ་བས་དབག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་ལ་གཙོ་བོར་
ཞུགས་ན་མེ་ཡོད་སྐྱུར་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་དགག་ཉལ་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །འོ་ན་མེ་མི་
ཉལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྲབ་པ་མེད་ལ། མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན་འབྲས་ཉལ་
ཡང་དག་ཡིན་གྱི། གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་ཚུལ་ཡང་དབེར་ན་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པ་
དང་། ཡང་གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་ཞེས་པའི་ཉལ་གཉིས་
འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིམ་བཞིན་ཉལ་སུ་མའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱོར་
ཡང་ཉལ་དེའི་སྲིར་ཚོལ་གྱིས་ཤེས་འདོད་སྐྱོར་གྱིས་དབག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་
ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་ན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་གང་རེག་གིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ཡང་
དག་དུ་འགྱུར་བས་དགག་ཉལ་ཡང་དག་དང་ཉལ་སྲི་མའི་སྲིར་ཚོལ་གྱིས་མེ་ལ་ཤེས་འདོད་
གཙོ་བོར་ཞུགས་ཆེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱོར་ཡང་།
ཉལ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉལ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དང་།

འདིས་མཚོན་ནས་བྱས་ཉལ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མི་
ཉལ་སྟེ་ཞེས་སྐྱོར་ཡང་། སྲིར་ཚོལ་དེས་ཉལ་སྟོང་ལ་ཤེས་འདོད་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་ན་ཉལ་
དེས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཉལ་མིན་པ་དང་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཉལ་པས་སྟོང་པར་
སྐྱབ་པའི་ཉལ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཉལ་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་སྟེ་སྟེ་ཤེས་དགོས།
སྲིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉལ་ཞེས་པ་ཡང་ཚིག་གི་སྐྱོར་ཚུལ་ཅམ་དང་ཉལ་དེས་དེ་སྐྱབ་པ་ཅམ་མིན་
པར་སྲིར་ཚོལ་གྱིས་གང་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ཤིག་ལ་

འདོག་དགོས། དཔེར་ན་མིག་སོགས་ཚེས་ཅན། གཞན་དོན་གྱི་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

ལེའུ་དང་པོར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་གྱེད་གྱི་ཚད་མ་འཆད་པའི་ཐད་དུ་
ཅ་བར། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གྱེ་བྲག་ལ། །སྟོས་པའམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་ལ། །བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
པའི་སྤྱིར་བཟོད་དོ། །འདིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་དགྱེ་ན་ཁྱད་པར་སྟོས་པ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཁྱད་པར་
དག་པ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་ལ།

དེ་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་པ་ལ། རང་ཞེས་
བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་གྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་དང་། དེ་གཞིར་བཅས་པ་ལ་རང་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱས་
རང་གི་གྱེད་པ་པོ་མི་འཕེན་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ཁྱད་པར་སྟོས་པ་པོ་དང་། །ཁྱད་པར་དག་པ་
པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་བཞིན་གྱུ་ལོ། །

ཡང་ཁྱད་པར་སྟོས་པ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་རང་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་རང་གི་གྱེད་པ་
པོ་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། །ལྷགས་ལ་འཕེན་པའི་རྟགས་སྐྱོར་འགོད་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས་
སྐྱ་མའི་མཚན་གཞི་ནི་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚོལ་བུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ཚོལ་
བ་ཉིད་གྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་དེ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལྟ་བུ་དང་། །སྐྱ་མའི་མཚན་
གཞིར་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་བྱས་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱས་གྱེད་པ་པོ་
སྐྱ་སྐྱེན་ལྷགས་ལ་འཕེན་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །དངོས་པོའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་གྱེད་པ་པོ་དངོས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་མི་འཕེན་པས་ཁྱད་པར་
དག་པ་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

མ་དམིགས་པའི་ཉྱགས་བཤའ་པ།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་ཉྱགས་བཤའ་པ་ལ་ཐོག་མར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་
པའི་ཚུལ་ནི་མདོ་ལས་ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་གི་ཞེས་བས་སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཉྱགས་དང་། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་བར་མི་བྱ་ཞེས་བས་མི་སྤང་
བ་མ་དམིགས་པའི་ཉྱགས་གསུངས་ཤིང་།

བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་
ཅན། །ཞེས་བས་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས། །འགའ་
ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་གཉིས། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤང་
རུང་མ་དམིགས་པའོ། །

མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཅུ་བའི་ཚིག་དོན་དང་། དེ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཉྱགས་འདིའི་
དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཤ་ཟ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྤྱེས་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མ་
རྣམས་ནི་འཇུག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཚོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་
བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་ཤ་ཟ་ལ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་
མཐུན་མི་འཇུག་པ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ཉྱགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་དུ་སྤྱོད་
པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

རྣམས་ནི་ལུང་གི་ཚད་མ་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་ལེའུ་དང་པོར་དགག་ཉྱགས་ཀྱི་འབྲེལ་

བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་འཚད་པའི་ཐད་དུ། ཅ་བར། འཇུག་པ་སློ་སློན་ཅན་ཉིད་སྤྱིར། །དེ་ཡི་ངོ་
བོ་མི་དམིགས་ན། །འཇུག་པ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བས། མི་དམིགས་པ་ནི་ཚད་མར་བཞུགས། །བསྟན་
བཅོས་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་མེད་དང་། །དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །ཉམས་མེད་པ་ཅན་
དེ་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དོན་ནི། ཚོས་གང་ཡོད་དེས་གྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་ལ་དེ་དེས་བྱེད་གྱི་སློ་སློན་དུ་
འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན། འདིར་ཡང་ཤ་བཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐོལ་བས་དེའི་ངོ་བོ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པས་དེ་ཡོད་དེས་གྱི་ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་འཇུག་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བ་དང་། སྤྱིར་བསྐྱལ་
དོན་ཡོད་ན་བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བྱུང་བ་སྐྱབས་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱལ་དོན་འགའ་ཞིག་
བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ན་ཚོམ་པའི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ།

དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་གི་དོ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ལ་ཉེར་མཁོ་མེད་ཅིང་
སྤྱིས་བྱའི་རྣམ་ཉོག་གི་གངས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་བྱར་བྱེད་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། བསྐྱལ་དོན་
རྣམས་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་
པ་དང་། དེ་ལ་སྐྱབས་ཉམས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་མི་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བཟ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་དེས་མ་ཡིན་པ་
སོགས་གྱི་སྐྱབས་བྱེད་དུ་ཤ་བཟ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་པ་ཤེས་སྤྱོད་ལ།

རང་གི་ལུགས་ནི་རྣམ་བཞུགས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བ་
བཞིན་དུ། ཚད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་གྱུར་ཐེ་ཚོམ་བཟ་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེར་ཀུན་མཁུན་གྱིས་
གཞིགས་མ་གཞིགས་གྱུར་དེད་ཐེ་ཚོམ་བཟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

དེས་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གཞི་ལ་བཀར་ན། རང་
 ཉིད་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཉ་ཟ་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཉ་ཟ་ཡོད་དེས་གྱི་བཅད་
 ཉེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་ཉིད་གྱི་
 རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་ཡོད། རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་
 སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན། རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དུ་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྤྱོད་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་
 ལྟར་མི་རུང་བ་དེ་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོག

དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དེ་དག་
 གི་རྟགས་སྐྱོར་འགོད་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཉེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱིར་བསྐྱེད་དོན་ལ་ཡང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་
 ཏེ། རྣམ་དེས་དར་སྤྱི་གཡས། བསྐྱེད་བའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་
 བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དཔེར་ན་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་མ་ག་རྩ་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་གང་ན་དབྱིབས་གྱི་ཁྱད་པར་
 རི་ལྟ་བུར་སྤྱི་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དུས་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ན་
 གང་ཟག་གི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། རོ་བོས་བསྐྱེད་བ་གཞི་འདི་
 ནི་ཉ་ཟ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱེད་དོན་དེ་དག་ལ་ནི་རང་ཉིད་གྱིས་མ་དམིགས་པ་
 ཅམ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱབ་པ་འཁྱུལ་བའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་དངས་པའི་མདོ་དང་། གཞན་ཡང་དཔེར་བར་འགོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 གྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་དེར་སྤྱད་ཆད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤོར་བའི་

འདུའཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འོད་སྤྲང་ངེས་དོན་གྱི་དབང་འདི་མཐོང་ནས་དག་སློང་
 དག་ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་དོད་བཟུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་དོད་མི་བཟུང་
 འོ། །དག་སློང་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་ལ་དོད་བཟུང་ན་སྤྲང་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གྱིས་
 ཤེས་ཅེས་ཁྱད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་དང་། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིད་དུ་འོང་ངོ་ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུའཤེས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །དེས་ན་དེར་བདག་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཚོས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེའི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་མོས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོད་པ་ནི་ཤེས་པར་དཀའ་བས་བདག་གིས་པ་
 རོལ་གྱི་སེམས་མི་ཤེས་སོ་སྟུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རིགས་གྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་དོད་མི་བཟུང་གི་ངའམ་ང་དང་
 འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་དོད་བཟུང་ངོ་ཞེས་དེ་སྤྲང་ཚོས་སྟོན་ཏེ་ཞེས་སོགས་མདོ་དུ་མ་ལས་འགྱུར་
 བ་བཞིན་རང་མཉམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་དཔོག་པར་མི་རུས་པ་གདམས་པར་མཛད་པ་
 དང་།

ནམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་གང་ཟག་འདི་
 སྟོན་འདི་དག་དང་བཅས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སམ་འདི་དང་འདི་ལས་
 གཞན་མེད་དོ་ཞེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤྲང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་ན་
 ཡོད་མི་ཤེས་ཤིང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་སྟོད་པ་ནི་ངན་འགྲོ་མི་བཟད་པའི་རྒྱ་སྤུལ་དུ་སྤྱིན་པར་མདོ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ནས་གསུངས་པས་ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མི་དོང་བཞིན་དུ་གནས་འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤོད་པའི་དགོས་
 པ་ནི་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་དེ་དག་མེད་དེ། དེ་དག་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ལས་འབྱུང་
 བ་དང་མཐུན་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་དག་བཤེས་སློབ་བཟང་ཚོས་དབྱིངས་གྱིས་སྤྲུགས་ཐམ་འཕྲེང་ལས། ལྷ་མ་
 སངས་རྒྱས་སུ་བཞུགས་པར་བསྐྱབ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བཞུགས་
 མི་རིགས་པ་འགོག་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེར་བཞུགས་སུ་
 བསྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ནི། རང་ལ་ཚོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་གྱི་སྐྱ་མ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཅན། ཐ་མལ་རྣམ་ཅན་
 གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ནི་དེ་མིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་མི་
 རིགས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན་སྤར་བཞིན་ལ། རང་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བཞུགས་
 འོས་ཏེ། རང་གི་དབང་པོ་དང་འཚམས་པའི་ཚོས་གྱི་སློབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྷག་མེད་
 དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཚོས་
 ཅན་སྤར་བཞིན་ལ། རང་གི་ཚོས་གྱི་ལུས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བཞིན་དུ་བྱ་
 པས་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཚོས་གྱི་ས་བོན་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་འཇུགས་པ་ནས་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཞེས་སོགས་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་སྣང་བ་མ་

དམིགས་པའི་རྟགས་བཀོད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏམ་ཚིགས་འགོད་པའི་དགོས་པ་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་
རང་གི་དགོ་བའི་གཤེས་གཉེན་དང་། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་དཔོག་མི་རུས་བཞིན་དུ་སྐྱོན་འདི་
དང་འདི་འབྲ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་དག་ལ་རྟགས་འདི་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྣང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས།

གཉིས་པ་སྣང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་
དབྱེ་བ། དེ་ལ་ཚུད་སྤོང་དོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་ལུང་སྤྱར་བཀོད་ཟེན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི།
གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་བྲག་ལ་སྟོས་ནས། །འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་སྣང་རྒྱུ་མ་
དམིགས་པའི་གཏམ་ཚིགས་འདི་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་
པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་སྣང་རྒྱུ་གི་ཀྱི་བྲག་ལ་སྟོས་ནས་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་གིས་དགག་བྱའི་
ཚོས་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་གཏམ་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

འདིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ལ་བཀར་ན། རྫོང་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་
དོན་ཡོད་ན། རྫོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། རྫོང་དེ་སྐྱབ་
པ་ལ་སྐྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་སྣང་དུ་རྒྱུ་བས་བྱུང་བ་དེ། རྫོང་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་སྣང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །

མི་སྣང་བ་དང་སྣང་རྒྱུ་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གོ་བའི་སྟེང་ནས་འདི་རྟར་
རྟགས་པར་བྱ་སྟེ། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་རྟགས་དེའི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་

བཏགས་པའི་དོན་སྤྱིར་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་
ཚོལ་གྱི་ཚད་མ་ལ་སྤྱིར་མི་རུང་བ་སྟེ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་གྱུ་བ་ཟེན་ནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཞི་དེར་ཡོད་མེད་
སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་ཐག་ཚོད་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་སྤྱིར་བས་ན་ཏགས་འདིའི་དགག་
བྱའི་ཚོས་སྤྱི་བཏགས་པའི་དོན་དང་འགག་བྱའི་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་དོ། །

སྤྱིང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སྤྱི་བཏགས་པའི་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་
ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བ་ན་དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་མེད་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྤྱིར་ཚོད་མས་
དེས་བ་སྟེད་པས་ཁྱབ་བ་ཞིག་དགོས་པས་མི་སྤྱིང་བ་དང་སྤྱིང་དུ་རུང་བ་ཞེས་བ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་
ཚོལ་དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཚད་མའི་སྤྱིང་ཚུལ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཚིག་དོན་དང་དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཚ་བར། འགལ་
དང་འབྲས་བུ་དག་གྱུ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཚོས་དང་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་དང་།
དེའི་འབྲས་བུ་དག་གྱུ་བ་ཅིང་དམིགས་པ་ཏགས་སྤྱི་བཏོད་པ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བསྤྱིར་རུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྱུ་བ་ཅིང་། མ་དམིགས་
པ་དག་ནི་གཞི་འགར་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཚིགས་ལ་འགོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྤྱིར་མ་དམིགས་པའི་ཏགས་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། དུས་དབྱེ་བ་སོ་སོར་
བྱངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཅས་པ་མདོ་ཅམ་བཟོད་ན་ཏགས་ཀྱིས་དགག་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་
དགག་གཞི་གང་སྤྱིར་ཚོལ་གྱིས་མདོན་སྤྱི་ལ་སྤྱིང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སྤྱི་དེས་བ་
ལས། མི་རུང་ན་མདོན་སྤྱི་ལ་གྱིས་དགག་པར་བྱེད་མི་རུས་ཏེ།

དཔེར་ན། རྒྱང་འཕེན་པས་ཆེ་འདིའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་ཀུན་མཁྱེན་སོགས་དགག་གཞི་སྤྱིང་མི་རུང་

བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་ལ་དགག་བ་བྱེད་པ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དངོས་པོར་མེད་པ་མངོན་སུམ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་དུ་འགལ་བའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྣམས་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་སྣོས་པའི་སྤྱིར། དབང་མངོན་
 གྱིས་དགག་གཞི་སྣང་མི་རུང་བ་དེ་ཉིད་དགག་པར་བྱེད་ན་དགག་གཞི་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་
 དགག་པ་ལྷུགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་ཡིན་གར་
 བ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་དགོས་ན་དེ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འགའ་ཞིག་མེད་དགག་ལ་དབང་མངོན་གྱི་ལྷུགས་རྟོགས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་བབ་ཅོལ་
 འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པར་བྱ་མི་རྒྱས་པས་དེ་ལ་ངེས་པར་རྗེས་
 དཔག་འཇུག་དགོས་སོ། །དེ་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་
 པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་སྤྱིར་རྟོགས་གྱིས་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་མི་རུང་ན་
 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་ཏུགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་མི་འཇུག་ལ།

སྣང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་། གཞི་དེར་དེ་ཡོད་ན་སྤྱིར་རྟོགས་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་མི་
 རུང་གཉིས་ལས་དེ་སྣང་རུང་ནས་ཏུགས་གྱིས་དགག་པར་བྱེད་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 ཏུགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་སྣང་དུ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་རྟོགས་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ན་དེ་ལ་ཏུགས་འཇུག་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ཉེ། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་རྒྱ་སྣང་
 རུང་དང་འགལ་རྒྱ་སྣང་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་
 ངེས་ལ། རོ་བོ་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཁྱབ་བྱེད་སྣང་དུ་རུང་ན།
 ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏུགས་འཇུག་པའི་དུས་དང་། ཁྱབ་མཉམ་སྣང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའི་རྒྱ་སྤང་རུང་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་དང་། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དངོས་འབྲས་དེ་ཉིད་སྤང་དུ་རུང་ན་
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྲིད་དགག་བྱའི་ཚོས་སྲུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་རྒྱ་ལ་བཞིར་ངེས་པའི་ཆ་ནས་
གཏན་ཚིགས་ཡང་བཞིའི་གྲངས་ངེས་འགྲུབ་སོ། །གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་
རྒྱ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དེའི་འགལ་རྒྱ་ལ་ནི་མེ་དང་དུ་བ་དྲག་
འཕྱུར་བ་ལས་གཞན་འགལ་རྒྱའི་རྒྱ་རྟགས་སྲུ་བཀོད་པ་མི་རིགས་པས་ཅུང་བདེ་བ་མི་སྤང་ལ།

དེས་ན་འགལ་རྒྱས་དགག་བྱའི་འགོག་པ་ན་གང་འགོག་རྒྱའི་དགག་བྱའི་ཚོས་སྲུ་བཏགས་
པའི་དོན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་དུ་ངེས་པས་འགལ་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་དུ་
རུང་ན་རིམ་པ་བཞིན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། འགལ་རྒྱའི་རྒྱ་དངོས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤང་དུ་རུང་བ་ལ་རྒྱ་འགལ་
དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན།

ཡང་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་སྤང་དུ་རུང་ན་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན། དེའི་དངོས་འབྲས་སྤང་དུ་རུང་ན་འབྲས་བུ་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྲིད་འགལ་དམིགས་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་ལེགས་པར་གྲུབ་སོ། །དེ་ལྟར་སྤང་རུང་གི་
འབྲེལ་ཡུལ་དང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་སོང་ཚུལ་དང་འཇུག་དུས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་
ལ། རྟགས་སྲོར་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ཡིག་ཆ་སོགས་སྲུ་གསལ་བས་འདིར་མ་སྲོས་སོ། །

སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཞུང་ཙུ་བས་དངོས་ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ལྟར་ན་

སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཡང་། དེའི་སྤྲོད་དུ་འབྲེལ་བས་ཁ་སྐོང་བ་གཉིས་བསྟན་བས་
སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་བཅུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ།

ཡང་ཤུག་སྒྲོའི་གཞུང་ལས་དེ་ཞིག་འདྲིར་བརྒྱད་དུ་བཤད་ཀྱི་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་
པ་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲོད་པ་བཅུའི་སྤྲོད་དུ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉུགས་ཡང་དག་བསྟན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་དབྱེ་བ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། དེ་
དག་གྱང་དབྱེ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཚམ་ལས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་པོ་དངོས་
ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་ཡང་། འགལ་དང་ཞེས་བས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་
འགལ་སྒྲུ་མེ་དེ་གྲང་རེག་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་བསེལ་རེག་དང་འགལ་བ་དངོས་སུ་
ཉུགས་སུ་སྦྱར་བས། གྲང་རེག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པས་དེའི་ཁྱད་པར་ཁ་བའི་རེག་པ་སོགས་
དང་། འགལ་བ་ཉུགས་སུ་སྦྱོར་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ལྟར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་བས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་ཉུགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉུགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་དགག་བྱའི་ཚོས་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་
ཡུལ་བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བཞག་པ་དངོས་སུ་ཉུགས་སུ་སྦྱར་བས། ཤུ་ཤིང་ལྟ་
བུ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཤིང་བཞག་པ་ལས་ཁྱབ་བྱེད་ཤུ་བ་བཞག་པ་
ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་ལྟར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་བས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉུགས་

དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་།   རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་བའི་
 ཉགས་གཉིས་ཤྱགས་ལ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ།   དཔེར་ན་དགག་གུའི་ཚོས་དུ་བ་དང་བདག་ཉིད་
 ཐ་དད་ཅིང་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་རྒྱ་མེ་བཀག་བ་དངོས་སུ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བས།   རྒྱ་གང་རེག་དང་
 འགལ་བ་ཞུགས་བ་ཉིད་ཀྱི་གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་མེ་དང་དུ་
 བ་བྲག་སྤྱར་བ་གཉིས་པོ་རིམ་བ་བཞིན་གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་འགལ་ལྷ་དངོས་དང་
 དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་བ་ཉགས་སུ་སྤྱོར་བ་ཤྱགས་ལ་བསྟན་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ན་ཉགས་ལོག་ཚོས་ལོག་གཉིས་པོ་ཁྱབ་མཉམ་བའི་རང་བཞིན་གཅིག་བ་ལ་
 འགལ་ལྷས་འགལ་བ་ཞུགས་བ་དང་ཡང་རང་བཞིན་གཅིག་བ་བཀག་ན་ཅིག་ཤོས་གྱང་བཀག་
 བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་བས་རང་བཞིན་གཅིག་བའི་ཁྱབ་རྒྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་སྟེ་སྤྱི་
 འགལ་བ་ཞུགས་བ་དང་བཀག་བའི་ཚུལ་ཤྱགས་ལ་བསྟན་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཐ་དད་
 བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་བས་འབྲས་བུ་བཀག་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྒྱ་དང་འགལ་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཤྱགས་ལ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་དག་གུབ་དང་།   ཞེས་བས་འགལ་འབྲས་དམིགས་བ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ།   དཔེར་
 ན་འགལ་ལྷ་དངོས་མེས་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་བྲག་སྤྱར་བས་
 གྱང་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་སུ་བསྟན་བའི་ཕྱིར།   གཞུང་འདིས་འགལ་འབྲས་དམིགས་བ་ལས་
 གཞན་ཉགས་སྤྱོར་མ་བསྟན་ཏོ། །

འབྲེལ་བས་སྤྱོར་བ་གཉིས་ཁ་སྐོང་ཚུལ་ནི།   རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།   འབྲེལ་
 བར་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི།   རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་བ་གཉིས་
 ཀྱིས་ཉགས་གཞན་འཕེན་བའི་ཚུལ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མཚོན་ཏེ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉམས་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འགལ་
 དམིགས་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་
 ཉམས་གཉིས་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། གྲང་རེག་དང་བསིལ་རེག་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅིང་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པ་ཉམས་སྲུ་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་
 དང་གྲང་རེག་གཉིས་ཀྱང་གཞི་གང་དུ་པན་ཚུན་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་འགལ་
 ལྷན་དམིགས་པ་ཉམས་སྲུ་སྦྱོར་བ་མཚོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དང་དེ་ཚོད་མས་
 དམིགས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་བཀག་པ་དཔོག་
 པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་དུ་བ་གཉིས་གཞི་
 གང་དུ་པན་ཚུན་ཡོད་མེད་མཚུངས་པས་དངོས་འབྲས་བཀག་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་
 ཐོགས་མེད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡང་མཚོན་ཏེ་སྦྱར་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

སྐབས་འདིར་གཞུང་ལས་མེ་དུ་གཉིས་དང་གྲང་རེག་ལ་སོགས་པ་དཔེའི་སྤྱིང་ནས་འབྲེལ་
 དུལ་དང་། འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉམས་སོང་ཚུལ་དང་འཇུག་དུས་བཤའ་བ་ནི་ཐོག་མར་དཔེའི་
 སྤྱིང་ནས་ངེས་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གིས་མཚོན་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་རུང་གི་ཉམས་ལ་ཀུན་
 བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བ་འཇུག་སྟོབས་གི་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་
 བས་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདིར་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། གང་རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱེད་སྟོབས་ལྡན་དང་བཅས་
 པ་ཡིན་ན། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་
 གྲང་རེག་ལ་གཞོན་གྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བས་གྲང་འབྲས་སྲུ་ལོང་གྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཟད་པ་མཐོང་
 བ་བཞིན། ཐ་མལ་པའི་སྤང་པོ་འདིའི་ཡང་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་སྟེ་ཞེས་དང་།

གང་གཞོན་གྱི་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་པ་དེ་ལ་རང་གི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱི་མཐའ་དག་ཟད་པ་
དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རིགས་ཡོད་པས་ཁྱེད་ཀྱི། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ལྡན་ཉེ་བའི་གཞིར་
གཞོན་གྱི་གང་རེག་གི་རིགས་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན།
བདག་མེད་པ་སོགས་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་ཉོགས་པའི་སྟོང་འདི་ཡང་གཞོན་གྱི་སྟོབས་
ལྡན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཡིག་ཆ་རྣམས་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་འགོག་
བདེན་སྐྱབ་པའི་ཐད་དུ། དེ་ནི་གཏན་དུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གོགས་སོགས་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
འགོག་བདེན་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་ལྡན་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚིན་པ་སྟོང་བར་གྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོའི་ཚུལ་ནི། ཐ་མལ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། གཉེན་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། རང་གི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱེད་གྱི་
གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་རེག་ལ་གཞོན་གྱེད་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་བས་
གང་འབྲས་སྐྱེ་ཡོང་གྱེད་གྱི་རྒྱན་ཟད་པ་མཐོང་བ་བཞིན། ཉུགས་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་གང་ཞིག་དེའི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཚོས་ཅན། རང་གི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱེད་གྱི་
གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་ཁྱུགས་པའི་སྟོང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་བཞིན། ཉུགས་དེར་ཐལ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས། ཁྱོད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཚུལ་ཡང་། དགག་བྱ་ནི། སྤང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་
ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གང་ཟག་ཚོས་

ཅན། ཁྱིད་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་།

བདག་མེད་རི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ནི། གང་ཟག་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་པ་མེད་
པར་བསམ་བློང་གི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ་སྟམ་དུ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་གང་ཟག་
སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་སྟམ་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

དེ་དག་ནི་ཐར་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་ནི་
བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཚུལ་ཅན། རང་གི་རིགས་ལ་གཞོན་གྱི་
མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་། ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་རིགས་ཡོད་དེ། གཞོན་གྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། མེ་སྟོབས་ལྡན་ཉེ་བའི་གཞིར་གྲང་རེག་གི་རིགས་མཐའ་དག་གཞོན་མེད་དུ་མི་
གནས་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞན་ལ་ཡང་ངེས་མཚོན་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བས་ན་འགལ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་ཡང་དཔེ་དང་དོན་གྱི་སྤང་
བྱང་གི་རྟགས་རྣམས་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མའི་གཞུང་གོང་འོག་གི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་རྣམས་
འདི་འདྲ་བ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་སྐྱབས་འདིའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ན་དུ་བའི་དངོས་
རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་དུ་བ་དང་འབྲེལ་བ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་
གཉིས་པོ་གང་རུང་མི་འཐད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཚོས་དེའི་དངོས་རྒྱ་ཡིན་ཅམ་གྱིས་ཚོས་དེ་
དང་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་

གྱི་རྒྱུ་གསུམ་གང་རུང་ལ་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་དེ་གསུམ་གང་རུང་གཞི་གང་དུ་ཡོད་ན་དེར་དངོས་འབྲས་དབང་མངོན་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དངོས་རྒྱུ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་ཞེས་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཚོས་དེའི་དངོས་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་དངོས་འབྲས་དེའི་ཉིར་ལེན་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གོགས་མི་སྲིད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲུང་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དངོས་འབྲས་དེ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཏུ་ཉུགས་རིགས་ལས་འབྲུང་བ་བཞིན་བྱ་བའམ།

ཡང་ན་དེ་ཉིད་མན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་སློབ་སྤྱོད་གཅིག་ལྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་སྟོག་པར་ངེས་པའི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བས་སྐྱིར་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཉུགས་ཡང་དག་གི་ཉུགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་རྩུང་བདེ་བར་སྤྱང་བས་ད་དུང་ཡང་དབྱེད།

གཞན་ཡང་དབྱེད་གཞི་འདི་ཉྱར། ལྷང་རུང་གི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིག་ཆ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་གི་གཞི་མཐུན་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཉུགས་རིགས་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་མེད་དགག་གི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་ན།

ནམ་མཁའི་ཉུགས་ཀྱིས་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཉུགས་ཀྱིས་ཤུ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚིགས་ལྟ་བུ་མེད་དགག་ཉུགས་སུ་སོང་བའི་དགག་ཉུགས་འགའ་ཞིག་མ་དམིགས་པའི་ཉུགས་ཡིན་པ་ནི་ཁས་སྤངས་དགོས་ལ། བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པས་མི་སྤྱང་

བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྤྲོད་མི་འཐད་ཅིང་། ལྷང་རུང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན་ཡང་ལྷང་རུང་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ།

དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུང་དུ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་རུང་ཞེས་སློབ་པའི་སྤྱིར། དེ་
བས་ན་རྟགས་འདི་དག་ལྷང་རུང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཚང་བས་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེའང་མི་རིགས་ཏེ།

འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་རྟགས་སྤྲོད་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྟགས་དེ་དག་གི་རྟགས་ལོག་
ཚོས་ལོག་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་འཛོག་སྤངས་མེད་པའི་སྤྱིར། ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་
ལ་འབྲེལ་ཡུལ་དང་འགལ་དམིགས་གང་རུང་ལས་གཞན་པ་ཡང་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།

ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འགལ་དམིགས་དང་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདོད་པ་རིགས་པ་
ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གོང་གི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་གཞུང་
འོག་གིས་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་སྐྱད་བཤའ་དེ་ལྟར་ཀྱི་སྐབས་དང་འབྲེལ་ནས་འཛོག་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ། འོན་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པར་བྱའོ། །

ཡང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་གཞུང་ཅུ་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་དང་སོང་ཚུལ་དང་
འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དབྱེ་བའི་སློབ་མི་འབྲེལ་བས་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་བཀོད་ཚུལ་
གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྲོད་ལས་མང་བ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོད་སེལ་ལས། འགལ་བའི་
རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། །འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི། །འགལ་བའི་བྱུང་བུ་
དམིགས་པ་བཞི། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན།

རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་

དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་རང་
 བཞིན་དམིགས་པ་བཞི་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་
 བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་
 འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་དང་། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། རྒྱ་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་དང་
 དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །

དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ནི། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་ལོང་གེད་དང་།
 གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། ཁ་བའི་རེག་པ་བཞི་པོ་གཞོན་མེད་དུ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་
 འགོག་པ་ལ་འགལ་བླ་མེ་དངོས་ཉགས་སྤྱོད་བཞོན་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོ་བཞིའི་མཚན་
 གཞི་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་སོགས་སྤྱོད་པ་བཞི་འགོག་པ་ལ་འགལ་བླའི་འབྲས་བུ་དུ་
 བ་དྲག་འབྱུང་བ་ཉགས་སྤྱོད་བཞོན་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་བཞི་ཚན་གཉིས་པ་བཞིའི་མཚན་གཞི་
 དང་། ཡང་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་འགལ་བླ་མེའི་འབྲས་བུ་འཕྲུལ་དེའི་གྲེ་བྲག་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཉགས་སྤྱོད་
 བཞོན་པ་བཞི་པོ་རིམ་པ་བཞིན་གྱི་མ་བཞིའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་མེ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་གཞོན་མེད་དུ་སྟོན་ཅིག་ཏུ་མི་
 གནས་ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེའི་རང་བཞིན་
 ཉགས་སྤྱོད་སྤྱིར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་འབྲས་སྤྱོད་ལོང་གེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་རེག་
 དང་འགལ་བའི་མེའི་རང་བཞིན་ཉགས་སྤྱོད་སྤྱིར་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་མེའི་རང་བཞིན་ཉགས་སྤྱོད་སྤྱིར་བ་དགག་བྱའི་ཚོས་ཁ་བའི་རེག་
 བའི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་མེའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་ཉགས་སྤྱོད་སྤྱིར་བ་དང་བཞི།

བཞི་ཚན་གཉིས་པ་རིམ་བཞིན་ཤར་སྐྱོགས་ཀྱི་དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་དུ་མི་གནས་ཏེ། དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་འབྲས་སུ་མོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རྒྱ་བུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཁྲབ་བྱ་ཁ་བའི་རེག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་དུ་བ་དྲག་སྤྱར་བ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ་དང་བཞི།

བཞི་ཚན་གསུམ་པ་ནི། ཤར་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཚོས་ཅན། གང་རེག་དང་གཞོད་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་དུ་མི་གནས་ཏེ། ཚན་དན་གྱི་མེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ་དང་། ཚོས་ཚན་སྤར་བཞིན་ལ་དགག་བྱའི་ཚོས་གང་འབྲས་སུ་མོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ། དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རྒྱ་བུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཁ་བའི་རེག་པའི་ཁྲབ་བྱེད་གང་རེག་དང་འགལ་བའི་མེད་འབྲས་བུ་ཚན་དན་གྱི་མེ་ཉགས་སུ་སྤྱར་བ་བཅས་རིམ་བཞིན་འཛོག་གོ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པས་གང་མེད་པར་འགྲུབ་ན་དེའི་རྒྱ་དམིགས་པ་ཅི་སྟེ་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུབ་ཞེ་ན། ཞེས་འགལ་སྐྱེའི་ངོ་བོ་མེས་གང་རེག་འགོག་བུས་མོད། དེའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གང་

རེག་འགོག་པ་ལ་ཉེ་རིང་གི་བྱུང་བར་མི་འཐད་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀ་གྲང་རེག་འགོག་རྒྱས་མི་རྒྱས་
མཚུངས་པས་གཞི་འགར་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བྱུང་ཤིང་དམིགས་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པ་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་ཚུངས། དེའི་ལན་དུ།

ཅ་བར། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྲིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་སྤྱིར་བ་དེ་
བྱུང་བ་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་དགག་བྱའི་ཚོས་དེའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་
སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ཡང་། གྲང་རེག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། རྟགས་བྱུང་ཤིང་གཉིས་འགལ་བ་མ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དགག་
བྱའི་ཚོས་དེ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཅམ་གྱིས་དེ་འདྲའི་གཏུན་ཚིགས་སུ་མི་རུང་བར་
མེད་ཚོད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་དང་། དུ་བ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་དུས་དང་། གྲང་རེག་འགོག་
རྒྱས་ཀྱི་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་དེ་གསུམ་ལ་བསྟོན་ནས་གྲང་རེག་
འགོག་པ་བསྟན་ཏོ། །

འོག་ཏུ་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བྱུང་བ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་
ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །བཤད་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ། །དེ་དང་དེ་འགལ་ལ་སོགས་
པ། །མ་རྟོགས་རྟོགས་དབྱེའི་སྤྱིར་སྟོན་ནས། །ཞེས་མ་དམིགས་པའི་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་ལ་རྒྱ་བྱུང་
བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། སྐབས་འདིར། མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་
རྣམ་བཞི། །ཞེས་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིར་བྱེ་བ་གཉིས་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན།

འདིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་གང་དང་གང་དུ་འདུས་པའི་སྤྱིར་
བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། འོག་ཏུ་གསུམ་དབྱེ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པའི་དགག་
རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་བཤད་ཡང་།

སྤྱིང་བ་འགོད་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ནམ་པ་དུ་མ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་དེ་དང་འགལ་བའི་འགལ་དམིགས་
 སོགས་འབྲེལ་ལྷན་མཐུན་མ་ཉོགས་པ་སྟེ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ལྷན་ཉོགས་པ་སྟེ་དམིགས་
 པ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་འོག་ཏུ་སྤྱང་རུང་གི་དགག་ཉགས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་འཚད་པ་
 བ། ཉགས་གྱི་སྤུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །ལ་ལ་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་ཤེས་བྱེད་མི་
 ཤེས་ལ། །རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་ལའམ་འགའ་ཞིག་
 གིས་གཞི་དེར་མེད་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ་གང་བཀོད་པའི་ཉགས་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཉེ། ཉགས་
 གྱི་སྤུལ་བྱུང་སྤྱང་རུང་གི་སྤྱད་པར་ལ་བསྟོས་པ་ཅན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་དེ་ལྟར་
 འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

དེ་སྟེ་ན་ཡང་སྤྱང་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་པར་བཤའ་བ་དང་
 མི་འགལ་ཉེ། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གང་ཟག་འགས་ཤེས་བྱེད་གྱི་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་
 མི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་མི་རུས་
 པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

ཡང་། རྒྱ་མི་ཤེས་ན་འབྲས་བུ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །དོན་གྱི་རང་བཞིན་
 ཉགས་ཅན་ལ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། །ཞེས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་གོ་བར་
 བྱེད་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཡང་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་བའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་
 རྒྱ་མི་མ་ཤེས་ཤིང་མ་དམིགས་པས་གཞི་དེར་འབྲས་བུ་དུ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་།

ཡང་གཞི་འགར་ཁྲབ་བྱ་ཤ་བ་སྟ་བུའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཅན་ནམ་བུ་སྐྱབ་
 བྱར་ཡོད་པ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་ཤིང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགོད་པ་ཡང་གོ་བྱེད་
 ཡང་དག་སྟེ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེས་པའོ། །མེད་དང་ཤིང་སོགས་མ་
 དམིགས་པར་ཚད་མ་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གིས། །དེ་མེད་པར་ནི་རྟོགས་པར་
 འགྱུར། །སྤང་རུང་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ། །མི་སྲིད་པར་ནི་གྱུར་བ་ན། །སྤང་རུང་དངོས་པོ་མ་
 དམིགས་པའི། །དངོས་པོ་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་སྲིད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་མ་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལ་
 མེད་པའི་ཐ་སྟོན་མ་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་
 ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྲ།

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པར་འགྱུར་
 ཚུལ་ནི། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་བུམ་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ་སྐྱིབ་བྱེད་ཅིག་པ་སོགས་མི་སྲིད་པར་
 གྱུར་བ་ན། ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་བུམ་པའི་དངོས་པོ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་
 བུམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པའི་འདོག་བྱེད་ཚད་མས་དམིགས་པ་
 ལས་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །འགལ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་
 བྱེད་སྤྱིར། །དེ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། །མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་
 དགག་བྱའི་ཚོས་གང་རེག་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་གཞོད་བྱེད་མེ་ལ་སོགས་པ་
 ཉེ་བར་ཡོད་ན། གཞོད་བྱ་གང་རེག་དེ་ཉིད་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་
 བའི་སྤྱིར། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་གང་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་

བར་གོ་བྱེད་གྱི་ཉལ་ས་སུ་འགྱུར་ཞེས་བའོ། །

ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དགག་ཉལ་ས་གཉིས་གྱི་གྲངས་
དེས་ལ་ཚུད་བ་སྒྲོང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་བའི་ཉལ་ས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚུད་བ་སྣངས་ཉེ་
གསུངས་སོ། །

ཡང་ལེའུ་གསུམ་བ་ལས། དགག་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་དམིགས་བ་ལས་འགྱུར་
བ་ཡིན། །ཚད་མས་གྲུབ་བར་སྐྱབ་ནམས་གྱི། །དོན་གྱི་བརྗོད་བ་ཉིད་ལས་ཡིན། །ཞེས་དགག་
བྱ་མེད་བའི་དགག་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་བ་ལས་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་དེ་ཡོད་བའི་དོན་ཚོས་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་བར་སྐྱབ་བ་ནམས་གྱི་མེད་བར་འདོག་
བའང་ཡོད་བའི་དོན་གྱི་བརྗོད་ཕྱོགས་ཚད་མས་མ་དམིགས་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་སྣང་
རུང་མ་དམིགས་བའི་ཉལ་ས་གང་ཡིན་གྱང་དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་
བའི་དོན་མེད་བ་གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་ན་གཞི་དེར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་བ་ཉིད་ལ་
རག་ལས་བ་ཡིན་ཉེ།

ཅུ་བ་རྒྱངས་མ་ཐག་བ་ལྟར་དང་། རྟེན་ཆེན་རིགས་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གྱང་། དེས་ན་དགག་
ཉལ་ས་ཀུན་ལ་འབྲེལ་བླ་མ་དམིགས་བ་དང་། འགལ་བླ་དམིགས་བའི་སྒྲོང་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་
དད་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཚོས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་བ་ཚིག་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་བའམ་ཉལ་ས་གྱི་
ཀུས་བས་འཕངས་བའི་སྐོ་ནས་ཚོས་དེ་མེད་བར་སྐྱབ་བའི་དོན་ལ་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་བ་མེད་བས།
དགག་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མ་དམིགས་བ་ལས་གྲུབ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་བར་
འགྱུར་བོ། །ཞེས་དང་།

ལེའུ་གསུམ་བའི་དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས་གྱང་། འགལ་དམིགས་རང་ཉིད་སྐྱས་ཟིན་

པར་བརྗོད་ན་ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་ཉིད་དགག་བྱ་མེད་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འགལ་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །ཅེས་འགྲུབ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ཞེ་ན་
དེ་ཡང་གང་ལས་འདོད། །སྤང་བ་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་
རང་སྐྱབ་བརྗོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པས་གང་རེག་མེད་པར་སྐྱབ་རུས་པ་དེ་
གང་རེག་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འཕེན་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་ན་གཞན་གང་
གིས་ཡིན་ཞེས་རིགས་པས་མཐའ་བཅད་དེ་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

རི་སྐྱད་བཤའ་དཔེ་ཚུལ་འདིས་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཐར་
གཏུགས་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་དུ་
གང་རེག་དང་གཞོན་མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་གང་ལ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་སོང་བའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་སོང་བ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་
གི་བདག་ཡོད་ན་སྤང་སོ་དང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་གྱུབ་པ་དང་། ཡང་ན་སྤང་སོ་ལས་འབྲེལ་མེད་ཐ་
དད་དུ་ཡོད་དགོས་པ་རིགས་པས་འཕྲུལ་བ་ན། དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་
བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ཉིད་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཞིག་
དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པས་ཚད་མས་དམིགས་པ་
དང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་རྣམ་པར་འཛོག་པ་གྲུབ་མཐའ་སྤྱིའི་ལུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་གཞུང་ཅ་བའི་སྐབས་སུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྲ་ཕྱི་དུ་མ་

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། ཚད་མ་རྣམས་
ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་སོགས་དང་།

དེའི་འོག་ཏུ་ཉམས་ཀྱི་སྒྲོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པ་བསྟན་པ་ན་འབྲེལ་བ་ལ་
སྟོས་པའི་དགག་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་ཚེ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཞེས་
སོགས་དང་། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དགག་
ཉམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་པ་སྒོ་སྒྲོན་ཅན་
ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་།

ཉམས་ཀྱི་སྐུལ་བྱུང་ཡོད་པ་ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལེའུ་གསུམ་པར་
དགག་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་བསྟན་པ་ན། དགག་ཉམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་ཚུལ་དང་། དགག་ཉམས་ངོས་བབྱང་བ་སྟེ་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དགག་
པ་ཉིད་ན་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། འགལ་དང་དེ་ནི་ཐབས་བཅས་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ངེས་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་པས། ཅ་བའི་གཞུང་སོ་སོའི་ཐད་དུ་རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་ཡིག་
ཆ་སོགས་སུ་ཞིབ་རྒྱས་གསུངས་བྱིན་པས་འདིར་མཚོན་པ་ཅམ་ལས་གཞན་མ་སྟོས་སོ། །

ཉམས་གཞན་བཞེ་བ།

གཉིས་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་གསུམ་དུ་མ་
འདུས་པ་དགག་པ་དང་། ལྟར་སྤང་གི་བྱེད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་
གཉིས། ལྟ་སྤྱི་ལ་བཞེན་པའི་ཚོད་སྟོང་དང་། དུས་མཉམ་ལ་བཞེན་པའོ། །

དང་སོ་ཚོད་པ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། འོ་ན་རྒྱ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་

བར་གྱི་དེ་ལ་གང་ཡིན་པ་དེ་རི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུ་ཞེ་ན།

ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་གྲེ་བྲག་པ་སོགས་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་ལ་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ལས་ས་ཚུ་ལུང་བོད་གཤེད་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཉལ་ས་
ལས་རང་འབྲས་སུ་གྱུ་སྐྱེ་བ་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་སྐབ་ཉལ་ས་ཡིན་པས་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཚིགས་མིན་ཅིང་ཉལ་ས་ཚོས་རྗེས་ཐ་དད་པས། རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་མིན་ལ། རྒྱ་
ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པས་འབྲས་ཉལ་ས་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཚུངས།

གཞན་སྡེ་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཚུལ་ཡང་། གུན་བཏུས་ལས། རིགས་པ་ཅན་པ་
རྣམས་ན་རེ། དེ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སྡེ་མ་དང་ལྡན་པ་དང་།
ལྟག་མ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱི་མཐོང་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་བེད་རོ། །ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པས་ཉལ་ས་
ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྡོན་འགོ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་ཏེ།

རྒྱ་སྡེ་མ་ཡིན་ལ་འབྲས་སུ་ལྟག་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་སྡེ་
མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྲ། དེའི་དོན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉལ་ས་ཚོས་སམ་དེའི་འབྲེལ་བ་གཟུང་
བའི་དེ་མ་ཐག་ཉལ་ས་ཅམ་མཐོང་བ་ལས་ཉལ་ས་ཅན་དེ་ཉིད་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ནི་སྡེ་མ་
མངོན་སུམ་དང་མཚུངས་པས་སྡེ་མ་དང་འབྲས་བུ་ལས་སྡེ་མ་ཅན་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྟག་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི། འབྲས་སུ་ལས་རྒྱ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་ཤིང་ལུང་
གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་དང་གཟུགས་མཚུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྲས་ཏེ་ཤིང་ཉོག་གཅིག་རོ་སྐྱུར་བར་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་འབྲས་སུ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་དཔོག་པས་
ལྟག་མ་དང་འབྲས་བུ་ལས་སྡེ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྲ།

སྤྱིར་མཐོང་བ་ཅན་ནི། དཔེར་ན། རྒྱ་བ་རི་ལ་རྒྱལ་བ་མཐོང་བ་ལས་ཉི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་
འགྲུར་བ་དཔོག་པ་བཞིན་ཚོས་གཅིག་མཐོང་བ་ལྟར་ཞིན་ཏུ་སྒྲོག་གྲུར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་
འདོད་དོ། །

དེ་དགག་པ་ནི། ཚད་མའི་མདོ་ལས། འབྲེལ་བ་དབང་པོའི་གཟུང་བུ་མིན། །ཞེས་ཉུགས་
ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་དབང་པོའི་མདོན་སྤྱི་གཟུང་བུ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལྷན་
ཞེས་བུ་འདི་ལ། །ཐམས་ཅན་སྤྱིར་སྤྱིར་ལྟ་བུ་མིན། །ཞེས་བཟླག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྤྱི་མ་
མདོན་སྤྱི་དང་མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་སྤྱི་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་སྤྱིར་ན་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅན་ལ་དེ་
ལྟར་འགྲུར་ཏེ། དེ་ཀུན་མདོན་སྤྱི་སྤྱི་འགྲོ་ཅན་དུ་སྤྱོད་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་།

འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ན་ལྷན་པ་མིན། །ཞེས་བཟླག་པ་སྤྱི་མའི་སྤྱོད་ནས་བཀག་པ་ཡིན་པས་དེ་
ཡང་འདི་ལ་རྒྱ་ཡོད་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་ཞེས་པ་སྤྱི་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་
སྤྱིར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དངོས་རྒྱས་དངོས་
འབྲས་དཔོག་ན་སྤྱོད་ཚོས་མ་གྲུབ། བརྒྱུད་རྒྱས་དཔོག་ན་ཁྲུབ་པ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

སྤྱི་གཉིས་ལ་ཡང་ལྟར་བུར་རམ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱི་གཉིས་ལ་དང་ལྷན་པ་ལ་བཟླག་པ་
གཉིས་གྱིས་བཀག་པར་མཛད། སྤྱི་མཐོང་བ་ལ་དེ་བཞིན་དུའོ། །ཞེས་པས་སྤྱི་མཐོང་ཅན་དུ་
འདོད་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

ཡང་གྲེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡང་། ཀུན་བཏུས་ལས། གྲེ་བྲག་པ་རྣམས་ན་རེ། འདི་
ནི་འདིའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་འགལ་བ་ཅན་ནོ།
ཞེས་བུ་བ་དེ་དག་ནི་ཉུགས་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་འདི་ནི་བ་ལང་ཁོ་ནའོ། །རྟ་ཁོ་
ནའོ་སྤྱི་མ་ལ་མདོན་སྤྱི་མ་མིན་ལ། མདོན་སྤྱི་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལས་བལྟ་བར་བུ་བའི་དོན་

གཞན་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་སློང་དེ་དག་ནི་རྟོགས་ལས་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་ཟེར།

དེ་ཡང་ཉིན་པས་དོན་གཞན་གྱི་བྱམ་སོགས་གསལ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དང་
གསལ་བྱེད་ལས་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་དང་གསལ་བར་བྱ་བ་དཔོག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཟུང་བ་
ལས་འབྲེལ་བ་དཔོག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་དེ། མེ་དུ་ལྟ་བུ་ལྷན་པའི་འབྲེལ་བ། བ་
ལང་དང་རྩ་ལྟ་བུ་འདུ་བའི་འབྲེལ་བའོ། །དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ལས་འདུ་བ་ཅན་དཔོག་པ་དང་།
འདུ་བ་ཡང་གཉིས་ཉེ། གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་བུ་གཞན་འདུ་བ་དང་།
རྒྱུ་ལག་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གཞན་འདུ་བའོ། །

འགལ་ལྷས་འགལ་ལྷ་གཞན་དཔོག་པ་འགལ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་མ་རྒྱུང་བ་རྒྱུང་
བའི་འགལ་ལྷས་དཔོག་པ་རྒྱུང་དང་སྤྱིན་སྦྱོར་བ་ལས་ད་ལྟ་མེད་པའི་ཆར་པའི་ལས་དཔོག་པ་
ལྟ་བུ་དང་། མ་རྒྱུང་བས་རྒྱུང་བ་དཔོག་པ་ནི་ཆར་པའི་ལས་ཡོད་བཞིན་དུ་རྒྱུང་དང་ཆར་སྦྱོར་
བའི་ལས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུང་བས་རྒྱུང་བ་དཔོག་པ་ནི་གཤེར་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱན་དང་འགལ་བས་
གཤེར་བ་དང་འགལ་བར་གོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། མ་རྒྱུང་བས་མ་རྒྱུང་བ་དཔོག་པ་ནི་ལྷང་ཁྱའི་བྱམ་པ་
ཚོས་ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོར་རྒྱུང་བ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་བྱམ་པ་མེ་དང་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སྦྱོར། །

དེ་དག་གསུམ་ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་དངོས་རྒྱུ་དང་
བརྒྱུད་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་རྟོགས་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པར་མི་བྱས་པས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་
དཔོག་པ་བཀག། ལྷན་པའི་རྟོགས་པ་གྲུབ་པ་མེད། །གཉིས་དང་ལྷན་གྱིར་ཐ་དད་མིན། །མེ་དང་
དུ་བའི་ལྷན་པ་ནི། །ཆ་འགལ་ཞིག་ལ་མ་ཡིན་པས། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྷན་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་མདོན་སྤྲོད་གྱིས་གཟུང་ན་རྗེས་
དཔག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་། མེད་ན་མི་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་

བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོད་གྲུང་ངེས་བར་གོ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ངོ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱོད་གྲུང་གོ་བར་བྱེད་པ་ངེས་བར་ལྡན་འབྲེལ་ལ་སྟོས་དགོས་ཞེས་སྐྱོ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྡན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བས་མེ་གོ་བ་བཞིན་དུ་མེས་ཀྱང་དུ་བ་གོ་བར་བྱེད་པར་ཐལ།

ལྡན་འབྲེལ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གང་ཞེག་ལྡན་པ་ཆ་མེད་གཅིག་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་དུ་མས་ལྡན་འདུའི་འབྲེལ་བ་ལས་དོན་དཔོག་པ་དང་། འགལ་སྐྱེས་འགལ་སྐྱེ་གཞན་དཔོག་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཉིས་པ་བསྟན་ནས་བཀག་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། གཞན་སྤེལ་གཤམ་གི་འདོད་བརྗོད་དང་འགོག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ནས། རང་འབྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚོད་པ་དེའི་ལན་དངོས་འཆད་པ་ལ།

ཐོག་མར་མཐའ་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བཤད་ན། དེ་ཡང་རྟགས་ཚོས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་དུས་མཉམ་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་སྤོགས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡང་འབྲས་བུའི་སྤྱིས་རྒྱའི་སྤྱི་དཔོག་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་འཐད་པ་དང་། འབྲས་བུའི་སྤྱིས་རྒྱའི་བྱེད་པར་དཔོག་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་གྱིས་རྒྱའི་སྤྱི་དཔོག་པ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འཐད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་གཉིས་ལས། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་རུང་བ་ཅམ་ཡང་དཔོག་མི་རུས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་འབྱུང་རུང་དཔོག་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་འཐད་པ་དང་། དེས་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་དཔོག་ན་བྱེད་པ་མ་ངེས་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ། དེ་འདུའི་བརྟག་པ་བརྒྱུད་ལས་གཞུང་གི་

བསྟན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྟག་པ་དང་པོ་ནི།

ཅུ་བར། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་ཉོགས་
པ། །ཞེས་སོགས་འཆད་འགྲུར་ལྟར་དང་།

གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅམ་གྱིས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་མིན། །ཞེས་
སོགས་ཉགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྲུལ་
བ་མེད་པ་ཅན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོས་པའི་འབྲས་དང་སྣོད་གཅིག་ཏུ་བཅོས་པར་མཚུངས་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་སྟག་མ་རྣམས་ཚོས་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
ལྟ་བུ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་སྟོག་གི་བྱུང་བ་འབྲུལ་བ་སྲིད་
བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་སྟོན་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འབྲས་བུའི་སྤྱི་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཐོང་བས་སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་མོད། མི་
མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་ཤིང་འདོད་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་ཚད་མ་སྟེ་ཉགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་སྲིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོགས་སྐྱབ་པ་ལས་དག་
སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་ཅན་དང་། །ཞེས་སྣང་ཅན་སོགས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྲིར་
ཞེས་པའོ། །

ལྔ་པ་ནི། ལེའུ་བཞི་པར། ལྟོས་པ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་ཚོ། །འབྲས་མི་བྱེད་པ་འགའ་བའི་
སྲིར། །ཤེས་པ་འདི་འདྲ་རེས་འགའ་བའི། །འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་དེ་ཉགས་ཡིན། །ཞེས་སོགས་

སྤྱིགས་ཚོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དགའའི་ནང་ནས་ཚེལ་བྱུང་དུང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེས་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ཡང་མཚོན་པར་
 གསུངས་པས། གང་མཚོན་རྒྱུའི་འབྲས་ཉགས་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱི་ལས། ཚེལ་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཚོས་ཅན། རང་སྤྱིགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་
 རེས་འགའ་བའི་སྐྱ་དེ་སྣོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་དུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱ་སྣོན་དུ་སོང་སྟེ། ཚེལ་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་
 ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་བས་རྒྱ་སྐྱ་དཔོག་པ་འདི་འདྲ་བ་དག་འབྱུང་
 བའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

བྱུག་པ་ནི། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་གྱི་པའི་རྒྱ་མ་
 ཚོགས་པས་ཚུ་ལུང་དང་བྲལ་བའི་ནས་དེ་འབྲས་བུ་སྐྱ་གུ་འབྱུང་རུང་ཅམ་ཡང་དཔོག་པར་མི་རུས་
 པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཁྱོད་རུས་པ་འབྱུང་ནས་
 ཡུང་ནས་གྱི་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་རྒྱས། དབང་པོ་དྲངས། རྫོ་
 གསལ་བ་ཅམ་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བར་དཔོག་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

བདུན་པ་ནི། ཅ་བ་ལས། རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་
 པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྣོས་སྤྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་རྒྱ་ནས་ས་ཚུ་
 ལུང་དོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཉགས་ལས་གཞི་གང་ཞིག་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་
 འབྱུང་རུང་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། རྒྱ་དེ་
 རྣམས་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱ་གུ་འབྱུང་རུང་བ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་མི་སྣོས་པར་རང་གྲུབ་ཅམ་
 རས་འབྱུང་རུང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཅ་བར་རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་ཞེས་པ་ནི་ནས་ས་ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་རྟགས་འགོད་
 བར་བྱ་ཡི། རྒྱ་ཚོགས་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་
 འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་ལ་ཞེས་འདོད་མེད་པའི་སྲིད་རྩོ། །འོ་ན་དེ་འབྲུའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་
 ལྷུག་འབྲུང་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་གཏུན་ཚོགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

དེ་མིན་པ་བསྟན་པ་ལ་སྤར་གྱི་བརྟག་པ་བརྒྱད་པ་འདི་ཉིད་འབྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར།
 ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་རུས་པ་རྣམས། །འབྲུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་བུ་ལ། །མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། །གོགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་སྲིད་རྩོ། །ཞེས་དེ་འབྲུའི་ཞིང་ལ་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྲུང་
 ངེས་དཔོག་པའི་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཁྲོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནས་ལྷུག་འབྲུང་བ་ནི་ཁྲོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་
 སྐད་ཅིག་སྤར་མ་དང་སྲི་མའི་རུས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྲུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ལྷོས་པའི་སྲིད།

ཁྲབ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲུའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྲུང་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་
 གོགས་བྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དག་སྲིད་པའི་སྲིད་ཞེས་པའོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་དང་ཚོད་གཞིར་གཟུང་བ་དེ་
 ཉིད་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པའི་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་
 ཤེས་རུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་ངེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་།

རྗེ་ཀ་ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། དེ་འབྲུའི་ཚོགས་པ་དེ་ནས་ཀྱི་ལྷུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་པ་ལ་ནས་ཀྱི་ལྷུ་གུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་རྣམ་བཤད་གཉིས་གསུངས་ཟེན་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་འབྲུའི་
 ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྲུང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ། དེ་གྲུབ་ན་རང་འབྲས་ནས་

ལྷུག་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཅིང་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན།

ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་གི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་ནས་དེ་ཡིན་ན་དེ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་པའི་ཞིབ་ཆ་སྐྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ངེས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པ་རང་གི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དངོས་ནི།

དེ་འབྲའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་འབྱུང་བའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་དུ་ཚད་མས་ངེས་མ་ངེས་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཞིང་དེ་ལ་རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་དང་བཅས་པ་གཅིག་སྤིང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ཡོད་པ་བདེན་དུ་རྒྱུག་ན་ཡང་གོགས་སྤིང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་གཞན་མ་ཚོགས་པ་སྤིང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་སྤིང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མི་སྤིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་རྩ་བར། མ་ཚང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་།

རྣམ་ངེས་དང་ལྷོག་ལས། དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐབས་ན་ཡང་ས་པོན་བྱ་རོག་

གིས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་གོགས་བྱས་པས་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་མ་དེས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་རྒྱ་
 ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་ནི་རང་གི་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་པ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱ་བར་
 ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དངོས་རྒྱ་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ན་དངོས་འབྲས་བསྐྱེད་པ་རྒྱན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
 བ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པའི་སྲིད། དེར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་གྱུར་བའི་སྲ་སྲིད་ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྲིད་རོ། །སྲ་མ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།

སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གོགས་བྱ་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཚོགས། གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་
 བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁྲད་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་གོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་ན། བྱ་རོག་ཚོས་ཅན། ས་བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་
 བོན་གྱིས་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་ལྡན་འཛོམས་པ་དང་ལུས་མེད་སྐྱེད་པའི་ཁྲད་པར་ཅུང་ཟད་མི་
 བྱེད་པའི་སྲིད་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྲིད།

གཞན་ཡང་རྒྱན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་སྐྱེད་གོང་གི་སློབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་རྣམ་
 མཁེན་ཐོབ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་གོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཐོབ་ནས་རྣམ་མཁེན་གྱི་
 དངོས་རྒྱ་གངས་ཚང་ཡིན་པས་གོགས་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་འབྲའི་ཚུ་ལུད་
 དང་བྲལ་བའི་ནས་དེ་རང་འབྲས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་རུང་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ན་དེ་ནས་སྐྱ་གུ་གི་རྒྱ་ཡིན་མིན་
 དང་། རྒྱ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས་དེ་བསྐྱེད་ལུས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་དབྱེད།

གཞན་ཡང་ནས་ས་ཚུ་ལུད་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བཞིན་འབྲས་བུ་སྐྱ་གུའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གྱི་
 མཚན་དང་། རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་གི་མཚན་གང་ནས་འཛོག་དགོས་མིན་དབྱེད་
 གཞི་ཡོད་ཅིང་དེས་མཚོན་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅན་མཁེན་པ་
 ཐོབ་པའི་རྒྱ་འཛོག་མཚན་ལ་ཡང་དབྱེད་གཞི་ཆེད། །

དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་བའི་ཚོད་སྤོང་།

གཉིས་པ་དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་བའི་ཚོད་སྤོང་ལ་ཡང་ཐོག་མར་ཚོད་པ་ནི།   རང་འགྲེལ་
 ལས།   འོ་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་མ་གྱུར་བ་གཞན་རོ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཉོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྗེས་ཞེ་ན།   ཞེས་བུར་རོ་ད་ལྟ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་དེའི་རྗེ་
 དང་རེག་བྱ་ད་ལྟ་བའི་ཉོགས་ལས་བུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་
 ཉེན་དུ་གྱུར་བའི་ཉོགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།

ཉོགས་དེ་ཡང་།   གཞི་དེར་བུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་དེ་བུར་རོ་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལས་གཞན་དུ་མི་འབྲང་པས་ཉོགས་འདིའི་ཉོགས་ཚོས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་
 མིན་པས་འབྲས་ཉོགས་མིན་ཞིང་།   དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཉོགས་མིན་ལ།
 དགག་ཉོགས་མ་ཡིན་པས་མ་དམིགས་པའི་ཉོགས་ཀྱང་མི་རེགས་སོ།   །དེའི་སྤྱིར།   གསུམ་པོ་
 གང་དུའང་མ་འདུས་པས་གངས་ངེས་ཉམས་སོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ།   །དེའི་ལན་དུ།

ཅ་བར།   ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་།   །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་ཉོགས་
 ལ།   །ཞེས་སོགས་གསུངས།   དེ་ཡང་ལན་དངོས་བསྟན་པ་ནི།   །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་
 ཉོགས་ལ།   །རྒྱ་ཚོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ།   །ཞེས་དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་སྐྱེ་བ་ལ་སྤོང་ལྟར་ན་རོ་
 གཟུགས་ཉོགས་དང་ཉོགས་ཅན་བྱས་ཏེ།   གཏན་ཚིགས་བུར་བ་ཞིག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་
 ཐལ།   རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉོགས་ཡང་དག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས།   །ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་
 བུའི་སྤོང་ན་བུར་རོ་སྐྱ་མས་བུར་གཟུགས་སྤྱི་མ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་
 དང་།   བུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ།   །

དེ་འདྲའི་རྗེས་དབག་སྐྱེ་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི།   དུ་བས་བུད་ཤིང་འགྱུར་བ་བཞིན།   །ཞེས་དུ་

བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལའི་སྤྱིང་དུ་མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་
དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྐྱེ་བ་
བཞིན་ཞེས་པའོ། །

བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ཡང་། ལྷ་གྲ་སྒྲོའི་གཞུང་ལས། བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ནི་ཚ་བའོ། །དེའི་
ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་ཤིང་ངོ་། །དེའི་ལྡན་ཅིག་གཤེད་པའི་རྒྱུན་ནི་མེ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཡང་།

རྗེ་ཀ་ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེ་ལ་དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། བརྗེད་ཚེན་པོའི་
གསུངས་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བ་ཚོས་ཅན། མའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

རྗེ་ཀ་ཚེན་རང་ལུགས་ལ་བུད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ནི། བུད་ཤིང་འགྲུར་བ་བྱས་པའི་ཐལ་བ་
དང་སོལ་བ་སོགས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྲེད་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
འབྱུང་ངོ་། །

རྟགས་ཀྱི་སྐྱབ་གྲེད་ནི། རྒྱས་པ་འཇུག་པ་མེད་པ་ནི། །རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱ། །ཞེས་
བུར་རོ་ད་ལྟར་བའི་ཉེར་ལེན་བུར་རོ་སྤྲ་མ་མེད་པར་བུར་གཟུགས་སྤྱི་མ་མི་འབྱུང་ལ། བུར་རོ་
སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་བུར་རོ་སྤྱི་མ་ལས་གཞན་བུར་གཟུགས་ཀྱི་ཡང་ལྡན་ཅིག་གཤེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པ་
དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི། །ཞེས་པས་ནི། བུ་རམ་གྱི་རོ་གཟུགས་གཉིས་དངོས་
རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྷན་པས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་མེད་དགོས་
པར་བསྟན་ཏེ།

བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱ་མ་རོ་སྐྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་གཟུགས་གྱི་ལྷན་ཅིག་
བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱ་མ་ཡང་གཟུགས་སྐྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། དེ་དང་
དུས་མཉམ་པའི་རོའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་།

རྗེ་ཀ་ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། བྱད་ཤིང་གི་འགྲུར་བའི་ཁྱད་པར་ཤིང་མེ་དང་ཕྱད་
པས་ཤིང་གི་གནས་སྐྱབས་ལས་སོལ་བའི་གནས་སྐྱབས་སུ་འགྲུར་བ་དེའི་ཉེར་ལེན་ནི་ཤིང་སྐྱ་
མ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མེ་ཡིན་
ཅིང་། མེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་པ་བྱད་ཤིང་གི་འགྲུར་བའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྲུར་པའི་ཤིང་དེ་ཉིད་དུ་བའི་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས། དུ་བ་དང་བྱད་ཤིང་གི་འགྲུར་བ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་
ལུས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མེ་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་འགྲུར་
གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་ལ། དེ་ལྟར་འདས་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟོགས། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་
ཉམས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉམས་གཅིག་
པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དུས་ན་འདས་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྐྱ་མ་གཟུགས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་
དང་། རང་དང་དུས་གཅིག་པའི་གཟུགས་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བས་སྐྱར་གྱི་
སྐྱོན་དེ་དག་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའོ། །

འདིའི་ཐད་དུ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་འོངས་པ་རྟོགས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཞི་དེར་བྱར་གཟུགས་སྐྱི་མ་
སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་དེ། བྱར་རོ་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད་ན་ཁྱབ་པ་འཇུག་པ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། བྱར་རོ་ད་ལྟ་བུ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་དེ་མ་དེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཡིག་ཆ་ལས། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉལ་ས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཁ་ནང་
 བུ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱིང་དུ་བུར་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་
 སྤྱིང་དུ་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཉེ།
 དེའི་སྤྱིང་དུ་བུར་རོ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་བུར་གཟུགས་
 ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་བུ་རམ་
 ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་བུར་གཟུགས་ཡོད་
 བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན།

སྤྱིར་བཏོད་པའི་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉལ་ས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་དེར་བུར་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔོག་ཚད་མ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་
 ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་གཞི་དེའི་སྤྱིང་དུ་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་
 པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

སྤྱོན་མེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་སྤྱོན་དུ་བུར་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་
 པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། དེའི་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་རྟོག་སོགས་ལ་གནས་པའི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་བུ་
 རམ་གྱི་རེག་བྱ་དངོས་སུ་ཉོགས་ནས་དེའི་གཟུགས་སམ་དབྱིབས་ཤུགས་ལ་ཉོགས་པ་འཛོག་
 དགོས་ཉེ། ལུས་ཀྱི་དབང་མངོན་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མས་ཉོགས་པ་འཛོག་མི་རུས་ལ། དེས་
 ཡུང་དངོས་སུ་ཉོགས་ན། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཉེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་སྤྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ཤུགས་ཉོགས་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྤྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་ཉལ་ས་ཅན་རྗེས་དཔོག་
 བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྤྱོན་མེད་དེ། ཚད་མ་སྤྱི་མའི་བྱེད་པ་ལ་མ་སྤོས་པར་རང་སྤོབས་ཀྱིས་

ཡུལ་འངལ་བའི་མཐུ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷུང་གྱི་ལུས་ཤེས་དེས་དེ་འབྲེལ་རྗེས་དཔག་འབྲེན་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉུགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་དུ་མ་གསུངས་ཉེ། རང་
འགྲེལ་ལས། འདིས་ནི་གྲོག་མ་འཕོ་བ་དང་ཉ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་
རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་ཡང་ཆར་པའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་འབྲུར་བ་ཁོ་ན་གྲོག་མ་
ལ་སོགས་པའི་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་།

ཤུག་སྒྲེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་སྒྲོག་འབྲུ་བ་དང་། སྐལ་
བས་སྐྱད་དབྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད། །ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐྱས་རྒྱུང་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་དང་།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་གྲོག་མ་སྐོང་དང་བཅས་
ཉེ་ཚང་འཕོ་བ་དང་། ཉ་རྗེས་སུ་སྐྱངས་ཉེ་འཕར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉུགས་ལས་ཆར་བ་ལ་སོགས་
པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཉུགས་གཞན་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ཉེ། རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཉུགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་བསྐྱེན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གྱུང་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཆར་པའི་རྒྱ་འབྲུང་བར་འབྲུར་བ་
འགའ་ཞིག་གྲོག་ཁ་ན་གྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འབྲུགས་པ་དང་། ཚང་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

གཉན་ཚོགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེན་རྒྱལ་ཤར་བ་ལས་སྐྱར་མ་དཔོག་པ་དང་། མིག་
པ་ཁ་རལ་ལས་མདུན་གྱི་ཡ་སོ་མེད་པ་དང་། མཚུ་རུ་ལས་བྱས་པ་ལས་གཤོག་པ་དཔོག་པ་
སོགས་གྱུང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དུས་ཁྱད་པར་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྲོག་མའི་ཚང་འཕོ་བའི་

རྟགས་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཆར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་ཡོད་པ་
དཔོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་འཕར་བའི་རྟགས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དཔོག་རུས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་སྤྱིན་དུག་ཤར་བས་སྣང་མ་དཔོག་པ་དང་། མིག་པ་ཁ་རལ་བ་དང་ལྡན་པས་
ཡ་སོ་མེད་པར་དཔོག་པ་དང་། མཚུ་རུ་ལས་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལྷན་གཤོག་པ་དང་ལྡན་
པ་དཔོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཚོད་མ་དག་ལས་རྒྱ་ཚོས་རྗེས་དཔོག་གི་འབྲས་
རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གསུངས་ན། དེ་དག་འབྲས་རྟགས་སོང་ཚུལ་དང་། ལྷོགས་ཁྱབ་བྱུང་
ཚུལ་བཅས་ལ་སློབ་གསལ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་ཚོས་དབྱུད་པར་འཚལ་ལོ། །

ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ། གཞན་དག་གིས་
བཀོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེར་སྐྱབ་པ་དང་། ལྷག་ལྡན་གྱི་མིང་དོན་དེ་ས་
བཅད་གསུམ་འབྱུང་བས། འདི་དག་གི་ཐད་ཀྱི་ཅ་བའི་ཚིག་དོན་ནི་སྣང་བསྟན་ཟེན་ལ། དེ་དག་
གི་དོན་ལ་དོགས་པ་དབྱུད་པ་ནི།

སྤྱིར་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་
རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོགས་ཚོས་གང་ཞིག་ རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མར་ཡང་མ་ངེས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་
ཁྱབ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་ཟུར་གཉིས་པས་རྟགས་
ཡང་དག་དང་། གསུམ་པས་འགའ་རྟགས་རྣམས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་

གི་ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་དང་། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་མ་ངེས་ཞེས་པ་ནི། རྗེས་ཁྱབ་དང་། ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་
མ་གྲུབ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཁྱབ་པ་རྣལ་མ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་
རྣལ་མར་གྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་གཏན་ཚིགས་
གཉིས། སྤྱན་མོང་བ་ལ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས། ལྷག་
ལྷན་ལ་ཡང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས་སུ་དབྱེ་ལོ། །

འདིའི་སྤྱན་མོང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་ནི། མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་སྟོགས་
ཚོས་གྲུབ་པས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་དང་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ན་སྤྱན་མོང་བ་དང་
ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་
གང་རུང་ལ་མེད་པར་ངེས་ན། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་།

ཡང་དེ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་
ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་ཆ་ནས་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་
བྱའོ། །འདི་ལ་རིགས་པ་ཅན་པས་སྤྱར་བ་འདད་པ་བཞིན་ལྷག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་གཞན་དུ་བཤམ་གྱང་།

རང་ལུགས་ནི། སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་ཀྱང་
མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྟོགས་སུ་ཉེ་བའི་སྤྱིར་ཡང་དག་ལྷག་
ལྷན་དང་། ཡང་སྟོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་འགལ་
རྟགས་གྱི་སྟོགས་སུ་ཉེ་བའི་སྤྱིར། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཞེས་བྱ་ལ།

ལྷག་ལྷན་གྱི་སྐོར་དོན་ཡང་། བྱམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སྤྱོད་ལྷན་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལྷན་
 དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་ཚོས་ཅན་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། གཅིག་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་ཡིན་
 བས་དེ་ལས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྱོད་ལྷན་སེལ་ཤེས་འདོད་
 ཚོས་ཅན་དང་། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་ཚོས་ཅན་གསུམ་ལས། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལྷན་
 ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཉགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས། ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་ཅིང་། ཚུལ་
 ལྷག་མ་མ་གྲུབ་པས་ལྷག་མ་དང་ལྷན་ཞེས་དོན་སྐྱོན་ནས་བཤད་པ་དང་།

རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཀ་ཚེན་ལས། རྒྱབ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་ལུས་པས་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་ཚུལ་དང་པོ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཚུལ་གཞན་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་པས་སྐོར་སྐྱོན་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱས་པ་སྐྱོ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་ལ་ཡང་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཞིག་
 དང་། སྐྱོ་བྱས་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སོང་བ་དང་།

ཡང་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཚོས་གྲུབ་ཇེས་ཀྱིས་ལྷག་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་པ་མཐུན་སྤྱོད་ལྷན་དང་མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ལྷན་གང་ལའང་ཡོད་པར་མ་ངེས་ན། ལྷན་སོང་མིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་
 དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཉགས་མཐུན་སྤྱོད་ལྷན་ལ་ཡོད་པར་
 ངེས་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་། ཇེས་ཀྱིས་ལྷག་མ་གྲུབ་ན་ལྷན་སོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སོང་ཞིང་།
 དེ་ཡང་། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཉགས་གང་ཡིན་གྱང་། རྐྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་
 ཚོལ་བ་ལ་རྐྱོད་གཞི་དེ་ཉགས་དེའི་ཚོས་ལོག་དེ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་ངེས་པར་སོང་བས་
 རྒྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་ཚོལ་རྣམ་དག་ལ་བྱས་པ་སྐྱོ་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སོང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

འབྲེལ་བའམ་བྱས་མི་རྟག

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་ལ་གཉིས།
 རྟགས་ཀྱི་ལྡོག་ཁྲབ་བྱུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྡོས་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་
 ཀྱི་ཚད་མ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱི་ལྡོག་ཁྲབ་
 འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་དང་། མཚུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
 པོ་ལ། ལྡོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྡོས་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲང་གིས་བཞེད་པ་དང་། མི་
 བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་མཐོང་ཅམ་ལྡོག་ཁྲབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ཚིག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅེ་བར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྟགས་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་
 ཁྲབ་པ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲང་པོས་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་མ་
 ཟད་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ཏུ་ཡང་ངེས་པ་བརྗོད་
 པར་མཚན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྐྱོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པ་ལྟ་བུ། མ་བྱུབ་པ་དང་། ལྡོག་དོན་འགལ་བ་དང་། འཁྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་
 བཅད་པའི་སྤྱིར་ཏུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སློབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

འོ་ན་རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
 གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྡོག་པའི་སྤྱིར་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་སློབ་

བར་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པར་འབྱུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་སྤྱིང་དུ་
བྱམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་ངེས་
བརྗོད་མཛད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པ་གསུངས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན།

འདིའི་འགལ་སྟོང་ནི། ཡིག་ཆ་ལས། སྟོན་མེད་དེ། གསུང་དེས་དམ་བཅའ་ལ་སྟོན་བརྗོད་
པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་སྐྱབ་བྱེད་
ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཡིག་ཆ་ལས། དེའི་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་
ངེས་བརྗོད་མཛད་དེ། སྤྱི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པ་གཅོད་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

འོ་ན་སྤྱིང་སྤྱོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་བསྐྱབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱས་པ་རྣམ་མཁའ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེས་
པའོ། །

ཞེས་འགྱུར་བ་བཞིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཚོས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་སྤྱིང་སྤྱོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་བཞེད་པ་ཉིད་ངེས་པ་སྟོས་པས་ལྟར་སྤང་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དོན་དུ་

འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་རང་ཉིད་སྐྱའི་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྟགས་ལས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་
 ཡིན་པ་འགོག་རུས་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བུམ་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་
 སུ་བཀོད་ན་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀར་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་
 གང་བཀོད་སྐྱའི་རྟགས་མེད་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར།

འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། ལྟར་སྐྱང་གསུམ་པོ་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟོག་པའི་སྤྱིར་དུ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབེར་མཚོན་ན་རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་།
 རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་པ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
 དུ་འཛོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ལྷན་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཚང་བ་རྣམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། ཡོངས་གཙོད་ལ་ལྷན་བཞི་ཀ་དང་ལྡན་པ་
 དག་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དུ་གོ་བར་རུས་ཞེས་པའོ། །

ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་དུ་ངེས་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་གང་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ།

འོ་ན་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་དུ་ངེས་བརྗོད་དངོས་སུ་
 མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ལ་གཞན་དག་ཁ་ཅིག རྣམ་བཤའད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོ་ན་སློབ་དཔོན་
 རྩོགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བ་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་བ་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་བ་
 བེ། །དེས་བ་ཞེས་བའི་གཞུང་དེ་དེ་ཡིན་པར་འདོད་མོད་ཀྱང་།

རྣམ་བཤའད་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི། ཚད་མ་རྣམ་དེས་གྱི་སྐབས་སུ། དེས་བ་ཞེས་བ་
 དངོས་སུ་ཚིག་ཟེན་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཚད་མ་མདོའི་སྐབས་སུ་ཡང་དོན་གྱི་སྐྱུར་རུང་བ་ལ་དགོངས་
 བས་དེ་ལྟར་གསུངས་གྱི།

ཚད་མ་མདོ་ལས་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་
 བའོ། །འདི་རུ་ཤེས་བའང་ཐོབ་བ་ཉིད། །ཤེས་བྱེད་སྐབས་གྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། །ཚུལ་རེ་རེ་དང་
 གཉིས་གཉིས་པ། །ཉགས་དོན་མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པར་འགའ་ཞིག་ཏུ།
 འདི་ཅི་ཤེས་བའང་ཐོབ་བ་ཉིད། །ཅེས་འབྱུང་། གང་ལྟར་ཡང་གཞུང་འདི་དེས་བརྗོད་དངོས་སུ་
 མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ།

ཚད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། འདི་ནི་དབང་སྤྱུག་སྤེས་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་བ་ཉགས་གྱི་ཚུལ་
 གཞན་དུ་འདོད་བ་དགག་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལུང་དུ་དེས་བ་ཞེས་བ་ཙུ་བའི་
 ཚིག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། སྤྱིར་དགོས་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་བས་རྩོགས་ཚོས་གྱི་
 མཚན་ཉིད་བསྟན་བ་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་གཞིའམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་
 ལྡན་པའི་ཚོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་བ་ཞེས་དང་།

དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་། ཞེས་བས་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དང་། མཐུན་བའི་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་བ་
ངེས་བ་ཞེས་བ་དང་།

མེད་ཉིད་ལ་མེད་བའོ། །ཞེས་བས་སྟོན་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་བ་སྟེ་ཉམས་གང་བསྐྱབ་
བྱའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་བའམ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ཉིད་ལ་མེད་བ་ཁོ་ནར་ངེས་
བ་ཞེས་བའོ། །

འདི་རུ་ཤེས་བའང་ཐོབ་བ་ཉིད། །ཅེས་བས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
ཚོལ་བས་ཤེས་བ་ཉིད་ཅེས་བའི་ཚུལ་ལོགས་སུ་སྟོས་དགོས་བ་མ་ཡིན་བར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་
མ་སྟོས་ཀྱང་། འདི་རུ་ཚུལ་དེ་དག་ཤེས་བ་དོན་གྱིས་ཐོབ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཞེས་བ་དང་།

དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་ཐོབ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་སྤྱིར། །ཞེས་བ་
སྟེ། ཚུལ་གསུམ་སོ་ནི་སྟོན་གྱུར་ཤེས་བར་བྱེད་བའི་ཉམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་
ཀྱི། སྤྱོད་བྱེད་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་བ་མ་ཡིན་བས་གང་བཞོད་རྒྱའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་
སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་ཤེས་བའང་དོན་གྱིས་ཐོབ་བོ། །ཞེས་སོ། །

ཚུལ་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ག་དང་ལྷན་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་། གཉིས་བ་ཚང་བ་ཅམ་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་མི་འཐད་བ་སོགས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། མེད་ལ་ཞེས་བ་ནི། སྐར་ཡང་དེའི་སྤྱིར་ངེས་བར་བྱ་
བའི་དོན་དུ་སྟེ། མེད་བ་ཉིད་ལ་མེད་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འགལ་བ་ལ་ཡང་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡང་།

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཆེན་པོས་དོན་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། ཚད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས།
བདག་གི་འབྲེན་པ་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོའི་གསུང་གི་ཚིག་འདི་ལྟར་འབྲུང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་
དབང་ལྷུག་སྒྲེའི་འདོད་པ་ཚད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་དང་མཐུན་
པར་སྤང་བས་དབང་ལྷུག་སྒྲེའི་རང་འགྲེལ་ལ་བསྟོན་པ་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་འགྲེལ་དངོས་
མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་ལོགས་སུ་སློབ་པའི་
དགོས་པ་རྗེས་འགྲོའི་ངེས་བཟུང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་རྟགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་མེད་པར་
གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྲོག་ཅེས་པའི་སྤྲོག་ཡུལ་ངོས་བཟུང་སྟེ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་
ཉིད་བསྟན་ནས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་དབང་ལྷུག་སྒྲེ་རང་གིས་འདོད་པས་རེད་མདའ་
བ་ཆེན་པོས་ལུང་འདི་དབང་ལྷུག་སྒྲེའི་རང་འགྲེལ་ལ་བསྟོན་པ་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་གཞུང་
ཚིག་དངོས་མིན་ཞེས་འཆད་པར་སེམས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ལུང་གི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྗེ་
ཐམས་ཅན་མཁྱེན་པ་ནི་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་མེད་དེ། མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་བསྟན་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྲོག་པ་གྲུབ་ཀྱང་། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་ལོགས་སུ་
སློབ་པའི་དགོས་པ་ནི། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཅམ་ལས་སྤྲོག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མི་
མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྲོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་
ཁོ་ན་དེའི་དགོས་པ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་
བཀག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་

ལ་ལྷོག་པ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྲུལ་ཡང་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལོགས་སུ་སློབ་པའི་དགོས་པ། མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ས་སྤྱི་ཅམ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་
 ལས་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པའམ་ལྷོག་ཁྲབ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་
 བ་ཇི་སྐད་ལོགས་སུ་སློབ་པའི་དགོས་པ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ཚུལ་གསུང་ངེས་པའི་
 དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་དེའི་དོན་མིན་ལོ། །ཞེས་འཆད་པར་སེམས་ཏེ།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ལས། མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་འགལ་བ་ལ་
 ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཡིན་པས་དེ་
 ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་བཟུང་ཤེས་པ་ན་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མེད་
 པ་ངེས་ཀྱང་། རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚིག་དེས་ཏུགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མེད་པ་
 །ལུགས་ལ་བསྟན་པ་ན། གཞན་པ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་བསྟན་ནམ་འགལ་བ་མི་
 མཐུན་སྤྱོད་ས་ཁོ་ན་ལ་མེད་བསྟན་ནམ་སྤྲུལ་པའི་དྲོགས་པ་གསལ་པོར་བཅད་ནས་མི་མཐུན་
 སྤྱོད་ས་ཅམ་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྤྲུལ་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སློབ་པ་ཚུལ་
 གསུམ་པ་ལོགས་སུ་བཤའ་བའི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལ་འདིར་དགག་པ་མཛད་པ་མི་སྲིད་པས་
 ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་དེ་ནི་དབང་ཕྱུག་སྤྱེས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པའི་ཚིག་
 ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་ས་ཀྱི་སྤྱང་པོར་ང་ལུགས་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་།

སྐབས་འདིར་དབང་ཕྱུག་སྤྱེའི་འདོད་པ་གང་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་འགྲུར་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཚད་མ་མདོའི་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་པ་
 ལོགས་སུ་སློབ་པའི་དགོས་པ་ཡང་།

ཚད་མ་མདོའི་དར་རླེག་ལས། སློབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་བ་ནི། འདོད་བ་དེ་བཀག་ནས་
ཁྱབ་བ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་བས་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་འཕེན་བའི་སློབ་བ་གཉིས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་རྟོགས་བའི་དོན་དུ་མེད་བ་ལ་མེད་བ་ལོགས་སུ་སློབ་བར་རྣམ་ངེས་སུ་བཤམ་དོ། །ཞེས་
གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

རྣམ་ངེས་སྐབས་སུ་ངེས་བ་ཞེས་བའི་ཚིག་དངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་གའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་སྦྱར་དགོས་བ་ཡང་། རྣམ་ངེས་དར་རླེག་ལས། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མའི་སློབས་ཀྱིས་ངེས་བ་ཞེས་འཆད་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་
བཏུས་ཀྱི་གཞུང་འདིར་བཤམ་བྱར་བཀོད་བ་དང་། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། ཐ་མར་སློབ་བའི་ངེས་
བ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་
ངེས་བ་སློབ་དགོས་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་ངེས་བ་སློབ་
དགོས་བར་སྟོན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་ཚོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་བར་ཡོད་བ་ཁོ་ནར་
ངེས་བའི་སློབ་སྐྱོགས་སྐྱོགས་ཚོས་མཚོན་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཀྱི། སྐྱོགས་ཚོས་ངེས་བ་མཚོན་བར་
བྱེད་བ་མ་ཡིན་བའི་སྐྱིར། སློབ་ངེས་བའི་དོན་མ་ཡིན་ཀྱི། དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གྲུབ་བའི་དོན་
ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གྲུབ་ཀྱང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་བ་ན་སྐྱོགས་ཚོས་སུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་མ་གྲུབ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྦྱང་ཡིན་བའི་སྐྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཚུལ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་བར་གསུངས་བའི་སྐྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་སྤར་བྱངས་བའི་ཚད་མ་མདོའི་གཞུང་འདི་ངེས་བཅོད་དོན་གྱི་མཚན་བའི་
གཞུང་ཚམ་འཛོག་རིགས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ངེས་བཅོད་དངོས་སུ་མཚན་བའི་གཞུང་ནི།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མདོན་སྤྱིང་མཁ་རྗེས་སྤྱིང་དབག་བས་མཐོང་གི་རྗེས་ལ་དེའི་
རིགས་དང་མཐུན་བ་ལ་ཡང་སྤྱིང་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་ས་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱོད་ས་གཅིག་ལ་ཡོད་
བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདི་ཉིད་མཛད་བ་ཡིན་ཏེ།

ཚད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུག་ལས། ཅུ་བའི་ཚིག་ལ་དངོས་སྤྱིང་མ་བསྟན་ཡང་ཞེས་བས། ཅུ་ཚིག་
གིས་དངོས་སྤྱིང་མ་བསྟན་བ་དམིགས་སྤྱིང་བཀར་བའི་གསུང་གིས་ཐོན་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་
རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཡང་།

མདོན་སྤྱིང་མཁ་རྗེས་སྤྱིང་དབག་བས་མཐོང་གི་ཞེས་བ་སྤྱོད་ས་ཁྲབ་ངེས་གྲེད་གྱི་ཚད་མ་
ངོས་འཛིན་བ་ཡིན་བས་དེ་ཉིད་འོག་ཏུ་འཚད་བར་འགྲུར་བ་ལྟར་ཡིན་ལ།

རྗེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་བ་ལ་ཡང་ཞེས་སོགས་ནི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་
ཚུལ་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བཀོད་རྒྱུའི་རྟགས་དེ་ཉིད་སྤྱིང་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གྱི་
སྤྱོད་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་བ་དང་། དེའི་སྤྱོད་ས་གཅིག་གམ་མཐུན་བའི་སྤྱོད་ས་ལ་ཡོད་བར་
གྲུབ་ཅེས་བའོ། །དེའི་ཕྱིར།

མདོན་སྤྱིང་མཁ་རྗེས་སྤྱིང་དབག་བས་མཐོང་གི་ཞེས་བ་དང་། སྤྱོད་ས་ཐམས་ཅད་དང་།
སྤྱོད་ས་གཅིག་ལ་ཡོད་བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བའི་ལུང་སྤྱིང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་འདི་ངེས་
བརྗོད་དངོས་སྤྱིང་མཛད་བའི་གཞུང་ཡིན་བར་གྲུབ་པོ། །

རྟགས་འཛིན་སེམས་སོགས་ལ་དོགས་བ་དཔྱོད་པ།

གཉིས་བ་མཐའ་དབྱེད་བ་ནི། འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལུང་དུ་ངེས་བརྗོད་
མཛད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལྟམས་གྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཐོག་མར་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྲུབ་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་ཉགས་འཛིན་སེམས་ལ་
སོགས་པ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དཔྱོད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྲུབ་གྲུབ་ཚུལ་དངོས། དེ་ལ་དྲོགས་
པ་དབྱེད་པ་སྟེ་ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ས་བཤད་ན།

དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར། སྐྱབ་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་རང་མཚན་ལ་
འབྲེལ་ཚུལ་འཚད་པ་ན། དངོས་གང་རི་ལྟར་བྱུར་བྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཉགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱ་
ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལས་དེས་བསྐྱེད་ཉགས་ཅན་སྟོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་དོན་ཡང་
ནམ་བཤད་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་མའི་དངོས་པོ་གང་དུ་བ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཅི་ལྟ་བུར་བྱུར་བ་དེ་
འདྲ་བའི་མེ་དེ་ཚོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དུ་བ་དེ་
ནི་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ཉགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ཉགས་འཛིན་སེམས་དེ་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེས་
པའི་ཉགས་ཅན་གྱི་སྟོ་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱ་ཉགས་འཛིན་སེམས་དེས་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཕན་བཏགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའོ། །

ཡང་རྩ་བར། དེ་ལྟར་ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་སྟོ། །བརྒྱུད་པ་ཡིད་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་
སྤྱིར་དེར་སྐྱང་བ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཡང་སྐྱ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་དེ་དངོས་པོ་རང་མཚན་དེར་སྐྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིས་
སྟོང་ཡང་། ལའི་སྟོང་གི་མེ་རང་མཚན་ལ་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉགས་འཛིན་
གྱི་སེམས་དང་ཉགས་ཅན་གྱི་སྟོ་རྗེས་དབག་དེ་བརྒྱུད་པ་ཡིས་རྗེས་དབག་དེའི་གཞལ་བྱ་ལའི་
སྟོང་གི་མའི་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །

དེས་མཚན་ནས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉགས་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་སྐྱ་མི་ཉགས་

བའི་དོན་སྤྱི་སྤྱོད་ཡང་དེ་སྤྱི་མི་ཉལ་བ་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་དེ་ལ་མི་སྤྱི་བར་
 གྲུབ་པོ། །བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་ཚུལ་ནི་སྤྱོད་བ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉལ་ཅན་རྗེས་དཔག་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཉལ་
 འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། ཉལ་མཚན་སེམས་ཀྱང་རང་གི་གཞུང་གྲུང་གྲུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་
 སོ་སོར་འབྲེལ་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཡང་དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་དེས་དར་རྒྱུག་ལས། སྤྱི་འཛིན་མཛོན་སུམ་ཚད་མ་སྤྱི་མི་ཉལ་བར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
 བ་ལས་སྤྱི་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བྱས་བ་རྟོགས་བའི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་སྤྱི་ལ།
 དེ་དང་བྱས་བ་དང་མི་ཉལ་བའི་འབྲེལ་བ་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཚོས་དང་
 བྱས་བ་འཇམ་བའི་བཅད་ཤེས་སྤྱི་ཞིང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་བྱ་རྟོགས་བའི་རྗེས་དཔག་
 སྤྱི་བ་ཡིན་པས། སྤྱི་མི་ཉལ་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་གཞུང་གྲུང་ཚོས་ཅན་འཇམ་བའི་ཚད་
 མས་གཟུང་བའི་སྤྱི་མི་ཉལ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན་སྤྱི་བ་འགྲུབ་བ་སྤྱི་ཉལ་མཚན་ཅན་དཔག་ཚུལ་གསུམ་འཇམ་བའི་ཉལ་
 འཛིན་ལ་འབྲེལ། ཉལ་མཚན་ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྲེལ། དེ་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བས་ཉལ་ཅན་
 བསྐྱུབ་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རང་གི་ཡིག་ཆ་ལས། རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་དུ་ལྡན་ལའི་སྤྱོད་གི་མེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བའི་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ལ་སྤྱི་བ་རང་མཚན་དུ་སྤྱི་བའི་ཞེན་སྤོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉལ་མཚན་སེམས་ལས་དངོས་སུ་སྤྱི་བ། ཉལ་མཚན་སེམས་དུ་ལྡན་ལའི་སྤྱོད་གི་དུ་བ་
 ལས་སྤྱི་བ། དེ་དེའི་སྤྱོད་གི་མེ་ལས་དངོས་སུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཉལ་མཚན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་རང་དེའི་ཡིག་ཆ་ལས་འབྱུང་བ་
 འདི་ཉིད། གཞི་ལ་བཀའ་ན། སྤྱི་མི་ཉལ་བར་སྤྱི་བའི་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་མི་སྤྱི་བའི་སྤོ་དང་། སྤྱི་

ཞེས་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འདྲིན་སེམས་སུ་གསུངས་བས་ལུང་སྐྱོད་སྤྱི་
གཉིས་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་མི་སྐྱ་བའི་
སྒོ་ཡིན་པ་སོགས་འདྲ་ཞིང་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་
ཡང་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན།

དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ལན་འདི་ལྟར་གདབ་པར་སེམས་ཏེ། སྤྱིར་རྗེས་དཔག་གང་
ཡིན་ཐོག་མའི་མཐར་གཏུགས་ན། རང་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་རྗེན་པར་འཇལ་བའི་དབང་
མདོན་དང་རང་རིག་སོགས་ལ་ཐུག་པ་གོང་དུ་ཅུང་ཟད་བཤའ་བ་ལྟར་དང་། ཐོག་མ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་མཐར་ཡང་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་། གང་ལ་དངོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་པ། །དངོས་སོ་རྟོག་
པའི་རྟོག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་
དངོས་སོ་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་ཡིན་པས་སྤྱིར་སྤྱང་བ་དང་
བཅས་མ་བཅས་ཙམ་ལས་མདོན་སུམ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མི་སྐྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་རྟོག་རྟགས་སྤྱིར་སོ་སོར་ཙམ་མ་གཏོགས་
གཞི་གང་ལ་དོན་རགས་པའི་སྤྱིང་ནས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཁ་བྱིད་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་བའི་
རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མི་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་གཞན་མི་རྟག་
པ་གོ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཚང་ན་རྟགས་གྱི་ཚུལ་དེས་མི་རྟག་པ་ལ་སྤྱོད་ཁ་བྱིད་དེ་དེ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དོ་སོ་སྤྱིང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་དང་། ཐར་པ་སོགས་
རྟོགས་བྱའི་དོན་སྤྱོད་རགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་ཉེར་
ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་རགས་གང་རུང་ཞིག་མ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་རྗེས་དཔག་ཞེས་བྱ་བ་

མཚན་གཞི་ལོགས་ཤིག་མི་སྲིད་བས་རྗེས་དབག་རྣམས་པན་ཚུན་ངོ་བོ་འགོ་རྒྱུད་དུ་འཛོགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྦྱིར་རྗེས་དབག་གི་ཉེར་འབྲས་ལ་ཡང་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་ཡོད་པ་
ལོགས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིད།

འོན་ཀྱང་སྦྱིར་ཚད་མ་ལ་འདིའི་རིགས་འགྲེ་སྦྱོར་མི་བྱས་ཏེ། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་མི་ཉག་
པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དབག་གི་
སྟོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དེ་ཉིད་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་
པའི་རྗེས་དབག་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་སྐྱབ་མི་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ལ་དབང་མངོན་ཡིད་
མངོན་རང་རིག་མངོན་སུམ་སོགས་རིགས་འབྲའི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་རྣམས་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་
གི་ཉེར་ལེན་འགོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དབག་གཉིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉོགས་འཛོན་སེམས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མངོན་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་
པར་སེམས་སོ། །

འོ་ན་བྱས་ཉོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་གོལ་རྣམ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་
ཉོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉོགས་
འཛོན་སེམས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་གསུངས་པས། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོས་འཛོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཚོས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ནི་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་ལས། སྐྱ་མི་ཉག་
སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉོགས་སུ་བཞོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་གང་གིས་ངེས་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་ནི། དབང་པོ་རྣམ་པོས་སྐྱ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་བྱས་ལ། དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉོགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་།

ཚད་མའི་བརྗེད་བྱང་ལས་ཀྱང་ཉལ་ས་དགོད་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། མི་
 ཉལ་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤྱོད་ས་ཚོས་ནི། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་དང་།
 མཁམ་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ངེས་གྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འབྱུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཆེ་འདྲིའི་སྤང་པོ་
 ལྷ་སྤྱི་འཕེལ་འབྱིབ་གྱེད་པར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྱུབ་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་བ་སྤྱི་མའི་ལས་
 ཉོན་སོགས་ལས་སྤྱི་བར་ཉལ་ས་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་སོ། །

ཞེས་གསུང་བ་བཞིན་བྱས་ཉལ་ས་གྱིས་སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ས་ཚོས་དབང་པོ་
 ཚོན་པོས་སྤྱི་འཇོན་ཉོན་ཤེས་གྱིས་ཉོགས་པར་སེམས་ཏེ། དེས་སྤྱི་གང་ཚུ་སྤྱི་འཕེལ་རྒྱུ་སྤྱི་སོགས་
 འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་ལས་བྱུང་བར་ཉོགས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་སྤྱོད་ས་ཚོས་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོས་འཇོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་
 པའི་ཚུལ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་མངོན་སུམ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདི་ནི་ཅུང་ཟད་དཔྱད་གཞི་ཆེ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནམ་དཔྱོད་ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་
 དགྱེ་བར་སེམས་པས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར། བྱེད་གཞི་སྤྱིའི་སྤྱོད་དུ་རང་བྱུབ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་
 པར་མི་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་སྤྱོད་ཅིག་གི་ཡུན་ཚད་རགས་རིམ་ནས་ཆ་བསལ་ཏེ་སྤྱོད་ཅིག་སྤྱི་བྱུང་
 ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་མ་དང་སྤྱི་རྒྱུ་ནས་སྤྱོད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྤྱོད་པ་ཉོགས་རྒྱ་ཡོད་པས་ཚོས་
 ཅན་སྤྱི་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྤྱོད་དུ་ཡང་སྤྱོད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་དང་བསྐྱེད་ན་མི་ཉལ་པ་སྤྱི་
 རགས་མཐའ་གྲས་པ་ཞིག་ཉོགས་རྒྱ་ཡོད། དེའི་སྤྱི་རགས་རིམ་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་པའི་ཆེ་བྱེད་
 པའི་ཚུལ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཞིག་འཇོག་བྱས་པས་དེ་ཉིད་ཡིག་ཆའི་དགོངས་པ་སོང་བ་ཡིན།

དེའི་ཚུལ་ཡང་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བཤམ་ན་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་རྒྱུན་གྱི་མི་ཉལ་པ་ཞེས་
 པའམ་མི་ཉལ་པ་རགས་པ་དང་སྤྱི་མོའི་བྱེད་པར་ནམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་གྱེད་བཟའི་ཡུལ་

ཐད་དུ། བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་སྡོག་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གཞི་རགས་པ་བྱམ་པ་དང་སྐྱུར་ནས་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་རགས་པའི་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། ལོག་ཉོག་གི་དབང་ངམ་
གཞི་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱུར་ནས་ཉགས་ལས་ངེས་དགོས་ན་སྤྱོད་བའི་མི་ཉག་པར་འགྱུར་ཏེ།

དཔེར་ན་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དེ་ཚོས་གཅིག་དང་ཚོགས་
ན་རང་གྲུབ་དུས་དེ། ཡུན་ཚམ་སུམ་ཅུའི་ཡུན་ཚད་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་ཀྱི་སྤྱོད་བའི་མཐར་ཐུག་པ་
དང་ཚོགས་ན་ཁེམ་པ་གཅིག་གི་དུས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱམ་པ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
གཟུང་བར་བྱས་པ་རགས་པའི་མི་ཉག་པ་གྲུབ་ཚུལ་དང་། བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་
ཅིག་སྤྱོད་པོ་དའི་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་ཐོག་མར་ཉགས་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པ་སྤྱོད་བའི་མི་ཉག་
པ་གྲུབ་ཚུལ་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུབ་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་གཤེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་མཇུག་ཏུ་
དེ་ཉིད་ལས། བྱས་པ་མི་འཇིག་པའི་རྣམས་སུ་མེད་དེ། དེར་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་
པའི་ཡུན་ཚོད་དུ་ཡོད་མི་སྤིང་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་གྲུབ་ཉེ། སྐྱད་ཅིག་མ་ལྟའི་ཡུན་ཚོད་དུ་མི་འཇིག་
པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་ནས་འཇིག་གོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་སྐྱད་ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུ་སྐྱད་ཅིག་མ་ལྟར་མི་འཇིག་པའི་རྣམས་སུ་གནས་པ་དོར་
རམ་མ་དོར། དོར་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱད་ཅིག་ལྟར་མི་འཇིག་པའི་རྣམས་སུ་གནས་པ་ཉམས་ཏེ། སྐྱད་
ཅིག་གསུམ་གྱི་ཡུན་ལས་གནས་མ་བྱས་པར་སྐྱད་ཅིག་བཞི་པའི་དུས་སུ་སྐྱད་ཅིག་ལྟར་མི་
འཇིག་པའི་རྣམས་དེ་ཞིག་པའི་ཕྱིར། མ་དོར་ན། སྐྱད་ཅིག་ལྟར་མི་འཇིག་པར་གནས་ཤིང་། སྐྱད་
ཅིག་དུག་པའི་དུས་སུ་ཞིག་པས་བྲུབ་པ་ཉམས་ཏེ། ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་གསུམ་མི་འཇིག་པར་

གནས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་བའི་དུས་སུ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ལྟར་མི་འདྲིལ་བའི་རྗེས་སུ་གནས་
 བས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུན་ཚོད་དུ་མི་འདྲིལ་བར་གནས་བའི་སྤྱིར་ཞེས། སྐད་ཅིག་མ་ལྟར་
 རྒྱན་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཡང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་ཅམ་ནས་མི་སྒྲོད་
 བར་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་སྐད་ཅིག་འགྱུར་བ་རགས་རིམ་
 ནས་སྤྱི་ལོའི་ཡུན་ཚོད་ལ་གཏུགས་ཏེ།

དཔེར་ན་ལོའི་ཡུན་ཚོད་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བྱམ་བ་ལྟ་བུ་རང་གི་སྐད་ཅིག་རགས་རིམ་ནས་
 འདྲིལ་ན་ལོ་དེ་ལ་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་ལྷ་བ་ལ་ཉིན་ཞག་སྤུམ་ཅུ། ཉིན་ཞག་རེར་ཡུད་ཅམ་སྤུམ་ཅུ།
 ཡུད་ཅམ་རེར་ཐང་ཅིག་སྤུམ་ཅུ། ཐང་ཅིག་རེར་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་མཐའ་དུག་ཅུ།
 དེའི་སྐད་ཅིག་རེར་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་སྤྱི་བའི་ཕྱགས་ལྟར་འདྲིལ་བའོ།

ཡང་ན་པར་སྤྱིན་འགྲེལ་བ་ཤད་ཚིག་གསལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་མའི་སྤང་མཐའ་གཅིག་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཆ་སྤུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་སྤྱི་བའི་
 ཕྱགས་གཉིས་པོ་གང་ལྟར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་སྐད་ཅིག་མ་ཆ་མེད་ལ་ཕྱག་གི་བར་དུ་
 ཆ་བསལ་ནས་མཚམས་འདྲིན་མོད། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ཁས་མི་
 ལེན་བས་ད་དུང་ཡང་སྒོ་ཞིབ་མོས་སྐད་ཅིག་གི་ཆ་སྤྱི་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར་དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་ལོའི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བའི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་སྤྱིན་པ་ཅམ་ནས་དུས་མཐའི་སྐད་
 ཅིག་མའི་འགྱུར་བ་བྱེད་པས།

དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སྤུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟའི་ནང་ནས་གཅིག་འགག་པ་ན་དེ་དག་ཆ་
 ཤས་དང་ལྡན་པའི་བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་མཐའ་གཅིག་འགགས། དེ་འགགས་པས་
 དེ་དུག་ཅུའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བའི་ཐང་ཅིག་འགགས། དེ་འགགས་པས་ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་ལྷ་བ་ལོ་

བཅས་འགགས་པར་འཛོག་དགོས་སོ། །

དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་སྤྲ་རགས་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བ་ཅན་དུ་ཉོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གྲུབ་
ཚུལ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་ལ་སྤྲ་རགས་སོ་སོར་སྤྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་གཞི་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཉོགས་དགའ་སྤྲ་དུ་མ་འགྱུར་རོ། །མི་ཉལ་བ་གྲུབ་ཚུལ་ནི་སྤྲ་རགས་གང་ཡིན་གྱང་། རང་གྲུབ་
དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པའམ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་པར་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལས་གཞན་རང་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་མེད་པའམ་དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་འགགས་
པ་ཞེས་བ་དག་དང་། འོན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདུས་མ་གྲུས་དང་མེད་དགག་དུ་འཛོག་དགོས་
པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་ཚུལ་མང་ཡང་དངོས་པོའི་ཉལ་ལས་སྐྱབ་
ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་ལ་དོན་གྲེད་པའི་རུས་བ་དང་ལྡན་པས་རང་འབྲས་ཀྱི་དུས་སུ་རང་ཉིད་མི་
སྡོད་པར་གོ་བར་གྲེད་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཚོལ་བས་ཚོལ་གྲུང་ལ་དོན་གྲེད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྲེད་རུས་བ་
རགས་བ་གྲུབ་ཚུལ་དང་། རུམ་པའི་སྐད་ཅིག་སྤྲ་མོའམ་ཆེས་ཤིན་དུ་སྤྲ་མོ་རྣམས་ལ་སྤྲ་མས་
སྤྱི་མ་སྤྱེ་བའི་དོན་གྲེད་པ་ལྟ་བུ་གཞིའི་དབང་གིས་དོན་གྲེད་རུས་བ་སྤྲ་མོ་གྲུབ་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་གྲུས་པའི་ཉལ་ལས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རུས་བས་
གྲུས་བའམ་དེ་ལས་སྤྱེས་བ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་དུས་གཉིས་པར་སོར་གནས་མི་སྡོད་པར་
འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་སྤྱིར་སྤྲ་མས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ། སྤྱི་
མས་རང་རྒྱ་ལས་སྤྱེས་བའི་ཆ་ནས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལེན་གཉིས་པར་
དེ་ནི་ངེས་འགའ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། །མི་ཉལ་ཅེས་སོགས་འགྱུར་བ་བཞིན་ངེས་འགའ་སྤྱེ་བའི་

རྟགས་ལས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ལ་རག་མི་ལས་པའམ་དེའི་རྒྱས་པ་
 ལ་སྟོས་མི་དགོས་པས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་
 བ་ཡང་། རྒྱའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་རེས་འགར་སྐྱེས་ལ་རེས་འགར་མི་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་རང་ཉིད་
 རྒྱའི་རྒྱས་པ་འཕེལ་འབྱིབ་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
 བྱས་པ་དང་རེས་འགར་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ནའང་། ལྷུང་བའདད་པ་བཞིན་སྐྱད་
 ཅིག་རིང་ལྷུང་གི་ཡུན་ཚད་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྐྱུན་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དེ་དག་ཀྱང་གཞི་དང་
 འབྲེལ་ན་རྟགས་ཚུལ་སྤྲ་རགས་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་རགས་རིམ་ནས་སྤྲ་མོ་ལ་སློབ་རྒྱས་པའི་ཚུལ་གཏུན་ལ་ཕབ་པ་ལས་ཚོས་
 ཅན་སྐྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་རྟག་པར་རྟགས་ཚུལ་མཐའ་
 ལྷས་པ་ཞིག་འོང་ལ། དེའི་སྤྱིར་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་
 རྱབ་པ་དབང་མངོན་གྱིས་གཟུང་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ཞག་གསུམ་འཛིག་པར་རེས་པའི་ཁང་ཆུང་
 ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའམ། མི་རྟག་པ་ཐོག་མར་སྐྱབ།
 དེའི་འོག་ཏུ་དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་
 ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏུན་ལ་ཕབ།

དེའི་རྗེས་དེ་ལ་གསལ་སྤྲོད་ཐོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པས། དེ་འབྲེལ་
 མངོན་སུམ་ནི་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་སྤྲ་བའི་མི་རྟག་པ་སྤྲ་མ་རྟགས་པ་དག་
 གསལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྱབ་པའི་ཚུལ་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིར་འཛོག་པར་རིགས་
 ཏེ་ཇི་སྐྱད་བའདད་པ་བཞིན་མི་རྟག་པ་རགས་རིམ་ནས་རྟགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་སྤྲ་མོ་
 དཔོག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

དེ་ཅུ་མ་ཞིག་གསལ་སྤྲོད་ཐོན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་ཡིན་
བས་མ་ཁྲབ་ཅིང་། སྤྱིར་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའང་དབྱུང་གཞིའི་གནས་སོ། །

མི་རྟག་པ་སྤྲ་རགས་འདི་འདྲ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཅིག་གི་
སྤྲོད་དུ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ཁྲད་པར་དེ་ལྟར་བདག་མེད་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་རིགས་འགྲེ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་
དེ། བདག་མེད་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
འཛོག་པ་ན་སྤྲོད་གཞི་ཚོས་ཅན་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་ཅུ་མ་ལས་དགག་བྱ་རགས་རིམ་ནས་ཆ་
གསལ་ཉེ་བདག་མེད་སྤྲོད་མོའམ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་མོའམ་འཛོག་ཚུལ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ།

དཔེར་ན། དབྱ་སེམས་སོ་སོའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། གཞི་གཅིག་གི་སྤྲོད་དུ་དབྱ་
མའི་ལྷ་བ་རྟེན་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་མའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྲབ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཅུ་མ་
ལས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྒྱུར་བ་བཞོད་མི་དགོས་པའི་ཚུལ།

བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། གང་གི་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གང་ཟག་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་གཞིའི་སྤྲོད་དུ་ཐོག་མར་རྟོགས་པའི་ཆེ་དགག་བྱ་སྤྲོད་མོ་
ཞེས་ཟེན་ནས་སྤྲོད་ཡང་གཞི་དང་འགྲེལ་ནས་དགག་བྱ་སྤྲོད་མོ་གཞན་ཞེས་ཚུལ་མེད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

ཡང་འཛོན་མཚམས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འཕགས་པ་གང་ཞིག་རང་གིས་སྤྲོད་ལུལ་དུ་མ་གྲུབ་
པའི་སྤྱོད་གསལ་དུ་ཐོས་པ་དེ་ཉིད་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་བྱས་པའི་རྟོགས་ལས་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པ་
ཡོད་པས་དེའི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་འདྲེས་པའི་རྣམ་འགྲུབ་མངོན་སུམ་དེ་རྟོགས་འཛོན་སེམས་ཡིན་

པར་ཁས་སྒྲངས་ན་སྐྱེས་པས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤམ་ན།

སྐོལ་བ་གང་ལ་སྐྱེས་མི་ཉལ་པར་སྐྱེས་ཅེས་པ་ཡང་རང་གིས་གང་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་སའི་
སྐྱེས་དེ་ལྷན་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་མི་ཉལ་པར་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་མི་ཉལ་པར་སྐྱེས་ཅེས་བྱ་ཡི། དེ་ལས་
གཞན་སྐྱེས་མི་ཉལ་པར་སྐྱེས་ཚུལ་དང་དེ་རྟོགས་ཚུལ་མེད་པའི་སྲིད་ཏེ།

དཔེར་ན་དུང་སྐྱེས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་སྐྱེས་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། དེ་འཛིན་རྟོག་པ་སྐྱེས་
འཛིན་རྟོག་པ་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་སྲིད་གཞི་བྱུང་ན་རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་རེ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་གཞལ་
བྱར་སྐྱེས་བ་སྐྱེས་བྱར་མིན་པར་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཚད་མས་རིམ་གྱིས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ད་ལྟའི་སྐྱེས་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་སྐྱེས་ལྷན་པར་བ་ཞིག་མི་ཉལ་པར་བྱུང་
བེན་གྱང་། ད་དུང་དུས་སྐྱེས་འཛིན་བསྐྱེས་པ་བཟང་ལས་འདས་པ་བྱུང་བེན་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་
སྐྱེས་པས་དག་ན་གནས་པའི་སྐྱེས་དང་། རང་ལ་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེས་པ་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
ལས་འདས་པའི་འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དུ་ད་ལྟར་སྐྱེས་སྐྱོག་
བཞིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་རབ་རྣམས་ལ་རང་གི་སྐྱོ་ཁ་སྐྱོགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་གྱུར་ན་དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེང་དུ་བྱས་མི་ཉལ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་མཐུ་ག་ལ་ཡོད། དེ་རྣམས་རྣམ་ཞིག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཏེ་གདམས་ངག་ཉན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་གྱི་ཁམས་
གཞན་དུ་འང་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱིས་གཤེགས་ཏེ་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོད་པ་ཤེས་པ་ན་སྐྱེས་
སོས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་གསར་དུ་མང་པོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱས་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་རིགས་པས་བྱུང་པའི་སྲིད། ཞེས་སྟེ།

གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གོམས་པ་རིང་དུ་བསྐྱིང་པའི་མཐུས་ལམ་

དང་ས་གོང་མར་བགྲོད་ཟིན་ན་ཡང་ཡུལ་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གསར་
རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ཚད་ཇི་བཞིན་གཞལ་མི་རུས་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས། སྤྱིན་མཐོང་མཁའ་ལ་ཉིན་བཞིན་འདྲིར་བྱོད་སློ་གྲོས་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཅན། །སློ་མིག་
དག་པའི་འཕགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལགས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱོད་
ཚོས་སྐྱེ་གང་དག་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་དབྱིངས་ཁྲབ་པ་དེ་རྣམས་
ན་བུན་བཞིན་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། བྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅན་མཁྱེན་
ལགས་ཀྱི། །བྱོད་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅན་ཀྱི། །ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྟག་པ་ལགས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཡང་རང་གི་རྟོགས་པ་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་དག་གིས་གདམས་ངག་གསར་དུ་ཐོས་
པ་ན། གདམས་དོན་དེར་ཐོག་མ་ནས་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐོས་བསམ་
ལྷུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པ་ཡང་། ཡིག་ཆ་པར་སྤྱིན་སྐྱབས་བཞི་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འཆད་
པའི་སྐྱབས་སུ། ཤེས་བྱེན་ཀྱི་མདོ་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བ་ཡོད་པར་
གསུངས་པས་ཤེས་རུས་སོ། །དེ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་
གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཆེ་སྤྱིའི་སྐྱེ་བ་བརྗེ་བའི་
མཐུས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ཡང་ཡོད་པས།

གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་སོ་ཞེས་རིགས་པས་མཐའ་གཞན་བསལ་ནས་སྐྱབ་བོ། །འོ་ན་འདྲིན་མཚམས་སྤྱི་སྤྱི་
དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན། བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པ་ཡང་

དག་གིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྐྱའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་
 ཟེན་ནས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་སྲིད་དང་། ཚོས་ཅན་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་
 དེའི་སྟེང་དུ་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་ཟེན་ནས་ད་དུང་དེ་ལས་སྤ་བའི་མི་ཉལ་པ་རྟོགས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་
 ཡོད་པའི་སྲིད་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཚོལ་བས་གང་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་སའི་སྐྱ་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཉིད་
 བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པ་དང་། མི་ཉལ་
 པ་སྤ་རགས་སོ་སོར་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཉལས་བྱས་པ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་སྤར་སྤར་རགས་དེ་འདྲ་སྟེ་ན་དེ་
 དག་ཀྱང་བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་འདོད་དགོས་པས།

དེ་སྤར་ན་ཡིག་ཆ་ལས། སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་ན་
 སྐྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཉལས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་སྲིད། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགའ་ལོ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱས་ཉལས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྲིད་
 ཚོལ་ཡང་དག་གིས་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཉལ་པར་འཇོན་པའི་ཉལ་འཇོན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་པ་དང་མ་
 ཚོད་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་མི་ཉལ་
 པ་དང་ཉལ་པར་འཇོན་པའི་སྐྱོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་འགྱུར་བར་ཐལ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་
 ཉལ་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ན་མི་ཉལ་པ་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་ཉལས་ཡིན་དགོས་པས་ཁྱད་གཞི་
 སྐྱ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་ཉལ་པ་བྱུབ་ཟེན་ནས་སྐྱ་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་མི་ཉལ་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་སྐྱ་མི་ཉལ་པ་ལ་ཚོད་མ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་དེ་སྐྱ་མི་ཉལ་པ་ལ་རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་པ་
 མིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་གསར་རྟོགས་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །

ཡང་དེ་དེ་ལ་ཚོད་མ་མིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉལས་དེ་སྐྱ་མི་ཉལ་པ་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་

ཚིགས་མིན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤོང་ངེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

ཚུད་པ་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཚོས་ཅན་གང་སོང་དང་གང་སྐྱབ་
རྒྱུའི་མི་ཉལ་བ་སྐྱ་རགས་བཅས་ལ་ཞེ་བ་ཏུ་མ་རྟོག་པར་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཉལ་སྐྱེའི་
འགྲོས་འབའ་ཞེ་ག་རིགས་ལམ་དུ་འབྱེད་བར་སྐྱབ་སྟེ།

དེ་ལྟར་མིན་ན་བྱས་ཉལ་སྐྱེས་སྐྱ་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་ཡང་དག་
གིས་སྐྱ་མི་ཉལ་བ་ཡིན་མིན་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་ན་རྒྱལ་བ་དེའི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ལ་ཉལ་མི་ཉལ་གི་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་བྱ་ལ་
སྤྱིར་ཚང་གི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་ཐོག་མར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱ་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་སྐྱ་དང་
གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
འདོད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ། །བཟླ་བ་སྤྱི་མ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་དེས་འབྱོར་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་
སྤོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱིར་ཚང་གི་སྐྱ་ཀུན་ལ་ཉལ་མི་ཉལ་ཤེས་འདོད་
ལྷགས་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་དེ་སྐྱ་ལ་བསྟོས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྤྱེ་བར་
སྤྱིར་སྐྱ་ཅམ་ཞེ་ག་ཚོས་ཅན་འཛིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན་ཡང་།

ད་ལྟར་སྐྱ་ཐོས་བཞིན་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། སྐྱ་སྤྱི་ཅམ་བ་ལ་ཚང་
མ་སོང་ངམ་མ་སོང་། སོང་ན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅམ་ལས་གནས་སྐྱབས་གང་
ཐོས་རྒྱུའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་དམིགས་པའམ་རྣམ་པ་འཆར་རྒྱལ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱ་སྤྱི་ཅམ་བ་ལ་དམིགས་

བ་དང་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར།

མ་སོང་ན། དེ་འདྲའི་ཉན་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཉན་བྱའི་མཚོན་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱེ་ལ་ཚད་མ་
མ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་མཉན་བྱའི་མཚོན་བྱར་བྱར་པའི་སྐྱེ་དེ་འགྲོ་བ་གང་
གིས་དུས་ནམ་དུ་ཡང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་དུང་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པ་ན་སྐྱེ་མི་ཉག་པ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། རྟོགས་
ན་དེས་སྐྱེ་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེས་
དུང་སྐྱེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་མཐའ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་ཉག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཚོད་པར་འགྱུར་བས་
དུང་སྐྱེ་མི་ཉག་པ་རྟོགས་པ་ཅམ་ནས་སྐྱེ་ཐམས་ཅན་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པ་འདོད་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་སྐྱེད་ཅིག་གི་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱོས་ཏེ་མི་ཉག་པ་སྐྱེ་
རགས་དེ་འདྲ་དཔྱེ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་མི་ཉག་པ་རགས་རིམ་ནས་སྐྱ་མོ་ལ་འཇུག་པའི་
ཚེ་དེ་དག་སྐྱེ་སྤྱི་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་གཏོགས་གཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་མི་བྱས་ལ། རིམ་གྱིས་
རྟོགས་ན།

ཡུལ་གྱི་སྤྱིང་དུ་མི་ཉག་པ་སྐྱེ་རགས་སོ་སོར་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དེ་དག་
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱོ་འདོགས་རིམ་གྱིས་གསར་དུ་ཚོད་པ་ཡོད་པར་
ཁས་ལྷངས་དགོས་པས་སྤྱི་སྤྱིང་དུ་མི་ཉག་པ་རྟོགས་པ་དང་ཉག་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་གཉིས་སོ་
སོ་སོར་རིམ་སོ་གཅིག་ཏུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །

སྐྱེ་རགས་དེ་འདྲ་དཔྱེ་རྒྱ་མེད་ན་ཇི་སྐྱེད་དངས་པའི་ཡུང་རིགས་དང་སྐྱར་དབུ་མའི་དོགས་

དཔྱོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་ཤེས་སྤྱིང་དང་བཅས་ཏེ་བཞོན་ཟིན་པ་ལས་གྲུབ་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྤྱིང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉོགས་ཟིན་ནས་གཞི་
 གཞན་སྤོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བདག་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྤོང་འདོགས་ཚོང་བ་དང་མ་
 ཚོང་བའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་བདག་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་
 སྤོང་འདོགས་ཚོང་གྱང་གཞི་གཞན་གྱི་བདག་འཇིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྤོང་འདོགས་མ་ཚོང་བ་ཡོད་
 པའི་སྤྱིར།

འོན་ཏེ་གཞི་སོ་སོར་ཐ་དད་པས་སྤོན་མེད་ཅེ་ན།   འོ་ན་སྤར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་

རིགས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་གཞི་སྐྱ་ཡིན་པ་སྤྱིར་མཚུངས་གྱང་ནང་གསེས་སུ་སྤྱིའི་རིགས་ཐ་དད་
 པ་དང་། ཡང་གཞི་གཅིག་ཡིན་ཡང་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་གྱིས་ཉོགས་རྒྱུའི་མི་རྟག་པ་སྤར་བས་སོ་སོར་
 འཇོག་རྒྱ་ཡོད་པས་སྤོན་དེ་མི་འཇུག་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ཐ་དད་པ་
 དང་། ཉོགས་བྱའི་ཚོས་སྤར་བས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དེ་དག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཚོང་མ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤོན་མེད་ལ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ལྷན་ལའི་སྤོན་པོ་དང་རས་སྤོན་པོ་འཇིན་པའི་མིག་ཤེས་སུ་སྤྱི་
 རིམ་གྱིས་སྤྱི་བ་ན། མིག་ཤེས་སྤྱི་མ་སྤོང་འཇིན་ཚོང་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིར་སྤོན་པོ་ཅམ་
 ཞིག་སྤར་ནས་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤོང་འཇིན་ཚོང་མ་ལན་
 ཅིག་ལས་སྤྱི་མ་སྤོང་བར་ཐལ་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་རྗེས་དཔག་སྤྱི་སྤྱི་རྣམས་དམིགས་པ་དང་ལུས་
 གང་སོང་མི་འདྲ་བས་སྤར་གྱི་ཚོང་སྤོང་དེ་ལྟར་བྱ་མོད། གཙོ་བོ་ནི་པཎ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་
 གང་ཡིན་འཚོལ་བར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིའི་ཐད་དུ་ཡིག་ཆར་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་འཇལ་བའི་སྤོང་གང་

ཞེག་ཅེས་པ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུང་དུ་སྐྱུར་བ་ན་སྐྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
དུ་སྐྱུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་
མར་སོང་པའི་གཞལ་བུའི་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་བསྟན་ནས་བཀག་པར་མཛད་ཀྱང་།

རྗེའི་སྤེལ་བདུན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་དུ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ནི་དེ་
སྐྱུབ་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་སྐྱུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ངེས་པའི་སྐྱོ་ཞེས་
འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མཐའ་གཞན་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པའི་འགྲོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་དང་། རྗེའི་གསུང་ལས་ནི་སྤྱིའི་གོ་བ་ཅུལ་
དུ་བཏོན་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས། རྟོགས་ཚོས་དང་ཁྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་མི་སྐྱོ་བའི་སྐྱོ་གང་རུང་
དོན་གྱིས་ཐོབ་པར་སེམས་སོ། །

རང་གི་ཡིག་ཆ་ལས་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་
འཛིན་པ་ནི། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། རྟགས་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ།
དམ་པས་བར་དུ་ཚོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་རྟགས་ཤེས་པའམ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་རང་འབྲས་
རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྗེའི་གསུང་ལས་སྤྱིར་དངས་པ་བཞིན་
ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་ངེས་པའི་སྐྱོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་ག་འཇུག་པའི་སྐྱོ་མ་གསུངས་
པ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གྱང་།

རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ལས། གསུམ་པ་ནི། རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་འཇུག་པའི་སྐྱོའོ། །ཞེས་འབྱུང་། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་རྟོགས་ཚོས་
འཇུག་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཁྲུབ་པ་འཇུག་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས། དེ་རེ་
རེ་ལ་ཡང་མདོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་དག་གིས་དབང་པའི་བཅད་ཤེས་བཅས་འཛོག་

བར་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་ཆ་ལས་སྤར་བཞིན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱེད་ལས། ཉམས་འཛིན་ལ་ཚད་མ་མིན་པས་བྱུང་བ་
གཞུང་འགྲེལ་བ་ཁུངས་མ་གང་ན་ཡང་མི་སྤང་བས་སྤྱོད་པ་ཚོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་འགྲེལ་བ་
འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཉམས་འཛིན་སེམས་སུ་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །

ཞེས་འགྲེལ་བ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཉམས་འཛིན་སེམས་སུ་བཞག་ན། དེ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
ལ་མི་སྤྱོད་བའི་སློབ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དེའི་ཚུལ་ལ་དབྱུང་གཞི་ཆེ་བས། འོག་ནས་འཆད་
བར་འགྱུར་བའི་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བ་གྲུབ་ཚུལ་དང་གྱུང་བ་སྤྱིགས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པར་བྱའོ། །

ཡང་མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། རྗེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ལུན་
སེལ་ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཉམས་ཡང་དག་གི་དོན་སྣོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་
བ་ཡིན་པས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་གི་དོན་སྣོད་ཏུ་འགྲོ་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་
དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མའི་སློབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཉམས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ལ།
དེའི་སྤྱིར་སྐྱབ་བཤད་ནི། ཉམས་ཡང་དག་གི་དོན་སྣོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་བྱེད་པའི་སློབ་ནས་འཛིན་
བའི་སེམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉམས་འཛིན་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །

མཚན་ཉིད་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བྲངས་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་སྤྱིར་ནི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཇུག་ལ། ཤེས་ཟིན་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཉམས་
འཛིན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ནི་སྐྱབ་དག་འཇུག་ཅིང་། སེམས་དེ་ལས་ཉམས་ཅན་རྗེས་དཔག་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཀུན་བདུས་ལས། ཉམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་

གསུངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ཡང་། ཉམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། དེ་
 ཤེས་གཉིས་ལས། སྐབས་དེར་ཚད་མ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་ཅན་རྗེས་དཔག་
 གི་དངོས་རྒྱ་མིན་ཞེས་པའི་ཚད་སྤོང་མཛད། ཉམས་འཛིན་སེམས་ལ་དེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་
 རྒྱབ་བྱེད་ནི། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་སྒྲོབ་དཔོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་
 གཞུང་ལས། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྱང་གི་སྡེ་ཚན་ལོགས་སུ་མཛད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྐྱབ་པར་མཛད་པས་གཞུང་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སེམས་བར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སློབ་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་ལ་སློན་དུ་འགྲོ་དགོས་རྒྱུའི་ཚད་མ་འདི་
 ལྟར་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བྱས་པ་མི་ཉམས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
 དེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཉམས་མི་ཉམས་
 འགལ་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དང་། མཚན་གཞི་བྱས་པ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཉམས་པ་ལ་བྱས་
 པ་འགོག་པའི་ཚད་མའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན། ཚད་མ་དེ་གསུམ་མ་ཚང་ན་བྱུང་བ་
 རྣམས་པར་མི་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་ལུང་དེར་བྱས་པ་མི་ཉམས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་དེས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་འདི་གསུང་
 ཟེན་ལྟར་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ།

ཡིག་ཆ་ལས། གང་ཟག་གཉིས་པོ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །ཞེས་ཉམས་
 པ་བྱས་སྟོང་དང་བྱས་པ་ཉམས་སྟོང་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྟོན་དུ་དེས་དགོས་ན་མི་འཐད་པའི་
 ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྟེང་།

འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་སྤྱིར་བྱས་པ་མི་ཉམས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དེས་
 པ་ལ་ཚད་མ་དེ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེའི་དོན་མིན་པར། གཞུང་དེ་ལས་ཉམས་ཀྱི་མཚན་

གཞི། བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་
མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཞེས་བྱ་བས་མཐུན་སྤྱོད་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
ངེས་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་གསུངས་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དང་མཐུན་པར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤམ་ལས་
ཀྱང་ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ལས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པ་མ་ངེས་པ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་
པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་
མར་རྗེས་འགོའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་ནི། རྗེས་ཁྱབ་སྐྱབ་
བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྡོག་ཁྱབ་སྐྱབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
གཉིས་ཡོད་ལ། རྟགས་འདི་གཉིས་ལ་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུག་ལས་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་
སྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་སྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མཛད།

དེ་ཡང་རྟགས་སྟོར་འགོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྲ་མ་དང་། རྟག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཀྱི་དོན་
བྱེད་བྱས་པས་སྟོང་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

སྲ་མའི་སྟོར་བ་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟགས་བྱས་
པའི་དོ་བོར་གྲུབ་ཅུ་ནས་སྤྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་མི་རྟག་པའི་དོ་
བོར་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་།

སྤྱི་མའི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དགག་བྱའི་ཚོས་རྟག་པས་རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་སྤྱི་འབྲེལ་མེད་ཅན་འབའ་
 ཞིག་འགྱུར་བ་དང་། དེས་ཅིག་ཅར་དུ་དོན་བྱེད་ན་འབྲས་བུ་ཀུན་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བ་སོགས་གྱི་གཞོན་པ་བསྟན་ནས་བཀག་པར་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་འབྲེལ་གཏན་ཚིགས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པ་ན། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
 དོན་ལྡོག་གི་སྤྱོད་པ་གཅིག་དང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་སྤྱོད་པ་གཅིག་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་བྱས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་གྱིས་རྟག་པ་སྤྱོད་པར་ངེས་
 བ། བྱས་པ་རྟག་སྤྱོད་དུ་ངེས་པ། བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ། བྱས་པ་ལ་
 རྟག་པ་མེད་པར་ངེས་པ་སྤྱི་ངེས་མཉམ་བཞི་དང་།

རྟག་པ་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་གྱིས་བྱས་པ་སྤྱོད་པར་ངེས་པ། རྟག་
 པ་བྱས་སྤྱོད་དུ་ངེས་པ། རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་
 མེད་པར་ངེས་པ་སྤྱི་ངེས་མཉམ་བཞི་འབྲུང་བའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་སྤྱོད་པ་གཅིག་
 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་སྤྱོད་བྱའི་ཞེས་པ་ལ་
 བྱས་མི་རྟག་སོ་སོར་སྤྱང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན། བྱས་པ་རྟག་སྤྱོད་ངེས་པའི་ངེས་མཉམ་ཚད་མ་སོགས་བཞི་ཚན་སྤྱི་གཉིས་པོ་
 སོ་སོར་ངེས་མཉམ་ཡིན་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པས་གྱིས་
 བྱས་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་དོན། གང་མི་རྟག་པ་སྤྱོད་པའི་གཞི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། ཡང་རྟག་པའི་སྤྱོད་པ་ཚའི་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པ་ལོག་པས་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་

གཞི་མཐུན་མེད་པ་ཞེས་པ་དང་། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མ་བྱས་པ་ལྗོགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཉག་པ་ལྗོགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་མ་བྱས་པ་ལྗོགས་པའི་གཞི་བྱས་པ་ལ་
ཉག་པ་ལྗོགས་པ་ཞེས་སོགས་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

དེའི་ཕྱིར་རྣམ་བཤད་ལས། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་ཉག་པ་བྱས་པའི་
བསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས་ཞེས་སོགས་རིགས་
བས་མཐའ་གཞན་བསལ་ནས་སྐྱབ་པར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། འདི་ལྟར་ཤེས་ཀྱས་ཏེ།

སྐབས་འདིའི་བྱས་པའི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ཅེས་པའམ་བྱས་པའི་ལྗོགས་པའི་བྱང་
བར་དུ་བྱས་པའི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ཡང་། དུ་མ་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ཅམ་
ལ་མི་འདོགས་པར་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་དུ་མ་པའི་བྱས་པ་ཞེས་སྐྱའི་བྱས་པའི་ལྗོགས་ཆ་ནས་སྐྱར་བ་
ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་། ལམ་མཁའི་བྱས་པ་དང་། རི་བོང་རྒྱའི་བྱས་
པ་སོགས་ཉག་མི་ཉག་གི་ཚོས་དང་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་སྐྱར་རྒྱ་ཡོད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཉག་པ་ལྟ་བུ་
སྐྱའི་བྱས་པས་སྟོང་པ་ངེས་པ་ན་བྱང་གཞི་ཉག་པ་དེ་ཉིད་སྐྱའི་ཉག་པ་སོགས་དེ་འབྲའི་བསལ་
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་ཉག་པ་ལྟ་བུ་སྐྱའི་བྱས་པ་ཡིན་ཅམ་
ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ཚོད་བས་དེའི་ལྗོགས་པའི་བྱང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱའི་བྱས་པ་ཡིན་པར་འདོན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་རྣམས་ཀྱང་ཚོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་ཚད་མ་གཅིག་གིས་
སྟོ་འདོགས་དུ་མ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན་དེའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྐྱ་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་
འགྱུར་བ་སོགས་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་སྟོན་འཇུག་ལ།

འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱའི་རྗེས་འབྲང་གི་ངེས་ཤེས་རིམ་
ཀྱིས་འཇུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཉོག་རྣམས་སྟོན་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་

ངེས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོ་ན་ཉལ་བ་བྱས་སྟོང་དུ་
ངེས་པའི་ཚད་མ་གཅིག་པོ་ངེས་བྱས་པའི་བསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་ངེས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ།   ཚད་མ་གཅིག་གིས་སྟོ་འདོགས་དུ་མ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན་སྟོ་
འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཚད་མ་རྗེས་ཐ་དད་བསྟན་དགོས་ལ།   བྱ་བ་བྱེད་ན་ཡང་
སྟོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་མཉམ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱས་
སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་སྤྱི་བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས། བྱམ་པའི་བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས་ཞེས་
བརྗོད་པ་ན་སྟོ་དེ་དག་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཉལ་བ་དེ་དག་སྟོད་ལུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་རྣམ་བཤམ་ལས། རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་
སྤྱི་ཉལ་བས་སྟོང་བར་གྲུབ་ཀྱང་སྟོ་ཁྱད་གཞིར་བརྩམ་བ་ལ་ཉལ་བ་མི་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
གང་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་སྟངས་དང་ཁྱད་གཞི་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་གསལ་
བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་ཚད་མས་ངེས་ཚུལ་གྱི་དབེ་ཡང་རྣམ་ངེས་དར་རླེག་
ལས། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྟོང་ན་ཡང་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྤིང་
པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟོང་དུ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ངེས་མི་དགོས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཚད་མས་ངེས་ཚུལ་དང་སྟོ་འདོགས་ཚད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡིན་མོད། སྟོ་འདོགས་རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་སྤྱིར་ཉལ་བ་བྱས་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉལ་བ་དེ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་།
བྱམ་པའི་བྱས་པ་སོགས་སུ་འཛིན་མི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་

རྟག་པ་སྤྱི་བྱས་པ་འཛིན་པའི་སྣོ་འདོགས་དེ་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གང་ཡིན་དང་། དེའི་
འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་དབྱད་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ཡོད་དེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད།
མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་ངེས་པ་
ལ་དེའི་དོན་ལྡོག་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ། ཐོག་མར་སྤར་བ་འད་པའི་དོན་ལྡོག་གི་
ལུང་གཉིས་པོ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་འོ་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་པོ་གཞི་གཅིག་
གི་སྟེང་དུ་འཛོག་པར་དཀའ་བས་བྱས་པ་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་འཛོག་པའི་གནས་མི་རྟོག་དོ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་དང་རང་ལྡོག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
གཞི་སོ་སོའི་སྟེང་དུ་སྐྱབ་པ་སོགས་གསུངས་པ་ནི་དོན་ལྡོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ཐོག་མར་ངེས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གོམས་པ་འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་ན་གཞི་བྱས་པའི་
སྟེང་དུ་ཡང་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་ལུང་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་རུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་བྱས་
པའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་རྟག་ན་མ་བྱས་དགོས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་རང་ཉིད་མི་རྟག་པའི་ངོ་
བོ་ལོག་ན་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ལོག་དགོས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཡིག་ཆ་ལས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པའི་
སྟེང་དུ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
དོན་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྤར་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་སྟོན་ལ་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་འབྲེལ་བའི་རང་
ལྡོག་གམ་བྱས་པ་རང་ཉིད་གྲུབ་ཅམ་ནས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་
ཞིག་ཏུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་གོ་དོན་རྗོགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཟིན་ན་ཡང་ད་དུང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་
 ཉེ། རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་བཟུང་གི་ཐད་དུ། འབྲེལ་
 བ་དང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཁྲབ་པ་ངེས་དཀའ་སྤྲོ་མེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ་
 འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁྲབ་པ་བརྗོད་
 དགོས་སམ་མི་དགོས་དགོས་ན་འབྲེལ་བའང་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འབྲེལ་བ་དང་ཁྲབ་པ་གཉིས་ངེས་དཀའ་སྤྲོ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་།

ཡིག་ཆར་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲབ་པ་
 ངེས་པ་ལ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་འབྲེལ་བ་
 ངེས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གསལ་
 བར་གསུངས་པའི་སྟེར། འོ་ན་འབྲེལ་བ་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པའི་སྤར་ངེས་དགོས་ན། ལོང་དུ་རྗེས་ཁྲབ་
 ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་
 ལོ་གང་རུང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། སྤར་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་སྟོས་པ་ནི་ཚད་མ་གང་གིས་རྗེས་ཁྲབ་
 ངེས་པའི་ཡན་ལག་གམ་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཚད་དགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།

འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དང་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་
 ཁྲབ་པ་གང་གིས་ངེས་མ་ངེས་དཔྱོད་པའི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དངོས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོན་ཡིན་པས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་རང་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་དཔྱོད་པར་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་སྟེར།

བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྗེས་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གསུངས་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྟེར། དེས་ན་སྤར་བཤམ་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་དང་རང་ལྡོག་རིམ་

གྲིས་གོ་མས་པའི་མཐུས་གང་རྒྱ་མཚན་དུ་སྒོམ་གཟུང་རྒྱུའི་ཉལ་གྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
གཞིར་གཟུང་ནས་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱས་ན་མི་ཉལ་པས་
ཁྱབ་པ་དང་ཉལ་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཚད་མ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
ངེས་པ་ན་གྲོལ་བ་དེས་རྗེས་ཁྱབ་དང་ལྡོག་ཁྱབ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་མིན་པར་དཔེའི་སྟེང་ནས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ངེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་པ་
རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཐད་དུ་ཡིག་ཆ་ལས། ཡང་ཁོ་ན་དེ། སྐྱབ་བྱས་པ་བྱས་ཉལ་
གྲིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་། ཞེས་པ་ནས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉལ་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་དེ་སྐོར་གྱི་ལྡོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་ཅེས་
གསུངས་པ་བཞིན་བྱས་ཉལ་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
བྱས་ན་མི་ཉལ་པའི་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་སྐོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སོགས་
ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་ཉལ་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་ཁྱབ་
སོགས་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱར་ལྷན་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ནི། ཉལ་གྱི་མཚན་གཞི་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤྱར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་ངེས་
པ་སྒོམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།

སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྫོགས་བྱ་
རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན་དེས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་
མ་བརྗོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་གི་

སྤྱོད་གས་གཅིག་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉགས་གྱི་མཚན་གཞི་བརྗོད་པ་ལ་ངེས་
 བར་བསྟོས་ཏེ། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་དུ་མཐུན་སྤྱོད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་
 སྤྱོད་ལ་མེད་པར་བསྟན་དགོས་གྱི། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤྱིང་བཤའ་དཔེ་ཉེས་པ་དེ་དག་སྟོང་མི་
 ལུས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་ཉགས་གྱི་མཚན་གཞི་བརྗོད་པ་དང་གཉིས་ཚོགས་ནས་
 བྱས་པ་བརྗོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་པས་ཉགས་གྱི་
 མཚན་གཞི་མ་བརྗོད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པར་བརྗོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་།

ནམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། མི་མཐུན་དཔེ་ལ་བསྟན་པ་དེ་ནི་སྤྱིང་བཤའ་དཔེ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་
 དོན་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཁྲབ་མ་ཡིན་པས་ངེས་དངོས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཉགས་
 གྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་དང་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཚོགས་པ་ལས་སྤྱོད་ཁྲབ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ཚེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ཉག་
 པ་བྱས་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་གཞོན་པ་ཙན་གྱི་ཚད་མ་དེས་མི་ཉག་པ་བཀག་ན་བྱས་པ་ཞེས་པར་
 ངེས་པའི་སྟོན་པ་བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཁྲབ་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་
 ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྤྱོད་ཁྲབ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནམས་
 ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བ་ནི། འོ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གི་ཁྲབ་པ་བྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ན། ཚོས་མཐུན་སྤྱོད་གྱི་སྐྱབ་ངག་གི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་

འབྲུག་པ་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དང་། སྤྱི་ལོ་ལྷོ་མ་མེད་ཀྱི་ཉུག་ལ་བརྟེན་བའི་བྱས་ན་མི་ཉུག་པས་
འབྲུག་པ་ཉུག་ལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དོན་གཅིག་གམ་མི་གཅིག

དང་པོ་ལྷོ་མ་ན། ཕྱིས་རྗེས་འབྲུག་འཇམ་བའི་སློང་དེ་བྱས་པ་མི་ཉུག་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་སློན་དུ་ལྷོ་མ་མེད་ཀྱི་ཉུག་ལ་བརྟེན་བའི་རྗེས་དཔག་གིས་དེ་ལྷོ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་ལྷོ་མ་ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་རི་ལྷོ་མ་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འབྲུག་
འཇམ་བའི་ཚད་མས་འབྲུག་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱིང་དུ་སློང་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད།
ཡོད་ན་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ། མེད་ན་ཚད་མ་མི་འཐད་པའི་སློན་སྤྱིང་ལྷོ་མ་བྱུང་རོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་རེ་འགས། དེའི་ཚེ་གཞི་དེ་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་པ་ཉུག་ལ་བའམ་རྗེས་འབྲུག་ཀྱི་ཐ་སྣང་
གསར་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་ལོ་སློན་རྣམས་མི་འབྲུང་ཞེས་ཞེས་ཆ་བྱ་མོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མི་
རིགས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་ཐ་སྣང་མི་ཤེས་པའི་འཛིན་ཉེན་རང་འགའ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཏན་
ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་བཤམ་པ་
ལྷོ་མ་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་རྗེས་འབྲུག་ལ་བྱུང་བ་དཔྱོད་པ་དང་། རྗེས་འབྲུག་མཚན་མཚོན་
གཞི་གསུམ་དང་འབྲེལ་ནས་དཔེར་ན་སྤྱི་ལོ་ཉུག་སྤྱིང་ལ་བྱས་པ་ལྷོ་མ་མཚན་གཞི་དང་། དེ་རྗེས་
འབྲུག་ཡིན་པ་མཚོན་པ་སོགས་མཚོན་སྤྱིང་བཞོད་ནས་གཞི་དེ་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་པ་བྱུང་བ་གཉིས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རི་སྐྱོད་བརྗོད་པ་ལྷོ་མ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སློན་འགོ་ཅན་ཀྱི་འབྲུག་པ་རྗོད་པས་བྱུང་
བའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་ཉུག་ལ་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཞེས་བྱ་མོད་
ཀྱང་། ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་རང་ཉིད་ཉུག་ལ་ཚུལ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སོང་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའམ་དེའི་ཐ་སྣང་ཤེས་པ་སྤྱིང་དང་འདྲའོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་རྗེས་ཀྱི་འཇམ་བའི་ཚད་མ་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་ཀྱི་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ལས་
 གཞན་དུ་ཡུལ་གསར་དུ་ཉོགས་པ་འཛོག་ཅུས་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་འཇམ་བའི་སྤྱོད་དུ་ཀྱི་འཇམ་བའི་གཉིས་
 བོ་དཔེ་འཇམ་གཞི་སོ་སོའི་སྤྱིང་དུ་དེས་པ་མ་གཏོགས། ཚད་མ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་དེ་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་དུ་འོང་མི་ཐུབ་ལ། རྗེས་ཀྱི་འཇམ་བའི་ཚད་མས་ཉོགས་ཀྱི་མཚན་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཀྱི་འཇམ་བའི་
 གཉིས་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གསར་དུ་ཉོགས་པའི་སྤྱིང་ན་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་མི་འདུག་གོ།

འོ་ན་རྣམ་བཤད་ལས། ཆུལ་གསུམ་ག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་ན་མཐུན་སྤོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་ན་མི་མཐུན་སྤོགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཟིན་པས་སྤོགས་ཀྱི་འཇམ་བའི་སྤོགས་
 པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚོད་ལན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་དང་། དེ་
 དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཆུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ཚོད་ལན་ནི། སྤྲོད་སྤོགས་སྤྱིང་ཐད་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཁོ་ན་དེས་ཚོས་ཅན་གྱི་
 ཚོས་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱིང་གཤེད་དུ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་
 ཚོས་ཅན་བཟུང་ན། དེ་ཚོས་ཀྱི་འཇམ་བའི་སྤྱོད་ལས་དེའི་སྤྱིང་དུ་ཡོད་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་སྤྱིང་། སྤྱོད་
 སྤོགས་སྤོགས་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཡང་སྤོགས་སྤོགས་མེད་
 པར་ཐལ།

སྤོགས་དཔོན་སྤོགས་སྤྱིང་གིས་ཆུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྤོགས་པའི་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་
 གྲུ་དང་དེ་མཚན་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། །དེས་པ་ཞེས་ཆུལ་གཉིས་པ་སྤོགས་པ་ན་
 ཉོགས་མི་མཐུན་སྤོགས་ལ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་ན་ཡང་སྤྱིང་བའི་དབྱེ་བ་ཉོགས་པའི་སྤྱིང་དུ་མེད་པ་
 ལ་མེད་པར་དེས་པ་ཞེས་སྤོགས་ཀྱི་འཇམ་བའི་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་སྤོགས་ལན་མཛད།

གང་དག་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤོགས་གི་ཀྱི་འཇམ་བའི་གཉིས་པན་ཚུན་སྤྱིང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་

དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ལྷགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་
མི་འཐད་ལ། ཚུལ་གསུམ་ག་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་
འགྲེལ་དུ་སྤྱིང་གི་ཚོད་པ་དེའི་ལན་དེ་ལྟར་མཛད་པ་འགྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་
འདྲའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་དུ་ཅིག་ཅང་དུ་གྲུབ་པ་གསལ་བའི་བྱིར་ཞེས་བའོ། །

དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་སློབ་གི་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས་རི་སྐད་བཤའ་བའི་ཁྱབ་པའི་
ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སློབ་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་གོ་བར་བུས་
ཏེ། ཐོག་མར་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་སོ་སོའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པ་དང་རང་གི་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་རྟག་པར་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་
ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་སུ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་སློབ་པོ་མས་འདྲིས་བྱས་ཏེ། བཅ་ཞིག་ཞིག་
ཏུ་གོ་མས་པའི་མཐུས་ཁྱབ་པ་གཉིས་པོ་གཅིག་དངོས་ལྷུང་བྱེད་པ་ཅམ་ནས་གཅིག་ཞེས་ལྷགས་
ལྷུང་དུ་ཡོང་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་སྐྱོད་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་།
རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱིང་དུ་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ལྷགས་ཀྱིས་ངེས། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐབས་ཀྱི་བྱིར་ཚོལ་ཚོད་གཞི་སྤྱིང་དུ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ་སློབ་པོ་སྤྱོད་པ་ཅམ་ནས་
རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ཚུལ་གསུམ་སོང་ཚུལ་སློབ་བཅ་མ་
གཏོགས་སློབ་གྲུང་དཔོན་གྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སལ་ཆེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་རིགས་འགྲེལ་སྤྱིང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་འཁྲུལ་
བར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་བསྟན་པའོ། །

ལུང་འགལ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པའི་རང་སྡེ་དབང་ལྷན་སྡེ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉལ་ས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་སློབ་ཉེ། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་མཐའ་
དག་ཡོད་ན་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་དམིགས་རུང་དུ་འགྱུར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འགོད།

དེའི་སྤྱིར་ཉལ་ས་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་རྗེས་ཀྱིས་དང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་མ་
མཐོང་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སློབ་མ་དབང་ལྷན་
སྡེས་འདོད་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ལུང་འགལ་དུག་གི་སློབ་མ་གཞོན་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་
འདི་ལྟར་ཡོད་དེ།

རིགས་སློབ་འགྲུལ་ཉལ་ས་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷན་སྡེ་འཁྲུལ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་ཅན་ཅམ་དུ་བཤའ་བ་ཉལ་ས་སྤྱོད་ལ་ཐལ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་
ཉལ་ས་ཡིན་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱབ་པར་མཉན་བྱ་ཉལ་ས་སྤྱོད་ལ་ཐལ་བ་དང་།
སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་པའི་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སྤྱི་རིགས་སློབ་དང་འགལ་
བ་གཅིག་ ཀྱན་བཏུས་དང་འགལ་བ་བཞི། རྒྱང་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་བ་གཅིག་སྤྱི་དུག་ཡོད་
པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོ་ནི། །མི་མཐུན་ཚོས་བཟོད་གང་ཡིན་
པ། །ཞེས་སོགས་འཁྲུང་བས་འཁྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་སྤྱོད་པ་དག་གཉེན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་
བཅད་པའི་སྤྱིར་དུ།

རིགས་སློབ་ལས། དེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉེན་ཚིགས་གྱི་གཉེན་པོར་གཉེས་ཀ་
བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ། །

ཞེས་ཚོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱུབ་ངག་བརྗོད་དགོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་
 པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། དགོས་
 པ་དེ་ཅུ་གྱི་ཆེད་སྦྱོར་ངག་སྦྱོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མ་སྦྱོས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་
 སོགས་པའི་གཞོན་གྱིད་བསྟན་ནས་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་སྡོག་འགྱུར། །ཅི་སྟེ་སྟག་སྟན་འཁྲུལ་ཅན་
 ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བས།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས་ཅི་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་གདོན་
 མི་བ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སྐར་ཐོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྐྱུག་པོར་མཚུངས་པ་དང་ཤིང་སྤུང་འདི་ལས་
 སྐྱེས་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཤིང་ཐོག་སྟག་མ་ཐམས་ཅད་རོ་མངར་དང་སྟན་པར་
 སྐྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འདི་སྟག་སྟན་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 ཡང་རྟོགས་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། སྡོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཚིགས་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བས། སྡོག་ཁྲབ་
 གཅིག་སུ་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་སྡོག་སྟན་གྱི་རྟོགས་ལས་གསོན་སྤུས་གང་ཟག་གི་
 བདག་བཅས་སུ་སྐྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་ལ་སྦྱོགས་
 ཚོས་སྐྱུབ་པ་གང་ཞིག་མ་མཐོང་ཅུ་གྱིས་སྡོག་ཁྲབ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་པ་ནི།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་སྟར་མཚུངས་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་མ་སྐྱུབ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་པས་སྲོག་དང་ལྡན་པ་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་བུམ་པ་སོགས་ལ་དེ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་ཁོ་བོས་
མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ། དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡོད་པས་སྲོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་
ཅེས་དགག་པ་མཛད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཅུ་བར། མ་གྲུབ་སྐྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྲོག་པའམ་མི་མཐུན་
སྲོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟར་སྐྱུང་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཆེད་དུ།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། སྲོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཕྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་
བཟུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་སྲོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་
རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཞེས་སྲོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་སུ་དཔེ་
དོན་སྐྱུར་ནས་ཉགས་དེ་མཐུན་སྲོགས་དང་མི་མཐུན་སྲོགས་གང་རུང་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་ཉགས་གང་ཞིག་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྐྱུང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་
ཟ་བ་ཡང་ཉགས་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ལྟམས་འདིའི་ཅི་རིགས་པ་
ཞེས་པའི་དོན་ལ་དཔེ་དོན་སྐྱུར་བ་གསུམ་དང་མ་སྐྱུར་བ་གཅིག་བཅས་འདི་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པ་
ཡིག་ཆ་དང་རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་མཁྲེན་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཅུ་བར། འབྲུང་བར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བས། དེ་ཡང་ཁྱོད་
ལྟར་ན་འབྲུང་བར་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་སྐྱོད་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་སྐྱུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་
ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཉགས་དེ་སྲོགས་ཚོས་གྲུབ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡོད་པས་
སྲོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་བུས་ཏེ།

མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། ལྷན་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏུན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣམ་བཤམ་ལས། དེས་ན་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བསྐྱུས་ན་ལན་འདི་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་
ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཀྱང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
བྱུང་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
མ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས། དེ་ནས་དེ་གཉིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཤེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་དེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པ་མིན་
པར། སྤྱིར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་དེས་པའི་མངོན་སུམ་དང་སྤྱིས་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
དེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལས་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདིའི་དོན་རང་གི་ཡིག་ཚར་སྤྱིར་མཉན་བྱ་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་དང་། སྤྱིས་མཉན་བྱ་དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་
གྱི་བྱེད་པ་ལས་སྤྱི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མ་ལ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་མཉན་བྱ་
དང་སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པའི་རིམ་པས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་
རྟོགས་པ་ཅམ་ལས་དེའི་བར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དབྱུང་བ་མི་འཇུག་པ་གསལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱལ་
བ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་གཅིག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ག་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས་
པས་དེ་འབྲེལ་མི་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དེས་པ་སྤྱིར་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་བྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་དེ་སྐོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
སྤྱིར་མེད་མེད་པས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་བྱུང་ལ།

ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པའི་གང་ཟག་དེས་སྤྱོད་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་ཉལ་བ་
ཡིན་མིན་ལ་ཤེས་འདོད་ལྷགས་པ་བཞིན་དུ་མཉམ་བུ་ཡང་མི་ཉལ་བ་ཡིན་མིན་ལ་ཤེས་འདོད་
ལྷགས་པས་རྗེས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དུག་པ་ནི། ཅ་བར། མ་མཐོང་སྤྱིར་རེག་མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས། སྤོབ་
དཔོན་སྤྱོད་སྤྱང་གིས།

རྒྱང་གི་རབ་དབྱེད་སྐབས་སུ། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་
བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གང་མིན་འོ་མིན་གྱི་རེག་བུ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་པ་རང་གི་དབང་མངོན་གྱིས་མ་
མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བུ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་
པར་སྐབས་པའི་སྤྱིར་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོག་པར་མངོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་ཅིང་སྐབས་ཀྱི་སྤྱིར་ཚོས་ཉལ་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱང་ལ་མ་མཐོང་བ་
ཅམ་ཡོད་པས་སྤོག་ཀྱི་དོན་ཁྱོད་འདོད་པ་ལྷར་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་རེག་བུ་བཏང་
སྟོམས་པ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བ་བཞི་ལས་རྒྱང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཚད་མ་མདོའི་དར་ལྗིང་ལས། གང་འོ་གང་ཡང་མིན་པའི་རེག་བུ་བཏང་སྟོམས་པ་རྒྱང་
གི་རྗེས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དགུ་ལས་མཐོང་བའི་རྗེས་ས་ཚུ་མེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བྱི་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྤྱོད་པའི་རེས་པ་མེད་པས་སའི་ཡོན་ཏན་མིན། གང་འོ་
དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྤྱོད་པས་རྒྱ་དང་མའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནོ། །མ་མཐོང་བའི་རྗེས་ནས་མཁམ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རེག་བུ་ནམ་མཁམ་འི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
ནམ་མཁམ་ལ་སོགས་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་། དུས་དང་། སྤྱོད་སྤྱང་དང་ཡིད་གྱི་

ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། དུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་
ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། བྱེད་ལྟར་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་ཏྲགས་ལས་འོ་མས་བཅུས་པའི་
ཞིང་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་མངར་དང་ལྡན་པར་དཔོག་རིགས་པར་ཐལ། མ་མཐོང་ཅམ་
གྱིས་སྟོག་བྱུང་བྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་པ་ནི། སྐྱུ་རུ་རའི་རྣམ་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་
བས་གཞན་ཀུན་ལ་རོ་མངར་དང་ལྡན་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དུལ་དུས་དང་སོ་ནམ་
ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལས་རོ་མངར་སྐྱུར་དང་རུས་པ་ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་པ་མངོན་
སུམ་ལ་སྐྱང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷག་ལྡན་འབྲུལ་པ་ཅན་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། དེར་ཤིང་
ཐོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བས་བྱུང་བ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་མི་རུས་
ལ། འདིར་སྐྱུ་རུ་ར་ཅམ་ཏྲགས་དང་བྱེ་བྲག་གཅིག་ཚོད་གཞི་དང་རོ་མངར་བ་ཚོས་སྐྱུ་བྱས་པས་
བྱུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་བསྟན་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

དེའི་དོན་ནི་སྐྱུར་ལྷག་ལྡན་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཚོད་
གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རོ་མངར་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་སྤིང་མོད། དེ་ཡིན་ན་རོ་མངར་དང་ལྡན་པའི་
བྱུང་བ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་རོ་མངར་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། སྐབས་འདིར་ནི་སྤྱིར་སྐྱུ་རུ་ར་ཅམ་ཏྲགས་སྐྱུ་བྱས་ནས་དེ་རོ་མངར་དང་ལྡན་པས་
བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་རུས་པའི་སྤྱིར་ན་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མ་མཐོང་ཅམ་སྡོག་ཁྱེད་ལྷུང་འདོད་པའི་གཞན་སྡོད་དགག་པ།

གསུམ་པ་མ་མཐོང་ཅམ་སྡོག་ཁྱེད་ལྷུང་འདོད་པའི་གཞན་སྡོད་དགག་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་
 དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་སོགས། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་། རོན་ནི། གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་མི་མཐུན་
 སྡོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་དེ་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་སྟེ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་
 བས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཡོད་དང་། རྒྱང་འཕེན་བས་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་
 ཡོད་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་འོ་མ་ལ་ཞོ་མ་དམིགས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པ་
 འདོད་པའི་སྤྱིར། ཡང་དེ་དག་གིས་རིམ་བཞིན་སྡོག་སྡོག་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་དེ་ལ་མེད་
 བས་ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པ་དང་། དག་སྐྱབ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་མ་མཐོང་ནའང་། དེ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་
 ལྷངས་པ་དང་འདུས་བསགས་བདག་ཉག་པའི་དོན་མི་བྱེད་པ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིར་གྲོས་མ་མཐོང་
 བ། དེ་དེ་ལ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གོང་དུ་དེ་དག་ཡོད་
 བ་མ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ཡོད་པ་འདོད་པ་ནང་འགལ་བའི་སྡོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡང་གཞུང་འདི་རང་སྡོད་དབང་སྐྱེ་སྡོད་ལ་སོགས་པ་འགོག་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་སྐྱར་རུང་སྟེ།
 གཞན་གྱི་སྡོད་པས་སྐྱར་བཞོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ལ་ཡང་། རྒྱང་འདོད་པ་སྐྱར་ན་སྡོག་ཁྱེད་
 གྲུབ་པས་དེ་དག་ལ་ནང་འགལ་སྡོན་མི་རིགས་པ་འགྱུར་བ་སོགས་གྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་གསུམ། ཁྱབ་པ་འགྲུབ་པ་ཉགས་མི་མཐུན་པ་
 མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་བསྟོས་ཀྱང་མི་མཐུན་སྡོགས་
 མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་པ་དང་། ཐོག་མར་དེ་སྐྱབ་ཉགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་གྲུབ་པའི་དོན་
 ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པར་གྲུབ་པ། མི་སྟོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། དེ་སྤྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཉལ་ས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྡོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་
བ་དེའི་ཕྱིར། སྡོག་བྱུང་གྲུབ་བ་འབྲེལ་བ་ངེས་བ་ལ་སྡོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉལ་ས་དེ་ཡོད་ན་རང་
ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞིག་དང་། རྒྱ་ལོག་པའི་སྡོབ་ས་གྱིས་འབྲེལ་བུ་སྡོག་བ་ངེས་པའི་
འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ངེས་དགོས་བ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལྟར་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་
ནི། ཉལ་ས་ཚོས་ཐ་དད་ཅིང་འབྲེལ་བ་དེ་ལྟར་མེད་ན་ཉལ་ས་ཚོས་གང་ཡིན་སྡོག་བ་མ་ངེས་པར་
འགྱུར་བས། དཔེར་ན། མི་ལ་ཉ་མི་བདོག་ཅེས་བ་སྟེ་དེ་མེད་པས་སྤྱགས་ཀྱང་མི་བདོག་པས་
བྱུང་བ་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་དེ་ལ་སྤྱགས་བདོག་ན་ཉ་བདོག་པས་
མ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉལ་ས་ཚོས་གང་ཡིན་རྗེས་འགྲོ་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཐལ་བ་འཕེན་པར་
མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་སྡོས་ཀྱང་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་མཐའ་དག་གྲུབ་མི་དགོས་བ་ལ་གཉིས། དངོས་
དང་། འབྲེལ་བ་སྡོན་པའི་གདུལ་གྱུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་ཚོས་མི་མཐུན་
དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་འགྱུར་བས་འབྲས་རང་གི་ཉལ་ས་སྤྱོད་གང་གི་སྡོག་བྱུང་གྲུབ་པ་ཚོས་མི་
མཐུན་དཔེ་ཞེས་བའམ་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་སུ་གྲུབ་བ་ལ་བསྡོས་ཀྱང་ངེས་
པར་ཉལ་ས་སྡོག་པའི་གཞི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་མཐའ་དག་གྲུབ་དགོས་བ་མི་འདོད་དེ། དེ་མ་གྲུབ་
ཀྱང་འབྲེལ་བ་ངེས་བ་ལ་བཞེན་ནས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དེ་
སྤྱིར་གྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཚོས་དེ་མེད་ན་ཉལ་ས་དེ་མེད་ཅེས་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་ཅིང་ཉལ་ས་བ་
ལས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ས་མཐའ་དག་ལ་མེད་ངེས་སུ་ཉལ་ས་ལུས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུན་པ་དང་། རང་ཉིད་

ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་གྱང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ལ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་
 མོ་ནི། ཚ་བར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉུགས་ཚོས་དེ་དག་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཡང་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་ཚོལ་ལ་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་མཁམ་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་སྟོགས་ཚོས་མ་ཤེས་ན་དེ་
 ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་དགོས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚ་བར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས། འབྲེལ་
 བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་ན། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ།
 དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་དངོས་སུ་སྐྱས་པས་ཅིག་ཤོས་མ་སྐྱས་པ་ལ་ཡང་དྲན་པ་ཡང་
 དག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐོར་གྱི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཚད་མ་གཅིག་གི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་ཉོགས་བྱ་
 ཉོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་ཚོལ་བ་གང་ལ་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ་དཔེར་ན་ཚོལ་བ་གང་
 གིས་བྱས་མི་ཉུག་གི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་ན་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་ངག་བརྗོད་དགོས་པ་དང་།
 ཡང་བྱས་མི་ཉུག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་
 པའི་ཚོལ་བ་ལ་ནི། བྱས་མི་ཉུག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱབ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱབ་བྱས་པ་
 ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། ཡང་ཚོལ་བ་འགའ་ཞིག་བྱས་མི་ཉུག་གི་འབྲེལ་
 བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་གྱང་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པའང་ཡོད་
 ལ། དེ་ཡང་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་སྐོས་པས་ཅིག་
 ཤོས་ཤུགས་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐབས་ན། དེ་འབྲེལ་གང་བརྗོད་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་པའི་ཡིན་ན་སྐབས་ལང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་
བ་མ་ངེས་ཏེ། སྐབས་ལང་དག་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་ངེས་ཚུལ་གསུམ་གྱུ་བ་བ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ནམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ཕྱོགས་ཚོས་སྐབས་ཐེན་མ་བརྗོད་པ་ལ་ཁྲབ་བ་སྐབས་པའི་ཆེད་
དུ་ཁྲབ་བ་བརྗོད་པ་དང་། ཁྲབ་བ་ངེས་ཐེན་མ་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་སྐབས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་
ཚོས་བརྗོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཤེས་ཐེན་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་དང་། སྐབས་ལང་དང་པོར་
བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྐབས་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ག་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་
མ་ངེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལང་དེ་ཡང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་
སྐབས་ལང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་ཐོག་མར་དེ་སྐབས་ཉམས་གཉིས་ལ་བརྗོད་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། ཅ་བར། དེ་ཕྱིར་
རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བས། རྒྱ་ཁྲབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལས་
འབྲས་བུ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་སོགས་པ་སོ་སོར་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཉིད་རིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་དགག་ཉམས་ཀྱི་ཁྲབ་བ་གྲུབ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དཔེར་ན། མེ་མེད་པའི་ཉམས་ཀྱིས། མེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་
དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་བ་མེ་མེད་པ་དང་། དུ་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དུ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ལོད་པར་སྐབས་པའི་སྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་བ་མེ་དུ་གཉིས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་མེད་པའི་ཉམས་ལས་གཞི་གང་ལྟ་བུ་མེད་པར་
སྐབས་པ་དང་། ལུ་མ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཉམས་ལས་ལུ་མ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་གཏན་
ཚིགས་དག་ལ་ཡང་ཁྲབ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་ཚུལ་སྐབས་བཞིན་རིགས་འབྲེལ་སྐབས་ཏེ་ཤེས་

བར་གྱུ་ལོ། །དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་སྣང་ཅུང་ཟད་
བཤམ་ཐོབ་ལ། གཞུང་གཞན་དུའང་གསལ་བས་སྦྱར་མ་སྦྱས་སོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕ། །ཞེས་སོགས་
འབྲུང་བས། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་
གྱིས་བྲལ་བ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་འགྲུབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཚོས་གཉིས་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་
པོ་འཕ། རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལས། དེ་དག་མེད་ན་མི་
འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིའི་གཞུང་རྣམས་ཇི་སྐད་བཤམ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་སྦྱར་ཚུལ་
ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་འཕ། །ཞེས་སོགས་དང་། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་
ལས་མིན། །ཞེས་པ་དང་། གཞན་དུ་གཞན་ན་གཞན་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་
དག་ངེས་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་སོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
མ་མཐོང་བ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་མིན་ན་གཅིག་ལོག་པས། །ཞེས་སོགས་སྣང་བཤམ་
པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤམ་བ་ལ་གཉིས། སྦྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤམ་
པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ངེས་བྱེད་དོ། །

ཚད་མ་སྐབས་གསུམ།

དང་པོ་ལ་རྒྱས་པར་བཤམ་པ་དང་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་ཚིག་དོན་
ལོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དངོས་པོ་གང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ། ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་
དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དགོས་མིན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་སྤྱིར་བཏང་བས་ཚུ་སྤྱིར་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དུ་བ་མེ་
ལས་སྤྱི་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་
མོད། འོ་ན་ཀྱང་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་
ལོག་ཉོག་ཤས་ཆེ་བ་དག་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཚད་པར་འབྱུང་བའི་ཚད་མ་སྤྲུགས་
གསུམ་བསྟན་དགོས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་ལོག་ཉོག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་། ལོག་ཉོག་སེལ་ཚུལ་
རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །

སྐབས་འདིའི་ཚད་མ་སྤྲུགས་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་
དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་
སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་
དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་གསར་དུ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་ཚད་མ་སྤྲུགས་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་སྤྱིར་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་
ལོག་ཉོག་ཁེགས་པ་དང་། ཚད་མ་གཞན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུར་འཛིན་པའི་

ལོག་རྟོག་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། །འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
སྤྱིར། །ཞེས་རྒྱ་མེ་ལ་སྟོས་ནས་དེ་ཕན་གཤེད་དུ་མེད་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱི་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ན་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་མེད་པ་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱ་
དང་ལྷན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཅ་བའི་རྟོགས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེ་མེད་
པར་འབྲས་བུ་དུ་བ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དེ་སྟར་ཡོད་དུ་རྒྱལ་ན་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་
འགྱུར་བས་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོག་ཏུ་ཡོད་པའམ་ཡང་ན་འགར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེར་གྱི་དོན་བསྐྱབ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅ་
བར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ་མེའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་
མིན། །རི་སྟར་དེ་ལས་དུ་བ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་འགྱུར་བ་བཞིན་གྲོག་མའི་ཚང་དུ་མ་དང་ལྷན་
པའི་གྲོག་མཁར་བུ་ག་སྟོང་ཕྱག་དང་ལྷན་པ་ཅན་ལ་མིག་སྟོང་ལྷན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་མིང་གིས་
བསྟུང་དེ་གལ་ཏེ་དེ་འབྲའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་མེ་དེ་དུ་བ་སྟར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་
ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ལ།

འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་རི་སྟར་གྲོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་དུ་བ་
སྟར་མེད་གསར་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཅ་བར། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་བོ་
མེའི། །ཞེས་པའི་དོན་ལ།

མཁམ་གྲུབ་རྟེན་ཆེན་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ནི། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོས། དབང་པོའི་མཚོན་
སྟོང་གི་ཅེ་མོ་ལ་བལྟའ་ལ། གཞན་དག་ནི་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་གྱི་གྲོག་མཁར་ལ་གྲགས་སོ། །གལ་

ཉེ་བརྒྱ་བྱིན་སྐྱི་བོ་མེའི། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་མེ་ཞེས་པའི་ཚིག་འགྲུར་རམ་སྲེབ་སྦྱོར་
 གྱི་དབང་ཡིན་གྱི། དེའི་དོན་དུ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་མ་གཏོགས། ལྷོགས་སྐྱ་སྐྱ་བ་
 བོས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱི་བོ་མེའི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཁས་སྤངས་གྱི་ཡིན་པར་ཁས་མ་སྤངས་པས་
 དེ་ཉིད་མེ་ཡིན་པ་འགོག་པའང་འོང་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་འགྲུར། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་དབེར་ན་དུ་བ་དེ་མེ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གྱེད་པ་དང་། མེའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ན་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་
 ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞི། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་
 གྱི་ཚད་མ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་ལྷོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྒོ་
 ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གྱི་སྦྱོར་བ་
 དབེར་བརྗོད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་མ་དེས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཡོད་པ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །དེ་
 མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་དག །མེད་འགྲུར་ཐ་དད་མེད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི།

འབྲས་རྟགས་སུ་མ་བཟད་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལའང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་
 བ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་ཡོད་ཅམ་དང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པས་
 འབྲེལ་བའི་རང་ལྷོག་བསྟན་ནས།

དོན་ལྡོག་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱིད་མི་ཉག་པ་དང་
འབྲེལ་ཉེ། ཁྱིད་དེ་དང་ཐ་དད་དེ་མེད་ན་ནི་དེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་
ཞེས་པའོ། །

སྤར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་འདིར་བཤམ་
པ་གཉིས་མི་སྒྲོས་ཉེ། སྤར་ནི་དམ་བཅའ་བ་ཅེས་བསྟན་ལ། འདིར་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མདོར་
བསྐྱས་ཉེ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་སྤར་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ངོས་བཟུང་ནས། འདིར་དེ་ལ་རྩོད་པ་
སྤོང་བ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་འཕྲོས་བཅའ་བ་
དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་རང་ལྡོག་དང་དོན་ལྡོག་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་མི་ཉག་པ་ཁེགས་ན་བྱས་པ་
ཁེགས་པ་ཞེས་སྒྲུབ་བ་དེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཆ་ལས། དེ་ལྟར་ན་མི་ཉག་པ་ཁེགས་ན་མི་
ཉག་པའི་རྒྱ་ཁེགས་དགོས་པས། མི་ཉག་པའི་རྒྱ་མི་ཉག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་མི་རིགས་ལ། རང་ལུགས་མི་ཉག་པ་ལྡོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་
དཔྱོད་པ་དང་། ཚིག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་
པ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་བཤམ་པ་དང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་གྱི་གཙོ་
བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་ལུགས་གཞན་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ནི། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་སྲིར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
 མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་སྲོགས་གཅིག་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན་
 ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཞན་སྡེ་གྲེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་མངོན་སུམ་དང་རྟོག་པའི་
 ལྷང་ཚུལ་ལ་སྟོས་ཏེ་རྗེས་གཅིག་ཐ་དད་དང་། ལྟོག་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་མ་
 ཚགས་པས་རྗེས་གཅིག་པ་ལ་སྟོག་པ་གཅིག་པ་དགོས་པ་དང་། ལྟོག་པ་ཐ་དད་ན་རྗེས་ཐ་དད་
 ཡིན་དགོས་ཚུལ་བསམ་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྲོགས་གཅིག་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་ཐལ། སྟོལ་བ་གང་གིས་སྐྱ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་
 གྲུབ་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཞེས་འདོད་མི་ཞུགས་པའི་སྲིར་ཏེ་བྱས་པའི་རྗེས་དང་མི་རྟག་
 པའི་རྗེས་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པའི་སྲིར།

འོ་ན་ཏེ་རྗེས་སུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་
 ཚམ་གྱིས་བྱས་པ་གཏན་ཚིགས་སུ་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་
 པ་ལ་ཁྱབ་པ་འགལ་བས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་རྟོགས་
 པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེའི་སྲིར་སྐྱ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་རྟུལ་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་སྟོག་
 གྱུར་རྣམས་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། སྐྱར་བཤམ་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་
 རྗེས་སུ་གྱུར་པ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་གྱི་ཚོས་གང་སོང་བརྟག་པ་ན་ཉེས་པ་དུ་མའི་གཞིར་
 འགྱུར་བའི་སྲིར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འཛོགས་མེད་ལ། དེ་བས་ན་རྟགས་
 ཡང་དག་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འཛོག་དཀའ་བས། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་
 གཅིག་སུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྐྱེའོ། །

དེ་ཡང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དེ་དག་རང་གི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་

བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བྱངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཁས་ལྷན་བ་ན་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་རྣམ་འགྱུར་ནང་པན་ཚུན་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དབྱེར་མི་ཤེས་པར་དཀར་ཟམ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ནག་སྐྱར་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཁས་ལྷན་བ་དང་།

བྱེ་བྲག་པས། སྤྱི་གསལ་རྗེས་གཅིག་ན། ལུས་སྐྱམ་སོགས་གསལ་བ་གང་ཡིན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས། ལུས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་སྐྱམ་ལུའི་ཡོད་པ་ཉིད་གཉིས་རྗེས་སོ་སོར་ཁྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ་ལས་སྤྱི་གསལ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་ལུགས་འདིའི་རྫོགས་དཀར་བའི་གནད་གྱི་གཙོ་བོ་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ན། ལུས་འཛིན་རྫོགས་པ་ལ་ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡང་འཛིན་མི་ཤེས་ལ། ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་གྲུབ་པ་འཛིན་ན་རྫོགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་སྐྱམ་པ་སྟེ་རྫོགས་པའི་སྤང་བ་དང་། དུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དུ་མེད་ལ་དེ་བས་ན་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བའི་ཚོས་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སྤང་བ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཛིན་མི་ཤེས་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཞིང་།

དེས་ན་ལུགས་འདིའི་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་དང་། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་

དམ་བདེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་ལུགས་འདིའི་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 དམ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དོན་དམ་བདེན་པས་ཀྱུན་རྫོབ་འགོག་བྱེད་
 ཅིང་། །ཀྱུན་རྫོབ་སྤྲུལ་ཆེ་དོན་དམ་ཉམས་འགྱུར་བ། །རྟོག་ཆད་མཐར་ལྷའི་གཞན་དབང་འགྱུར་
 བ་ཡི། །སློ་དམན་རིགས་པའི་སྤང་བ་རྒྱས་སྤྱིར་དང་། །ཞེས་བའང་འདི་དང་གནད་གཅིག་གོ། །

གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་སྦྱངས་ན་སྤྱོད་རྟོག་སྤྱོད་
 འཇུག་ཏུ་བྱ་དགོས་པས་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཚོས་ཀྱུན་ཅིག་ཅར་དུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་བྱས་པ་ངེས་ནས་དེ་མི་རྟོག་པར་ངེས་པའི་
 རིམ་བ་བྱ་ས་མེད་པས་ཚད་མ་གཞན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་རྟོག་སེལ་འཇུག་
 ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ན་དེ་དག་རང་མཚན་ལ་ཡེ་མ་རེག་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲུལ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་
 མ་འབྱུང་དོ། །སྤྱིར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཚད་མའི་
 གཞལ་བུ་སྤྱོད་མེད་རང་མཚན་དང་མཚུངས་པ་འཇོག་ཤེས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། རྟེ་
 བྲག་ཏུ་སེལ་བས་འཇུག་ཚུལ་སྤྱོད་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལུགས་གཞན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཞེས་ན། དོན་དམ་བ་འཇོག་མི་ཤེས་ཤིང་། དེ་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སོགས་
 གྲང་ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇོག་མི་ཤེས་པ་ལྟར་ལུགས་འདིར་ཡང་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་རང་
 མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པས་བྱ་བ་མི་རུང་ལ། སྤྱི་མཚན་དོན་དམ་པར་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་པས་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་ཐད་གྱི་རྣམ་བཤམ་དུ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་མི་སྦྱོར་བར་རྣམ་རིག་བའི་
 ལུགས་སུ་སྦྱར་བར་མཛད་དོ། །འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་བར་གནས་བ་
 རང་མཚན་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་བའི་དོན་ལྡོག་ཏུ་བྱས་ནས་ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་བའི་དོན་ལ་ཁ་
 ཅིག་ཤར་ན་གནས་ན་རུབ་ན་གནས་བར་འགལ་བ་དང་། སྔོན་སྦྱོར་ན་སྦྱོན་སྦྱོར་བར་འགལ་
 བ་དང་། ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་ན་སེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་བར་འགལ་བ་གསུམ་རིམ་བ་བཞིན་ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་མ་
 འདྲེས་བའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན་སྔ་དུས་ན་མེད་བར་ཐལ།
 སྦྱི་དུས་ན་ཡོད་བའི་སྦྱིར་ཞེས་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ན་མི་གནས་བར་ཐལ། རུབ་ན་གནས་
 བའི་སྦྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུས་གཞོན་གྱིད་འཇུག་ཚུལ་གོ་སླེ་ལ།

དེས་ན་རང་ལུགས་ཡུལ་དུས་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་བའི་དོན་སོ་སོར་འཛོག་ན། དཔེར་ན་བུམ་
 བ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ཤར་རུབ་གྱི་རྣམ་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རེག་བ་ན། ཤར་ལ་རེག་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་
 རུབ་ལ་མ་རེག་བའི་ཆ་ཡོད་པས་ཡུལ་མ་འདྲེས་བའི་དོན་དང་། སྔ་དུས་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྦྱིར་
 དུས་ན་མེད་བ་དུས་མ་འདྲེས་བའི་དོན་དང་། ཁྲ་བོའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་མ་
 འདྲེས་བའི་དོན་དུ་རྣམ་བཤམ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱའོ། །

དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བཤམ་བ།

གཉིས་པ་ཚིག་དོན་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། ཡུལ་ཅན་སྦྱོར་འཛིན་
 ལྟངས་དང་། སྦྱོར་དེས་ཡུལ་དེ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གང་སྦྱིར་དངོས་
 གུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་སྦྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱིས་དངོས་དག་
 ལས། །ལྡོག་བ་ལ་ནི་བཏེན་བ་ཅན། །ཞེས་བའི་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
 བསྟན་བའི་ཚུལ་ནི།

ནམ་བཤའད་ལས་གཞུང་སྐྱོར་འདི་ལྟར་འགོད་པར་མཛད་དེ། དངོས་པོ་ཀུན་ཚོས་ཅན།
 རིགས་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། གཞན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དངོས་པོ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ལ་
 བྱི་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
 གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱུ་ན། མཉན་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མ་
 ཡིན་པ་དང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཐོག་མར་ཡུལ་དངོས་པོ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡུལ་ཅན་སྐྱོ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་སྐྱོས་ཏེ་གསལ་བར་བཤའད་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
 གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་གཞག་བསྟན་པའི་གཞུང་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དང་།

རང་གཞན་གྱི་ཚོད་སྤོང་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་གོ་བར་རུས་པས་འདི་ལྟར་
 བཤའད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་བྱི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅན་རིགས་མཐུན་
 དང་རིགས་མི་མཐུན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་ཁྲབ་ཆེ་ཅུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་སྟེ། དཔེར་ན་ཁྲད་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་མ་ཡིན་ཀ་བ་སོགས་དངོས་པོ་རིགས་མཐུན་
 ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཀ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་དང་།

ཡང་དེ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་
 བ། དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་སོགས་སུ་འགྱུར་བས་རང་མ་ཡིན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པ་ངེས་པར་འཛོག་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་བྱས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། མི་རྟག་
 པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་རྟག་པ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོར་གནས་པས། དངོས་མེད་
 ལས་ལྡོག་པ་སོགས་ཁྲད་པར་གྱི་ཚོས་མཐའ་དག་ལ་དེ་འདྲའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་
 ཡིན་ཀུན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐྱ་དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་མ་ལོག་
 ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་སོགས་ལས་མ་ལོག་ན་བྱམ་པ་སོགས་
 སུ་འགྱུར་བས་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་དགོས་ལ། ཡང་བྱམ་པ་དེ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་ན་སྐྱ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་བས། བྱམ་པ་དང་བྱན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་བྱམ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་
 པར་གྲུབ་པ་ནི། རང་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་བཤམ་པའི་ལག་རྗེས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེས་
 མཚོན་ནས་ལྷོག་པ་མཐའ་དག་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། མཁམ་
 གྲུབ་སྤྱི་ལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡིན་དང་། མ་བྱས་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱ་
 ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་བྱས་ཏེ་པ་སོགས་ཐ་དད་པའི་ལོག་
 པ་གང་དང་གང་ལས་ལྷོག་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་བྱས་མི་ཏེ་པ་སོགས་ལྷོག་པའི་རིགས་དུ་
 མ་དཔྱེ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་གཞི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་རང་མ་
 ཡིན་གྱི་ལོག་ས་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དང་དེའི་གངས་མཉམ་གྱི་ལྷོག་པ་རེ་འཛོག་དགོས་པའི་
 དབང་གིས་དེའི་སྤྱོད་དུ་ཏེ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ལ། དེ་
 ཡང་རང་གི་མི་མཐུན་སྤོགས་ཏེ་པ་འཛོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་འདོགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་། སྐྱོ་
 འདོགས་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་གངས་དེ་སྤྱོད་གྱིས་དེ་སེལ་བྱེད་གྱི་ངེས་ཤེས་དང་། དེ་དང་འཇུག་ཚུལ་
 མཚུངས་པའི་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱ་དོན་མཐུན་ཡང་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་རིགས་དཔྱེ་དེ་ཡི་བྱེད་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་རིགས་ནི་ལྷོག་པ་རིགས་གཅིག་
 པ་དང་མི་གཅིག་པ་ལ་བྱའི་རྗེས་རིགས་གཅིག་པ་ལ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ལ་ཆེན་

ལས། འདིར་རིགས་དབྱེ་ཞེས་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་བ་
ལྷོག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །ཞེས་གསུངས།

སྤྱིར་རིགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་ནི། ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
སྤྱིར་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དོ་བོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རིགས་
གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློབ་དོན་མཐུན་སྤྱེ་བ་དང་། རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རིགས་ཐ་དད་དུ་
འཛིན་པའི་སློབ་དོན་མཐུན་སྤྱེ་བའི་སློབ་ནས་འཛོག་ལ། མཚན་གཞི་ནི་བ་སྤྱང་དཀར་ཟམ་དང་ནག་
སྤྱར་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། མི་དང་རྟ་གཉིས་ལྟ་བུ་སྤྱི་མར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

འོ་ན་བ་སྤྱང་དཀར་ཟམ་དང་ནག་སྤྱར་གཉིས་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་འོང་ལ། གཞན་
ལ་དེ་ལྟར་མི་འོང་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐོག་མར་བརྟེན་སྤྱིར་བའི་ཆེ་གཞི་དཀར་
ཟམ་ལྟ་བུ་ལ་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འོག་སོགས་འདུས་
པའི་དཀར་ཟམ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པ་དང་། འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་
འོག་པའི་ལྷོག་པ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་སྤྱིར་བས་སྤྱིས་ཐ་སྤྱད་གྱི་དུས་
སྤྱི་བ་སྤྱང་ཆེ་རྒྱུ་དང་ཁ་དོག་རིགས་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་མཐོང་ན་ཡང་འོག་སོགས་འདུས་པའི་
གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པ་གང་དང་ལྷན་པའི་རིགས་མཐུན་དག་ལ་བ་སྤྱང་དོ་སྐྱེ་དུ་སྐྱ་སྐྱོ་
ངང་གིས་འཇུག་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་རྟ་གཉིས་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཇུག་པའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བརྟེན་སྤྱིར་བའི་གཞི་དཀར་ཟམ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ལ་ཆོས་ནི་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་ཅམ་མོ། །དཀར་ཟམ་གཅིག་བྱ་དེའི་སྤྱིར་ན་
འོག་སོགས་འདུས་པའི་དཀར་ཟམ་མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པ་དང་འོག་སོགས་འདུས་པའི་གོང་བུ་
མ་ཡིན་པ་ལས་འོག་པའི་ལྷོག་པ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་པ་བ་སྤྱང་གི་བརྟེན་ལྷུས་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྗེ་ག་ཚེན་དུའང་ཚིག་གཞི་
འདི་དང་མཐུན་པ་གསུངས་སོ། །

རི་རྒྱན་བཤད་པའི་སྡོག་པ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་ཚུལ་འབའ་ཞིག་
ལ་སྟོས་ནས་འདོག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞི་གང་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་རང་མ་ཡིན་
ཞེགས་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་དང་། མི་མཐུན་སྡོགས་འདྲིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྤྲ་རག་དང་
ཞེགས་དཀའ་སྤོང་ཡོད་ལ། དེའི་དབང་གིས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་བྱས་མི་རྟག་རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་
པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་སྲིད། ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་རྟོག་པའི་སྣང་བ་རྟོག་བཏགས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་
རུང་གི་གཞན་དུ་ན། ཅ་བར། དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་བྱའི་སྲིད། །མཁམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས།

འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་རི་རྟུར་འགྲུར་ཞེ་ན་རྟོག་པའི་ངོར་གཞི་སྒྲ་
ལ་བྱས་པའི་ངོ་བོར་སྤར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ། དེའི་རྗེས་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་
གྲུབ་པའི་སྒྲ་སྲིད་རིམ་པ་འདི་རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་གོ་བོ་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་གོ་བོ་བྱེད་ཉིད་རང་མཚན་ཡིན་པའི་སྲིད། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་
ངོ་བོར་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱ་འབྲས་སུ་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་
ཡུལ་དུ་སྒྲའི་ངོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱས་པ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་
བརྟེན་པ་ལྟར་རལ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱི་སྣམ་བུ་ཚོས་སུ་སོང་བ་ལྟར་སྣང་བ་རང་མཚན་ཡིན་ན། སྒྲ་
སྲིད་རིམ་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྲུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མདོན་སུམ་གྱི་སྣང་ཚུལ་ལྟར་ན་སྒྲའི་སྟང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་
ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཚོས་རྣམས་སྣང་ཚུལ་གཅིག་པ་འདོག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་མ་ཡིན་

སེལ་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པར་མིན་པར་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བྱས་མི་ཉག་སོགས་རྣམས་གཅིག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུར་ནི། དངོས་པོ་རང་མཚན་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལྷོག་པ་ཁྲབ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་སུ་འཇོག་པ་རྟོག་བཏགས་སུ་བྱ་དགོས་ཏེ།

མཁམ་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྐྱེས་སྐྱེས་མི་ཉག་གསུམ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྐྱེས་སྐྱེས་མ་ཡིན་དང་། མ་བྱས་པ་ཉག་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དེ་དག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་རྒྱ་རང་མཚན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་བསྟན་ལ། སྐྱེས་སྐྱེས་ལས་མ་བྱས་ཉག་པ་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་བསྟན་པས་བྱས་མི་ཉག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་སྐྱེས་སྐྱེས་མི་ཉག་པ་གསུམ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་དེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་བཏགས་ཅོམ་ཡིན་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་ལ་ཡང་སྐྱེས་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་བྱ་ངེ་སྐྱེད་ཡོད་པ་དེ་སྐྱེད་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་དེ་དག་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ཡོད་ཅིང་། ལྷོག་པ་དེ་དག་གྲུང་གཅིག་བརྗོད་པས་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོག་པ་གཞན་དག་གོ་བར་མི་རུས་པའི་སྐྱེད། ལྷོག་པ་དེ་སྐྱེད་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོག་པ་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེད།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་བས་ན་སྐྱེས་སྐྱེས་སེལ་འཇུག་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལྷུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་བད་དབང་གིས་སམ་སྐྱང་བའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་སྐྱེད། འདིའི་བད་དབང་ཞེས་པ་ཐ་སྐྱེད་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་སྐྱེད་ན་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷོག་པ་ལྷོག་པ་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་ལོག་པའི་ཞེས་རྣམས་བད་དབང་གིས་ངེ་ལྟར་འཇོག་ཅེ་ན།

དེ་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན་གྱི་བག་ཆགས་གོམས་པའི་མཐུས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
 བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱང་བརྟེན་ས་ལྟ་བུ་སྐྱབ་མཐའ་དང་བཤེས་གཉེན་ངན་པའི་མཐུས་
 ལྷུ་མཚན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་སློབ་ཀྱང་བརྟེན་ས་རྣམས་ནི་བརྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཤེས་ལྷུ་བག་ཆགས་ངན་པས་ལྷུང་བསྐྱེད་པའི་དབང་གི་འཇུག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དང་ཉལ་འཛིན་སྣེས་སྣ་བུ་ཡང་ཐོག་མ་ནས་བདག་ཏུ་སྣ་བ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་དབང་
 གིས་ང་དང་ངའི་འོ་སྣམ་དུ་བརྟེན་འདྲིས་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རི་བོར་
 རྩ་འཛིན་ཉོག་པ་སྣ་བུ་ཡང་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་ཀྱང་འཇིག་ཉེན་ཐ་སྣང་དུ་དེ་
 ལྟར་བརྟེན་སྐྱེར་བ་ཁོ་ནས་འཇུག་པས་བརྟེན་དབང་གིས་འཇུག་པ་རིགས་སོ། །སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློབ་དེ་
 རྣམས་བརྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོག་པའི་བག་ཆགས་ངན་པས་ལྷུང་བསྐྱེད་པའི་དབང་གི་བྱུང་བ་ཡང་།

རྣམ་ཅུ་ལས། མ་རིག་གིས་བསྐྱེད་བདག་ཉིད་ལ། །རི་ལྟར་རང་རྒྱུན་ལ་བསྐྱོས་ནས། །རྣམ་
 རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །སྐྱེ་འགྲུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་
 གི་ས་བོན་གང་ལས་སྐྱེ། །རྣམ་རིག་སྣང་བ་གང་འགྲུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་
 གཉིས་སྐྱེ་སྐྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ལའང་འདྲ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན་
 ལྷུང་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་དབང་གིས་འཇུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྣང་སྐྱེད་སྐྱེར་བ་གང་བདེ་བུ་ལོ། །

སྐྱབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་
 པ་གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་སྣང་སྟེ་དཔེར་ན་
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྣ་བུ་དབང་ཤེས་དོན་མཐུན་རྣམས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་ཉེ་བར་
 གནས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་འགྲུང་འཇོག་པ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སྣ་བུ། རྣམ་འགྲེལ་
 ཅུ་བར། སྐྱེད་སྣང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་པའི་འདུ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འདུ་སྤང་བའི་དབང་
 ཤེས་ཚོས་ཅན། གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་
 དང་། རྟོག་བདུན་ཡིད་གྱི་ལྷན་སེལ་ལས་ཀྱང་འདི་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་
 ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་དམིགས་རྒྱུན་འཛོག་པར་མི་རིགས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དམིགས་པའི་
 དབང་གིས་འཛོག་དཀའ་བས་དམིགས་པ་ཡོད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པའི་
 དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་གཅིག་རྣམ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། མར་མའི་རྩེ་མོ་སྐྱ་
 སྐྱོར་བ་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་
 ལྷ་དང་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་གང་རུང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་དག་ནི་གོམས་
 ལྟོབས་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡང་རང་
 ཡུལ་ལ་དོན་སྤྱིའི་སྤང་བ་བཟད་པའི་སྐྱོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་མཁམ་པ་རྣམས་
 ནི་གང་ལ་སྐྱིབ་ཐོགས་གཏན་ནས་བཟད་པས་དངོས་པོ་ལ་ངེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་འཇུག་གོ།

རང་རིག་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ནི་རང་གི་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པ་གྲུབ་ཅུམ་ནས་དེ་ཤེས་པའི་རྣམ་ཅན་
 དུ་གྱུར་བས་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་རྣམ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་རང་ཡུལ་
 ལ་བདེ་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་
 སེལ་འཇུག་དང་། ལྷན་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་
 པར་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ལེགས་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་ཉིད་རྟོག་པ་ཚད་
 མ་དང་རྟོག་པ་དཔྱད་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་གཞལ་བུ་

གསུམ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། རྟོག་པ་གང་ཡིན་དེར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཉག་
 འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་སོགས་གསུམ་མེད་ཅིང་། སྐྱ་ཉག་པ་སྐྱ་
 འཛིན་རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་པ་
 མཐའ་དག་གི་སྤྱང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དེ་དག་
 དང་དངོས་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་
 དངོས་ཡུལ་གང་ཞིག་གཞན་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་དང་
 གཟུང་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཤེས་པ་དེའི་སྤྱང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་ཡོད་མི་དགོས་
 ཏེ། སྐྱ་ཉག་པ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་དང་ལྷ་གཅིག་ལྷ་གཉིས་ཡིན་པ། ལྷ་གཅིག་ལྷ་
 གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དེ་དག་སོ་སོའི་
 སྤྱང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱ་ཉག་པའི་དོན་སྤྱི་སྐྱ་ཉག་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་
 གཙོ་བོ་མིན། ལྷ་གཅིག་ལྷ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་ཡང་སྤྱི་མའི་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། དེ་དག་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་མ་ཟད་ངེས་ཡུལ་
 ཡང་ཁས་མི་ལྷང་སྟེ། འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་།

འོན་ཀྱང་མཁམ་གྱུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ་དུ་རྟོག་མེད་ཀྱི་
 ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་ཡུལ་ལམ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་
 དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ལ་ཡང་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

དབང་ཤེས་འཇུག་པ་ནི་རིགས་གཉིས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་བདག་རྒྱུན་དབང་
 བོ་བསྐྱེད་པ་ཅུང་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་སྤྱིའི། སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་

ལ་མི་སྟོས་པ་སྐྱེ་ཤང་འཇོག་སྤང་ལྟ་བུ་དང་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། སྤྱི་རོལ་གྱི་
ཡུལ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལ་སྟོས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ལྟ་བུའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། ཁོ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ། ཡུལ་ལ་རགས་མ་
ལས་པར་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུན་གཞན་ཚང་ན་ཡུལ་
མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཤང་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ནི་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དེ་མིག་མཚུབ་མོས་བཙུག་བའི་ཚེ་ནའང་སྐྱེ་གཅིག་ཉེ་བར་
མེད་ན། རྐྱེ་བ་གཉིས་གྱི་སྤང་བ་འཆར་མི་སྤིད་ཅིང་། རྐྱེ་གཅིག་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཚེ། རྒྱུ་རྒྱུན་
གཞན་ཚང་བ་ན་རྐྱེ་བ་གཉིས་གྱི་སྤང་བ་འབྱུང་བས། རྐྱེ་བ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སྐྱེ་གཅིག་
ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་ལ་རགས་ལས་པར་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས། སྤྱིར་སྤང་ཡུལ་དང་
གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྤང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལ་རྟོག་
མེད་གྱི་ཤེས་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གང་ལ་ཚོས་དེའི་རྣམ་པ་
གསལ་བར་དངོས་སུ་ཤར་བའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
ཞེན་ཡུལ་དང་འཇུག་ཡུལ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་།

དེ་ཉིད་ལས། ཞེན་ཡུལ་ནི་རང་འཇིན་རྟོག་པའི་ཞེན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་
ན་བུམ་པ་ཉིད་བུམ་པའོ་སྟམ་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །དེས་ན་
སྐྱེ་མི་རྟོག་པར་འཇིན་པ་ལྟ་བུ་ཞེན་སྤངས་དོན་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་ལ། སྐྱེ་
རྟོག་འཇིན་ལྟ་བུ་ཞེན་སྤངས་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ། །

འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚད་མས་དངོས་སུ་བཅད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཚོས་ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་སོ་སོའི་འདྲི་བའི་མཚན་སྤྱད་པར་འོས་ཤིང་། ཚད་མ་དང་མངོན་སུམ་
ལྟ་བུ་རང་གི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་ན་རང་ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།

ལེའུ་གསུམ་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཚད་མ་ཚད་མའི་དང་། མངོན་སུམ་
མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱང་ཡུལ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་སོ་སོར་གཉིས་
སྤྱང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པས་ཚད་མ་ཚད་མ་དང་ཐ་དད་དང་། མངོན་སུམ་
མངོན་སུམ་དང་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དེ་སློབ་གང་གིས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྟོག་པ་ཉམས་སྤྱོད་གི་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

ནམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱི་ལས། རྟོག་པ་ཉམས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་རིགས་པ་སྐྱབས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
དེས་ན་སྐྱོ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབས་པ་རིགས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ། དེ་དག་སྐྱབས་འཇུག་ཏུ་སྐྱབས་
ལ་ནི། སྐྱོ་རྟོག་དེ་དག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པས་གོང་གསལ་འཇུག་ཚུལ་འདི་དག་
གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སྤྱང་བ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་གཏད་སྟོབས་
ཀྱིས་འདྲིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་ཤེས་ཀྱི་སློབ་གང་གིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་འདོགས་ཚད་ན།
དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཀུན་ལ་སྤྱོད་འདོགས་ཅིག་ཅར་དུ་ཚད་དགོས་པ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་
གཅིག་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱབས་གཞན་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་
སོགས་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་དོན་ལས་ཤེས་པར་རུས་སོ། །

འོ་ན་ནམ་བཤད་ལས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་
གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་དབྱེ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་

ལྷགས་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་རང་མཚན་ལ་འཛོག་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལྷགས་སྤར་བ་འདད་པ་བཞིན་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ས་ཐ་དད་པས་ལྷོག་པ་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བའི་ཉིན་དུ་གྱུར་བས་ན། རང་མ་
 ཡིན་གང་ཡིན་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཛོག་ན་འགྲིག་གམ་སྐྱམ་སྟེ།
 ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཁོང་དུ་
 ཚུད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་འདིར་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འོན་དམ་
 རང་འཛོན་མངོན་སུམ་ལ་བྱས་ནས་དེའི་སྤང་ཡུལ་དུ་དོན་བྱེད་རུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་ལ་
 དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རང་འཛོན་ལོག་པ་ལ་བྱས་ནས་དེས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བདེན་
 གྱི་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་སུ་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་
 གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁ་ཅིག་འཛོག་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་ལས་མཚན་ཉིད་དེ་ཁས་ལེན་ཡང་
 རང་མཚན་ཁས་ལེན་པས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རང་
 ཚུད་གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་སྐྱབས་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་འཛོག་པ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་ལས་མཚན་བྱ་དེ་ཁས་ལེན་ཡང་མཚན་ཉིད་དེ་ཁས་ལེན་
 ལེན་པས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པས།

དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་འདིར་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་
 གསུངས་པ་དང་སྤང་ལ་མ་དེས་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱི་ལུང་དུའང་རང་གི་འདུག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་
 མཚན་གསལ་བར་སྤང་ཡང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བའི་འཛོན་མཚན་ཇི་ལྟར་འབྱེད་
 དཔྱད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ལྷན་གསུམ་འདིར་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་
 རྣམ་གཞག་དང་རྟོག་པའི་སྤང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟོག་པ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤེལ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་བྱས་མི་ཉག་ཐ་དད་དུ་འཛོག་བྱས་པས་བྱས་པའི་ཉག་ལས་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ན་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉག་སུ་བཀོད་པའི་ཚོད་པས་མི་གཞོན་
 བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཡི་བྱད་པར་གྱིས། །རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས། རོན་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་ལྟ་བུ་ལ། ལྟོག་པ་རིགས་དུ་མ་དབྱེ་བུང་བ་དེའི་བྱད་པར་གྱི་
 ཚོས་བྱས་མི་ཉག་ལ་སོགས་པ་གོ་དཀའ་སྐྱ་དུ་མ་ཡོད་པས། བྱས་པའི་ཉག་གིས་སྐྱ་མི་ཉག་
 བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་སྟོས་དེའི་བྱད་ཚོས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་གྱི། དུས་གཅིག་ཁོ་
 རར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་བྱད་པར་གང་ཞིག་ཚོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི།
 ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བས་ན་སྟོ་གང་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གོ་བར་འགྱུར་
 བ་དེ་སྟོ་གཞན་མི་ཉག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དག་གིས་གོ་བ་བྱས་པ་མེད་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱས་པ་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་མི་ཉག་པ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་། དེའི་
 སྤྱིར་ཚད་མའི་ཡུལ་ན་བྱས་མི་ཉག་ཐ་དད་དུ་གནས་པས་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉག་སུ་
 བཀོད་པའི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཡང་ན་བྱས་མི་ཉག་དངོས་མིང་སོ་
 སོའི་གོ་བྱ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པ་གནས་པས་སྐྱོན་དེ་མེད་ཅེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྒྱས་པར་
 བསྐྱབ་པ་དང་། དགག་པའི་སྐྱ་རྟོག་རྣམ་གཞོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྱུབ་པའི་ཚུལ་

སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱོད་ལྷན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དགག་པ་དང་། གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་
པར་བསྐྱབ་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་བསྐྱོར་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་སྐྱ་དང་རྟགས་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ཚད་
མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་
དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པ་དང་སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་བྱ་
ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །

འདིའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་འགོད་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་ལས། འོན་ནི། སྐྱ་ཚོས་ཅན།
རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་
སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱབ་རྟགས་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
སྐྱ་རྟོག་སྐྱབ་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་དགག་རྟགས་གཉིས་བསྟན་པའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ལ་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་དང་།
བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་གསུངས། རྟགས་
སྐྱོར་འདིའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། འོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་
པ་དང་། བྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
པས། དེའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་

འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་གཉིས། སྤྱིང་བསྟན་པ་དང་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐམ་བ་
འགོད་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རོན་གྱི་
རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི། གཞི་
སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བ་དང་མ་གཞལ་བའི་ཆ་ཁྲད་པར་གྱི་ཚོས་གཞན་ཚད་
མ་སྤྱི་མས་བརྟག་ཅིང་གསར་དུ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིང་གྲུབ་མོང་
མིན་པའི་རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་དེས་དྲངས་པའི་
དེས་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་སྤྱིང་ཞེས་པའོ། །

རོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱིང་སྤྱིང་དུ་བྱས་མི་རྟག་
སོགས་དེས་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་མ་འཇུག་པ་རོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱེ་
མཐོང་བ་ན། དེ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྣོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པར་རྗེས་གཅིག་པའི་ཚོས་
མཐོང་དག་མཐོང་བ་གང་ཞིག དེ་དང་དེས་དྲངས་པའི་དེས་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་
མཚུངས་པའི་སྤྱིང་།

དེས་ན་སྐྱེ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སྐྱེ་དེས་པའི་རྟོག་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ན་སྐྱེ་
འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་ཁྲད་པར་གྱི་ཚོས་ཀྱན་དེས་པ་འགྱུར་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་དེས་མ་མཐོང་བ་དང་མ་གཞལ་བའི་ཆ་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་
པོ། །དེས་ཤེས་གྱིས་སྤྱིང་ཁྲད་ཚོས་ཀྱན་མཐོང་ན། དེས་དེ་ལྟར་དེས་དགོས་པ་ནི་རྟོག་པ་གང་
ཡིན་རང་ཡུལ་མཐོང་བ་བརྟག་དབང་གིས་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ནི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པས་
མི་འདྲའོ། །

སྐབས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ལ་ཆེན་ལས། གཞུང་འདི་རང་འབྲེལ་གྱིས་བཀོད་
 པའི་ཉལ་ས་དེའི་ཉལ་ས་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱོ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ།
 བྱས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་ནི་བྱས་པས་སྐྱོ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ས་སྐྱབ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་ཉལ་ས་དེའི་བྱབ་སྐྱབ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར་ཉལ་ས་དང་རྗེས་དཔག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་འཇམ་པའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་པའི་
 སྤྱིར་བྱས་མི་ཉལ་སོགས་འཇམ་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་བཟོན་པའི་སྐྱོ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་བྱས་
 མི་ཉལ་སོགས་བཟོན་པའི་སྐྱོ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་ཉལ་ས་དང་རྗེས་དཔག་
 སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་ལ་མ་བྱས་ཉལ་པ་སོགས་ཆ་ཤས་གཞན་སྐྱོ་འདོགས་པ་བསལ་
 པའི་སྤྱིར་ཏུ་སྐྱོ་བྱས་མི་ཉལ་སོགས་སུ་བཟོན་པའི་སྐྱོ་དང་དེས་པའི་སྐྱོ་ཡང་དེ་ཉིད་འཇུག་དགོས་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འབྲེལ་མེད་དོ། །གཞན་ཏུ་ན། སྐྱོ་ཚོས་ཅན། མི་ཉལ་སྟེ། ལྷ་ལྷོན་གྱིས་བྱས་
 པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ཡང་། བྱས་པས་སྐྱོ་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཉལ་ས་ཀྱི་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་ཅ་ཅ་པའི་ཉལ་ས་དང་དེའི་ཉལ་ས་སྐྱབ་དང་། བྱབ་སྐྱབ་གསུམ་ག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
 བྱབ་པར་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་གྱི་རང་གི་དོ་བོ་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཉལ་ས་སྐྱབ་དང་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་མི་
 རིགས་ཏེ། རང་ཉིད་རང་གི་ཉལ་ས་སྐྱབ་དང་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་
 བཀོད་ནས་མི་འཐད་པར་གསུངས།

འོན་ཀྱང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རང་དེའི་ཡིག་ཆ་ལས་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གཞུང་
 གཉིས་ཉལ་ས་སྐྱབ་དང་བྱབ་སྐྱབ་སོ་སོར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོང་ཏུ་བཀོད་པའི་དགག་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཉལ་ས་སྐྱོར་གཉིས་པོ་ཉལ་ས་སྐྱབ་དང་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་སྐྱོ་ན་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་ན་ཡང་གཞུང་

གཉིས་པོ་རྟགས་སྐྱབ་དང་ཁྱབ་སྐྱབ་ཏུ་མཛད་པར་འགལ་བ་མེད་དེ།

གཞུང་གཉིས་པོས་སྐྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་མངོན་སུམ་དང་ངེས་ཤེས་རྟོག་པ་གཉིས་
ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་མཚུངས་ན་རྗེས་སུ་ངེས་ཤེས་རྟོག་པས་
ཡུལ་གསར་དུ་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་མི་རིགས་པ་བསྟན་པའི་སློབ་ནས་རྟགས་སྐྱབ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དེ་དག་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་ན་ཡུལ་དའི་ཆ་ཤས་སམ་དའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཀུན་ལ་
སྐྱོད་སྐྱབ་ཐ་དང་འཇུག་པ་མི་རིགས་པས་སྐྱོད་སྐྱབ་གྲངས་པར་ཐམ་བར་འགྱུར་བའི་སློབ་བསྟན་
པའི་སློབ་ནས་ཁྱབ་སྐྱབ་ལ་སློབ་བ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་གཞུང་འདི་དག་རང་བཞིན་
གྱི་རྟགས་གྱི་སློབ་སྐྱོད་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་རྒྱས་བཤུད་གྱི་གཞུང་ཡིན་པ་ཡང་མི་རིགས་པ་
འགྱུར་རོ། །

རྣམ་བཤུད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱི་སོགས་སུ་སྐྱོད་སྐྱབ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱོད་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤུད་པ་མཛད་མོད། འདི་ལ་མཁམ་གྲུབ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྗེ་ཀ་ཚེན་དུ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང་། དེ་བཟོད་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་གཞན་
འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་ནའང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། གཞུང་གི་ཡི་
གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ། །

དགོས་པ་རི་ལྟར་མེད་ན། སྐྱོད་སྐྱབ་པས་འཇུག་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་པ་དང་། གྲངས་
ཅན་སོགས་སུའང་སྐྱོད་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དང་། དེ་བཟོད་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་ཐ་དང་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་
པ་ལྟ་བུ་འཇུག་པའི་སློབ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་
མི་བྱེད་ཅིང་། ཐ་ན་རྒྱང་འཕེན་པས་གྲང་། ཁྱད་གཞི་བཟོད་པའི་སྐྱོད་སྐྱབ་ཐ་དང་པའི་ཁྱད་ཚོས་

བརྗོད་པ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་མ་སྐྱོད་ན་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྒོམས། དེ་བས་ན་སྐྱོད་ཉོག་གཞན་འཇུག་པར་
སྐྱབ་པ་ནི་གྲུབ་ཟིན་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱུག་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་གི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་ཏེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི་སྐྱོད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་ན། དེའི་སྤྱིར་མི་རྟག་གྲང་མཐོང་བས། སྐྱོད་ཉོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་རྟགས་དང་རྗེས་
དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་བསྟན་གྱི། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱོད་གཞན་
འཇུག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇིག་ཚེན་རང་གིས་
གཞུང་དོན་བཟུལ་ཚུལ་ནི།

དེ་ཉིད་ལས་དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྐྱོད་
ཉོག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱོད་དང་དེས་པའི་སྐྱོད་ལས་ཐ་དད་པའི་རྟགས་དང་
རྗེས་དཔག་གཞན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དངོས་སུ་འཕེན་ཅིང་། ཐལ་བ་དེ་དག་སེལ་བ་སྐྱོད་པ་ལ་མི་
མཚུངས་པར་སྟོན་ལ། ལུགས་ལ་ཐལ་བ་དེ་དག་གིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་སྟོན་ཅིང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་གཞན་དུ་མཛད་པས་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ་དབྱུང་
པར་འཚལ་ལོ། །

སྐབས་འདིར་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྲང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་དོན་
རི་སྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ལྟ་སྟོས་གྲུབ་པ་ནི་ཚོས་མ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་
ཚོས་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བདེ་བ་གནས་
འཇིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོད་ནས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ནི།

དཔེར་ན་སྐྱོད་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིར་སྤྱིང་གི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་གཞུང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་དུས་དོན་

གཅིག་ཅིང་། ལྷ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་། སྤྱི་མ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱང་དོན་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་འབྲེལ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་འབྲེལ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་གཉིས་ལྟ་བུས་མ་དེས་པའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པ་ནི།

ཡིག་ཆ་ལས། ཁ་དོག་གང་ཡིན་རང་གི་རེག་བྱ་དང་འབྲེལ་མཉམ་རྗེས་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་འཛོག་པ་མི་རེགས་ཏེ། དེ་དག་ཡུལ་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། སྟོན་པོའི་བྱི་ལྟ་བུ་སྟོན་པོ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་པོའི་རེག་བྱ་དང་རྗེས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རི་རྒྱུད་བཤའ་བ་དང་སྟོགས་མཐུན་པར་མཁས་གྲུབ་སྤྲི་ག་ཆེན་ལས་ཀྱང་།

དེས་ན་རང་འགྲེལ་དུ། ཆ་ཤས་མེད་པ་ལ་སྟོགས་གཅིག་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཡོན་ཏན་ཀུན་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་མཐོང་བས་འབྲེལ་ཅེས་པ་ཡིན་ཅིང་། འབྲེལ་བར་ཆ་ཤས་རྣམ་སྤངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཡང་སྤྱིར་རྗེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་མི་ཉག་པའི་རྗེས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་མི་ཉག་པའི་རྗེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱིར་རྗེས་ཀྱང་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དང་སྤྱིར་མི་ཉག་པའི་རྗེས་གཉིས་མངོན་སུམ་ལ་སོ་སོར་སྤྱང་མི་སྤིད་ཅིང་། མངོན་སུམ་སོ་སོ་ལ་དེ་དེར་སྤྱང་མི་སྤིད་དོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བཤའ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་པར་སྤྱོད། །སྟོས་པས་ཚོག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་དུ། ལུ་མ་པའི་མཚུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེས་ལུ་མ་
 པའི་ཞབས་གཞུང་བར་ཐལ། དེས་ལུ་མ་པ་གཞུང་བ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུག་མཉམ་རྣམས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ལུ་མ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤོང་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ། ཞེས་ལུ་མ་
 པའི་མཚུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེས་ལུ་མ་པ་གཞུང་ཡང་ལུ་མ་པའི་ཞབས་མ་གཞུང་བའི་བྱེད་
 པར་མངོན་ནས་ཁ་ཅིག་བཀག་ལ།

རྗེ་ཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ནི། དགག་པ་བརྗོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ལུ་མ་པའི་
 མཚུ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱོད་སྟོ་སྟོར་ཞབས་ཀྱི་ལུ་མ་པའི་རྣམ་བཤད་པའི་མངོན་
 ལུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལུ་མ་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་ཀྱིས་ལུ་མ་པའི་
 ཞབས་མ་གཞུང་བ་བྱེད། ཉགས་དངོས་དེས་ན་ལུ་མ་པ་མཐོང་བ་ལ་སྟོ་སྟོར་ཞབས་ཀྱི་ལུ་མ་པའི་རྣམ་
 པ་འཆར་དགོས་ཀྱང་། ལུ་མ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤོང་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་
 བཞེད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། གཞུགས་ཚོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 དོན་ནི། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱོ་འཇུག་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་པའི་ཉེས་པ་སེལ་བ་སྐྱོ་བ་རང་ལ་ཡང་
 འཇུག་པས་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཉེ། སྐྱོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོ་མཐོང་བ་ན་སྐྱའི་
 སྤོང་གི་བྱས་མི་ཉག་སོགས་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྗེས་སུ་སྐྱོ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 ལྷ་བུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱོ་གཞན་འཇུག་པ་དོན་ཡོད་དེ། སྐྱོ་ཉག་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་བསྐྱོག་པའི་
 དོན་དུ་སྐྱར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་སྤྱིས་དེ་ལ་ཚད་མས་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་
 པའི་དཔེ་ནི། གཞུགས་ཚོས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་ཚ་ནས་ཉ་སྤྱིས་ལ་དཔུལ་དུ་
 འབྲུལ་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་མའི་དོན་
 བསྐྱུས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་བས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་གིས་སྤྱོད་ཡི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་
 ནས་དེ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྤྱོད་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཚོས་མཐའ་དག་
 མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་རྗེས་སུ་རྗེས་དབག་འཇུག་པ་ལ་དོན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་མི་ཉུག་པར་ངེས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་། སྤྱོད་ཉུག་གཞན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྐྱུས་པ་
 དང་། སྤྱོད་འདོགས་མངོན་གྱུར་མེད་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་
 བར། རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། རེས་ཤེས་སྤྱོད་མ་
 ཟད་རྗེས་དབག་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ནས་འཇུག་ན་གཞི་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་ཚོས་གཅིག་ལ་སྤྱོད་འཇུག་ཡིན་
 ན་དེའི་ཚོས་ཀྱན་ངེས་ཤིང་འཇིན་པར་འགྱུར་ལ། སེལ་བ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆེད་མ་སོ་སོས་སྤྱོད་
 འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་ཀྱི་གཅིག་གིས་ཀྱན་མི་གཅོད་པས་སྤྱོད་དེ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མཐོང་བ་འགའ་ལའང་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་འཇུང་བ་བཞིན་
 པ་རོལ་པོས་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་འགའ་ལ་དེས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཡིན་
 སེལ་འཇུག་མིན་པར་ཐལ། བསལ་བུ་སྤྱོད་འདོགས་སེལ་བས་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་
 རིགས་པ་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉུག་པ་ཀྱན་སེལ་འཇུག་ཏུ་ཁས་བླངས་པས་སོ། །ཞེ་ན་ཞེས་
 པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི།

ཅ་བར། གཞན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་མ་བཏགས་པ། །དེ་ཅམ་སེལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་སོགས་
 འཇུང་། དོན་ནི། དེ་འདྲའི་ངེས་ཤེས་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་
 གཞན་གྱི་ཆ་སྤྱོད་མ་བཏགས་ཤིང་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ངེས་པའི་སྤྱིར་

ཞེས་བའོ། །

སྐབས་འདི་གཞོན་བྱ་གཞོན་གྱི་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
 དཔེར་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་
 བའི་བར་ལ། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་བས་
 གཞོན་བྱ་གཞོན་གྱི་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྡན་སྐྱེས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རྗེས་དབག་ཚད་མས་
 དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བའི་བར་ལ་སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་ལྡན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེད་བའི་གོ་
 སྐབས་འཛོམས་མི་བྱས་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་བར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་
 སྟེ། སྐྱ་རྟག་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚུལ་
 འདི་དང་མཐུན་པ་རྣམ་བཤད་དང་ལེག་ཆེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་འགྱུར་ངོ་། །

སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བར་ལ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་
 བའི་དམིགས་རྣམ་མ་བཏང་བར་སློ་ཁ་སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་རུང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་
 རིགས་ཀྱི་རྟོགས་བཞིན་པ་འབའ་ཞིག་མི་དགོས་སོ། །འདིས་མཚོན་ནས་བདག་མེད་ལྷ་རགས་
 སོགས་རྟོགས་བའི་སློ་དང་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་འཛིན་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་གཞོན་བྱ་
 གཞོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་བར་བྱའོ། །

འདི་ཡན་ཚོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པ་
 བསྐྱབ་བའི་སྐྱེ་དང་གྱེ་བྲག་བསྟན་པ་བཤད་ཟེན་ལ། འདིའི་སྐྱེ་དང་གྱེ་བྲག་འགྱུར་ཚུལ་ནི་གཞུང་
 ལུ་མས་ངེས་ཤེས་དང་རྗེས་དབག་གི་དབྱེ་བ་མ་སྤེ་བར་ཚོས་ཅན་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ལས་
 གཞན་དུ་རྟོག་པ་སྐྱེའི་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་གི་མས་གྱེ་བྲག་ཏུ་རྗེས་དབག་གི་
 འཇུག་ཚུལ་གསལ་བ་བསྟན་ནས་སྐྱབ་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་གྲུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོད་པ་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབ་འཇུག་དགག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཆ་ཤས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་བསལ་སྤྱིར་ན་དེས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དོན་ནི། ཚོས་ཅན་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་ཤས་སེལ་དེའི་ཚོས་མི་ཉག་པ་དང་བུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བུམ་པ་ཉག་འཇིན་སོགས་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་བསལ་བའི་སྤྱིར་སྐྱོས་རིམ་བཞིན་དེས་པ་དང་སྐྱ་ཡང་དེ་ཁོ་རྣམ་འཇུག་པས། སྐྱོད་པ་དེ་དག་སྐྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའོ། །

འོ་ན། བོང་གི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་ཉགས་སྐྱབ་དང་། གཞུང་འདི་ནས་བྱུང་སྐྱབ་དུ་མཛད་ན་ཉགས་དང་བྱུང་པ་སྐྱབ་ཚུལ་ཇི་སྟེ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤྱིར་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ཡུལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་ཅན་གང་ཡིན་ཡང་དེའི་སྤྱིང་དུ་བུས་མི་ཉག་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཚད་མ་སྤྱི་མས་གཞལ་བ་དང་། མ་གཞལ་བའི་ཆ་སོ་སོར་སྤྱི་བའི་སྐྱོ་ནས་ཚད་མ་གཞན་དང་། སྐྱོ་གཞན་འཇུག་པར་སྐྱབ་པས་ཅ་བའི་ཉགས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ།

གཞུང་འདིས་ཚོས་ཅན་གཅིག་ལའང་རང་གི་བྱུང་ཚོས་གྱི་སྐྱོག་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསལ་བུ་སྐྱོ་འདོགས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་སྤྱི་རགས་དང་རྣམ་པ་མི་འབྲེ་ལ། སྐྱོད་པ་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་བོང་དུ་མཛོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་མཐོང་བ་ན་དེའི་བྱུང་ཚོས་ཀུན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་འདིས་གྱང་ཚོས་ཅན་དེས་པ་ན་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་ཀུན་དེས་དགོས། དེ་ཡང་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པས་དངོས་པོ་ལ་བྱུང་བར་གྱི་ཚོས་དེ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཉིག་པས་གྱང་ཅིག་ཅར་དུ་དེས་དགོས། དེ་སྤྱིར་ན་སྐྱོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་རིམ་

གྲིས་མིན་པར་ཅིག་ཅར་དུ་ཚོད་དགོས་སོ། །

དེ་བས་ན་ཁྱོད་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཚོས་ཅན་འཇམ་བའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་
སྐྱོད་གཞན་འཇམ་ན། ཁྱོད་ལ་འཇམ་པའི་སྐྱོད་ཉིན་སེལ་འཇམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གྱི་
སྤྱིང་དུ་ཁྱད་ཚོས་འཇམ་བའི་ཚད་མ་རིམ་གྲིས་འཇམ་པ་དང་། བསལ་བྱ་སྐྱོད་འདོགས་རིམ་གྲིས་
སེལ་བ་ནི་ཁྱོད་ལ་འཇམ་པའི་སྐྱོད་ཉིན་སྐྱབ་པས་འཇམ་པའམ་ཡུལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གཏང་
སྟོབས་གྲིས་འཇམ་པ་ལ་འགལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་སེལ་བས་འཇམ་པ་ལ་རྣམ་བཞག་དེ་ལྟར་
རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་སྐྱོད་སྐྱབ་འཇམ་ཡིན་ན་ཚོས་ཅན་མཐོང་བ་ན། དེའི་ཁྱད་ཚོས་ཀྱིན་
མཐོང་ན་འགྲིག་མོད་ངེས་ཤེས་ཉིན་པ་སྐྱབ་འཇམ་ཡིན་ན། ཚོས་གཅིག་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱོད་མོད་ན་
དེའི་ཚོས་ཀྱིན་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།

དེ་ནི་མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེ་ཀ་ཚེན་ལས། དབང་ཤེས་ཉིན་མེད་མ་འཇམ་
བ་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་འཇམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་རང་གི་གཟུང་ཡུལ་དེ་དེ་མིན་རྣམ་
པར་བཅད་པའི་སྐྱོད་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏང་
པའི་སྐྱོད་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོད་ལྡང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན། དེའི་ཁྱད་ཚོས་བྱས་མི་ཉག་
སོགས་སྐྱང་མི་སྐྱང་གི་ཆ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར། སྐྱོད་བྱས་པར་ངེས་པའི་ཉིན་པ་སྐྱབ་འཇམ་ཡིན་
ན་ཁོའི་ངེས་ཡུལ་གང་སོང་བ་དེ་སྐྱང་ཡུལ་དུ་འགོ་དགོས་ཤིང་། སྐྱོད་བྱས་པ་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྐྱོད་ནས་ངེས་ན། དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྐྱོད་པར་དངོས་པོའི་རང་
གི་ངོ་བོས་རྣམ་པ་གཏང་པའི་སྐྱོད་ནས་ངེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྐྱའི་བྱས་པ་ངེས་ནས་མི་
ཉག་པ་མ་ངེས་པའི་ཆ་གཉིས་འགལ་ཏེ། སྐྱོད་དང་དེའི་བྱས་མི་ཉག་དངོས་པོ་ལ་ཆ་ཤེས་སོ་སོར་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱམ་བུ་འཛིན་བའི་རྟོག་པ་དེ་བྱམ་བུ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ན། བྱམ་
 བུ་སྐྱང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སློབ་ནས་ངེས་དགོས་ཀྱི། བྱམ་བུའི་སྐྱོད་ལྡན་ལུང་དུ་བྱས་ནས་བྱམ་
 བུ་ངེས་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སེལ་འཇུག་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །བྱམ་བུ་སྐྱང་ཡུལ་
 དུ་བྱས་ནས་ངེས་ན་བྱམ་བུ་དང་བྱམ་བུའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལ་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་
 འགལ་བས་ཀུན་ངེས་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར། བྱམ་བུ་ངེས་པའི་ཤེས་བས་བྱམ་བུའི་བྱས་མི་རྟག་
 སོགས་སྐྱབ་པས་གཟུང་བ་དང་། མ་ངེས་པ་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཡིན་པས་གོང་དུ་བྱངས་པའི་གཞུང་ཉིད་ཅུ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱབ་སྐྱབ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཡུལ་རེ་རེ་འཛིན་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟག་པ་བྱས་
 རྟོང་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟོང་བ་ངེས་པ་
 རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ནི་རྣམ་བཤད་ལས། སྐྱོན་མེད་དེ། ཚད་མ་གཅིག་གིས་སྐྱོ་
 འདོགས་དུ་མ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཚད་མ་རྣམས་
 ཐ་དད་བསྟན་དགོས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་ན་ཡང་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ངེས་ཤེས་
 ཀྱི་སྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས་སྐྱའི་བྱས་སྟོང་
 དུ་ངེས། བྱམ་བུའི་བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྐྱ་དེ་དག་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་
 བའི་རྟོག་པ་དེ་དག་སྐྱོད་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅུང་གྲང་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་སུ་བ། །སྐྱ་ལམ་སྐྱོ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་
 བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། སེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་དུ་ཚོས་ཅན་དངོས་པོ་གཅིག་སུ་
 དེའི་ཆ་ཤས་སམ་ཁྱད་ཚོས་ཀུན་ལ་སྐྱ་དང་སྐྱོ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་ཁྱབ་པར་སྐྱ་ན།

དཔེར་ན་གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་
དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོད་
གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ལ་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་ཡིན་ཅིང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱོད་གཉིས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

སྐབས་འདིར་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
ལུགས་བཞག་པའི་ཚུལ་འདིར་ལྟར།

མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སྤྱི་གཞུང་ལས། ཁ་ཅིག་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ནི་ཤེས་རབ་
སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་
རོ། །དགོས་པའི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །དགོས་པའི་བྱེད་པར་གང་
ཡང་མེད་བཞིན་དུ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱོད་རྒྱལ་ས་པའི་སྤྱིར་ཅན་ཡིན་
ཀྱི། སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ལ་ཡིན་ལ་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཅམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་མ་བྱེད་
ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱིར་པ་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་བས་ན་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ནི་མིང་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཡིན་ལ་
དེའི་སྤྱིར་སྐྱོད་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་དང་། བསེལ་ཟེར་ཅན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་ནི་
སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱོད་དག་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱོད་པ་ལྟར་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱས་པར་
བྱེད་པར་མེད་པའི་མིང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

མདོར་ན། སྐྱོད་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱོད་པའི་དངོས་མིང་རྒྱལ་
ས་གངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས། འདིའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་། ལྟ་དབང་སྐྱོད་པ་མཛད་
པའི་ལེགས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ཞེས་པ་སྐྱོད་རྒྱལ་ས་གངས་པ་གསུངས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱད་པར་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྟོག་
 བས་ཀྱིན་གཟུང་ཡང་མ་ངེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤུད་དང་། དོན་བསྐྱེལ། །དང་པོ་
 བོ། ཅེ་བར། གང་གི་ལྟར་ན་སྒྲོས་བྱུང་བར། །སྣ་ཚོ་གས་ཅན་དོན་ཐ་དད་འཛིན། །ཞེས་སོགས་
 འབྱུང་། དོན་བོ། བྱེ་བྲག་པ་གང་གི་སྤྱགས་ལྟར་ན། བྱད་གཞི་བྱམ་སོགས་རྣམས་བྱད་ཚོས་དང་
 རྣམས་གཞན་ལ། བྱད་ཚོས་རྣམས་ཀྱང་ནང་པན་ཚུན་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་སྣོ་
 རྣམས་ཀྱང་རང་ལྷུལ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྣོ་ནས་རྟོག་སྒྲོས་རྣམས་རེ་རེ་བ་ཁོ་ནར་གཟུང་བ་དང་།
 རྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པས་སྐྱ་སྒྲོ་རྣམས་གངས་པའི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་། སྐྱབ་
 འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་བ་རིགས་སོ། །ཞེ་ན།

དེའི་ལན་དུ་བྱམ་པ་རང་གི་བྱད་ཚོས་དང་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་དེ་རང་གི་
 བྱད་ཚོས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་པན་འདོགས་བྱེད་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་
 དེ་ཉིད་རང་འབྲས་བུ་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཀྱིན་ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་པ་དང་གྲུབ་བདེ་དབྱེར་མེད་
 གྱི་རྣམས་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ་མིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་བྱས་པ་ངེས་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་དེ་རང་གི་བྱད་ཚོས་
 ཀྱིན་གྱི་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབ་
 བས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན་པན་གདགས་བྱ་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་གཞན་གྱི་ངེས་
 ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་ན་ངེས་པ་འགྱུར་བར་ཐལ། ལོང་གི་འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར། དེར་འདོད་ན་སྐྱ་སྒྲོ་
 རྣམས་གངས་པ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ། །

འོན་ཏེ་བྱམ་པའི་བྱད་ཚོས་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་རུས་པ་བྱམ་པ་དང་རྣམས་གཞན་
 ཡིན་པས། ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྣོ་གང་གིས་བྱམ་པ་གཟུང་ན་དེ་འབྲེལ་རུས་པ་ཀྱིན་གཟུང་མི་དགོས་

སོ། །ཞེ་ནའང་མི་རིགས་ཏེ། བྱམ་བས་དེ་འདྲའི་རྒྱས་བ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་
འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཕན་འདོགས་ན་དེའི་བྱུང་ཚོས་ལ་ཕན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་དེ་ལའང་ཕན་
འདོགས་བ་དགོས་བས་བྱུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

སྤྱིར་ཚོས་གང་ཞིག་རང་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ངེས་ན་བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བྱ་ངེས་དགོས་བ་
སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཀྱང་། བྱུང་གཞི་བྱུང་ཚོས་རྗེས་ཐ་དད་བ་ལ་ཉེན་བཉེན་བ་སོང་ན། ངེས་ཤེས་གང་
གིས་སྐྱེད་བྱེད་ངེས་ན་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་མ་ངེས་བ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཚ་བར། གཅིག་ལ་ཕན་བྱེད་བཟུང་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དོན་ནི། བྱམ་བ་མི་རྟག་བ་ངེས་བའི་རྟོག་བས་བྱམ་བ་མི་རྟག་བ་གཟུང་ན་དེའི་བྱུང་
ཚོས་ཀྱན་གཟུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱམ་བ་དེ་རང་གི་བྱུང་ཚོས་མི་རྟག་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་གཟུང་ན། དེ་ལས་གཞན་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱུང་ཚོས་རྣམས་ལའང་ཕན་བའི་
རྒྱས་བ་བྱམ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་བར་བྱམ་བའི་རྗེས་ཡིན་བར་བྱུང་བར་
མེད་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་བ་ནི། ཚ་བར། གལ་ཏེ་འཁྲུལ་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིར། །གཟུང་བ་ལ་ཡང་གཞན་འདོད་
ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། གལ་ཏེ་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟུང་བའི་ཆ་མེད་མོད་འཁྲུལ་
རྒྱུའི་དབང་གིས་གཟུང་བ་ལྟར་ངེས་མི་རྒྱས་བར་སྐྱོད་འདོགས་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བས་ན་སྐྱོད་རྟག་
བ་སོགས་སུ་འཁྲུལ་བ་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིར། ངེས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བེན་ལ་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་
བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

དེ་དགག་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ངེས་ཤེས་སྤྱི་སྤྱི་དེ་རྣམས་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཁོ་ནའི་སྐྱོད་སྐྱོགས་ཀྱི་
སྐྱོད་འདོགས་སེལ་དབྱེ་ཡིན་ཞིང་། ཆ་ཤས་ཀྱན་མ་ངེས་བས་ན། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱུ་ལ།

དེའི་ཕྱིར་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་འཇུག་དུ་སྐྱབ་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་ལ་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ལོག་ལྡོག་དང་སྤྱི་གསལ་
མཚུངས་པའི་ཚུད་སྐྱོང་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བརྟེན་ཡུལ་ངོས་གཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེལ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མེད་པ་དང་། སྐྱབ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་དང་། དེས་ན་བརྟེན་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་རིགས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚུད་སྐྱོང་དང་། ཉེས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་འདི་ལ་
ཐོག་མར་པ་རོལ་པོས་ཚུད་པ་འགོད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་པའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཀུ་མ་ལེན་ལ་
སོགས་པ་དག་གིས་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་དངོས་པོ་ལས་རྗེས་ཐ་
དད་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དོན་དུ་ཞེན་པར་གོ་ནས་བ་སྤང་དང་རྟ་མིན་
པ་གཉིས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱི་གསལ་རྗེས་གཞན་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་
རང་ལའང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་ག་ཐ་དད་
དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚུད་པ་ལ། དེའི་ལན་དུ།

ཅུ་བར། དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །གཞན་ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐྱབ་དང་
ངེས་པ་ཉིད་དག་ནི། །བརྟེན་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན། བ་སྤང་ལས་གཞན་
རྟ་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་དང་། གཞན་རྟ་ལས་ལོག་ཅིང་བ་མིན་ལས་ཀྱང་ལོག་པའི་ལོག་པ་
བརྟེན་པའི་སྐྱབ་གཉིས་དང་དེ་དག་དང་འཇུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ངེས་ཤེས་དག་ནི། སེལ་བ་སྐྱབ་པའི་
ལུགས་ལ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱབ་
སོ་སོར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བརྟེན་སོ་སོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱོད་ཀྱི་ག་ཐ་དད་དུ་འཇུག་པ་

ཡིན་ཅིང་། དུལ་ལ་དེ་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་སྐོ་ནས་འབྲུག་པ་མིན་ཞེས་པའོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། ལྷོག་པ་ནི་ལྷོག་པ་ཆིག་རྒྱུ་དང་ལོག་པ་ཞེས་པ་ནི་
ལྷོག་པ་གཉིས་ཚོགས་བྱེ་བྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ལྷོག་པ་ཆིག་རྒྱུ་གི་སྤྱི་དང་། ལོག་པ་
ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ། ཉ་མིན་པ་ལ་སྤྱི་
མ་དང་། བ་སྤང་ལ་སྤྱི་མར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་ཉ་ལས་ལོག་པ་ཅམ་དང་བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཡིན།
སྤྱི་མ་བ་སྤང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཉ་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤྱི་ཐ་དད་དུ་སྐོས་
པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེར་
ན་བ་སྤང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྲག་པ་འབྲེལ་བ་སྐོན་པའི་སྤྱི་རྗེས་དེ་གཉིས་ཐ་
དད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་བཞེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་དུ། ཅ་བར། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་བྱང་
པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྲེལ་བ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞེན་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་འབྲུང་བ་
བཞེན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་བརྗོད་བྱེ་རྗེས་ཐ་དད་ཁོ་ན་མ་ངེས་པར་ཐལ། གཟུགས་
མི་ཉག་ཅེས་པའི་སྤྱི་དང་གཟུགས་ཀྱི་མི་ཉག་ཅེས་པའི་སྤྱི་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་གཟུགས་ལ་སྐོས་
སྤྱི་ཚོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དང་སྤྱི་མ་དེ་ལ་སྐོས་ཏེ་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀས་
གཟུགས་བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཚོས་ཅན་ཐ་དད་པ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་།
རྗེས་ཐ་དད་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིར་སྤྱིར་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་

ཡུང་འབྲུ་བར་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། ལྷན་པར་གཞན་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི་ཚོས་བརྗོད་ཀྱི་
སྐྱ་གཞི་དེ་ལྷན་པར་གཞན་གྱི་ཉིན་དུ་རུང་བ་སྣོ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་བ་སྟེ་གོ་བ་མི་བྱེད་བ་དང་ཚོས་ཅན་
བརྗོད་བའི་སྐྱ་དེ་ལྷན་པར་སྤྱོད་བ་སྟེ་གོ་བ་བྱེད་བ་དག་ནི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱ་གཞིས་པོ་བརྟ་སྐྱར་བ་པོ་སོ་སོར་འདོད་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། གུན་ལ་རྗེས་དང་དངོས་བརྗོད་བའི། །སྐྱ་ཡི་ལྷན་པར་འདི་ཉིད་
དོ། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བས་དེའི་དོན་ཡང་། ཡུལ་གུན་ལ་རྗེས་ཚོས་ཅན་དང་དངོས་པོ་ཚོས་
སུ་བརྗོད་བའི་སྐྱ་དེ་དག་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ཡུང་བརྗོད་བྱ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་མ་དེས་ཏེ། རོན་གཅིག་
ཉིད་བརྟ་ཐ་དད་ཀྱིས་གོ་བའི་ལྷན་པར་འདི་ཉིད་དུ་ཟད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། རོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་འདོད་བའི། །དེ་ལ་ཕན་བའམ་བྱེད་ལྷན་
ནམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་བས་སྐྱེན་
ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་མི་འབྲུ་བ་དེ་ལྷན་བྱས་ཡུང་བརྗོད་བྱ་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འབྲུར་ཞེས་བའོ། །

གསུམ་པ་ཉེས་མེད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་ནི། །དེ་ལྷན་
སྤྱོགས་ལ་བརྗོད་བ་བསལ། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་གཞན་སེལ་སྤྱིའི་ཡུལ་དུ་འདོད་བ་ལ་སྤྱི་དང་
སྤྱི་ལྷན་གསལ་བ་རྗེས་གཞན་དུ་འདོད་བའི་སྤྱོགས་ལ་བརྗོད་བའི་སྤྱོན་བསལ་ཞིང་། ལྷགས་དེ་
ལ་ཐ་སྟོད་གུན་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་ཉེས་པ་བསྟན་བ་ནི། ཅ་བར། རིགས་དང་དེ་
དང་ལྷན་བ་དག །ཐ་དད་ཉིད་ན་ཉེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་གསལ་དོན་གཞན་དུ་

འདོད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་གསུང་གིས།

ཚད་མ་མདོད། རང་དབང་མེད་ཕྱིར་དེ་ལྡན་མིན། །བཏགས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་སྲིད་
 ཕྱིར། །ཞེས་ལ་པ་ལ་ཤིང་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ལ་པ་ལ་ཤིང་སྐྱ་རྗེས་གཞན་གྱི་
 སློབ་སེལ་ཤིང་སྐྱ་འཇུག་དཔོན་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཤིང་སྐྱ་དོན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། ལ་པ་ལ་ཤིང་སྐྱ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་སྐྱ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་དངོས་
 མིང་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། ལ་པ་དང་ཤིང་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་བཞོད་
 པའི་ཉེས་པ་ནི། ཅ་བར། གང་དག་གི་ཚིག་དངོས་པོའི་དབང་། །ལྟར་བརྗོད་བརྗོད་འདོད་མི་ཉེན་
 པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལ་མང་ཚིག་དང་དུག་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་
 ཀྱི་སྐྱ་རྣམས་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་ཅིང་། བརྗོད་འདོད་ལ་མི་ཉེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གི་འཇུག་རིགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།
 གཞན་ལ་མང་ཚིག་སོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་
 ལྟོས་པའི། །ཚིག་གང་སྐྱ་པོས་རི་ལྟ་བུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། སེལ་བ་སྐྱ་པའི་
 ལུགས་ལ་མང་ཚིག་སོགས་མི་རུང་བའི་སྐྱ་ག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དོན་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གང་
 སྐྱ་བ་པོས་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་ཡིན་པར་སྐྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བཅུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དུག་ལ་སོགས། །ཐ་དད་དངོས་མིན་བཞག་
 པའམ། །ཞེས་སོགས་འགྱུར། དོན་ནི། རུང་མེད་གཅིག་ལ་བཅུན་མོ་རྣམས་ཞེས་མང་ཚིག་
 བཞག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། རྫོང་དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲོང་དུག་ལ་ཁང་བཟང་གི་སྤེང་བ་

ཞེས་གཅིག་ཚིག་བཞག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་འདོད་
 གྱི་དབང་གིས་མིན་པར་དངོས་དབང་གིས་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་མི་རུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དྲུག་སྐྱེ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཉིད་ཅེས་པའི་དོ་བོའི་རྒྱུན་སྤྱིར་བ་
 སོགས་ཀྱང་མི་རུང་བ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། དུལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ། དེ་སྤྱང་གི་
 སྤོའི་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྐྱབ་བཤའ་དང་། དེ་ལ་
 སྤྱང་བ་བསམ་དོའི་བདེན་པ་ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་དེ་
 འཇིན་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། འཇུག་པ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་སྤྱང་པའོ། །

ཤིང་འཇིན་རྟོག་པ།

དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་སྤྱང་བའི་
 སྤོ། །གང་གི་རང་གི་དོ་བོ་ཡིས། །གཞན་གྱི་དོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་པ། །ཞེས་སོགས་འགྱུར། དོན་
 རི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་གསལ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཤིང་གསལ་གྱི་དོན་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤོ་དེ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀུན་
 རྫོབ་གྱི་བྱ་སྟེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་སྤྱང་བའི་སྤྱི་དོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཤིང་གསལ་
 གཞན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོ་བོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པའི་སྤོ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །སྤྱིབ་བྱེད་དེས་བདག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཐ་དད་པ་ཉིད་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །

ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཤིང་གསལ་ནང་པན་ཚུན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱང་སྤྱི་སྤོ་ལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་
 སྤྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིབ་བྱེད་སྤྱི་སྤོ་དེས་ཤིང་གསལ་དེ་དག་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཟུང་ཡུལ་དུ་

མཚོང་བ་ལ་བསྐྱིབས་ཤིང་། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་རང་རྒྱ་
ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་སྤྱང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་
བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱི་སྣོ་དེ་ལ་སྤྱང་བའི་སྤྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་
དེ་ཉིད་བསམ་པའི་དབང་གིས་བདེན་པར་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྣོའི་སྤྱང་
བ་གང་ཞིག་དམ་པའི་དོན་དུ་མི་བདེན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཤེས་པའི་རྗེས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཅ་བར། དེ་ཡིས་རི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་
རྗེས་མི་འགོ། །རྗེས་འགོ་གཞན་ནི་སྤྱང་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤིང་གི་སྤྱི་སྣོ་དེ་ཡིས་རི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ་ཤིང་མ་ཡིན་
ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་མེད་དེ། གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྗེས་
གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་སྤྱང་བ་ཤིང་གསལ་ཀུན་དང་
རྗེས་གཅིག་ན་དེ་དག་དང་སྣོག་ཆ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་གསལ་བ་སོ་སོར་ཡིན་དགོས་ལ།
དེ་ལྟར་ན་ཤིང་གི་སྤྱིར་གསལ་བ་ཀུན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་བཞིན་དུ་ཤིང་གསལ་རེ་རེས་ཀྱང་
གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ཤུ་ཤུག་ནང་པན་ཚུན་ཡང་རྗེས་འགོ་
བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྗེས་ཐ་དད་ན་སྤྱི་གསལ་རྗེས་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་འདི་
འདྲ་བ་ནི་སྤྱི་དོན་གཞན་ལས་ལོས་མེད་པས། གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་སྣོ་
མ་འཇུག་པ་ལ་སྤྱང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གང་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
 ལྷང་བ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པས། དེ་ཉིད་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་རི་
 སྐད་སྤྱིས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། ཅུ་བར། ཤེས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ། །རི་ལྷར་
 དོན་གཞན་འབྲང་བར་འགྱུར།

ཞེས་གསུང་བའི་དོན་ནི། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཤིང་གི་སྤྱི་
 འཛིན་ཤེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་རི་ལྷར་དོན་གཞན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའི་སྤྱིར་འགྱུར་ཏེ་མ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཤིང་ལ་མེད་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། དེ་བས་ན་སྤྱི་འཛིན་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་དང་བདག་
 ཉིད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྗེས་མ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཁས་སྤང་དགོས་
 པའི་སྤྱོད་མེད་ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཅུ་བར། དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་འདི་ལོག་
 པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཤིང་གསལ་ཀུན་ཤིང་ཡིན་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་
 འཛིན་རྣམ་རྟོག་འདི་ཉིད་ཚོས་ཅན། ལོག་ཅིང་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ཤིང་དུ་སྤང་བ་
 དེ་ནའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ལྷ་པ་ལ་གསུམ། འབྲུལ་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དུ་མས་འབྲས་སུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་
 དཔེར་རྒྱུན་གསུམ་དགོད་པ་དང་། ལྷན་དགོད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། མིང་དོན་གང་ལྷན་པན་
 ཚུན་དུ། །ཐ་དད་འདི་ཡི་ས་བོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་གལ་ཏེ་ཤིང་གསལ་ལས་རྗེས་
 གཞན་པའི་ཤིང་སྤྱི་དངོས་པོ་ཞིག་མེད་ན། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ།
 ཤིང་ཞེས་པའི་མིང་གི་དོན་གང་ཡིན་པ་ཤིང་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གསལ་ཐ་དད་

བ་རྣམས་སྤྱི་འཛིན་དེའི་བརྒྱུད་པའི་ས་བོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། གཅིག་རྟོགས་དོན་ཤེས་ལ་སོགས་པ། །དོན་གཅིག་སྐྱབ་ལ་འགའ་
ཞིག་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་ཤིང་གསལ་ཇུས་ཐ་དད་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱི་དོན་
གཞན་མེད་པའི་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ངེས་ཏེ། ཤིང་
གསལ་རིགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་འཛིན་དང་། དོན་ཤིང་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་རང་འབྲས་དོན་གཅིག་སྐྱབ་པའམ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་
རང་གི་ལུགས་ལ་དབང་པོ་དང་སོགས་སྐྱས་བསྐྱས་པ་བདག་དང་། ཡིད་དང་། དེ་གཉིས་སྤང་
པའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ལ་ལུན་མོང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། དཔེར་སྐྱོན་ཁ་ཅིག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ལྟན་ཅིག་པའམ་སོ་སོ་ཡིས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དོན་ནི། འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་གཅིག་ངེས་པར་དགོས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེར་ན་སྐྱོན་སྤྱི་ཏེས་དང་པར་པ་ཏ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དོན་གཞན་
མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་བའམ་སོ་སོར་སྐྱར་བ་ཡིས། དེམ་ནད་ལ་
སོགས་པ་ཞི་བའི་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་མཐོང་གི་སྐྱོན་དེ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཞོ་དང་
ག་གོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ག་གོན་ཞེས་
བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ག་གོན་ནི། ཤིང་རྟོག་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པ་རོ་
སྐྱར་ཞིང་། རང་ན་ལུ་བ་མང་བ། ལུ་བའི་ནད་པལ་ཆེ་བ་ལ་གཞོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྐྱང་གི་སྤོའི་འཇུག་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྤྱི་སྤོའི་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།

རྒྱས་པར་བཤམ་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ཤེ་ན། དེ་ལ་
བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །སྤྱི་ཡོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་པ་
ཡིན་ལ། རི་ལྟར་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་ནི།

ཁོ་ན་རེ། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་སྤྱི་ཡིན་ན། ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་ལ་
རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ནམ། རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། ཤིང་གསལ་རང་མཚན་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རང་མཚན་
རྟོག་པའི་སྤང་བ་ལུས་ཏུ་མི་རུང་བ་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཁོ་ན་ལ་
རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱིས་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་
དང་། ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་སྐྱེད་པ་མཚུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་
ཡང་མཚུངས་ཤིང་། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་དང་། དེའི་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་དེ་དག་གི་སྤྱིར་
འཛོག་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་སོགས་མི་
འཐད་ཅིང་། མི་རྟོག་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཅོད་པ་དེའི་ལན་དུ། ཅ་བར། རང་བཞིན་དེ་འཛིན་རྣམ་རྟོག་སྒོ། །དོན་མེད་ཀྱང་དེ་དོན་
ཅན་འདྲ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། ཤིང་གི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་
བག་ཆགས་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱོད་ལ་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་། གཟུང་དོན་ཡོད་པ་ཅན་དང་
འདྲ་བར་སྤང་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེ་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཤིང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་པ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཤིང་གསལ་ལས་བརྒྱུད་ནས་
སྤྱིས་ཞིང་། ཤིང་གསལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་ལ་སྤང་

བའི་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བའི་སྤྱང་བ་གང་ཡིན་ཤིང་དེ་
ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དག་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་སུ་མེད་བའི་
སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

དེའི་སྤྱིར་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་ཤིང་
གསལ་རང་མཚན་པ་རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་བ་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་དག་སྤྱི་
གསལ་དུ་འབྲེད་ལ། འོན་ཀྱང་རང་མཚན་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་མེད་དེ། ཤིང་
གསལ་རང་མཚན་པ་དང་རྟོག་པ་ལ་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤྱང་བའི་ཤིང་གི་སྤྱི་གཉིས་དོན་ལས་ཤིང་མ་
ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཤིང་མ་ཡིན་
ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བ་མཚུམས་ཤིང་། འབྲེས་ནས་སྤྱང་བ་མ་གཏོགས་མ་འབྲེས་པར་མཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་སྤྱང་བ་མེད་ཅིང་། སྤྱིའི་སྤྱང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟ་ཡང་།

ནམ་བཤམ་ལས། སྤྱི་གཞི་མཐུན་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རང་སྤྲོད་ནམ་བཤམ་
རྟོག་པའི་སྤྱང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཞིར་དངོས་པོའི་ཚོས་ནམས་ཀྱང་འགྱུར་བས་སྤྱིའི་
ཚོས་ལ་འཇུག་ནས་སྤྲོད་ཀྱང་གྱི་རང་མཚན་ནམས་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་བྱས་པས་དགོས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གཞུང་ལོག་མ་ཀུན་གྱིས་སྤྱིར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་འབྲེའི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་སྤྱན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། ལྷུའི་ཁྱད་པར་ཤིང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བ་ཆགས་ལས་བྱུང་བ། འབྲས་
བུའི་ཁྱད་པར་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཤིང་གི་དོན་སྤྱི་
ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྱང་བཤམ་ཤུག་ཀྱང་དེར་སྤྱང་བ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་

བ་ལྷུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤམ་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་
བའི་ཚུལ་དང་། ཐ་སྙད་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་
དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྷུང་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་
ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པ་སྟེ་སྤང་བའི་དོན་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་
ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བརྗོད་པ་ཡིས་ཐ་སྙད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མི་
མཐུན་པ་དང་། གཞན་རིགས་མཐུན་ལས་ལོག་པར་དེ་ནའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཞུང་གི་སྤྱོད་བ་ནི། ལྷ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ཤིང་ལ་བསྟོས་པའི་
གཞི་མཐུན་འཛོག་རིགས་ཏེ། རྫོང་ཀྱང་ཡིན་ཤིང་མིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཤིང་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། རྫོང་དེ་དག་ཀྱང་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་པ་སྟེ་དེའི་སྤྱིར་ཉོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་རྣམས་ལ་སྤྱི་དང་གསལ་བའི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་དག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཐ་སྙད་ནོར་དོན་ཅན་རྒྱས་བྱེད། །ཅེས་ནོར་ཞིང་
འབྲུལ་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་འབྲུལ་པ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་ཐོབ་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་ཡང་རྣམ་བཤམ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར།

སྤྱི་མི་ཉོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དང་དེ་ལྷུང་ཉོག་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཀྱང་ཡང་ཚོས་ཅན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་
པ་ཡིན་ཡང་པན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པའི་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་

ཡིན་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་བར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཀྱན་ཡང་། །ཞེས་པས་ཚོས་ཅན་
 དང་། བན་ཚུན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས། ཉགས་དང་། དེས་ན་གཞན་སེལ་ཡུལ་ཅན་
 དང་། །ཞེས་པས་སྐྱོར་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པ་སྐྱབ། འོ་ན་སྐྱོན་ཉོན་དོན་
 མཐུན་དེ་དག་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་ན་དེའི་ཚུལ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
 རི་ལྟར་འགོད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་། གོ་སྐྱབ་བའི་སྲིད་ལེན་གསུམ་པ་ནས་
 འབྱུང་བ་ཡང་འདིར་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་། སྐྱ་ཉག་འཛིན་ལྟ་བུ་
 གཉིས་འབྲུལ་པར་མཚུངས་ཀྱང་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་འབྲ་སྟེ། སྐྱ་མ་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་དོན་སྲི་
 དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆ་ནས་འབྲུལ་བ་འཛོག་ཅིང་། འཛོན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་མ་སོང་ལ།
 སྲི་མ་ནི་རང་གི་འཛོན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་། །ཞེན་པའི་
 ཆ་ནས་འབྲུལ་བ་འཛོག་པའི་སྲིད། དེ་ལྟར་ན། འཛོན་པ་དེ་གཉིས་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་གྱི་
 ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གོང་གི་ཉགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་
 །ཞེས་པ་དང་། ཉགས་འགོད་པ་ན་བན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་
 ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་ཞེས་གསུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།

དེ་ཡང་ཤིང་ལྷ་ལྟ་བུ་ཞིང་གསལ་རྣམས་བན་ཚུན་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲེ་བ་མེད་པ་སྟེ་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་སྲི་
 །ཞིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་དངོས་པོ་ལ་གནས་པས་དེ་དག་གིས་ཞིང་འཛོན་
 མངོན་སུམ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ཞིང་འཛོན་མངོན་སུམ་དེ་ཞིང་གཟུང་དོན་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་སྐྱེ་བས་དོན་སྤྱིའི་སྣང་བ་དང་མ་འདྲེས་བར་ཤིང་གསལ་སྣང་བ་ཡིན་ཡང་། དམིགས་རྒྱུན་
 ཉེ་བར་མི་གནས་ན་རང་ཉིད་གནས་པའི་མཐུ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་དུས་ལ་སྣོས་
 ཉེ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་བུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྣང་འདོགས་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མངོན་སུམ་འབའ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ངེ་བཞིན་
 སྐྱབ་མི་བྱས་སོ། །

འོན་ཀྱང་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་སྟ་བུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྣང་ཀུན་ཀྱང་ཐོག་མའི་མཐའ་
 མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་ན་དེ་ཡང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
 བས་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ཀྱབ་སྟེ། དཔེར་ན།

ལེའུ་གསུམ་པར། དངོས་གང་ངེ་སྟར་བུར་གྱུར་བ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱ་
 ཡིན་དེ་ལས་དེ་སྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་སྟོ། །ཞེས་གོང་དུ་འབྲེལ་བ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་བཞིན་སྟོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གང་ཡིན་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་བརྟེན། རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན་འཇལ་བའི་མངོན་
 སུམ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མངོན་སུམ་ནི་རང་གི་གཟུང་དོན་དངོས་པོ་རང་མཚན་ཞིག་ལ་
 བརྟེན་པས་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་གང་ཡིན་ཐོག་མར་དཔྱོད་པའི་རྟེན་དངོས་པོ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་
 བས་བརྟེན་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་སྟར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པའི་རྗེ་གཞེན་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྣང་དེ་ཀུན་ཡང་།
 བན་རྒྱུན་འདྲེ་བ་མེད་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པ་སྟེ། དེས་ན་གཞན་སེལ་
 སྣང་ཡུལ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ལ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དང་བརྒྱུད་ནས་

འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རང་མཚན་རྟོག་པའམ་ཐོབ་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་སྤྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་
ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་ཤེས་བྱ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་རྟོན་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་གསལ་བས་དེ་སྐབས་
དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱང་བའི་བར་གྱི་སྤྱང་བ་མངོན་པར་བཀག་ཡོད་ཀྱི་
གཟུགས་འདི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཞིར་གཟུང་ནས་དེར་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་མེད་
དཔྱད་ནས་ཐོགས་པའི་རེག་བྱས་སྟོང་བར་ངེས་པ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཚན་གཞི་
ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་ཚོས་
ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཞེན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིས་མཚོན་ནས་
འདུས་མ་བྱས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཐོག་མའི་མཐའ་རང་མཚན་ལ་གཏུགས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མའི་
མཐའ་ཡང་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་བྱུག་པ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་བའི་
སྤྱོན་པོ་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་མ་བརྗེད་པར་བྲན་པའི་ཡུལ་དུ་བཅངས་ནས་དེ་ཉིད་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་
ཚུལ་དུ་གཟུང་ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྟོག་མི་རྟོག་དང་། བདག་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་
ཡང་དག་གིས་དཔྱད་པར་བྱས་ཏེ་གོམས་པ་ལན་མང་བྱས་པའི་མཐར་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆ་ཐོབ་
ཅིང་། སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་བཞག་ཏུས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྤྱིའི་སྤྱང་
བ་བཅད་ནས་གསལ་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེའི་

སྐོ་ནས་སྐྱེས་བུའི་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས། དེའི་ཆེ་ལྷན་འགྲུབ་མངོན་སུམ་
རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེ་ཞིང་། དབང་མངོན་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡུལ་དབྱེད་འཇོག་
བྱེད་པའི་མཐུ་མེད། ཡིད་མངོན་པལ་ཆེ་བ་སྤང་ལ་མ་ངེས་སུ་འགྲུབ་བས་དེ་དག་ལས་གཞན་
པའི་མངོན་སུམ་མི་ཉེད་དོ། །

དེ་ཡང་ཡིན་པ་ཡང་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དེ་དག་རང་ཡུལ་ལ་གོ་མས་པའི་མཐར་གསལ་སྤང་
ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྲུབ་དགོས་པས་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཐོག་མར་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་
ལ་བརྒྱུད་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྤྱད་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་རྟོགས་སུ་བྱས་ནས། དེ་དག་རྗེས་གྱི་ཆེ་
དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་མཐར་རང་མཚན་འཇུག་
བའི་ཚད་མ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། གཙོ་བོའི་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འདིར་སྐོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྐོས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་
ལ་གཞོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་པས་ཁྲབ་བ་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་དུ་
མཇུག་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་པ་ལ་གྲགས་པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་རྗེས་གཅིག་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། བྱས་པ་ཚོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ལ་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་འཇུག་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ཐ་སྤྱད་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིག་མོད། གཞུང་ལས་སྐྱོད་རྟོག་དོན་

མཐུན་གཉིས་ཀ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་ན། རྫོང་གྲེད་གྱི་སྐྱོད་དོན་
མཐུན་རྣམས་རང་གི་རྗེས་སྐྱོད་ཕྱི་མ་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་འགྲུང་བ་མེད་པས་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་རྩ་བར། དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་དེ་ཀུན་ཡང་། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་དག་ལས་རི་ལྟར་
འགྲུང་བ་བཞིན་རྫོང་གྲེད་གྱི་སྐྱོད་དོན་མཐུན་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་རྟོག་པ་དང་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་
མཚུངས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་གྲེད་པས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གོ་སྐྱོད་བའི་སྤྱིར་ལེའུ་གསུམ་པ་ནས་འགྲུང་བ་ཡང་འདྲིར་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་བཤད་
ན། དེ་ཡང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པ་འགོག་པ་ན། རྟགས་འགོད་པ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་
གཞལ་བྱ་གཉིས་སྤྱིར་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཚད་མ་གཉིས་སྤྱིར་པ་དང་། མཇུག་བསྐྱེ་
བ་བཅས་ཡོད། དེའི་དང་པོ་ལ་ཡང་། གཞལ་བྱ་སྤྱང་གསུམ་འགག་པ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་
གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་གསུམ་ཡོད་
པའི་ནང་ནས་ས་བཅད་ཐ་མའི་སྐབས་སུ།

རྩ་བར། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དབྱེད་རྣམས་གྱི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འབྲས་བུ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་དགོས་དོན་སྐྱབ་རུས་གྱི་དོན་གྲེད་རུས་པ་ཡིན་
ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་པས་རང་མཚན་གཅིག་སུ་གཞལ་བྱ་བསྟན་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱོབ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱང་གིས། རང་དང་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་
ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་རང་མཚན་ལ་ལྟོས་མེད་གྱི་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་བཞག་པ་དང་རི་ལྟར་མི་
འགལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། རྩ་བར། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡི། །རྟོགས་སྤྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་

སྤྱི་བཞེད། །ཅེས་རང་མཚན་རྟོགས་ཚུལ་ལ་རང་མཚན་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་
 པ་དང་། སྤྱི་མཚན་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་རང་མཚན་རྟོགས་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །རང་མཚན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་དེས་པར་བཞེད་པའི་
 སྐོ་ནས་སྤྱང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་སྤྱོད་མཛད།

གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་བཟོད་དང་། དེའི་ལན་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། རྟོགས་ན་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་མིན། །ཞེས་འགྲུང་བ་བཞིན་
 སྐབས་འདིར་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ལྷོག་སྤྱོད་གཉིས་གསུངས་པས་དེའི་ཚུལ་ཡང་ཡིག་ཆ་ལས་
 གསལ་བ་བཞིན་གོ་བདེ་བར་འགོད་ན།

པ་རོལ་པོས་སྐྱ་མི་རྟོག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དབག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟོག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་
 མི་རྟོག་པ་སྤྱང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཉན་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་མཚེད་མ་རྟོགས་པ་
 བཞིན་ཞེས་པ་ཐལ་བ་དང་པོ་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ། འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དཔེར་ན་དུང་དཀར་སེར་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་གང་ཚད་མ་ཡིན་ན་མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། མངོན་
 སུམ་བཞིན་རྗེས་སྤྱི་དབག་པ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྷོག་སྤྱོད་དང་པོ་དང་། གང་རང་
 མཚན་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་ན་རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པས་
 ཁྱབ། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་གྱི་སྤྱི་མཚེད་རྟོགས་པ་བཞིན། རྗེས་དབག་གིས་ཀྱང་རང་
 མཚན་སྤྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྷོག་སྤྱོད་གཉིས་པ་གསུངས་སོ། །

འཚད་འགྲུང་ཚོད་ལན་འགྲོ་ཚུལ་ཤེས་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་ལྷོག་སྤྱོད་དངོས་འགོད་ན། རྗེས་དབག་
 ཚད་མ་ཚོས་ཅན། མ་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་

བཞིན་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། རང་མཚན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྣོན་ནས་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྣོན་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་
ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྟོགས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི། ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཐལ་བ་གཉིས་པ་དང་།
སྟོག་སྟོར་དང་པོ་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་དང་། ཐལ་བ་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་མེད་སྟོག་སྟོར་གཉིས་པ་ལ་
རྟོགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་སྔ་སྟེ་གཉིས་
དང་། རྟོགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་གཅིག་འདེབས་པར་མཛད་པས། ཁྱབ་མེད་དང་པོའི་ལན་ཡང་།
བསམ་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་མེད་ཕྱིར། །འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་སྐྱ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་ཚད་མའི་གཞི་མཐུན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
རྟོགས་པ་མཐོང་། །སྟོགས་འདི་ལ་ནི་ལན་བཏབ་ཟེན། །

ཞེས་སྐྱ་མི་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པའི་དོན་སྐྱེ་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྣོན་
ནས་སྐྱ་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐལ་བ་གཉིས་པ་དང་། སྟོག་སྟོར་དང་
པོ་ལ་མ་ཁྱབ་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོར་བུ་སྟོན་མེའོད་དག་ལ། རྟོར་བུའི་སྟོན་ཡིས་མངོན་རྒྱུ་
ལ། རེས་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། །རྗེ་ལྟ་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། །ཅེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་པ་མང་སྟེ། ལྷ་ཤུག་གཉིས་ཀྱི་ལུགས། རྒྱན་མཁམ་པོའི་
ལུགས། རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་ལུགས། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གི་ལུགས་བཅས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དང་པོ་ཡོད་དེ། ལྷ་དབང་སྟོའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོར་བུ་སྟོན་མེའོད་དག་ལ། །ཞེས་
བྱས་བ་ལ་སོགས་པས་ཐལ་བ་དང་པོ་སྟོག་པ་དག་ལ་དེ་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་དང་། ཤུག་སྟོའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚད་མ་གཞན་དུ་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་

བ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཚོར་བུའི་འོད་ལས་ཚོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་དང་སློན་མེའི་
 འོད་ལས་ཚོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་གཉིས་འབྲུལ་བ་མཚུངས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་
 ཡོད་པའི་སློང་ནས་ལན་མཛད། དེ་ཡང་ཚོར་འོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཚོར་འོད་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་
 ཚོར་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཚོར་འོད་དང་ལྡན་པའི་གཞིར་ཚོར་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་དང་། དེ་བཞིན་སློན་འོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་གང་ཞིག་ཚོར་བུ་
 ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སློང་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་གོང་གི་མ་བྲུབ་པའི་དཔེ་ལ་སྦྱོར་བ་མཛད།

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལས། དེ་སྤྱིར་ཚོར་བུའི་འོད་ལ་ནི། །ཚོར་བུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་
 དེ། །དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་མམ། །ཡང་ན་རྗེས་དབག་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་ཚོར་བུའི་འོད་ལ་
 ཚོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་དང་། །སློན་མེའི་འོད་ལ་ཚོར་བུར་འཛིན་པའི་སློང་གཉིས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་
 མཚུངས་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་ནི་སྤྱི་མ་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། །སྤྱི་མ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 པའི་བྱུང་བར་རང་ལུགས་སུ་མཛད། །ཡང་ན་རྗེས་དབག་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤུག་སློབ་
 སོགས་གཞན་ལུགས་འདོད་བརྗོད་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་རྒྱལ་བ་ཅན་གྱི་ལུགས་ཀྱང་རྒྱན་མཁམ་པོའི་བཤའ་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་ན་
 མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་པ་རང་གི་ལུགས་སོ། །ཡང་ན་རྗེས་དབག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤུག་སློབ་འི་
 འོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །

བཞི་པ་ཡོད་དེ། འཐད་ལྡན་ལས། རི་ལྟར་སློན་མེའི་འོད་ལ་ཚོར་བུ་ཤེས་པ་དོན་གྲུབ་རྒྱུ་ས་
 བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་གཏན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཚོར་བུ་འོད་ལ་ཚོར་བུར་འཛིན་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཚོར་བུའི་འོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱིས་པའི་ཚོར་འོད་ཚོར་བུར་
 འཛིན་པའི་སློང་དང་། །སློན་འོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྤྱིས་པའི་སློན་འོད་ཚོར་བུར་

འཛིན་པའི་སློབ་གཉིས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཀྱང་རང་མཚན་ཐོབ་པའི་ཉིན་དུ་རྒྱུང་མི་རྒྱུང་མི་
མཚུངས་ཏེ། སྤྱི་མ་ལོར་བྱ་དང་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་ཞིང་། ཕྱི་མ་དེ་ལྟར་མི་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཞེད་དོ། །

དེ་ལྟར་བྱའི་བཞེད་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་བཤད་པ་དུ་མ་སྤྱང་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་
གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤྱང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིའི་ཐད་དུ་ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ཡིན་པ་ལས་ནི་ལོར་འོད་
ལོར་བྱུང་འཛིན་པའི་སློབ་དེ་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་དུ་མི་འཐད་ལ། ལོར་བྱུང་ལ་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བར་
ཡང་མི་རྒྱུ་ལྟེ། ལོར་བྱུང་ཞེས་ཀ་དེ་ཞེས་མི་དགོས་པས་དགག་གཞི་མས་གཞོད་པ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་བྱུང་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་གཞི་དེ་ན། ལོར་བྱུང་ཞེས་ཀ་གཞི་དེ་ན་ལོར་འོད་ལོར་བྱུང་འཛིན་པའི་སློབ་ཞེས་
བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་སྤྱི་བྱུང་ཞེས་ལོར་འོད་དང་ལོར་བྱུང་ཞེས་ལོར་མི་ཤེས་
བར་ལོར་འོད་ཉིད་ལོར་བྱུང་ཡིན་ནོ་སྟུང་པ་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་འགར་སློབ་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་
ཞེས་མཐོང་ཆེ་དེ་ཡང་ལོར་བྱུང་འོད་ཡིན་ནམ་སྟུང་པ་བྱུང་བས། དེའི་ཆེ་སློབ་འོད་དང་ལྡན་པའི་
གཞི་དེ་ན་ལོར་འོད་ལོར་བྱུང་འཛིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ན་ལོར་བྱུང་ཞེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐ་སྣང་དེ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅ་བར། དེ་ལ་དུ་མའང་འབྲས་གཅིག་
ཅན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་འབྲས་བུ་རིགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཤིང་གསལ་དུ་མ་ལ་
རྗོད་བྱེད་གྱི་སྤྱི་དང་ཉོག་པས་སྤྱི་གཅིག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་ཞེས་པའི་ཐ་སྣང་རབ་ཏུ་འཇུག་

བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞིང་གི་འབྲས་ལུ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་
 གཞན་པའི་ཞིང་ལ་རྟེན་པ་གང་ཞིག དེ་དག་ཞིང་མ་ཡིན་ལས་སོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་
 བཞིན་ལ་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་མིན་དང་ལ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པའི་སྡོག་ཚོས་སྣ་ཚོ་གས་ཅན་
 དུ་ཚད་མས་ཤེས་པས་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྣང་འདུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་གཞག་དེ་དག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལ། སྤྱི་གཞི་མཐུན་རྟོག་པ་ལ་གྲགས་
 པ་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་མཚན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། སྤྱོད་འདི་དང་གཞི་མཐུན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་
 བཞིན། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པ་དག་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མི་
 གནས་ཏེ། བྱོད་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་
 སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ཡང་
 དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ལ་བྱོད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་མཐུན་པ་གྲུབ་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་ལ་
 མ་བརྟགས་པར་རྟོག་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་ཤིང་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་སྤྱིར། རྟོག་
 པ་ལ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རྣམས་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་
 མཁམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དམ་པའི་
 དོན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་འདུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྐབས་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ཚུལ་
 གསལ་བར་མཛད་པ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱིས་ལུ་རྣམས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཐོབ་བྱ་

འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་བདེན་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེའི་སྒོན་དུ་ཡང་སྤྱོད་བའི་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་ཀྱི། ཐོག་མར་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་
བྱེད་མི་རུས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབས་བྱ་སྐྱབས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ངེས་དགའ་སྦྱོར་ཡོད་པའི་སྟོན་ནས་གཞི་དངོས་པོ་
རྣམས་གཅིག་ལ་ཡང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན། བསྐྱབས་བྱ་དང་སྐྱབས་བྱེད་ལ་སོགས་
པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་དོན་སྤྱོད་བའི་མི་རྟག་
པ་དང་། བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་དང་ཐར་པ་སྤྱང་འདས་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་
ལ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་གི་རྣམ་
གཞག་གསུངས་ཞེས་པའོ། །

འོ་ན་བསྐྱབས་བྱ་སྐྱབས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་འདི་དག་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
རྟོག་པའི་དོར་གཞི་སྤྱིར་སྤྱོད་དུ་བྱས་པའི་དོ་བོ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་
པའི་དོ་བོ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ཕྱིར་རིམ་པ་འདི་དག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མིན་པར་གོ་བུ་གོ་བུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་གདོད་ལུགས་
སུ་སོང་ན། རྟགས་བྱས་པ་དེས་བྱེད་གཞི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་དོ་བོ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྤྱིར་སྤྱོད་དུ་བྱས་མི་རྟག་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་གཞི་སྤྱོད་སྤྱར་གྲུབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཏན་ཚིགས་བྱས་
པ་སྤྱང་བ་ལྟར་དུ་རང་མཚན་ཡིན་ན། དཔེར་ན་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷུག་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ན་གྲུབ་ཟིན་སྐྱམ་བུ་ཚོས་སུ་སོང་བ་ལྟར་གྲུབ་དུས་སྐྱ་སྤྱི་རིམ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། སྐྱ་དོན་དུ་མི་རིགས་པ་འོ། །དང་
པོ་ནི། ཅ་བར། དམ་པའི་དོན་གྱི་དེ་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། །ཤིང་གསལ་གྱི་རྩམ་
རིགས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཤིང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། སྤྱི་གཅིག་ལ་གསལ་བ་དུ་མའི་ཐ་
སྤྱད་དེ་ལྟར་སྤོ་འབྲུལ་བས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པ་མ་འབྲུལ་པའི་གཟུང་ངོར་གསལ་བ་རྩམ་
ཐ་དད་པ་རྣམས་ངོ་བོ་འདྲེ་བ་མེད་པར་གནས། སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་རྩམ་གཅིག་གསལ་བ་ལས་རྩམ་
ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་བྱུང་བར་ཞེས་བྱ་བའི། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། །གཞི་དངོས་
པོ་རྩམ་གཅིག་ལ་འདི་ནི་སྤྱི་འོ། །འདི་ནི་བྱུང་བར་རོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་གསལ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཆ་
འདི་ནི་རྟོག་པ་ལ་སྐྱང་བའི་དོན་ཁོ་ནར་གནས་པའི་སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ། རིགས་མཐུན་དང་རིགས་མི་
མཐུན་གཞན་ལས་སྤོག་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་གཞི་རྩམ་གཅིག་ལ་ཡང་སྤོག་པ་དུ་མ་དགེ་རུང་བ་
ཡིན་ལོ། །

ཡང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གཞག་རྟོག་པའི་སྐྱང་བ་ཡིན་ཡང་། རང་མཚན་
རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་དགེ་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འདིས་
རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ཏེ། འབྱེད་པའི་གཞི་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སྤྱི་བའི་ཚོས་ཚོས་ཅན་
ཐ་དད་པའི་ཆ་བཏགས་ཡོད་དུ་ག་ལ་འགལ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཀུན་ལས་ལོག་ །ཅེས་སོགས་གསུངས།
དོན་ནི། །བྱུང་གཞི་ཤིང་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་རང་མཚན་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་གྱི་བྱུང་

ཚོས་ཀུན་དུས་གཅིག་དུ་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དྲུག་གི་སྐྱོད་དང་ཉོག་པ་མི་སྲིད་དེ། བྱིད་ཀྱི་ངོ་
བོ་རང་མ་ཡིན་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལས་ལོག་པ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་གངས་མཉམ་པའི་སྤོག་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྐྱོད་ཉོག་ཡུལ་ལ་སྤྱིའི་ཚུལ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

བདེའི་ཡུལ་ངོས་བརྒྱུད་པ།

གསུམ་པ་བདེའི་ཡུལ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སྐྱུབ་པ་ཁོ་ན་བདེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། གཞན་སེལ་བདེའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་སྤང་
ངོ། །དང་བོ་ལ། དེ་མིན་བཅད་པ་ལ་མི་སྣོས་པའི་གསལ་བ་རྒྱུད་པ་མི་རུང་། སྤྱི་རྒྱུད་པ་མི་རུང་།
སྤྱི་དང་བཅས་པའི་བསལ་བ་བདེའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་གཞན་སྤེ་
དག་གི་བདེའི་ཡུལ་འཇུག་ཚུལ་ནི།

མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅན་མཁྱེན་པའི་རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས། གངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་
སྐྱོད་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི། གངས་ཅན་པ་གསལ་བ་རྣམས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
ཀྱང་སྤྱི་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་འབྲེས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཉིད་ལ་བད་སྐྱར་བས་
གསལ་བ་རྣམས་ལ་གོ་བ་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ཡང་གསལ་བ་རྣམས་སྤྱི་དང་རྗེས་གཞན་དུ་
འདོད་ཀྱང་། གསལ་བ་གཅིག་ལ་ཁྲུབ་པའི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འང་ཁྱད་པར་
འདོད་པ་ལ་གངས་ཅན་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བདེའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ལ།

གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་ཡང་དཀར་ཟལ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བད་སྐྱར་བས་ནག་སྐྱར་སོགས་བ་
སྐྱང་དུ་གོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། བ་སྐྱང་གི་བད་སྐྱོར་བའི་ཡུལ་བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་། དཀར་
ཟལ་ལ་ཡོད་པའི་བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་ནག་སྐྱར་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རྩུང་ཟད་ཀྱང་།

མེད་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་
ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

སྡེ་བ་དེ་དག་གིས་བརྗེད་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལམ་སྤྱི་དོན་གཞན་གང་ཡིན་
ཡང་རུང་ཉལ་དངོས་དང་ཆ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེའི་དབྱེ་
ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་གྱི་ཅུ་འགྲེལ་ལས་འབྲུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་པར་
སྤྱིན་སྐྱབས་བཞི་པར། དབྱེ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་ཐད་དུ་མདོ་སྡེ་ཚངས་
པའི་བྲ་བ་ལས། ལུ་སྡེ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་བུ་ལྟ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་བྲངས་པ་མཛད་པའི་ནང་ཚན་ཉལ་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་
ཡང་འདི་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་གིས་སྤྱི་ཉལ་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་
མོ་དེ་ཉིད་བརྗེད་ཡུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

དཔེར་ན། བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་དེ་ཉིད་བ་སྐྱང་ཁོ་ན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་ཡི། ཉལ་སོགས་པ་བ་སྐྱང་མ་
ཡིན་ལ་རྗེས་འགོ་མི་གྱེད་པས་བརྗེད་དུས་སུ་བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་ཉིད་ལ་བརྗེད་སྐྱར་བས་སྤྱིས་ཐ་སྤྱད་གྱི་
དུས་སུ་ཡང་བ་སྐྱང་དཀར་ཟམ་དང་ནག་སྐྱར་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་བྱེད་པར་
མེད་པར་དོན་གོ་བར་རུས་པས་སྤྱི་ཁོ་ན་བརྗེད་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལེའུ་གསུམ་
པར། ཁ་དོག་དབྱིབས་གྱི་རྣམ་པ་ཡིས། །སྟོང་བ་བ་སྐྱང་ཉིད་དུ་བརྗོད། ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་བ་སྐྱང་
འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་བ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་ཞིང་། བ་སྐྱང་གི་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་བརྗེད་ཡུལ་དུ་འཇོག་རིགས་
པས་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་བརྗེད་ཡུལ་དུ་འཐད་གྱི། གཞན་སེལ་བརྗེད་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱ།

དེ་འགོག་ཚུལ་རྣམ་བཤད་དུ་དཀར་ཟམ་ལ་བ་སྐྱང་གི་བརྗེད་སྤྱིར་བ་ན། དེའི་སྤྱིར་དུ་ལོག་
སོག་དང་མི་ལྡན་པ་བ་སྐྱང་ཡིན་པ་བཀག་གམ་མ་བཀག་ བཀག་ན་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་

ལ་མི་སྟོས་པ་འགལ་ཞིང་། དཀར་ཟམ་དང་འོག་སོག་འདུས་པའི་ཚོགས་པ་བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་
ལས་ལོག་པར་གོ་ན་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མ་གོ་ན་ཚོགས་པ་དེ་བ་སྐྱང་དུ་
མ་གོ་བར་ཐལ། འདོད་ན་བརྟུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་སོ། །

བརྟུ་དུས་སུ་འོག་སོག་དང་མི་སྟོས་པ་བ་སྐྱང་ཡིན་པ་མ་བཀག་ན། ཐ་སྤྱད་ཀྱི་དུས་སུ་
འོག་སོག་དང་མི་སྟོས་པ་ཡང་བ་སྐྱང་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་བརྟུ་བྱས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་
སོ། །ཞེས་སོགས་འགྲུང་བ་བཞིན་སྐྱེ་དངོས་པོ་བ་བརྟུ་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གང་ལ་བརྟུ་
སྐྱུར་བའི་ཆེ་གང་ཟག་པན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་ལ། འདི་བ་སྐྱང་ངོ་འདི་ཞིང་ངོ་
ཞེས་ཐ་སྤྱད་འདོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་དཀར་ཟམ་
འདི་བ་སྐྱང་ངོ་སྟོན་པ་ན་སྐྱོ་མངོན་སུམ་གྱིས་བ་སྐྱང་དང་བ་སྐྱང་གི་སྐྱེ་དོན་གཞན་འཛིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོས་ཡུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་གཟུང་དགོས་པ་སྐྱས་པ་དང་འགལ་སོ། །

གཞན་ཡང་བ་སྐྱང་གི་སྐྱེ་དོན་གཞན་ཉིད་བ་སྐྱང་ཡིན་ནམ་བ་སྐྱང་ལས་གཞན་དུ་འདོག་དང་
པོ་ལྟར་ན། ཅི་ནས་སྐྱེས་སུ་དོན་གཤེད་པར། །རྣམ་པ་ཤེས་ནས་དེ་བསྐྱབ་སྤྱིར། །ཞེས་བཞོ་བཀལ་
ལ་སོགས་པའི་དོན་གཤེད་པའི་རྣམ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བ་སྐྱང་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་
དང་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱང་ཁྱུང་པར་མི་འདོག་པར་གང་ཟག་གམ་སྟོག་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་སྤྱིན་
སྐྱོང་བ་པོ་ཡང་འདོད་དགོས་པས་བདག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བ་སྐྱང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་བ་ན། དེའི་སྐྱེ་དོན་གཞན་ཡང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བ་སྐྱང་
མཐོང་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་དེའི་སྐྱེ་དོན་གཞན་མཐོང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡོད་དེ་མི་སྤྱིར་དོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱེ་དོན་གཞན་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་དང་། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཆ་
མེད་དུ་གནས་པས་བ་སྐྱང་དཀར་ཟམ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་དོན་གཞན་མཐོང་བ་ན་ནག་སྐྱུར་ལ་

བརྗེས་སུ་བ་དང་མཚུངས་པ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་བརྗེས་ལྷུང་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས།
ཉམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་གཞན་ཁོ་ན་བརྗེས་དངོས་ལྷུང་ཡིན་ན། རྣམ་བཅད་ཡོངས་
གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། གཞན་སེལ་བརྗེས་ལྷུང་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགོས་པ་
གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དཀར་ཟམ་ལ་བ་སྤང་གི་བརྗེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞོ་
བཀལ་དོན་གཉེར་ཀྱི་ཉན་པ་པོའི་སྤྱིས་བྱས་འདོད་དོན་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཤེས་ནས་དེ་སྤྱི་
པའི་སྤྱིར་དུ་འཇུག་པ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། རོག་སོག་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་བ་སྤང་ཡིན་
པ་རྣམས་པ་བཅད་ནས་དེ་དང་ལྷན་པ་ལ་བ་སྤང་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་
རྣམས་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་ཡང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གསུམ་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་སྤོང་ནི། ཅ་བར། གསལ་བ་རྣམས་
ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །བྱ་བ་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་པ་རོལ་པོས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་དོ་
ཤེས་པ་མི་སྤིད་པར་ཐལ། གསལ་བ་སྤྱི་པའི་ཚོད་རྗེས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་
པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤྱི་དོ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ནི་དེ་དག་ལ་སྤྱི་དོན་གཞན་ལྷན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་
བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན།

དེ་དག་གི་ལན་ནི། དོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཚོས་གང་ཞིག་སྤོན་དུ་མཐོང་བེན་པའི་
དིགས་འདྲ། གཞན་མཐོང་ཡང་རྟག་འདྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་སྤོར་བ་བྱེད་པ་
སོགས་ཀྱི་ལན་བསྟན། དེ་བཞིན་སྤྱི་འདྲིན་རྟོག་པ་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ལས་སྤྱི་བ་དགག་པ་དང་། དེ་
སྤྱིས་པའི་བཏགས་པའི་གསལ་བ་ལས་སྤྱི་བ་དགག་པ་དང་། གསལ་བས་པའི་བཏགས་པའི་
སྤྱིས་བསྤྱེད་པ་དགག་པ་སོགས་ཀྱི་ཚོད་ལན་བསྟན་འོ། །

གསུམ་པ་གཞན་སེལ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཐལ་
བ་སྤང་། རྫོད་བྱེད་གྱི་ཚིག་ལ་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྲབ་བར་ཐལ་བ་སྤང་། དངོས་པོ་
སྤྲས་བརྗོད་ན་སྤྲ་དང་ཚད་མ་སྤྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ།

དང་པོ་ལ། ཉེས་པ་ཡོད་པས་དགག་པ། ཉེས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྩ་
བར། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྡོག་པ་ཡིས། །ཤིང་དོན་འཛིན་ན་གཉིས་པོ་དག །པན་ཚུན་བརྟེན་པས་
གཅིག་འཛིན་པ། །མེད་ན་གཉིས་ཀ་མི་འཛིན་འགྱུར། །དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་བརྟེན་བཏགས་པ། །མི་
སྤྱིད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྤྲ། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་པ་བའི་སྟོན་པ་གཞོན་ཅུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་སེལ་
བ་སྤྲ་བས་སྤྲ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པ་བཅད་པའི་སྟོན་ནས་
འཇུག་པ་འདོད་པ་ལ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྟོན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གོ་བའི་སྟོན་དེས་
ཤིང་ཐོག་མར་ཤེས་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ཤེས་དགོས་བཅད་བྱ་ཤིང་མ་ཡིན་མ་ཤེས་པར་
དེ་བཅད་པ་མི་ཤེས་པས་ཤིང་མ་ཡིན་སྟོན་དུ་དེས་དགོས། དེ་ལ་ཡང་བཅད་བྱ་ཤིང་དེས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་སོགས་གྱི་གཞོན་པ་བསྟན་ནས་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གང་རུང་ཞིག་སྤྲ་དེས་པ་
དང་། དུས་མཉམ་དུ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པས་འགྲོ་བ་གང་གིས་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་ཤེས་པ་མི་འགྱུར་
བས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཛེས་སོ། །ཞེས་སྤྲའོ། །

དེ་དག་གི་ཚུལ་ཡང་། རྩ་བར། དེ་དག་གི་ནི་བརྟེན་འདོགས་ལ། །ཤིང་མིན་རྣམ་པར་
གཅོད་དམ་མིན། །ཞེས་སོགས་མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་

ལྡན་པ་ལ་ཤིང་བརྟེན་སྐྱོད་བའི་ཚེ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ལས་གཞི་དེ་ཤིང་མིན་གཅོད་དམ་མི་གཅོད་
བྱས་པས་གཅོད་ཅེ་ན།

རྟོག་པས་ཤིང་མིན་ལས་ལོག་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱོད་ནས་ཤིང་འདྲིན་པས་རི་སྐྱད་བརྟེན་
བའི་སྐྱོད་རྣམས་འཇུག་ལ། མི་གཅོད་ན་ཤིང་བརྟེན་སྐྱོད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་
བྱ་རྣམས་ཤིང་མིན་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་ཏེ་
ལ་ཁོ་ན་དེ་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྐྱོད་ནས་མི་འཇུག་གྲང་མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་གཅིག་ལ་སྐྱབ་
བའི་བརྟེན་སྐྱོད་བས་སྐྱར་གྱི་སྐྱོད་སྐྱོང་གི་ལན་བྱ་མོད་གྲང་། དེ་བཀག་པ་ཡང་། ཅ་བར། གལ་
ཉེ་གཞན་བཀག་མི་སྐྱབ་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོད་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་སྐྱོད་བ་ནི་མི་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟེན་སྐྱོད་ཡང་ཉེས་པ་སྐྱ་མ་
རྣམས་སོར་གནས་སུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་པ་མེད་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། གཅིག་རྟོགས་ཞེས་བྱའི་ཤེས་པ་ནི། །གཅིག་
ལ་གནས་པའི་རྟོགས་པ་ལོས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེལ་བ་སྐྱོད་བའི་ལུགས་ལ་རྟོགས་པ་པན་ཚུན་
བརྟེན་བའི་སྐྱར་གྱི་སྐྱོད་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་སྟེ། བརྟེན་སྐྱོད་བའི་སྐྱོད་དོན་ལས་གཞི་འདབ་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་མེ་འབར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མེ་འབར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པར་
མདོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་བྱས་ཤིང་། ཡལ་གཞི་འདབ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པ་སྟེ་ཡལ་གཞི་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཤིང་གི་སྐྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྟེན་སྐྱོད་བ་བྱེད་པ་ན་རི་
སྐྱད་བརྟེན་བའི་ཉེས་པས་མི་གཞོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་སྐྱོང་པ་བ་ལ་སེལ་འཇུག་གིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཐལ་བ་སྤང་བ་

ནི། ཅུ་བར། ལྷོ་དོན་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོག་ནས། །དོན་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་སྲིད་རོ། །ཞེས་པ་
རོལ་པོས་ཤེས་བྱ་སོགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་ལ་གཅད་བྱ་མིན་པ་མེད་པས་སེལ་འཇུག་མི་འཐད་པའི་
ཐལ་བ་བཀོད་པ་ལ།

ལན་དུ། ཉན་པ་པོའི་སློང་རོལ་བྱ་མིན་པ་སྤང་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་རྣམ་
བཅད་ཡོད་པ་གྲུབ་ལ། དེས་ན་གནས་སྐབས་ལྟ་བུའི་གྱིང་ག་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་
དེས་པར་གཟུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །

འདིའི་གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། སློབ་དང་། གཉིད། གོམས་པ། རྗེས་བཞོས། རོར་བའི་དག་
རྣམས་སོ། །སླྱིར་ན་བརྗོད་བའི་ཆེ་དེས་གཟུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཅན་གྱི་ཆོག་གིས་དོན་སྟོན་པའི་
ཚུལ་ཡང་རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཞན་དུ་ན་དེས་གཟུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་སླྱིར་བ་
དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དཔེར་ན། འདི་ལྟར་བུམ་པ་ཚུ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོག་དེ་ལ་བུམ་པ་ལས་གཞན་
སྤྱིམ་པ་ལ་སོགས་པར་ཚུ་བྱིར་བ་འོང་བ་དང་། ཚུ་ལས་གཞན་ཕྱག་དར་ལ་སོགས་པ་བྱིར་འོང་
བ་དང་། ཅི་ཡང་བྱིར་མི་འོང་བ་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་བུམ་པ་ཁོ་ན་ཚུ་ཁོ་ན་བྱིར་འོང་དགོས་པ་ཁོ་
ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་དེས་གཟུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྱིམ་པ་སོགས་སུ་
ཚུ་བྱིར་འོང་བ་གཅད་པར་མི་འདོད་ན། བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱུར་བ་དོན་མེད་ཅིང་། ཕྱག་དར་
སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱིར་འོང་བ་བཅད་པར་མི་འདོད་ན་ཚུ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱུར་བ་དོན་མེད་
ཅིང་། ཅིའང་བྱིར་མི་འོང་བ་གཅོད་པར་མི་འདོད་ན་འོན་ཅིག་ཅེས་པའི་ཆོག་སྐྱུར་བ་དོན་མེད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སེལ་བའི་རང་ལྗོག་ལ་དེས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སློང་པ་ལ་སྐྱེ་བྱས་འོད་བྱེད་

བས་གཞན་སེལ་ལ་བད་སྐྱོར་ན་དེ་གསལ་བ་སོ་སོའི་སྤྱི་ན་གཅིག་དང་དུ་མའི་སྐོ་ནས་བཏག་
བ་བྱས་ཏེ་སྐོ་བཟོད་བ་རྣམས་སྤངས་ནས་བད་ཡི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། ཅ་བར། གང་ཞིག་
གང་ལས་ཐ་དད་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཉིད་གཞན་ལས་ལྷོག་བ་
ཡིས། །དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཆ་འགའ་ཞིག །

ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་བཟོད་ཡུལ་དུ་འཐད་ཅིང་།
སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྐོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་བཞེད་བ་བསྟན། དེ་
ཡང་ལུ་སྤྱོད་སྤྱོད་བས་ཀྱན་བཏུས་སུ་ཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་འཇུག་དུ་བསྟན་བ་ལ་སྐོ་བསྟན་ནས་
ཅོད་བ་ཡིན་པས། ལན་གྱི་སྤྱོད་སེལ་འདིར་ཀྱན་བཏུས་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་བ་ལ་སྐོ་བམེད་ཅེས་
གསུངས།

སྐོ་བ་དཔོན་གྱི་ལུང་ནི། དོན་གཞན་ལས་ལྷོག་བ་ཡིས་དངོས་པོ་དེའི་འགའ་ཞིག་ཉོགས་
བར་འགྱུར། ཞེས་བ་རྣམ་འགྲེལ་ཅ་བས་དངོས་སུ་བཞོད་བ་མཛད།

ལུང་གཉིས་བ་ནི། སྤྱོད་ནི། དོན་གཞན་ལས་ལྷོག་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་
དག་ཁོ་ན་བཟོད་དོ། །ཞེས་བ་དང་།

ལུང་གསུམ་བ་ཡང་། སྤྱོད་ནི་སྤྱོད་དང་དོན་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་རང་གི་དོན་བཟོད་
བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས། དེ་འདྲའི་ལུང་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་། རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ཅ་བར་དངོས་སུ་བཞོད་པའི་གཞུང་དེས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་སྤང་བའི་ཤིང་གི་
དངོས་པོ་དེ་དེའི་ཆ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་ཉོགས་པའི་སྐོ་ནས་ཉོགས་པར་བསྟན་ལ།

ལུང་གཉིས་བས་ཤིང་མ་ཡིན་བཀག་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ཉོགས་བ་དང་།

གསུམ་བས་དེས་ན་སེལ་འཇུག་ཏུ་འཐད་བ་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་དང་།

ཡིག་ཆ་དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས། སྤྱི་རྗེས་གཞན་དུ་བྱས་བའི་གསལ་བ་རྗོད་བྱེད་
ཀྱི་སྐྱོན་ཏེག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བ་མིན་བར། ལུང་སྐྱོ་སྤྱི་གཉིས་ཀས་ཤིང་ཞེས་བའི་སྐྱོ་དང་། ཤིང་
འཛིན་ཏེག་བ་ལ་ཤིང་མིན་བ་ལས་ལོག་བར་སྤྱང་བ་དངོས་ཡུལ་དང་། ཤིང་མིན་ལས་ལོག་
བ་ཤུགས་ཡུལ་དུ་བྱས་བའི་སྐོ་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་བར་བསྟན་བས་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ལན་
འདེབས་བའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་བ་སྟུང་རོ། །

གཞན་ཡང་ལུང་གི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཅ་བར། སྐྱོ་གཉིས་བྱེད་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཕན་ཚུན་
ཡོད་བ་མིན་སྤྱིར་འདི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིང་བརྗོད་བ་ལས་གཞན་དུ་ཤིང་མིན་གཅོད་བའི་
སྐྱོ་གཉིས་སྤྱིར་བ་མི་རིགས་བ་དང་། ཤིང་འཛིན་ཏེག་བ་བསྟན་ཅིང་འཇུག་བ་ཡིན་བས་སྤྱོད་ལ་
ཤིང་མིན་ལས་ལོག་བར་སྤྱང་བ་དོན་དམ་བར་མེད་བའི་ཚུལ་སོགས་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་བ་དངོས་པོ་སྐྱོ་བརྗོད་ན་ཆད་མ་སྤྱི་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤྱང་བ་ལ་གཉིས། སྐྱོ་
དང་ཆད་མ་སྐྱོ་སྤྱི་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་བ། སེལ་བ་སྐྱོ་བ་ལ་ཐ་སྟོད་ཀྱན་འཐད་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་བར། འདྲེས་བའི་དོན་གཅིག་གཅོད་བ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཔེར་ན་གཞི་སྤྱིར་སྤྱིང་
དུ་བྱས་མི་ཏེག་ལ་སྐོ་འདོགས་སོ་སོར་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་ཏེག་དུ་མ་འཇུག་དགོས་བས། ཏེག་བ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་མཚན་སྤྱང་ཡུལ་མི་བྱེད་བར་བསྟན་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱབ་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་བ་ལ་སེལ་བ་སྐྱོ་བ་ལ་གཞི་མཐུན་སོགས་འཐད་བ་དང་། དངོས་དབང་གིས་འཇུག་
བ་ལ་མི་འཐད་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་བ་ན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། གཉིས་བ་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྤིད་བ་དང་། སྤྱི་སྐྱོ་མི་འཐད་བ་དང་། སྤྱི་སྐོ་མི་འཐད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གངས་ཅན་གྱི་

ལུགས་ལ་སྲོ་སེར་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན། གྲེ་བྲག་པའི་ལུགས་ལ་སྲི་
གསལ་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས་གཞི་མཐུན་སོགས་མི་རིགས་པ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གལ་
ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡི་ཕྱིར། །མང་པོ་དག་ལའང་མཉན་པ་གཅིག །ཅེས་གསལ་བ་མང་པོ་ལ་སྲི་
དོན་གཞན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་གནས་པས་སྲི་སྲུ་བུན་མོང་བ་གཅིག་འཇུག་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། གནས་པ་རྟེན་ནམ་གསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་
སྲི་དོན་གཞན་གསལ་བ་ལ་གནས་ཞེས་པ་ཡང་སྲི་གསལ་དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་
ནམ། སྲོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བ་ལྟར། གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྲི་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན། དེ་
གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། སྲི་རྟག་དངོས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་ནས།

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རྟེན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་བར། རྟག་ལ་ཕན་འདོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བ་རྣམས་སྲི་ལ་ཕན་
འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། སྲི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁར་གཞོང་
དང་རྒྱ་ལྷག་ཕན་མི་འདོགས་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དཔེ་བཞོན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་
གཉིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་ཕན་མི་འདོགས་པ་མི་རིགས་ཤིང་། གང་ལྟར་ཡང་
དཔེས་དོན་མཚོན་པ་མི་རུས་པ་ནི་སྲུང་བཞིན་སྲི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་སྲུང་མེད་
གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་མིན་པ་མ་ཟད་གྲུབ་ཐོབ་གནས་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། བདག་ལ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རུང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྲིར་ན་ཚོས་
དེའི་གསལ་བྱ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་།

རྣམ་བཤམ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སློན་
འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་བའི་དོན་དུ་
འགྱུར་བ་གཞན་སློན་འོད་ཀྱི་དོར་བྱེད་པ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་རིགས་ཉེ།
དེ་ཁྱོད་རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།

མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ཀ་ཆེན་ལས། བདག་ལ་དམིགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་རུང་བའི་དོན་
གཞན་སློན་འོད་ཀྱི་དོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་སློན་འོད་ཀྱི་
གསལ་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིར་རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་གི་མ་དག་
རང་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེད་རུང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་པོ་ནི་སློན་འོད་ཡིན་པས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཚུལ་ནི། དེ་སྤྱིར་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་དེ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་སྐྱེ་རུང་གི་
རྒྱུའི་དོན་དུ་ངེ་སྤྱིར་འགྱུར། དེ་བཞིན་སློན་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་ཡིན་ན་དེས་གསལ་བ་ཁས་ལྷངས་
དགོས་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན་ལུན་ཁུང་ནང་དུ་ཡོད་པ་ངེ་སྤྱིར་འཐད་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་སྤྱིར་ན་གསལ་བ་ཞེས་པ་ཤེས་པས་ཡུལ་གསལ་ཚུལ་དང་། མར་མེས་གཟུགས་
གསལ་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གསལ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་མ་ཚོད་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་གཞི་
ཡོད་མོད་ཀྱང་།

སྐབས་འདི་ནི་ལུན་ཁུང་གི་བུམ་གཟུགས་སློན་འོད་ཀྱིས་ལུན་པ་བསལ་བ་གྱུར་པ་ན་དབང་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བས་དེའི་རྒྱུའི་དོན་དུ་རུང་ལ། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་དབང་ཤེས་
སྐྱེ་རུང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་། སློན་འོད་ཀྱིས་ལུན་པ་སེལ་བ་ལ་སྟོས་པས་དེ་གསལ་བྱ་ཞེས་བྱ་
ཡི། ལུན་ཁུང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་སློན་འོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་འཛོག་

དཀའ་སྦྲུལ་མོ། །

གཞན་ཡང་སྦྱི་གསལ་གྱི་ཅམ་གྱིས་སྦྱི་ལྡན་དུ་མི་འཐད་པ་ཡང་། ཅ་བར། རིགས་རྣམས་
གྱི་ཉི་གསལ་གྱི་ཡང་། །ཞེས་སོགས་འགོག་གྱི་ཉི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བཀག་གོ། །

གསུམ་པ་སྦྱི་སྦྱོ་མི་འཐད་པ་ལ། སྦྱི་འི་དོ་བོ་དགག་པ། སྦྱི་བྱེད་ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྦྱར་པ། རང་
ལ་ཚོད་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། གང་དག་རིགས་ཉི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་སྦྱི་ཆ་མེད་དུ་འདོད་ན་སྦྱར་མེད་གསར་བྱུང་གི་བ་སྦྱང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་འདི་བ་སྦྱང་
དོ་སྦྱུང་བའི་སྦྱོ་མི་སྦྱིད་པ་འགྱུར་བ་སོགས་གྱིས་བྱེ་བྲག་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སྦྱི་དགག
དེ་ནས་ཅ་བར། མི་འགོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསལ་བའི་བར་ན་སྦྱི་མེད་པ་
དང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གཞེགས་ཟན་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ནི།

དཔེ་ཐ་ར་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གསལ་བའི་བར་ན་སྦྱི་མེད་པ་འདོད་
དེ། དཔེར་ན་བྱེད་བཞིན་རང་གི་གནས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་འགྱུར་བ་
བཞིན་སྦྱི་དེ་ཡང་གསལ་བ་སྦྱ་མ་ལས་གཡོས་བཞིན་དུ་སྦྱི་མ་ལ་ཁྲབ་པར་འདོད། དཔེ་ལུ་ཀ་
ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་གཞན་གྱིས་གསལ་བའི་བར་ན་སྦྱི་ཡོད་པར་འདོད་དེ།

དཔེ་ན་བ་སྦྱང་གི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་གྱི་ལྷུལ་ཀུན་ན་རིགས་དུས་ཅིག་ཅར་འཕྲོད་འདུ་
འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས་ཉེས་སྦྱོང་བྱ་མོད་ཡང་། དེ་དག་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི།

མཁམ་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བྱེ་བྲག་པའི་སྦྱོན་པ་དང་སྦྱོང་གཞེགས་ཟན་གྱིས་སྦྱི་ཉི་ཐམས་
ཅད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་སྦྱི་བ་མཁམ་པོ་འདས་ནས་དེའི་དངོས་སྦྱོབ་དཔེ་ཐ་ར་དང་། དཔེ་ལུ་ཀ་
གཉིས་དེའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་སྦྱི་བ་ནི། དཔེ་ཐ་ར་ན་པེ། སྦྱི་ཉི་རང་གི་ཉིན་གསལ་བ་ཐམས་

ཅད་ལ་ཁྲབ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་ལ། དཔེ་ལྷ་ཀ་ནི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱུན་ན་ཁྲབ་བར་
འདོད་ལ། གཉིས་ཀའང་སྤྱི་ཉལ་དངོས་ཆ་མེད་གསལ་བ་རྣམས་དང་། རྣམ་གཞན་དུ་འདོད་བ་
སོགས་ལ་ཁྲུང་བར་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རིགས་བའི་སྐོ་དུ་མས་བཀག་གོ། །

གཉིས་བ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྐྱང་དུ་བསྟན་བ་ཡང་། ཅ་བར། ཐ་དད་མེད་དོན་མེད་བར་
ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་མ་ལ་སྤྱི་སྐྱ་དང་སྤྱི་སྐོ་འཇུག་བ་
མཐོང་བས་གཞན་གྱི་བཀོད་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་དེས་བ་དང་། དེའི་སྐོན་སྐོང་ཡང་གྲེ་བྲག་བ་རང་
གི་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དུག་ཁས་སྐྱང་བའི་བྱབ་མཐའི་ནང་འགལ་བསྟན་ནས་བཀག་ཅིང་།
རང་ལུགས་སེལ་བ་སྐྱབ་བ་ལ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིའི་སྐྱ་སྐོ་འཇུག་ཚུལ་འཐད་བར་སྐྱབ་གོ། །

གསུམ་བ་རང་ལ་ཚོད་བ་སྐོང་བ་ལ་གཉིས། གངས་ཅན་གྱི་ཚོད་བ་སྐོང་བ་དང་། རིགས་
བ་དེས་གཅེར་བུ་བའང་ཁེགས་བར་བསྟན་བ་གཉིས། དང་པོ་འདོད་བརྗོད་ནི། ཅ་བར། གལ་ཉེ་
སྐོག་བ་སྐྱངས་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གངས་ཅན་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་
ན་ས་བོན་དང་རྒྱུ་ཚུ་ལུད་སོགས་ལ་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་བའི་རུས་བ་སྐྱབ་མོང་བ་འཇོག་དཀའ་བས་
དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཚོད།

གཉིས་བ་དེ་དག་གི་ལ་གསུམ། རྒྱ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ། རྒྱ་འབྲས་འཚོལ་བ་ཐལ་
བ་དང་། འཇུག་བ་འཚོལ་བ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ཅ་བར། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་
སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བོན་གཅིག་པོ་ལའང་སྐྱ་གུ་བསྐྱེད་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྒྱ་གསལ་བར་ཡོད་
བས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་ལུད་དོན་མེད་བར་འགྱུར་བ་དང་། རས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་
གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པས་དེ་གཉིས་སྤྱི་འཇིག་ཅིག་ཆར་དུ་བྱེད་བ་འགྱུར་བ་སོགས་རིགས་
བའི་སྐོས་བ་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཡང་། ཅ་བར། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་འགྲུར་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བུ་འཚོལ་
 བ་དང་། རྣམ་འགྲུར་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་ཆ་མེད་གཅིག་པོའི་ངོ་བོ་འདྲེས་ན་སྤྱི་
 གསལ་གཅིག་ཐ་དད་འཚོལ་བ་འགྲུར་བ་སོགས་ཀྱི་བཀག

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
 ཆ་མེད་དེ་པན་ཚུན་རྗེས་འགོ་བུའི་བས་གང་ཞིག་མི་འདོད་པས་ཚུ་ལ་འཇུག་པ་དང་དངོས་པོ་
 རྣམས་སྤྱི་འཇིག་གཅིག་ཆར་བུའི་པར་འགྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་དེས་གཅེར་བུ་པ་ཁེགས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལྡོན་དུ་གཅེར་བུ་
 བའི་གྲུབ་མཐའ་མདོ་ཅམ་བཤའ་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དམ་པ། ལུ་མཚོག་སྤྱོད་རིས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱེ། འཕེལ་བུའི་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། རྒྱལ་བ་པ།
 གཅེར་བུ་པ། ཟད་བུའི་པ། ཐམས་པ་པ། རྣམ་མཁའི་གོས་ཅན། ལྷོགས་ཀྱི་གོས་ཅན། འཛོམས་
 མེད་པ་ཞེས་གྲགས།

གང་ཁས་སྤང་རྒྱའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དགུ་ཞེས་སྤྱི་བས། དེ་ཡང་འདི་
 ལྟར། ལྷོག་དང་། ཟག་པ་དང་། ལྡོམ་པ་དང་། དེས་པར་རྒྱ་བ་དང་། འཚི་བ་དང་། ལས་དང་།
 ལྷོག་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་། ཐར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་ནི་བདག་ཡིན་པ་
 ལྷོས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་ཇི་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉལ་ལ་གནས་སྐབས་མི་ཉལ་
 བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བུ་བ་ཡིན་ཏེ།

ལྷན་པར་དུ་འཕགས་པའི་བསྟོན་པ་ལས། གཅེར་བུ་ལུས་ཀྱི་ཚད་བཞིན་དུ། །སློབ་ཉི་
 ལུམ་དང་རྒྱས་པར་སྤྲ། །ཞེས་འབྲུང་བའི་སྤྱིར། ཡང་སློབ་ཅན་གྱི་ལྷ་ཚན་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། ས་
 དང་། ལྷ་དང་། འིང་དང་། མེ་དང་། ལྷུང་དང་། སྤྱིན་བུ་དང་། རྩོག་མ་དང་། ལྷུང་བ་དང་། མི་
 ལྷེ་དགུའོ། །འདིའི་དང་པོ་ས་སོགས་ལྷ་ནི་རེག་པའི་དབང་པོ་འབའ་ཞིག་དང་ལྷན་པས་དབང་པོ་
 གཅིག་པ་དང་། སྤྱིན་བུ། ལྷུང་། ཉ་སྤྱིས་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་པ་དང་། རོའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་
 པས་དབང་པོ་གཉིས་པ་དང་། རྩོག་མ་དང་། སྤྱིན་གྱི་མེ་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་པ་དང་། རོ་དང་།
 ལྷའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པས་དབང་པོ་གསུམ། ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་བུ་དང་། ལྷུང་བུ་མཚུ་རིང་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་ལ། རེག་པ། རོ་དང་། ལྷ་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པས་དབང་པོ་བཞི་
 པ་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་། ལྷུང་བཞི། ལྷུང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱིར་གྱི་བཞིའི་སྤྱིང་དུ་ན་བའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་
 པས་དབང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་དུ་འདོད་དོ། །

ཇི་སྐད་དུ་བགྲང་བའི་ཟག་པ་ནི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཉེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བ་
 ལྷེ་བར་གྱེད་པས་དེར་ཟག་པར་གྱེད་པ་ཞེས་བྲ། ལྷོམ་པ་ནི་དེ་འབྲའི་ཟག་པ་འགོག་པའི་རང་
 བཞིན་ཉེ་དེ་ནས་ལས་གསར་དུ་གང་ཡང་མི་གསོག་པའོ། །དེས་པར་ལྷ་བ་ནི་སྤྱོན་བསགས་
 པའི་ལས་ལྷས་པར་གྱེད་པ་སྤྱེ་དེ་ཟད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གོང་གི་སྤྱོམ་པ་དང་། ཟས་མི་ཟ་བ་
 དང་། ལྷོམ་མི་བུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ལྷོར་བ་དང་། ལུས་གཏུང་བ་དང་། ལྷོ་འབལ་
 བ་སྤྱེ་གཅོད་པ་དང་བཞེག་པ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ལུག་ལ་བཏེན་ནས་དེ་ཟད་པར་གྱེད་དོ། །འཆིང་
 བ་ནི་དེས་པར་སྤྱི་བ་སྤྱིམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་དག་གིས་སྤྱོ་བཏགས་པའི་ལོག་པར་ལྷ་
 བའོ། །ལས་ལ་སྤྱིས་སྤྱིང་བར་འགྲུར་བ་དང་། མིང་དང་། ལྷིག་པ་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། བསོད་
 ལམས་ནི་ཚོས་སོ། །

ཐར་པ་ནི་ངེ་སྐྱོད་བཤའད་པའི་དཀའ་ལུག་ལ་བརྟེན་ལས་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་ལས་གསར་
བསག་ཆད་ནས་འདིག་ཉེན་འདུས་པའི་གནས་སུ་དངོས་པོ་དངོས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་
ལ། གདུགས་དཀའ་པོ་གྲེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་འགྲོ་བ་ལ་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རང་གི་གཞུང་ལས། །ཁ་བ་རྒྱ་སྤོས་མེ་ཉོག་དང། །བ་ཞོ་བ་མོ་ལུ་ཉིག་
མདོག །གདུགས་དཀའ་གཟུང་བའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། །ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤའད། །ཅེས་
འདིག་ཉེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་ན་འདུག་པ་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་
ཞོ་ལམ་ཀུ་སྤྱད་ལྟར་དཀའ་བ། །སྤོག་ཅན་ཡིན་པས་དངོས་པོ་དང། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་
པས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ཞེས་སྒྲ། །འདིའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་
ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། །དཔེར་ན་ལྷས་སྐྱེན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྤོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
ལས་ད་ལྟར་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པས་བདག་སྐྱེ་དང། །རང་གི་པ་མ་དང། །ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་
པ་དང། །ཟག་པ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ། །མདོར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་གསེར་
དང་གསེར་གྱི་རྩ་རྒྱན་ལྟར་རང་བཞིན་གཅིག་ཅིང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་འབྲས་བུ་
ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། །ཅ་བར། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདྲེམས་མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་
ལ་མེ་ཚུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྗེས་ཐ་དད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
གཅེར་བུ་བའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འདིན་པ་དག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་རྗེ་
མོ་ཞོ་འགྱུར་ཞིང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའོ་ཞེས་པའི་ལོག་ཉོག་གྱུང་ཁེགས་པར་རུས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང། །དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་སྤོས་ན་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་
ཆོས་རྗེས་རྣམ་བཤའད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། །དེ་མ་ཡིན་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་ཤར་

བའི་སྐྱོ་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དགག་བྱ་དངོས་སུ་
 བཅད་བའི་སྐྱོ་ནས་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པར་དགག་པ་བྱེད་པར་
 དེ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་གང་ཞིག་ཚོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་
 བ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞེད། མཁམ་གྲུབ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པས་རྟེན་ཆེན་དང་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་
 མཐུན་པ་བྱུང་།

ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུང་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བས་དེའི་ཚུལ་ནི། རྫོ་ལ་
 འོན་རང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འཆར་བ་དེ། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་
 ཉིད་། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ཏུ་འཕངས་པའི་
 སྐྱབ་པ་མེད་པ་དེ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རང་བཟོད་
 པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ཏུ་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པ་དེ། མ་ཡིན་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་
 དེ། རྫོ་ཡི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་འོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 དེ། འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་གསུངས།

དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ། ལུམ་མིན་ལ་ལུམ་པ་མེད་པ་དང་། ལུམ་པ་ལ་ལུམ་མིན་མེད་
 པ་གཉིས་ལས་སྡེ་མ་བུ་ཟེ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་དང་། ལྷི་མ་རྣམ་བཤའ་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་དང་།
 ཡང་ན་ལུམ་པ་དང་ལུམ་མིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ལུམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཏུ་
 འཛོག་ལ། ལུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ལུམ་པའི་རྫོའི་གཞན་
 སེལ་དང་། ལུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལུམ་པའི་འོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཏུ་བྱ་བཞིང་།

བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་མ་ཟུབ་
 ཉེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་
 བྱམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཁམ་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྤྱོད་ཉེ། རྟོག་པ་
 ལ་བྱམ་པར་སྤྱང་བ་དེ་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་དངོས་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །འདིའི་
 རིགས་མཚུངས་སློལ་གཞན་སེལ་ལ་སྐྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་ཚིག་སློན་ལྟ་བུ་ལས་དོན་ལ་
 འགལ་བ་ཆེར་མེད་དོ། །

སྐྱིར་ན་མ་ཡིན་དགག་ལ་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕངས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཞི་འདོག་པ་ཡིན་
 ཉེ། རྒྱང་ངེས་ལེགས་བཤམ་སྤྱིང་པོ་ལས། དེས་ན་ཚོས་གཞན་འཕངས་ཚུལ་ལ་བྱུགས་དང་།
 དངོས་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། སྐབས་གྱིས་འཕངས་པ་བཞི་ཡོད་དེ།

ཤེས་རབ་སློན་མའི་འགྲེལ་བཤམ་དུ་བྱངས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་
 དང་། །ཚིག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་
 གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་གསུངས་པ་བཞིན།

མཚོད་སྐྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་མོར་བས་མི་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལྟ་བུ་མཚོད་སྐྱིན་ཚོན་པོ་ཞེས་པས་
 བས་བ་བ་གཞིར་བཅས་ལ་ཉིན་མོར་མི་བ་ཞེས་པའི་དགག་ཚིག་གིས་མཚན་མོ་བ་བ་བྱུགས་ལ་
 སྐྱབ་པས་དང་པོ་དང་།

བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དགག་ཚིག་དང་འཕངས་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་
 ཚིག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་གཉིས་པ་དང་།

མཚོད་སྐྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་མོར་བས་མི་བ་བ་རིད་པ་སྟེ་སྐྱམ་པོ་མིན་པར་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་

ནི་མཚན་མོར་བས་བ་བ་ལྷུགས་ལ་འཕངས་བ་དང་། རིད་བ་མིན་བ་ཡོད་ཅེས་སྐྱབ་ཚིག་དངོས་
སྐྱ་སྐྱར་བས་གསུམ་བ་དང་།

སྐྱེས་བུ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་བེ་རིགས་གཉིས་སྐྱ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ནས་གང་ཡི་སྐྱོ་དོར་
ཐག་མ་ཚོད་པའི་ཚེ་བྲམ་བེ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་སྐྱོ་དོར་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའི་སྐྱབས་དང་
འབྲེལ་ནས་རྒྱལ་རིགས་འཕངས་བས་བཞི་བ་ལྷ་བུའོ། །

དེས་ན་བད་བརྟེན་གྱི་རྟོག་བ་རྣམས་གྱིས་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གསུམ་པོ་ཡུལ་དུ་བྲས་བས་
སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འིང་ལ་འིང་མ་ཡིན་མེད་བ་ལྷ་བུ་མེད་དགག་
གི་གཞན་སེལ། འིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་ལྷ་བུ་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡུལ་དུ་བྲས་
བས་འིང་འཛིན་རྟོག་བ་དེ་ཉིད་འིང་མ་ཡིན་སེལ་བའི་སྐྱོ་ནས་འིང་ལ་འཇུག་བ་ཡིན་པའི་སྐྱར་ཏེ།

འིང་ལ་འིང་མ་ཡིན་མ་བཀག་ན་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་
འིང་མ་ཡིན་དུ་དོགས་བ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་འིང་མ་ཡིན་ལས་མ་ལོག་ན་འིང་མ་ཡིན་གྱི་
ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་འིང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། འིང་འཇུག་མེད་དུ་མི་གོ་བས་གཞན་
སེལ་དང་པོ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་བ་བྱུང་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱོ་ཡི་གཞན་སེལ་སྐྱ་དོན་དངོས་ཡུལ་དུ་
མ་བྲས་ན་རྟོག་བ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། དོན་རང་མཚན་ཉེ་བ་མི་གནས་ཀྱང་། སྐྱ་
དོན་ལ་བརྟེན་ནས་བད་སྐྱར་བ་དང་ཐ་སྐྱད་གྱི་དུས་སྐྱ་དོན་གོ་བ་ཡོད་པས་གཞན་སེལ་གསུམ་
ག་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་སོ། །

བྲམ་བེ་ཚེན་པོས་འིང་མ་ཡིན་ལ་འིང་མེད་བ་ལྷ་བུ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་འཛིན་བ་
མཛད་པའི་དགོངས་བ་ཡང་སྐྱ་གཉིས་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འིང་གི་ཐ་སྐྱད་སྐྱར་བེན་ནས་
སྐྱར་ཡང་འིང་མ་ཡིན་གྱི་བད་གཞན་སྐྱར་མི་དགོས་བ་གསུངས་བ་ལྷར་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་ལྷན་

བའི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཤིང་ཞེས་བརྗེས་བསྐྱར་བས་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ཤིང་མ་ཡིན་དུ་གོ་བུས་བས།
ཤིང་བརྗེས་བས་ལ་བརྗེས་ནས་བྱང་བའི་ཤིང་འཛིན་ཉོག་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་དངོས་
སྤྲོད་ཉོག་པས་ཤིང་མ་ཡིན་ལ་ཤིང་མེད་པ་དེའི་སྤོབས་འཕགས་ཀྱིས་ཉོག་པས་ལ་དགོངས་སོ། །

འོ་ན་བརྗེས་ཉོག་གི་ཉོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་སེལ་གསུམ་ག་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་བརྗེས་སྐྱར་
བའི་སྤོབས་ཉོག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཤིང་བརྗེས་སྐྱར་བའི་
སྤོབས་དུ་ཤིང་འཛིན་ཉོག་པས་བྱང་གཞི་དང་འབྲེལ་ནས་ཤིང་ཉོག་པས་དང་། ཤིང་མིན་ཁེགས་པ་
འཛིན་དཀའ་ཡང་དེའི་ཚེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་བའི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་
བུས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གྱི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིང་འཛིན་པ་དང་།
ཤིང་མིན་ཁེགས་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཅུམ་ཞིག་ལ་བྱ་བས་ཤིང་བརྗེས་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
ནམ་མཚོན་སྤོབས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་སྤོབས་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་བརྗེས་བརྗེས་ཉོག་པས་ལ་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་འཛིན་པ་མི་རིགས་ལ། དེ་གྲུབ་ན་རྗེས་སྤོབས་ལོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་ཚུལ་རི་རྒྱད་
བཤའ་དུ་བཞེད་དོན་སྤོབས་སོ་སོའི་སྤྲོད་ནས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་འཛིན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སྤོབས་ཉོག་པས་པན་ཚུན་ཐལ་བའི་སྤོབས་སྤོབས་བྱ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བུས་སོ། །

འོ་ན་ཤུང་ཤིང་བརྗེས་སྐྱར་བའི་སྤོབས་དུ་ཤིང་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བརྗེས་སྐྱར་བ་ལ་བརྗེས་ནས་
བྱང་བའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་གསར་ཉོག་པས་མེད་པ་འགྱུར་དོ་ཞེ་ན། སྤོབས་མེད་དེ། སྤོབས་བཤའ་
པ་བཞེད་བརྗེས་སྐྱར་བའི་གོང་དུ་ཤིང་ཚད་མས་གྲུབ་ཤུང་ཤིང་ལས་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་
བུ་བྱང་གཞི་གཟུང་ན་དེ་ཤིང་ཡིན་པར་མ་ཉོག་པས་པས་དེ་ཉིད་ཉོག་པས་ཀྱིས་དཔོག་བྱ་ཡིན་པར་
འཐད་དོ། །རང་དེའི་མཁམ་དབང་འགའི་གསུང་རྒྱན་ལ་བྱང་གཞིའི་སྤྲོད་དུ་ཤིང་ཞེས་བའི་མིང་
འཇུག་བྱང་དུ་སྤོབས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་སྤོབས་ལོད་པས་གང་ལྟར་དཔྱོད་པའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་དགག་པའི་སྐྱོད་ཉིག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ནི། ཅ་
བར། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར། །ཞེས་བུམ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱོད་ལྟ་བུས་བུམ་པའི་ངོ་བོ་མེད་
པའམ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཀྱི་ཉིག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
དུ་གོ་བ་སྤོང་བས་གྲུབ་པ་བསྟན་ནོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པའི་སྤྱོད་ལས་སྐྱོད་ཉིག་སྐྱབ་འཇུག་གི་དྲོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་རྣམ་པའགད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བུམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནའི་
རྣམ་པ་འཆར་གྱི། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་བ་མཐོང་བས་དེ་མ་ཡིན་བཅད་
པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་ན་ཉིག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་འགྱུར་སྟམ་པ་དང་། བརྟེན་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་
འགའ་ཞིག་ཐ་སྟོན་ཀྱི་དུས་སུ་མེད་ན་བརྟེན་བྱས་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་ལ། ཡོད་ན་དེ་མ་ཡིན་
རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་སྟམ་པས་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་དང་།
འཇུག་ཚུལ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྐོ་ནས་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

སྐྱབ་པའི་སྐྱོད་ཉིག་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དགག་པའི་སྐྱོད་ཉིག་སེལ་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབད་པ་མེད་པ་གྲུབ་ཅུས་པས་དྲོགས་པ་རྒྱང་བའི་
སྤྱིར་གཞུང་ཉུང་བ་མཛད་ཅིང་། གོ་རིམ་ཡང་། ལྷ་མ་ལ་རིགས་པའི་སྐོས་པ་རྒྱས་པ་བསྟན་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་གཞུང་འདི་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དཔེ་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེ་གས་དཔེ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གོང་དུ་རང་
བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་། ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
དང་། གང་སྤྱིར་དངོས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་བརྗོད་པར་བྱེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་པའི་བར་

གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་གྱི་སྤྱོད་ས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་སྤངས་པའི་སྐོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་ལ་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

དེ་ཡང་ཅུ་བར། རང་བཞིན་བྱེད་པར་བྱེད་བྱུང་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་དེ་སྦྱབ་གྱི་
གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྐྱུས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕངས་པ་ལ་ལྟོས་པ་བྱེད་པར་བལྟོས་པ་པོའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་དང་། དེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་སྟེ་བྱེད་པར་དག་
པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉལ་ས་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་བསྟན། ཉལ་ས་འགོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གཉིས་མཐུན་པ་
འབྱུང་བ་བཞིན། སྐྱེ་འཇིག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པ་དང་པོ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་
པར་སྦྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉལ་ས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ལ།

འོན་ཀྱང་མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྗེ་ཀ་ཆེན་དུ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉལ་ས་སུ་
འགོད་པར་བྱ་ཡི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཞེས་བཀོད་ན་བྱེད་པར་ལྟོས་པ་པོའི་ཉལ་ས་སུ་འབྱུང་བ་
གསུངས་པས་དབྱུང་གཞིའི་གནས་སོ། །

འོ་ན་རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། འདིར་ཡོད་པ་སྐྱེ་མི་ཉལ་
སྦྱབ་པའི་ཉལ་ས་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཇི་ལྟར་
ཉིན་འགྲེལ་ཅེས་པའི་སྐྱེ་ཡངས་འཇུག་གི་ཆེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ལ། དོག་འཇུག་གི་ཆེ་
སྦྱབ་པ་རང་དབང་བའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་འཇུག་པས་དེའི་
སྤྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱུས་སྟེ་བྱེད་བྱུང་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
པས་སྐྱེ་མི་ཉལ་སྦྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་ཉལ་ས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིའི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་སོར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱིང་། ཉགས་སུ་འགོད་པའི་དངོས་སོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དགོད་པར་བྱ་ཡི་དངོས་སོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་སྟོས་པ་པའི་ཉགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་ལྡན་ཉགས་སུ་བཀོད་པའང་སྟོས་པ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་པ་ལ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་བྱེད་པ་སོ་འཕེན་པ་དང་། མི་འཕེན་པ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ནི་ཐོག་མར་སྤྱོད་སུ་མས་གང་ལ་ཚོད་པའི་གཞི་དང་། ཇི་སྟེན་ཚོད་པའི་ཚུལ་བཅས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཙོ་སོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་སྟེ།

ཁྱད་པར་ཚད་སྤྱིར་རྗེས་འགྲོའི་སྤྱིར། །རྒྱས་པའི་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་སྤྱིར། །རྐྱེད་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་སྤྱིར། །རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྐྱེད་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་དེ་ཡང་ཁྱད་པར་ཚད་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནི།

རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས་འབྲུང་བ་ལྟ་དང་། དབང་སོ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མཐུན་སྟེ་ཚན་ལ་རིགས་གཅིག་པའི་སྟོ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྐྱེད་མི་གསལ་བའི་གཙོ་སོ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། རྗེས་འགྲོའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་།

རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ས་དང་རྐྱེད་དང་། དབང་སོ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་

རྣམས་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་བའི་གཙོ་བོ་རྣམས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཡོན་
ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མི་མཉམ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར་ཞེས་བའི་དོན་ཡང་།

རྗེ་ཀ་ཚེན་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ལུང་སོགས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་འདྲེས་བ་མ་ཡིན་ན།
རྒྱ་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་ནས་གྱི་སྤྱོད་གྱུ་འབྱུང་ལ། འགའ་ཞིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་
རྣམ་དབྱེ་མི་འབྲན་བས་མི་གསལ་བའི་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཡོད་དགོས་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་གངས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་
དོན་ཡོད་བར་སྤྱོད་བའི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་བ་ལ། ཚད་མ་མདོའི་སྐབས་སུ། ཚད་མའི་ཡུལ་
མི་ཞེས་བའི་ཕྱིར། །གཙོ་བོ་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡན་མིན། །ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཚོས་ཡོད་བ་ཞེས་བ་
སྤྱིར་ཡོད་བ་ཅམ་སྤྱོད་ན་ནང་བ་སངས་རྒྱས་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟེན་བས་སྤྱོད་བའི་དགོས་བ་མི་
འགྲུབ་ཅིང་། གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའི་རྣམས་པ་ཡོད་བ་སྤྱོད་ན་རྗེས་འགྲོའི་བྱུང་བ་མི་གྲུབ་
བོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་སྤྱོད་བཟོད་མངོན་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྐབས་འདིར་དངོས་
པོར་ཡོད་བའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་འཇིག་བ་སྤྱོད་བ་ལ་ཡང་བརྟག་བ་དེ་འདྲ་ཅིའི་ཡི་ཕྱིར་ན་མི་འཇུག་
ཅས་གངས་ཅན་གྱིས་ཚོད་བ་ནི།

ཅུ་བར། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཡོད་རང་བཞིན། །ཡོད་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། ཚོད་བ་དེ་སྟོང་ཚུལ་ནི་གངས་ཅན་བས་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་དོན་གཙོ་བོར་ཞེན་བས་
དེ་ཉིད་ཡོད་བར་སྤྱོད་བ་ཉིད་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡོད་བར་སྤྱོད་བ་འགྱུར་སྟམ་སྟེ།

ཞེ་འདོད་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་སྤྱོད་འདོད་ནས་གཏན་ཚིགས་བཞེད་བ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་
བས་བཞེད་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དེ་འདྲའི་ཞེ་འདོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་མེད་བས་ཇི་སྐད་སྤྱོད་

བ་ལྟར་གྱི་བརྟག་བར་བྱ་མི་དུགས་སོ་ཞེས་བའོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཁྱོད་ལ་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་བཟུང་
མི་དུགས་བས་ཁྱད་བར་གཟུང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྗེས་ཁྱབ་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ལ། ཁོ་
ལོ་ཅག་ལ་ནི་དངོས་པོ་དེ་ཡི་ཁྱད་བར་ཉུགས་སུ་གཟུང་བ་མེད་བར་དངོས་པོ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
བཀོད་བ་ན། སྤྱི་མི་ཉུག་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཚོས་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཚོས་གྱིས་ཁྱབ་པའི་
རྗེས་འགྲོའི་ཁྱབ་བ་ཉུགས་པའི་སྤྱོད་མེད་བར་ཐལ། སྤྱོད་ཚོས་གྲུང་གྲུབ་མི་ཉུག་བ་དངོས་པོ་
ཅམ་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ཡི་ཚོས་ཅན་ལ། །ཞེས་པའི་ཚོས་ཅན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྣམ་
བཤད་ལས། དེས་ན་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དེ་སྤྱོད་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ན།
མཚན་ཉིད་ལྡ་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་གྲུབ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་བ་འབབ་པས་དམ་
བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡོད་བ་ཡིན་འོ། །

ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་གཙོ་སྤང་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་དངོས་པོ་ཡོད་བར་སྐྱབ་བ་ཡིན་
ལ། འོན་ཀྱང་རྗེ་ཀ་ཆེན་ལས། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་བར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་བ་ན།
དེ་ཅམ་ལྡ་ལ་སོགས་བ་ཁྱད་བར་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྟེན་
ནམ། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱིའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་བའོ། །ཞེས་གསུངས་བ་
ལྟར་ཅུང་མི་འདྲའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གོང་གི་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་བར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མཐོང་བའི་ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ཁྱད་བར་ནི་བདེ་སྤྱུག་བཏང་སྟོམས་
གསུམ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་ལྡ་རྗེས་སུ་འགོ་

ས་ཡིན་པས། དོན་ནི་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ཆ་མི་
མཉམ་བ་དེ་ཅམ་ལྷ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཅེས་བ་ཡིན་གྱི། གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་
པར་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་བ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་རྟགས་དེའི་སྤྱོད་ཆོས་གྲུབ་ན་ཁྱབ་བ་མི་འགྲུབ། ཁྱབ་བ་
གྲུབ་ན་སྤྱོད་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་ཆོས་ཁྱབ་གཉིས་
ཀ་སྐྱབ་ན་སྐྱོད་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་གྲངས་ཅན་པས་སྤྱིར་བཀོད་པའི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་སྤྱིར་ཡོད་བ་ཅམ་སྐྱབ་ན་དགོས་རྒྱས་
ཚུང་བས་ཡོད་པའི་ཁྱབ་བར་དངོས་པོར་ཡོད་བ་སྐྱབ་བ་ཡིན་ལ། རྟགས་དེའི་སྤྱོད་ཆོས་གྲུབ་
ན་ཁྱབ་བ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་སྤྱང་དངོས་པོར་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་སྤྱིར།
ཁྱབ་བར་གྲུབ་ན། སྤྱོད་ཆོས་མི་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་གཙོ་བོའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཙོ་སྤྱང་དེ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱིང་དུ་རྟགས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། སྤྱོད་ཆོས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ན། གཙོ་སྤྱང་དེ་རྣམ་
འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྲེད་པའི་དངོས་པོ་གྲུབ་དགོས་སོ། །

གསུམ་བ་སྤྱོད་བའི་དབྱེ་བ་ནི། ཅ་བར། རང་བཞིན་སྐྱབ་བ་གོ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཅིང་གཞི་སྤྱིའི་སྤྱིང་དུ་གོ་བྱེད་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
གནས་བ་བསྟན། རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་འགོད་ཚུལ་ནི་ཚོས་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དང་། ཚོས་མི་
མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཡོད་བ་སྤྱི་འགོ་སྤྱང་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཞར་བྱུང་
གི་ཚུལ་དུ་བསྟན་བ་ནི།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བརྗོད་བ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་བ་

སྐྱེ་བ་ལྟར། རྒྱལ་བས་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱིས་པ་མཐོང་ཞིང་
བསམ་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་། དེ་ཡང་སྦྱོར་བའི་སློབས་གཉིས་
ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤམ་ནས་མ་ངེས་པ་སྦྱོང་བ་ལ། ཅ་བར། རྒྱ་མེད་
སྤྱིར་ན་འདྲིག་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་
འདྲིག་པས་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འདྲིག་ངེས་སུ་གྲུབ་ཅིང་འདྲིག་པ་འགྱུར་བར་བྱིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་
གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་འདྲིག་ངེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་བསྟན་ཏོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། ཅ་བར། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེའི་གཏན་
ཚིགས་ལ་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྐྱབས་ནས་དོན་བསྐྱུས་སོ། །

གཉིས་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དངོས་དང་། ཚོད་སྦྱོང་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་
སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། འཇུག་པ་སློབ་སློབ་ཅན་ཉིད་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་། རྒྱ་མཚན་བསྐྱེལ་དོན་ལ་ཚད་མ་གསུམ་པོ་འཇུག་མི་
འཇུག་གི་ཚོད་ལན་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤམ། ཡང་ཅ་བར། རྟགས་ཀྱི་སྤུལ་བྱུང་ཡོད་པ་
ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཁྲབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། དགག་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་ཚོད་པ་སྦྱོང་བ་དང་། མི་སྣང་བ་མ་

དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རྩོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཁྱོད་
 གིས་ངེ་སྐྱོད་བཤའ་བ་ལྟར་གྱི་དགག་ཉགས་གྱི་གངས་མ་ངེས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་
 བོས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་
 གཏན་ཚིགས་དེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་
 མེད། ཡོད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་འགལ། མེད་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་
 འགྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཚོལ་བ་ན་དེའི་ལན་དུ།

ཅུ་བར། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་རྟོགས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྟོག་པས་སློབ་བཏགས་པའི་སྐྱོད་
 དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་བས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་སློབ་མེད་མེད་པའི་སློབ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་བཤའ་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གི་སྤྱིར་བ་འདིའི་དངོས་
 ཟིན་ལྟར་ན། གཙོ་བོ་རང་མཚན་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་དེ་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་
 ལྟར་མངོན་ལ། དེའི་དགོངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་བཀའ་བ་ན་གཙོ་བོ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་པོར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལྟར་སྤང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་རྗེ་ཀ་ཆེན་དུའང་། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་
 གངས་ཅན་པ་དག་གཙོ་བོ་ཁྱད་པར་ལྡན་ཏུ་འདོད་ལ། རང་ལུགས་ལ་སྐྱོད་དུ་འདོད་པས་
 ཁྱད་པར་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་མིན་རྩོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་སྤང་བ་
 ཚོས་ཅན་དུ་གཟུང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ཡང་འདིས་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པས་སློབ་བཏགས་པ་

ཡིན་པས་དངོས་སོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་དོན་ལ་ཚོས་གཉིས་སོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
ཡང་། ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་ཚོས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚོད་པ་སྣང་བ་ལ་གསུམ། ཚིག་
རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྤྱིར་དགག་པ་དང་། དོན་
བསྐྱབ་བའོ། །དང་སོ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཚིག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མ་བྱས་
པའི་རིག་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ། ཚིག་ཅམ་དགག་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་དགག་
པའོ། །དང་སོ་ལ། ཚོད་པ་ནི་ཚད་མ་གསུམ་ལོག་པས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ཅེས་པ་མི་འཐད་དེ།
ལུང་སྟོན་བྱེད་དུ་ལོག་ན་དངོས་སོ་མེད་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལུང་ཞེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་
ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་དུ་ཅ་བར། སྐྱ་རྣམས་དངོས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། རྗོད་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་གང་ཡིན་རང་གི་ཞེན་འདོད་དང་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པས་དེ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་
དག་ཏུ་མི་འཛོག་ཡང་། སྐྱ་བྱང་ཚད་མ་ཞེས་པ་ནི། །གནས་སྐབས་ལྟ་བུའི་སྐྱ་སྐྱ་བྱས་སྐྱ་བ་སོའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་སྟོན་སོང་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བྱའོ། །

དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དོས་བརྒྱུང་བ།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གིས། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱབ་བའི། །སྤྱི་ལས་
རྗེས་སུ་དབག་པ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རང་གི་ཞེན་དོན་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིག་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཐོག་མར་ལུང་གི་
དོན་བཤད་པ་ནི།

ཅུ་བར། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱེ་བའི། །སྤྱི་ལས་རྗེས་སུ་དབག་བ་ཉིད། །ཅེས་འབྲུང་བ་
བཞིན་དེའི་དོན།

ཡིག་ཆ་དགོངས་བ་རབ་གསལ་ལས། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་བ་དེ་ལོན་ཏུ་སློབ་གྲུར་སྟོན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པའི་
སྤྱིར། སློབ་དཔོན་སྤྱོད་སེལ་གྱི་སྤྱང་དེ་གསུངས་ཀྱི། སྤྱང་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་གསུངས་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་འདི་
དང་མཐུན་པར་བྱང་ཡང་།

མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ག་ཆེན་ལས་གསུང་ཚུལ་ཅུང་མི་གཅིག་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་
ཞེས་བ་མི་བསྐྱེ་བ་སྐྱབ་སྤྱིར་སྤྱང་དོས་འདྲིན་བ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱེ་བ་ཞེས་བས་དེ་འདྲའི་ཚིག་རང་
གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་བ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་ལས་ཞེས་བས་དེའི་དཔེ་སྟོན་ལ།
མི་བསྐྱེ་བའི་རྟགས་ཁོང་ནས་འདྲན་ཅིང་། རྗེས་སུ་དབག་བ་ཉིད་ཅེས་བས་དེ་འདྲའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་རྗེས་དབག་ཏུ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་སྤྱང་དོན་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ལ་གསུམ། ཚད་མར་
གྲུར་པའི་སྤྱང་དོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་དགོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅུ་བར། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་བཞིན། སྤྱིས་བྱ་
གང་དག་སྤྱང་དོར་གྱི་གནས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས་འཚོལ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་སྤྱང་དོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ཡང་སྤྱང་གང་ཡང་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་བྱས་

བ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པ་སྟེ།

དཔེར་ན་སེལ་བཅུ་པའི་ངག་ལྟ་བུ་འབྲེལ་མེད་མ་ཡིན་པར་སྤངས་བྱ་ཐར་པ་དང་། དེར་འགྲོད་
པའི་ལམ་དང་། རོར་བྱ་སྤྱད་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་འཁོར་འདས་འདུག་ལྡོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱུས་
པའི་སྤངས་རོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་བྱའི་དོན་རྣམས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་དང་།

འཛོག་པོའི་གཏུག་རྒྱན་ལེན་པའི་མན་ངག་ལྟ་བུ་དགོས་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པ་མ་ཡིན་པར་
སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་མངོན་མཐོང་དུ་ལེགས་སྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དང་། ཐབས་
དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་།

བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་དགོས་པ་མེད་པ་མིན་པར་གཞལ་བྱའི་གནས་
གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱེས་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་
པ་སྟེ་དེ་འབྲེལ་ལྷུང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་སོ།

སེལ་བཅུ་ནི་རྟོག་ཆེན་དུ་ཞི་བ་འཚོའི་རྩོད་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྲངས་པ་ལས། སེལ་བཅུ་
ཁྱར་བ་བྱུག་སྟོན་དང་། །རི་དྲགས་ལྷགས་པ་ཅའི་གོང་བྱ། །དེ་ནས་རྟུན་མའི་བུ་མོ་འདི། །སྐྱ་ཡ་
ག་ཏའི་བ་ཤི་འོ། །ཞེས་འབྲུང་།

ཡང་གཞུང་གཞན་དུ་ལྷུང་དེ་བྲངས་པ་ལས། དེ་ནས་སྟོན་མའི་བུ་མོ་འདི། །ཞེས་གསུངས་
པས་དབྱེད། གཞན་ཡང་འུ་གྱ་སྟོའི་འབྲེལ་བར། སེལ་བཅུ་དང་། ཁྱར་བ་བྱུག་དང་། མཁར་གཞོང་
དང་། ལྷགས་པ་དང་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ངག་རྣམས་སོ། །ཞེས་པའི་བྲངས་
འདྲེན་ཡང་གསལ་ལོ། །

གོང་གི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེས་ལྷུང་སྟོན་མེད་བསྟན་ཚུལ་ཡང་རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་

གསལ་བྱེད་ལས། ལྷ་མས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་དང་། སྤྱི་མས་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་དང་
ཐབས་བྱུང་གི་སྐྱོན་སྤངས་པའི་སྐོ་ནས་བརྫོད་བྱ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་ཚད་མར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྐོག་
གྱུར་སྐྱོན་པའི་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་སྐོག་གྱུར་བསྟན་
བ་ལ་རིམ་བཤེན་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། མ་
མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་གྲུབ་པས་
དེ་འདྲའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བའམ། ཚད་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། གཞན་སྤེས་
མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་། སྐོག་གྱུར་སྦྱ་བའི་བདག་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་
པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐོག་གྱུར་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ལ་ཚད་མས་
གཞོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅ་བར། ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སྦྱ་བའི། །སྤྱི་ལས་འདི་ཡུལ་སྐོག་གྱུར་
ནའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་དང་། དཔེ་བཞོད་
ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྤྱི་བའི་ཚུལ་སོགས་བསྟན་ནས་ཚད་མར་སྦྱབ་པའི་དགོས་པ་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་དགག་པ་ནི། ཅ་བར། སྤྱིས་བྱ་སྤུལ་བྱུང་ལ་སྟོས་ལ། །རི་
བཞིན་དོན་དུ་གཞན་གྱིས་ཤེས། །ཞེས་སྤྱིས་བྱ་དེ་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོད་ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་དང་
པོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེས་བྱས་པའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་
མི་འཐད་པ་ནི།

ཅ་བར། གལ་ཏེ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ། །ཤེས་པར་རྒྱས་ན་དོན་འདི་འདོད། །ཅེས་སོགས་
སྤྱིས་བྱ་གང་ཞིག་གི་ཚིག་ལ་མ་བརྟུག་པར་དེ་ཉེས་ཟད་དང་ཡོད་ཏེན་ཀུན་ལྡན་པ་རྟོགས་དགའ་
བར་གསུངས། །ཁ་ཅིག་ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱ་མེད་པར་སྤྱོད་བ་དག་ནི།

ཅ་བར། འགྲིབ་དང་སྤུལ་བྱུང་ཉེན་པ་ཀུན། །མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་དང་བཅས་ཉིད་སྤྱིར། །ཞེས་
སོགས་གཉེན་པོའི་ཚོས་གོམས་པ་ལས་མཐར་ཟག་ཟད་དུ་འགྱུར་བར་བསྐྱབས། །ཉེས་པ་རེ་ཞིག་
སྤངས་ཀྱང་གཏན་ཟད་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་དུ། ཅ་བར། འཚོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་
དོན། །དོ་བོ་ཉིད་ལ་སྤྱིན་ལོག་གིས། །འབད་དུ་བེན་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་སྟེ། །སྤོ་ནི་དེ་སྤྱོད་ས་འཛིན་
སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སྤངས་པ་སྤྱར་སྤོག་ན་འབད་བ་བྱས་ནས་ཡིན་ནམ། འབད་བ་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་
གི་རང་གིས་སྤོག།

དང་པོ་འཁོར་བའི་འཚོ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་། །ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྤྱིས་བྱའི་སྤོ་ནི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེའི་སྤྱོད་ས་སུ་སྤྱིར་སྤོན་མཐོང་བ་དང་། །ཡོད་ཏེན་མ་མཐོང་བས་
སྤངས་པ་སྤྱར་བསྐྱོད་པ་ཅིའི་སྤྱིར་འབད་བར་བྱེད།

གཉེས་པ་སྤྱར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། །བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་
ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་སེམས་ལ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་ཞུགས་ཏེ། །བརྟུག་པར་
བྱས་བེན་པའི་སྤྱིར་སྤངས་པ་སྤྱར་སྤོག་པ་མི་སྤིད་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཉེས་པའི་ཅ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ཅ་བར། ཉེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག། འཛིག་
ཚོགས་ལྷ་ལས་སྤྱིས་པ་ཡིན། །དེ་མ་རིག་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས། །དེ་ལས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་བྱུང། །

ཞེས་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ་ཆགས་སོགས་ཉེས་པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་བསྐྱན་ནས་དེ་ལས་
འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རིམ་པ་དང་། །དེ་སྤངས་པས་འཁོར་བ་སྤོག་ཚུལ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པ་རི་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། འདིག་ལྟ་ཉེས་པའི་རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། མ་རིག་པ་རྩ་བར་བཤད་པ་མི་འགལ་
 བར་ཐལ། འདིག་ལྟ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན། དེ་ལས་བདག་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་།
 བདག་གི་དེར་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་འདིག་
 ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་བར་རི་ཡོད་ཀྱུ་བ་མཐའ་བོང་འོག་མཐུན་མི་མཐུན་
 དབྱེད་པར་བྱའོ། །

མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ།

གཉིས་པ་མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིས་བྱ་མ་བྱས་པས་རིག་བྱེད་ཚད་
 མ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ་བྱས་པ་དགག་པ་ཉལ་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། རིག་བྱེད་སྤྱིའི་འདོད་བརྗོད་དང་། མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་
 གྱིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ན་རིག་བྱེད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཚངས་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་བ་ཞེས་
 བྱ། དེའི་ནང་གསལ་དབྱེ་བ་ལ། བརྟ་སྤོད་པ། རིག་བྱེད་མཐའ་པ། གསང་བ་བ་རྣམས་ཡོད། དེ་
 ཡང་འདིའི་འདོད་ཚུལ་ནི། འདིག་ཉེན་ཞིག་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཉལ་བ་སྤྱོགས་
 གྱི་ཆ་མེད་དག་སོ་སོར་འཁོད་པ་ལ། རྣམ་ཞིག་གི་ཆེ་ལྡན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས་སྤོད་འབྱེན་པར་
 འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུས་རྩལ་སྤྱ་རབ་གཉིས་དང་པོ་སྤྱར་ཞིང་། དེ་ནས་
 རྩལ་སྤྱ་རབ་གསུམ་པ་ཞིག་སྤྱར་བས་རྩལ་སྤྱ་མོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྣམས་འབྲད་དེ་ཚོགས་ནས་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བརྩམ་པར་

གྱུར། རིམ་པས་ཚུ་དང། ས་དང། མེད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱུ་བ་དེད་དབུས་སུ་ཚངས་པའི་སྐོང་
 ཚེན་པོ་འོད་འབར་ཞིང། གསལ་བ་དེ་སྤྱི་ན་ཅིང་བརྟོལ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མེས་པོ་ཚངས་པ་
 ཚེན་པོ་པར་རྒྱའི་མངལ་ནས་བྱུང་བ་པར་རྒྱ་ལ་འདུག་པ་གདོང་བཞི་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་དེས་འཇིག་རྟེན་
 ཐམས་ཅད་སྐྱུལ་པར་གྱུར། དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་བདུན་བྱུང་བ་ནི། རིམ་པ་བཞིན། རབ་བྱུང་ཚངས་
 པ། སྐྱེ་དགའའི་བདག་པོ། པར་རྒྱའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་གདོང་བཞི་པ། མེས་པོ། གསེར་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་
 ཞེས་གྲགས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། ཉི་མའི་མས་
 ལྷ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་གྱེད་མས་ལྷ་མ་ཡིན་དང་། བམ་མཁམ་ལྷིང་གི་མས་ནམ་མཁམ་ལྷིང་།
 ཚངས་པའི་ཁ་ནས་བྲམ་ཟེ། དབུང་བ་ལ་རྒྱལ་རིགས། བརྒྱ་ལས་རྗེ་རིགས། རྟེན་པའི་མཐིལ་
 ལས་དམངས་རིགས་རྣམས་བསྐྱེད་པར་གྱེད་དོ། །

ཡང་བཤད་པའི་ལུགས་གཞན་ཞིག་ལ། ཚངས་པའི་ཁ་ལས་སྐྱེ་དགའའི་བདག་པོ་སྐྱེས། དེས་
 མཚོན་སྤྱིན་གྱེད་པ་ན་ཚངས་པ་སྤྱིན་འདྲེན་པའི་བསྐྱེད་བར་རང་གི་བྱ་མོ་བཏང་བས་དེ་ལ་ཚངས་པ་
 ཚགས་ཏེ། ལུ་བ་ཤོར་བ་སྐྱུགས་གཟར་གྱིས་སྤངས་ཏེ་མེར་བསྐྱེགས་པའི་དབུས་སུ་བྱང་སྤོང་ངན་
 སྤོང་དང་། ཨ་གི་ར་སྐྱེས། ལྷག་མ་དུར་བའི་ནང་དུ་ལུས་པ་ལས་བྱང་སྤོང་ཨ་ཏི་བྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 ལྷན་ངག་དང་། སྤིད་སྤྱང་གི་རིག་གྱེད་བཅུ་མས་བྱང་སྤོང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་སྤྱིན་དང་།
 དེས་བརྗོད་བྱས་པས་ཚངས་པའི་བྱ་བཞིས་བྱས་པ་ལ་ཚངས་པས་བྱས་པ་གྲགས།

ཡང་རིག་གྱེད་བཞི་པོ་ཚངས་པའི་ཞལ་བཞི་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེད། ཨ་གྱི་ཏོ་རྩེ་རྩེ་ཏོ་
 ཞེས་པའི་རིག་གྱེད་གྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མེ་ལ་སྐྱུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་མར་སྐྱུགས་བཤམ་སྐྱུགས་པ་
 ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི། བྱིའི་ལ་བ་བ་སོགས་ལ་འདོད་དབང་གིས་མི་འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
 རིག་གྱེད་སྐྱེ་གང་ཡིན་བརྗོད་བྱ་དོན་དེས་པ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་དང་། དེ་འབྲའི་སྐྱེ་རྟག་པ་

ཡིན་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རང་ཆས་སུ་བྱུབ་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཟད། དེ་འབྲེལ་བྱུབ་
མཐའ་འཛིན་པ་པལ་ཆེ་བས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེས་བུ་སྐྱས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །

དེའི་སྲིད་འདི་ལུགས་ལ་ཉེ་མཚོན་སྐྱེན་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱང་གོལ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་སྐྱམ་དུ་བསམ་ནས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ཅམ་གྱི་ཐ་སྐད་ཁས་ལེན་གྱི། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་མི་སྲིད་པར་སྐྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། ཚིག་རྣམས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཉེས་རྣམས་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་
སྲིད། །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་བདེན་དོན་ཅན། །ཞེས་ནི་ལ་ལ་རྗོད་པར་བྱེད། །ཅེས་ཚིག་ལོག་པར་
སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཅེ་བ་མེད་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་རྣོངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་
ཞིང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་དེ་འབྲེལ་རྒྱ་དང་བལ་བས་བདེན་
པའི་དོན་ཅན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་པས་མགོ་མཚུངས་སྐྱོས་པ་ནི།

ཅ་བར། ཚིག་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །ཡོན་ཏན་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་སྲིད། །སྐྱེས་བུ་མ་
བྱས་ལོག་པའི་དོན། །ཅིང་མིན་ཞེས་ནི་གཞན་དག་བརྗོད། །ཅེས་ཚིག་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བདེན་
པ་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་བུ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པས་སྐྱེས་བུར་མ་
བྱས་པའི་ཚིག་ལ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་མི་སྲིད་པར་སྐྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་བརྟགས་པ་དང་། སྐྱ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་པ་
དང་། རྗོད་བྱེད་ལ་བརྟགས་པ་དགག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཅ་བར། དོན་ཤེས་བྱེད་པ་
དག་གི་རྒྱ། །བརྗོད་སྐྱེས་བུ་ལ་བརྟེན་པས། ཚིག་རྣམས་སྐྱེས་བུས་བྱས་མིན་ཡང་། །

ཞེས་སོགས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་འབྲེལ་བ་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ན་འདིའི་དོན་འདིའོ་
ཞེས་བརྗོད་སྐྱུར་བ་མེད་པར་སྐྱ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་དོན་རྗོགས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་

དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་དེའི་འབྲེལ་བ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པ་དང་།
རིག་བྱེད་གྱི་ངག་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་
དངོས་མེད་ཡིན་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་གྱིས་བཀག་གོ།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་བྱས་པ་དགག་པ་ལ། མ་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་
དང་། ཡི་གེ་དང་ཚིག་ལ་བཏགས་ནས་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྩ་བར། བྱེད་
པ་པོ་རྣམས་མི་བློན་སྤྱིར། །སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདོད་ལོ། །ཞེས་བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པས་རིག་
བྱེད་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུས་བྱས་པ་མིན་ཡང་ཚད་མར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མི་བློན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། འདོན་པ་པོ་ཡིན་པ་རྟགས་
སུ་མི་རུང་བའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་རྩ་བར། འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་ངེས་པའི་
ལུན་པས་བྱེད། །ཅེས་སོགས་དང་། སྤེལ་བ་ཡི་ནི་གཞུང་གཞན་ཡང་། །མན་ངག་ལས་གཞན་
གཞན་དག་གིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རིག་བྱེད་ཐོག་མ་མེད་པར་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་བྱུབ་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཐོག་མེད་དུ་བྱུབ་པས་ཀྱང་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པར་མི་
འགྲུབ། དེ་བྱུབ་ཀྱང་ཚད་མར་མི་འགྲུབ་པ་སྐྱབ་གོ། །

གཉིས་པ་ཡི་གེ་དང་ཚིག་ལ་བཏགས་ནས་མ་བྱས་པ་ཉིད་མི་འཐད་པ་ཡང་། རྩ་བར། ཡིག་
རྣམས་གཞན་དང་བྱེད་མེད་སྤྱིར། །སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་འབྲས་མེད་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་འདིག་
རྟོན་པའི་ཡི་གེ་གཞན་དང་མཚུངས་པས་རིག་བྱེད་ཡི་གེ་རྣམས་ཚད་མར་སྐྱབ་པ་འབྲས་མེད་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡི་གེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་མ་བྱས་པའི་ངག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་བར། ཡན་ལག་དུ་མའི་
བདག་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དེ་འདྲའི་ངག་ཆ་བཅས་དགག་པ་དང་། ཆ་མེད་དགག་པའི་ཚུལ་

གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ངག་གི་ཆེན་པོ་ལ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པ་མེད་ན། བརྗོད་བྱ་འཁྲུལ་མེད་
 དུ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པས་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་ངག་མི་
 ལུང་བར་སྐྱབ། གལ་ཏེ་དོན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པ་ཡོད་ན། དེ་འབྲེལ་ངག་དེ་ཉག་དངོས་ཡིན་པར་སྐྱ་
 བས་ཚིག་སྲ་སྤྱིའི་ཆ་རྣམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བསྟན་ནས་
 བཀག། དེ་བཞིན་ངག་ཆ་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཉག་པ་ཆ་མེད་སྲ་སྤྱི་རིམ་གྱིས་
 ཉོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཉན་པའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཐོས་ཤིང་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་བཀག་གོ།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་ཉག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་དང་།
 དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་དང་། རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་གཞན་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅ་བར། འདིག་པ་ཡོད་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་སྤྱིར་སྐྱ་ནི་མི་ཉག་ཉིད། །ཅེས་
 སོགས་རིག་བྱེད་སྐྱ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞན་དག་
 འདིག་པ་དོན་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤངས་ནས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅ་བར། དེ་སྤྱིར་དེ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ཡང་། །ཉག་པ་ཉིད་ནི་བསལ་བ་
 ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་སྲར་གྱི་ཉགས་ལ་མ་
 དེས་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང་། ཉགས་གཞན་དགག་པ་དང་། སྐྱགས་མ་བྱས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། གལ་ཏེ་བྱས་ངག་སོག་ཉིད་དུ། །མཐོང་ཉིད་སྤྱིར་ན་མ་བྱས་པའི། །ཞེས་སོགས་
 སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་མི་

འབྲང་བ་སྐྱུ་བ། གཉིས་པ་ལ་པ་རོལ་པོས་སྡོག་པ་གཅིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་
ཅིང་དེ་འགོག་པ་ལ། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལྡོག་
ཁྲབ་གཅིག་ཏུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མི་སྲིད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ནི།

ཅ་བར། མེད་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་བསྟན་ནའང་། །དེ་ནི་ཡོད་པར་དོགས་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་
སོགས་སྡོར་བ་སྡོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྲབ་གྲུབ་ན་སྡོག་ཁྲབ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་སྐྱུ་བ། དེ་གྲུབ་ན་
སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་ཚིག་གི་རྟགས་ཀྱིས་རིག་བྱེད་བཞི་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་སྐྱུ་བ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
གྲུབ་པར་འཛོག་དགོས་པས་སྡོག་ཁྲབ་གཅིག་ཏུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་པ་ཉམས་སོ། །

སྐབས་འདིར་ཡིག་ཆ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་
ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བ་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་
མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་དང་། དེས་སྟོང་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་གཅིག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས། གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས། དང་པོ་ནི་རྟག་པ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་མེད་ངེས་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱོལ། །

གསུམ་པ་སྐྱགས་མ་བུས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་ཡང་། ཅ་བར། འགའ་ཡིས་བད་བྱས་
ཉིད་ཡིན་ན། །སྐྱགས་རྣམས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དུག་ཞི་བ་སོགས་སྐྱགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་བདེ་དབང་གིས་ཡིན་པར་སྐྱུ་བ། ཅི་སྟེ་དངོས་པོ་རུས་ཡིན་
ན། །ཁྲད་པར་མེད་ཕྱིར་གཞན་ལའང་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་བད་ལ་མི་སྟོས་པར་དངོས་པོའི་
རུས་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སྐྱུ་བ། ཤེས་མཐུ་དག་གིས་སྐྱགས་ཞེས་པའི། །གོ་
རིམ་བྱེད་ཚུལ་སྐྱེས་བུ་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་བུས་བུས་པ་སྐྱུ་བ། སྐྱེས་བུ་རུས་མེད་སྐྱུ་བ་

གྲེད་ནི། །འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སྐྱེས་བུས་མ་བུས་པའི་སྐྱབ་གྲེད་ལྟར་
སྤང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བས་ཚད་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ལ། ཚོད་པ་ནི། ཅ་བར།
གང་སྤྱིར་རིག་གྲེད་སྐྱོགས་གཅིག་སྤྱིར། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །ཞེས་སོགས་
སྐྱོགས་གཅིག་ལ་མི་སྐྱ་བ་དཔེར་ན་མེ་གང་བའི་བརྗོད་གྲེད་ཡིན་པ་དང་། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་
ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པས་མཐོ་རིས་འདོད་པས་མེ་ལ་སྐྱེན་སྲེག་བྱ་བ་
སོགས་རིག་གྲེད་ཀྱི་ངག་གཞན་ལ་ཡང་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚོད། དེ་དགག་པ་ལ།
ཅ་བར། རོ་འདྲ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཉིད་སྤྱིར། །སྤོད་གཅིག་ལ་ཡང་ཚོས་པ་བཞིན། །ལྟག་ལྟན་འཁྲུལ་
པ་ཅན་ཉིད་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་གྲེད་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མས་
གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅ་བར། དེས་ན་ལུང་དང་དངོས་པོ་རྣམས། །རྟོགས་པ་པོ་ཡི་
རྣམ་འགའ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བས་མ་བུ་སྤྱེ། ལུང་དེ་
རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ལོ་ན་ཡིད་ཆེས་ཚིག་ནི་མི་སྐྱ་བ། །སྤྱི་ལས་ཞེས་སོགས་སྐྱོགས་གཅིག་བདེན་པའི་རྟོགས་
ཀྱིས་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རང་ལུགས་གཞལ་བྱའི་གནས་རྣམས་ལ་
དཔྱད་པ་དག་ནས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་དཔོག་པ་གྲེད་པར་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་
ལ། ལོན་གྱང་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་ལ་ལུང་གི་གཞོད་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

ལོག་རྟོག་སྐྱོན་པོའི་རྟོགས་སུ་བསྟན་པ།

ས་བཅད་གཉིས་པ་ལོག་ཏེ་ག་ལྷན་པོའི་ཉལ་ས་སྤྱོད་བསྟན་པ་ནི། ཅ་བར། རིག་བྱེད་ཚད་མ་
དག་ནི་འགའ་བྱེད་སྟེ། །ལྷན་ལས་ཚོས་འདོད་དང་ནི་རིག་སྟེས་དེགས། །སྤྱི་ག་པ་གཞོན་ཕྱིར་
གདུང་བ་ཚོམ་ཞེས་པ། །ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་འཆམ་བའི་ཉལ་ས་ལྷ་ཡིན། །

ཞེས་མ་བྱས་པ་དང་སྤྱོད་གས་གཅིག་ལ་མི་སྟེ་བས་རིག་བྱེད་ཚད་མར་སྟེ་བ་དང་། བདག་
ཉལ་པ་འགས་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་སྟེ་བ་དང་། འབབ་སྤྱི་གས་ཀྱི་ལྷན་ལས་ཚོས་འཕེལ་བར་འདོད་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཁོ་བོ་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རིགས་སྟེ་དེགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་
སྤྱི་ག་པ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དུ་མེར་མཚོང་བ་སོགས་གདུང་བ་ཚོམ་པ་སྟེ་ཉལ་ས་ལྷ་ཚང་བའི་ཕྱིར་
སྤྱོད་པ་དག་ནི་ཤེས་རབ་འཆམ་བའི་ལྷན་པོ་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གྲངས་འདྲེན་པ་ཡང་རགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁམ་གྲུབ་སྤྱི་ག་
ཚན་ལས། རགས་པ་ཅམ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ལྷ་ནི་མཚོན་བྱེད་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ན་
ལྷ་སྤྱི་གས་དེ་དག་གི་ལྷན་པོའི་ཉལ་ས་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྣམ་བཤམ་དུ་འང་། བྱང་གོལ་རྒྱ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་
དང་། །ཚད་མའི་བཅད་དོན་ཚད་མས་འགོག་པ་དང་། །དངོས་སྟོབས་ལྷུང་ལ་ལྷུང་གི་གཞོན་སྟེ་བ་
འདོད། །ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་འཆམ་བའི་ཉལ་ས་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལེའུ་དང་པོ་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཚུལ་
གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏེ་གས་པའི་
ཕྱིར་དུ་གཞན་སེལ་དང་དེའི་འཇུག་ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། གོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱི་གས་བྱས་སྐྱོང་
དོར་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་
ལ་འབེབས་པས། དེ་ལ་ཡང་གོང་དུ་བཤམ་པའི་སེལ་བའི་རྣམ་གཞག་རི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་སྟོ་

འདོགས་མ་ཚོད་པ་ལ་ཚོད་སྟུམ་པ་དང་། དེ་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་ངན་པས་
ལུང་བར་འགྱུར་བས་དེ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་ཡང་དེ་དག་རྒྱས་པར་བསྟན།

སྤྱི་ཚོལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་མེད་པར་སྐྱབ་མི་བྱས་ཀྱང་
ལུང་ལས་མ་གསུངས་ན་མེད་པར་འགྱུབ་པོ་ཞེས་མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པར་མཛད། ཚོལ་བས་ལུང་ཚད་མ་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་། དེས་
སྐྱས་པའི་ཚིག་ལ་བརྟགས་ནས་དབྱུད་པ་ལེགས་པར་དག་ན་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མར་
ཉེས་ཟད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཚད་མར་སྐྱབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དེས་སྐྱབ་པའི་ཚིག་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་
ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཞེས་པའི་ཚེད་དུ་ཚིག་ཅམ་གྱི་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་
པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་གི་རྟགས་ལས་སྐྱབ་པ་སོགས་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

དེས་ན་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ནས་ཐོག་མར་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་
སྐྱོན་མེད་དུ་ངེས། དེ་ནས་ལུང་གི་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་དུ་སྐྱབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲེལ་རྣམ་
གཞག་རང་དབང་དུ་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་ཐོག་མཁམ་པའི་དབང་པོ་བཏ་
ཚེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབལ་གྱི་གསུང་ཡིག་ཚའི་དྲོགས་གཙོད་ཁ་སྐྱོང་དང་བཅས་པ་
དཔྱོད་ལྡན་སྤྱིང་ལུན་སེལ་བའི་ཉིན་གཤེད་ཅེས་བུ་བ་ལས་རང་དོན་རྗེས་སུ་དབལ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ལེའུ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤམ་པའོ། །

ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ།

ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ།

གཉིས་པ་རྟོགས་བྱ་བར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། དེར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་བཤམ་པ་བཤམ་པ་
 ལ། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་གི་སྒྲུང་པོས་མཛད་
 པའི་ཚད་མ་མདོ་ཞེས་པའམ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་དོན་དཔལ་ལྡན་ཚོས་གྲགས་གྱིས་
 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཏུན་ལ་ཐབ་པ་ལ། ལེའུ་དང་པོ་ཚད་མ་མདོའི་དོན་འཆད་
 བྱེད་གྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤམ་ནས་ལེའུ་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཚད་མ་མདོའི་དོན་འཆད། དེ་ལ་ལེའུ་གཉིས་པས་མདོའི་མཚད་བརྗོད་ལུགས་འབྲུང་ལུགས་
 སྤྱོད་པ་གི་སློབ་ཀྱིས་བར་བཤམ་ཅིང་། ལེའུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་མདོའི་ལུས་དངོས་གྱི་དོན་
 འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཚུལ་ཡང་ཀུན་བརྟུས་མཚད་བརྗོད་དུ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཐན་བཞེད་
 པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སློབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །ཚད་མར་སྐྱབ་སྤྱིར་རང་གི་གཞུང་ཀུན་
 ལས། །བརྟུས་ཏེ་སྣ་ཚོགས་འཐོར་རྣམས་འདིར་གཅིག་བྱ། །

ཞེས་ཚིག་བཅད་སྒྲ་མ་གཉིས་གྱིས་མཚད་བརྗོད་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་གྱིས་ཚོམ་པ་དམ་
 བཅའ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བསམ་སྤྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་ཕུན་
 སུམ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚད་མར་འབྲུངས་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས་ཚད་མར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རང་གིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་རིགས་སྟོ་
 ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་འདིར་གཅིག་ཏུ་བརྟུས་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ཚོམ་པ་
 བསྟན་པའི་སྤྱིར།

རྒྱ་བསམ་སྤྱིར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་གཉིས་ནི། འགྲོ་ལ་ཐན་བཞེད་པ་ཞེས་འགྲོ་བ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ཐན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསམ་པ་དང་། སྟོན་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་བཞེད་

གཞན་དོན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱོར་བ་སྤྱན་སྤུལ་
ཚོགས་པའོ། །

འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་སྤྱན་སྤུལ་ཚོགས་པ་ཡང་། བདེ་གཤེགས་ཞེས་པས། ལེགས་པར་
སྤངས་པ། སྤངས་མི་ལྡོག་པར་སྤངས་པ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་གྱི་
སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐེན་པ། མཐེན་པ་བརྟན་པ། མ་ལུས་པར་མཐེན་
པ་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་གཉིས་ནི་རང་སྤྱན་ཚོགས། སྦྱོབ་ཅེས་པས་
རང་ཉིད་གྱིས་གཞིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་སྐོ་ནས་འགོ་བ་སྦྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ནི་གཞན་དོན་སྤྱན་ཚོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཚོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་གི་དོན་ཚད་མར་གྱུར་པ། འགོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། ལྟོན་
པ། བདེ་གཤེགས། སྦྱོབ་ཅེས་པའི་དོན་ལྡར་བསྐྱུས་ནས་དང་པོ་གཏུན་ལ་དབབ་བྱ་བྱུང་བར་གྱི་
གཞིར་གཟུང་ནས། ལྷག་མ་དེ་གཏུན་ལ་འབབས་བྱེད་བྱུང་བར་ཚོས་སམ་སྐྱབ་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་མཚོད་བརྗོད་ཚིག་བཅད་གྱི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བའི་བཤའ་བ་ལ་
ལུགས་འབྱུང་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཤའ་བ་ལུགས་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས་འབྱུང་བས་སྡ་
མ། ཚད་མ་སྐྱ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་སྤྱིར་ཚད་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་དང་། སྤྱི་མ་
ཡང་ན་སྦྱོབ་ཅེས་པ་ནས། བསྟན་སྤྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་བཤའ། །ཅེས་པའི་བར་འབྱུང་དོ། །

འོ་ན་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཤེ་ན། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་
དབང་ལས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གང་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ཀུན་མཐེན་སྦྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་གྲོལ་བ་དང་།
ཡང་ཀུན་མཐེན་ཡོད་པ་འབྲས་བུའམ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ལས་དཔོག་པར་མི་རུས་པས་དེ་

ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་བསལ་བའི་སྤྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ལུགས་སྟོག་གི་སྐབས་ཐོག་མར་བདེན་བཞི་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལས་རྟོགས་པ་ལུན་ཚོགས་དང་། དེ་ལས་རྒྱ་སྐྱོད་ལ་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཉུགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་ལམ་དེ་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་སྟོན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་ལུགས་འབྱུང་སྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡང་། མཁམ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལེའུ་གཉིས་པའི་རྗེ་ཀ་ཆེན་དུ།

གཞན་ཡང་ལུགས་འབྱུང་གིས་ནི། གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ། ལུགས་སྟོག་གིས་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ལུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་པོ་ལུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐར་མའོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དག་ལས་རི་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ལུགས་སྟོག་གི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེས་འགོ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་སྤང་དོར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་འགོ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་ནས། འོ་ན་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཚུལ་ནི་རི་ལྟར་དེ་དག་ལ་སྤང་དོར་རི་ལྟར་བྱས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྲུབ་སྟམ་པ་ལ། བདེན་བཞི་ལ་སྤང་དོར་བྱས་པས་ཐར་པ་རི་ལྟར་འགྲོལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སྐྱོབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་དཔོག་པ་སོགས་
ཀྱི་རྟགས་སྐྱོར་གྱི་རིམ་པ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
རིམ་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་ལུགས་འབྲུང་གིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
གཙོ་བོ་འཆད་ལ། ལུགས་སྐྱོག་གིས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཙོ་བོར་
འཆད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཚད་མའི་
སྐོ་ནས་བསྟོད་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུགས་འབྲུང་གི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་
ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ལུགས་སྐྱོག་གི་སྐོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་
གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྐོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་
དེར་བསྟོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐུབ་
པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱེད་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི།

ཚད་མ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

ཅེ་བར། ཚད་མ་བསྐྱེ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། །དོན་བྱེད་ལུས་པར་གནས་པ་ནི། །མི་སྐྱེ་ཞེས་
པས་མི་སྐྱེ་བ་ངོས་གཟུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཐབས་དང་བཅས་པའི་གཞལ་བྱ་

རྟོགས་པ་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་ལ་སྐབ་པ་ཉག་གཅིག་ཚད་མ་
ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་གང་དང་ལྡན་པས་ཚད་མར་འགྱུར་བའི་ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན།

དེ་ནི་རང་ཡུལ་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཕམ་རིག་པ་ལ་ཚད་མ་ཞེས་བྱ།
དེ་འདྲའི་གསལ་རིག་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤོང་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་
ཏེ། མེས་བཙུན་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱེད་རུས་པ་རང་གི་རི་ལྟར་གཞལ་བ་ལྟར་གནས་པ་
ནི་ལས་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྤོང་བ་ཅམ་གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

སྐྱེ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། མངོན་པར་འདོད་པ་སྟོན་གྱིར་དོ། །ཞེས་པས་ཉན་ཤེས་ལ་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་ཚད་མ་ལ་དེས་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་གཟུང་དོན་
དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་ཤེས་རང་གི་གཞལ་བྱར་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གསར་དུ་སྟོན་
པས་ཡུལ་ཐོབ་པའཕམ་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

བསྟན་བཙུན་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་བས། དེ་ལས་འདོད་དོན་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་སྐབ་
པ་ཚད་མར་བསྐྱབ་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། སྐྱེ་བ་པོ་ཡི་གྱེད་པའི་ཡུལ། །དོན་གང་སྟོ་ལ་
རབ་གསལ་བ། །དེ་ལ་སྐྱེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད། །དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །

ཞེས་བསྟན་བཙུན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྫོད་གྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་རང་སྐྱེ་བ་པོའི་རྫོད་འདོད་ཀྱི་ཀུན་
སྟོང་འདུག་པའི་ཡུལ་ཉན་པ་པོའི་སྟོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་སྟེ་གོ་གྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
རུང་གི་རྫོད་གྱེད་ཀྱི་དག་ལས་བརྫོད་བྱ་དཔོག་པ་མི་རུང་ཞེས་པའོ། །

དོན་གྱི་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཅན་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལྟ་དབང་སྟོའི་བཤའ་པ་ལྟར་ན། རྫོད་གྱེད་ཀྱི་
ཚིག་རྣམས་བརྫོད་བྱའི་དོན་དང་དེ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱ་ཅན་ཏེ་དེ་

བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་འབྲང་ཅེས་བ་དང་།
རྒྱན་མཁམ་པོའི་བཤའ་བ་ལྟར་ན་ཚིག་རྣམས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་བསྐྱེ
བར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མིན་ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤའ་དུ། ཡང་ན། གཞུང་སྤྱི་མའི་དོན་ཡང་སྐྱབྱུང་གི་མ་དང་མཐུན་པར་
སྐྱར་ངོ་། །ཞེས་པའི་དོན་སྐྱབྱུང་ཚད་མ་ཞེས་བ་སྤྱི་མ་སྐྱབྱུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་
ཤེས་འཛོག་པ་གོང་དུ་བཤའ་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐྱབྱུང་གི་མ་ནི་རྗོད་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཡི་རྟགས་
ལས་རྗོད་འདོད་ཀྱང་སྐྱོང་དཔོག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབྱུང་བའི་ཞེས་བྱ་ཞེས་། དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་འཇུག་པའི་སྐྱོན་མེད་
ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

རྗེ་ཀ་ཚེན་ལས། མཚན་ཉིད་དེ་སྐྱབྱུང་གི་ཚད་མ་ལ་མ་ཁྲབ་པའི་སྐྱོན་ཅན་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱབྱུང་
གི་ཚད་མ་ཞེས་བ་གང་ལ་ཟེར། དག་ལས་དེའི་རྒྱ་བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་ལ་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པའི་
སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱབྱུང་བའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
སྐྱོན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱོན་པའི་སྐྱོན་ས་རང་དབང་དུ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ལྟར་གྱི་གཞུག་བྱ་ལ་སྐྱབྱུང་
མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་ཤེས་རུས་པའི་སྐྱིར་ངོ་། །

གཞུང་བ་འཛིན་སྐྱིར་ཀྱང་རྗོད་ནི། །མི་འདོད་ཅེས་པས་བཅད་ཤེས་ཀྱང་མི་སྐྱབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
སྐྱིར་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། རྗོད་ཀྱང་རྗོད་པ་དེ་བཅད་ཤེས་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་
དེ། རང་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤྱི་མས་རྟོགས་ཟེན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་གྱི་གསུང་དུ་མི་སྐྱབྱུང་
བའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་པ་ནི། རྗེ་བྲག་སྐྱབྱུང་དག་རྟེན་བཅས་མིག་དབང་

ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཐོབ་རྒྱས་པས་ཚད་མ་ལ་ཤེས་པས་མ་ཁྲབ་བོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ། ལྷོ་ནི་
ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་བ་ནས། དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དོན་ནི། གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལྷོ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་ཚད་བ་དང་
མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚད་མ་
དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་སྤང་དོར་གྱི་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་འཇུག་པའི་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཚད་
པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དེ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡུལ་ཉོགས་པའི་ཚད་མ་བར་མ་ཚད་དུ་འཇུག་པ་
འདི་ཡོད་པས་ཚད་མས་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། ཚད་མས་ཚད་བ་དང་
མ་ཚད་པའི་དོན་ནི། ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་ཚད་བ་དང་མ་ཚད་བ་
ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ལྟ་བུ་ཚད་མས་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཚད་མའི་
རིགས་འབྲ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མས་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིའི་གཞུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཡིག་ཆ་ལས། གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་
བ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་འབྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྤྱི་ལུགས་ཟིན་ཉོགས་པའི་ཚད་
མིན་གྱི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

རང་ངེས་གཞན་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དོགས་གཙོད་པ།

མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས། །ཐ་སྙད་
ལས་ན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་རང་གིས་ངེས་སམ་གཞན་
གྱིས་ངེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཚོད་པའི་ལན་དུ། ཚད་མ་རྣམས་ལ་རང་ལས་ངེས་པ་ཡོད་གཞན་
ལས་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་འབྲུང་བས།

འདིའི་དོན་ལ་ལྷ་ཤག་སོགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་གཅིག་སྟེ། ལྷོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་རང་

སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པ་
དང་། དེ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ལ་དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པར་སྤྱིར་འབྱུང་བ་སྟུང་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་
བརྟེན་དགོས་པ་གོང་གི་ཚིག་རྟེན་སྤྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་།

ཡང་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་དོར་མེད་དེ།
དེའི་དོར་རང་ལས་རང་གི་དོ་བོ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བ་གཉིས་མེད་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་
བ་ཚམ་ཞིག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་དེ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ལ་མ་བརྟགས་པར་འདུག་པའི་ཐ་སྟུང་པའི་ཚད་མ་ཉིད་གྱིས་ཚད་མ་དང་
ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་མཁ་སྤྱིར་འབྱུང་གི་ཚད་མ་དག་
ལས་ངེས་རྒྱས་ན་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་སྤོངས་པ་སྟོན་གྱི་དེ་
ཡིན། །ཞེས་རིག་གྱི་དེ་ཚད་མ་སོགས་ཐར་ལམ་ལ་སྤོངས་པ་སྟོན་པར་བྱ་དགོས་པས་དེའི་ཆེད་
དུ་ཚུལ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་གྱི་ཚད་མའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡིག་ཆ་ལས། རང་གིས་
གཞལ་བུའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྤྲོད་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་
ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་རྒྱས་པའི་གསལ་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་རིག་པ། རང་ངེས་གྱི་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བུའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྤྲོད་དུ་གནས་པ་མེད་པར་རང་
ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པར་སྤྱིར་འབྱུང་བ་སྟུང་པའི་ཚད་མ་
གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའི་གསལ་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་རིག་པ། གཞན་ངེས་གྱི་ཚད་
མའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ།

རྣམ་ངེས་སྤྲིག་ཆེན་ལས། གསལ་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བུའི་བདག་
ཉིད་ཡུལ་སྤྲོད་དུ་གནས་པ་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འགྲུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
འདྲེན་ཅུས་པ་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་དགོས་པའོ། །ཞེས་དང་།

རིགས་ཐིགས་སྤྲིག་ལས། མཚན་ཉིད་ནི། གསལ་དུ་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་། རང་གི་
གཞལ་བུའི་དོན་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འགྲུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདྲེན་པ་གཞན་
ངེས་དང་། མི་འདྲེན་པ་རང་ངེས་ཞེས་བུའོ། །ཞེས་དང་།

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་མི་སྐྱུ་བའི་ཆ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
ན་རང་ངེས་དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ན་གཞན་ངེས་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

སྐབས་འདིར་ཡིག་ཆར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་འཕེན་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་
མར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་བ་དགོད་པ་ན། དེའི་ལན་དུ། ཐལ་
འགྲུང་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་བའམ་སྤྱི་མའི་ཚོས་ཅན་ལ་ལན་གདབ་པ་གང་ལེགས་བསམ་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ལོ། །

ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་འགོ་ཚུལ་ནི། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་མ་རྟོགས་ཀྱང་།
དེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་ཅེས་པའི་བྱད་པར་ནི། སྤྲོ་མ་བྱད་གཞི་དང་འབྲེལ་ནས་གཞི་དེ་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། སྤྱི་མ་དེ་ལྟར་མིན་པར་དོན་ལ་རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་ཡིན་པའི་གསལ་རིག་གི་དོ་བོ་སྤྱོད་བ་ཅམ་ལ་བུའོ། །

དེའི་སྤྱིར་བྱོད་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཚད་
མས་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་ཅེས་ཐལ་འགྲུང་གཉིས་པ་ལ་མ་

འབྲེལ་བའི་ལན་བཏབ་པའམ།

ཡང་ན། སྤྱི་མའི་ཚོས་ཅན་རྒྱུ་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ། རང་སྤྱོད་རང་
རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ་བེར་ན། དེ་འབྲེལ་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྟོགས་པ་དང་། ཚད་མར་རྟོགས་པའི་འབྲེལ་བར་མ་སྤྱེ་བའི་རྩོད་པ་ཡིན་པས་
ཚོས་ཅན་ལ་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལན་གདབ་པ་གང་ལེགས་བྱ་ཞེས་པའོ། །

གོང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་རུས་
མི་རུས་ཅེས་པ་ནི། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡུལ་སྤྱིང་
དུ་གནས་པ་མེད་ན་ཚད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་སྟེ།

དཔེར་ན་དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་ཁ་དོག་དམར་
ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མི་འབྱུང་བ་ལ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་
ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་རུས་མི་རུས་ཀྱི་འབྲེན་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་མེད་
པར་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་དེ་ངེས་པ་འབྲེན་སའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་ནམ་
གཞན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་དཔྱོད་པ་ནི་ཚིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཅམ་དུ་སྣང་ངོ། །

གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞི། དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མེ་ཡི་
ཁ་དོག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་ཞིང་།

དེ་ཡང་རང་གི་ཡིག་ཆར། དབང་མངོན་དེ་ཚོས་ཅན། ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་ལ་གཞན་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཐལ། འབྲེན་དེ་ལ་ཚད་མ་གང་ཞིག་ ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་དེ་འབྲེན་གྱི་

གཞལ་བྱ་ཡིན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན། འོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་
 གྱུར་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། སྤྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ཡུལ་སྤྱིང་དུ་གནས་པ་
 མེད་པར་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་མི་རུས་པར་བྱིས་འབྱུང་
 ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་འབྲེན་དགོས་པའི་བྱིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

དེ་འབྲེན་དབང་མངོན་ཚད་མ་དེ་དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་
 དམར་འབར་བ་ལ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་གཞན་ངེས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་འབྲེན་
 ཁ་དོག་དམར་འབར་བ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ངེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་བྱ་དགོས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་མེད་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་ཁ་དོག་དམར་འབར་ལམ་པ་དེ། དེ་
 འབྲེན་དབང་མངོན་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་གཞལ་བྱ་
 མིན་པའི་བྱུང་བར་འབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀའི་
 སྐབས་སུ་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

དེ་ནི་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་ཐུབ་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་བྱ་སྟེ།
 དཔེར་ན་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མས་དེ་འབྲེན་ཁ་དོག་དམར་འབར་ལམ་པ་ངེས་ཀྱང་། ད་དུང་གཞལ་བྱ་
 རྟོགས་ཚུལ་མ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་མེད་ཁ་དོག་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་འབྱུང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིས།

འོ་ན། ལུས་བདེ་མ་སྦྱར་བའི་སྐྱེས་བུས་སྦྱོར་སྦྱོར་བ་རྟོགས། དུས་བྱིས་དེ་བུམ་པའོ་

སྐྱམ་པ་འགྲུང་བས་དེ་ལ་ཡང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་འདྲུག་གོ་ཞེ་ན།

མི་འབྲས་སྟེ། སྤྱི་མ་ནི་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉེ་བ་གནས་པ་ཅམ་ལས་རྟོགས་ཀྱི་བད་དང་རྒྱ་
མཚན་བསམ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ལ། སྤྱི་མ་ནི་དེ་ལས་སྟོགས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་རང་ངེས་དང་གཞན་ངེས་ཞེས་
བ་དེ་ཅི། དུལ་ཤེས་གཉིས་ལས་དུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་བ་མི་འདྲེན་ན་མི་འདྲེན་གྱི་དབང་ལས་
ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དུལ་ཅན་ལས་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱི་མ་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཚད་མ་སྤྱི་མས་
ཀྱང་རང་གི་དུལ་གྱི་ཆ་གང་ལ་ཡང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་བ་མི་འདྲེན་ན་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་བ་ཅན་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དྲོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཅོད་པ་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
བའི་བརྟགས་པ་མཛད་པ་ལ་ཡང་ལན་འདེབས་བར་ཀུས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚད་མ་སྤྱི་མས་
དེ་འདྲའི་ཁ་དོག་དམར་ལམ་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་བས་ཐེ་ཚོམ་རྒྱུ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་
སྟོན་མེད་ལ། ཚད་མ་སྤྱི་མས་དེ་ཉིད་མའི་ཁ་དོག་ཏུ་ངེས་བས་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་
བས། དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཅོད་པའི་ཚད་མ་ཇི་སྐད་འདོག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ། །

དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤྱང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་པ་གཞན་ལས་
ངེས་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་ལ་མའི་ཁ་དོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དམར་ལམ་བ་ལ་
སྤྱང་བ་རང་ལས་ངེས་བ་དང་། དེ་མའི་ཁ་དོག་ཡིན་པ་གཞལ་བའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པས་བདེན་པ་ཞེས་བ་སྟེ་དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པའི་མཚན་གཞི་ཡང་དོན་
ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་རྟོགས་ཤིང་དང་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་མ་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ་ཤིང་འདྲིན་དབང་

མངོན་དེ་སྤྱི་ཤིང་ལ་རང་ལས་ངེས་པ་དང་། ཤིང་གི་བྱུང་བར་ཤུག་པ་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་
 ཞེས་བྱ། དེ་དག་དེ་དེའི་མཐར་ཚད་མ་ཞེས་པ་སྤྱིར་མི་དུགས་པ་ནི་སྤྱིར་བཤད་པས་ཤེས་ཀྱིས་
 བ་མ་ཟད། ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་བ་རང་ངེས་ཤིང་། བདེན་པ་གཞན་ངེས་པ་དང་། སྤྱིར་རང་
 ངེས་ཤིང་བྱུང་བར་གཞན་ངེས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཉིས་པོའི་བ་སྤྱིར་དུ་
 ཚད་མ་ཞེས་མི་སྤྱིར་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ལེའུ་དང་པོར། བྱུང་བར་གང་ལ་
 རྟོགས་པ་ཡི། །རྒྱུན་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བཤད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཆ་
 ཤེས་ཀྱིན་གསུང་ན་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་བྱུང་བར་གང་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡི་མཐུན་
 རྒྱུན་ཚད་བ་ཡོད་ཅིང་། འགལ་རྒྱུན་མེད་པ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

དབེར་ན་གོང་བུ་གཅིག་མཐོང་བ་ན། གོང་བུ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་
 དང་། མི་མ་ཡིན་པ་དང་། མཁམ་པོ་མ་ཡིན་པ་འདྲིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་དེམ་ཅན་དུ་གཅོད་པར་
 མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་དཀའ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་གོམས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་
 ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་སོ། །

ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་དོན་ལ་མཁམ་པོ་ཡིན་ཡང་རྟོག་པས་སྤྱོད་འདོགས་སུ་སྤྱི་དེམ་ཅན་དུ་
 གཅོད་ནས་མཐོང་བ་བཞིན། དབེར་མངོན་གྱིས་ཀྱང་གོང་བུ་དང་། སེམས་ཅན། མི་དང་། མཁམ་
 པོ་དེམ་ཅན་དུ་ཚད་མས་བྱུང་བས་ཚད་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་བྱ་སྟེ།

དེ་དག་འཕྲལ་གྱི་རྒྱུན་ཉེ་བ་གནས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་
 སྤྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་བས་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རྣམས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡང་ཡང་བསམ་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་དགོས་པས་གཞན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱུང་བ་བྱུང། མངོན་

སྤྱུལ་ལ་ཡང་རང་རིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྤྱུལ་སོགས་ལ་ཡུལ་ཉེ་བ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་
འབྲེལ་གྱི་སྤྱོད་ཅམ་ལས་ངེས་ཤེས་འབྲེན་མི་རྒྱས་པས་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ལས་གཞན་དུ་
མེད་པ་གྲུབ་ལོ། །

དེས་ན་རིག་གཏེར་ལས། དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་གཉིས། །རྗེས་སུ་དབག་རྣམས་
རང་ལས་ངེས། །ཞེས་དོན་གོམས་པ་ཅན་དང་། དོན་གྲེད་སྤྱང་ཅན་གྱི་དབང་མངོན་གྱི་ཚད་མ་
གཉིས་དང་། ཤེས་པ་ཉམས་སྤོང་གི་རང་རིག་མངོན་སྤྱུལ་གྱི་ཚད་མ་དང་། མཉམ་གཞག་ཟག་
མེད་ལྟ་བུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དཔྱེད་པའི་རང་རིག་གཉིས་དང་། རྗེས་སུ་དབག་
པའི་ཚད་མ་རྣམས་ཉི་རང་ངེས་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་གཞིར་དུ་གྱུརོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་བར་ནི། ཅ་བར། མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་།
དོན་ནི་མི་སྤྱོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མིན་པར། སྤྱང་མ་ཤེས་པའི་དོན་
གསར་དུ་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ལུང་དུ་སྤོབས་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་ཚད་མའི་སྤྱད་དོད་སྤྱོད་ཞེས་པའི་སྤྱོད་དོན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་
ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུགས་འདིའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་
རི་སྤྱད་སྤྱོད་པ་བཞིན་འཛོགས། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུགས་གཞན་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གསར་དུ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ཚད་མ་ཡིན་ན་བཅད་ཤེས་ཀྱང་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི།

རང་གི་ངོ་བོ་རྫོགས་འོག་ཏུ། །སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ། །ཞེས་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོ་
རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཙོད་པའི་མཐུ་
མེད་པའི་སྤྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་སྤྱིར། །རང་གི་

མཚན་ཉིད་དབྱུང་གྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ལྟར་མི་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
 དགོངས་ནས་སྤྱི་འཛིན་ཚད་མ་དེའི་ཐབས་སུ་དང་། མ་ཤེས་དོན་གསལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱུང་དུ་སློབ་པའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མཐར་རང་མཚན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟེན་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ལྟར་བའི་དོན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད། །ཅེས་རི་ལྟ་རི་སྤྱེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་གསར་དུ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཉིད་ནི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཚད་མ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའོ། །འགྱུར་གཞན་དུ་དེ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་
 དཔེ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀར་རྣམ་མཐུན་གྱིས་ཡུལ་ཤེས་བྱ་མཐུན་
 ཚུལ་ལ་གསར་ཉོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱུང་བ་བྱ་བ་མང་ཙམ་ཞིག་མཛད་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དོན་བསྟུ་ན།

རྣམ་མཐུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ལ་གསར་ཉོགས་ཁས་མ་ལྷང་ན། དེ་སྐད་ཅིག་དང་
 པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་གསར་སྤྱེས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་ལེན། དང་པོ་ལྟར་
 བ། གསར་བྱུང་གི་ཚོས་ཡོད་པས་གསར་ཉོགས་འཐད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཉག་པར་འགྱུར་
 དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་བྱ་གསར་
 ཡོད་སྤིང་དམ་མི་སྤིང་སེམས་ཅན་གསར་དུ་འཚང་རྒྱུའམ་མི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་
 དབྱུང་དེ་ཀུན་མཐུན་ཡེ་ཤེས་ལ་ཚད་མས་བྱུང་བ་དང་། ཚད་མ་ལ་གསར་ཉོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲུང་པ་སློབ་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སློང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཅ་བར། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བསྐྱོག་དོན་དུ། །གྲུང་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །སྐྱབ་བྱེད་ལ་སྣོས་ཚད་
ཡིན་རིགས། །ཞེས་མཚོན་བརྗོད་དུ་གྲུང་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་སློབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

རྣམ་བཅད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་སྣོག་པའི་དོན་དུ་དང་། ཡོངས་
གཙུག་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་པར་ཅན་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་སྣོས་ནས་ཚད་མར་
འཇུགས་པ་གོ་བའི་ཚེད་དུ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་ལྷན་ཉམས་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་གཉིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་སྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོའི་དབང་སྤྲུག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་སྤྲུག་དེ་ཉིད་ཉམས་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དེ་དགག་པ་ནི།

ཅ་བར། ཚད་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཚད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཉམས་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་ཉམས་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྟར་ཡང་སྤྲི་ག་ཚེན་ལས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཚད་མ་དེ་ཉམས་པ་ཡིན་ན་ཁོས་ཡུལ་དེ་

ཡང་ན་ལན་གཅིག་གྲང་མི་འཇམ་བའམ། ཡང་ན་ཉལ་ཏུ་འཇམ་དགོས་ཏེ། དེས་འགའ་འཇམ་
 དེས་འགའ་མི་འཇམ་ན་ཁོས་ཡུལ་དེ་འཇམ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྣོས་བ་སོང་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྣོས་ནས་
 ཡུལ་འཇམ་ན་ཉལ་པར་འགའ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཁོས་ཡུལ་དེ་ཉལ་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་ཡུལ་
 དེ་མི་ཉལ་བ་ཡིན་བ་ཉམས་ལ། ལན་ཅིག་གྲང་མི་འཇམ་ན་ཁོ་ཀུན་མཁྱེན་ཚད་མ་ཡིན་བ་ཉམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལས་ཤེས་བར་བྱས་བའི་སྤྱིར་རོ། །

དེམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི། །ཉལ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་སྤྱིར། །ཞེས་བས་དབང་སྤྱུག་
 ཉལ་ལ་དེའི་ཤེས་བ་མི་ཉལ་གོ་སྐྱམ་བའི་ལོག་ཉོག་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྤྱི་དེམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བྱས་ནས་དབང་སྤྱུག་གི་ཤེས་བ་དབང་སྤྱུག་ཉལ་བ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བའི་སྤྱིར།
 རྣམ་འགས་པན་གདགས་བྱ་མིན་སྤྱིར། །མི་ཉལ་ན་ཡང་ཚད་མེད་ཉིད། །ཅེས་བས་པ་རོལ་པོས་
 འདོད་བའི་དབང་སྤྱུག་མི་ཉལ་བ་འགོག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཉིད་མི་ཉལ་བ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་བ་ནས་ཆགས་སོགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
 རས་དེའི་གཉེན་པོ་གོམས་བ་སོགས་ལ་མི་བསྣོས་བར་ཆགས་བྲལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་དེགས་འབྲ་
 ལྷ་མ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེ་ན། དབང་སྤྱུག་ཚོས་ཅན། དེགས་འབྲ་སྤྱི་མ་ལས་སྐྱེས་བ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་
 ལྷུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་བ་ཉིད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་སྤྱི་མ་གང་ཡང་ཀུན་བྱེད་གི་སྤྱོད་གས་
 ལ་བཞེན་བའི་རྣམ་བཤགས་གྲང་གཞོན་བྱ་དང་པན་གདགས་བྱ་མིན་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བའོ། །

གཉིས་བ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བ་ལ་གཉིས། ལྷུབ་བྱེད་ལྷུང་སྤྱད་དུ་བསྟན་བ་དང་། ཀུན་གྱི་
 བྱེད་བ་པོ་ཡིན་བ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་བ་དང་།
 རྒྱས་བར་བཤམ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བར། ལྷོད་འཇུག་དབྱེབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། །དོན་བྱེད་བ་ལ་སོགས་བ་དག །ཅེས་

པ་རོལ་པོས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཚོས་ཅན།
 བྱེད་པ་པོ་སློ་སློན་དུ་སོང་ཏེ། སྤྲོད་ཅིང་སྤྲོད་ཅིང་ལས་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྟེང་བཞིན།
 དཔྱིབས་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན། རོན་བྱེད་རུས་པའི་སྤྱིར་དབྱ་སྟོ
 བཞིན་ཞེས་བཀོད་དེ་དངོས་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སློ་སློན་དུ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་
 གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་དབང་ཕུག་ཏུ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སྟེ།

དེ་དགག་པ་ནི། འདོད་པ་གྲུབ་པའམ་དཔེ་མ་གྲུབ། །ཡང་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་
 སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤྲོད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱིར་སློ་
 ཚམ་སློན་དུ་སོང་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནམ། སློ་རྟག་པ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནམ། བྱེད་པ་
 པོ་གཞན་སློན་དུ་སོང་བ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། རང་རྒྱ་སེམས་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཟིན་པས་
 རི་སྐད་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་
 བ་དང་།

གསུམ་པ་ལྟར་ན། དབང་ཕུག་ཉིད་གྱི་མ་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པས་མ་
 ངེས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་བ་
 གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྟར་སྤྲོད་གསུམ་གའི་གཞོན་པ་འཇུག་པ་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་དེས་རིགས་
 ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་དོན་རྟགས་
 སྐྱ་མི་རུང་བ། དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱ་འཇུག་པ་རྟགས་སྐྱ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩ་བར། གྱིན་རྫོབ་
 ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཚོས་མ་བྱུབ་
 པ་སྐྱབ། ཐ་དད་དངོས་ལ་རབ་བྱུབ་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བུམ་པའི་དབྱིབས་དང་དབྱིབས་ཅམ་
 ཏུ་མཚུངས་པ་འགོད་ན་མ་དེས་བ་ནི་སྐྱ་བོ་རྗེས་ལས་མེ་དཔོག་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟ་མིན་ན་རྗེ་མཁམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གྲོག་མཁམ་ཡང་རྗེ་མཁམ་གྱིས་བུས་པར་
 འགྲུར་བ་ཐལ་བ་སོགས་ཏ་ཅང་ཐལ་བས་བཀག། བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འགོ་བྱིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་དོས་བཟུང་བ།

དེ་ཡང་སྤྱིར་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་ནི། ཚད་མ་མདོ་ལས། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་ཆ་
 ཡིས་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྲུབ་པར་སྟོན་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྐྱ་བ་པོའི། །བསམ་བས་
 དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ཡང་རྗེ་ཀའ་ཆེན་ལས། ཀར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚོད་
 ཉིད་དོས་གཟུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བུམ་པའི་
 བུས་པ་སྐྱ་ལ་མེད་ཅེས་ཚོད་ན་མ་བྱུབ་པ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། སྤྱིའི་བུས་པ་བུམ་པ་ལ་མེད་ཅེས་
 ཚོད་ན་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། དེ་དག་ཉག་པ་ལ་ཡང་མེད་ཅེས་ཚོད་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་དེས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་སྟོན་ས་ཚོད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འགྲུར་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་

ཉོ། །ཞེས་དང་།

ཅེའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བ་རོལ་པོ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་བརྗོད་
བའི་འབྲས་སུ་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་གང་བཀོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་བཤུང་
ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །

འོ་ན། ཐ་དད་སྐྱོན་བརྗོད་འབྲས་མཚུངས་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐྱབས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་སྤྱིར་
ཚོད་མའི་གཞུང་ལས་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟར་བཤུང་ཅེ་ན།

འདི་ལ་བཞི། ལྷག་ཚོད་བཤུང་བའི་དགོས་པ། ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ། ལྷག་ཚོད་བཅུ་བཞི་སོ་
སོར་བཤུང་བ། དེ་དག་བསྐྱུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ཚོད་མ་ཀྱན་བཅུས་ལས། ཚོད་སྤང་བརྗོད་
བར་འདོད་རྣམས་ལ། །རིགས་པའི་ཆ་ཤས་སྐྱབ་བ་བཞིན། །སྤྱོད་སྐྱབ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
ཞེས། །བསྐྱུན་ཕྱིར་མ་ཚང་ལ་སོགས་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རང་སྐྱབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། དམ་བཅའ་དང་། དཔེ་ཡང་དག་ལ་བརྟགས་
ནས་བ་རོལ་པོས་སྤྱན་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ལྟར་སྤང་དུ་རྫོགས་པ་དང་། རང་གིས་གཞན་
སྤྱོད་སྐྱབ་སྤྱན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཚོལ་བའི་ལོག་རྫོག་སེལ་བའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་རྫོགས་པའི་
ཚོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཚོད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་མཐར་འཇིག་གསུང་སེལ་ལས། ལྷག་ཚོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་དེ་སྤྱན་
འབྱིན་ལྟར་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མདོ་ཅམ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་ཚོས་ཀྱན་
ལས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་སྤྱོད་སྐྱབ་ཅམ་མོ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་

བར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྣམ་ངེས་ཙུ་བ་ལས། མ་ཚང་སོགས་བརྗོད་སྤྱོད་འབྲིན་ཡིན། །དེ་སྤྱིང་བ་ནི་ལྷག་ཚོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱོད་འབྲིན་བར་སྤྱིང་བ་ནི་ལྷག་ཚོད་དོ། །ཞེས་འབྲུང་། འཐད་ལྡན་ལས། ལྷག་ཚོས་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་འབྲིན་པ་དང་འདྲ་བའོ། །ལྷག་ཚོད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲུང་བའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ལན་དང་འདྲ་བའི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བརྗོད་ཏེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ལན་ལྷར་སྤྱིང་བའམ་ལན་དང་འདྲ་བའི་སྤྱོད་འབྲིན་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཚོས་རང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་པ་བཀོད་པ་ལ། སྤྱོད་ཚོས་ཀྱིས་ཉགས་ཚོས་དཔེ་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་པ་ལ་ལྷག་ཚོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་ཚོས་རང་གིས་སྤྱོད་པ་གང་བཀོད་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་དེ་འདྲ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

དེ་སྤྱིང་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། ལན་ལོག་པ་ནི་ལྷག་ཚོད་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། ཚོད་མ་མདོའི་དང་ལྷིག་ལས། སྤྱོད་ཚོས་ལན་རྣམ་མར་བསམ་གུང་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱོད་འབྲིན་ལྷར་སྤྱིང་བ་ལྷག་ཚོད་དེ། སྤྱིར་ཚོས་ཀྱི་ལན་ལོག་པ་མཐའ་དག་པ་ཡིན་ཡང་རང་གིས་ཉེས་པར་བརྗོད་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རང་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱོད་འབྲིན། ལྷག་ཚོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཐ་ལས་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་སྤྱོད་ཚོས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་འབྲིན་པའི་ལན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་པ་དེ་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛོག་པ་མོང་དུ་བྱངས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བྱབ་པོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་ཚོད་བཅུ་བཞི་སོ་སོར་བཞག་པ་ནི། དེ་ཡང་ཚོས་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་

ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཚེ། སྤྱོད་འབྲེན་གྱིས་བརྟག་པ་བྱ་ཚུལ་མི་འབྲ་བའི་ཆ་ནས་ལྟག་ཚོད་ལ་
སྤྱིང་མཐའ་མེད་ཀྱང་རིགས་གྱིས་བསྐྱུས་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མ་སྤང་མཚུངས་པ་
བརྟགས་ནས་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་
ནས་གཏན་ཚིགས་མིན་པར་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྤྱོད་
འབྲེན་པའི་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྤྱིང་བསྐྱུབ་བྱ་མེད་
པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་མ་བརྗོད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། སྤྱིང་རྟགས་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་
པ་དང་། འགལ་རྟགས་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
བརྟགས་ནས་རྟགས་ཚོད་དཔེ་བསྐྱུབ་བྱ་ཅི་རིགས་ལ་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་
ཚོད་དང་། ཚོས་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ལ་གཞན་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་ཚོས་མཐུན་
མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་པར་མཚུངས་པ་ཅམ་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ལ་སྤྱོད་
འབྲེན་པའི་ཚོས་མི་མཐུན་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་རྣམ་རྟོག་གིས་བརྟགས་ནས་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། དཔེ་
རྟགས་སོགས་ཚོས་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་མེད་དུ་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་བྱེད་མེད་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་
དང་། བསྐྱུབ་བྱ་ལས་གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་དམིགས་པ་མཚུངས་
པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། རྟགས་དང་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་བརྟག་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་ཐེ་
ཚོམ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་དོན་ལྷགས་ལ་འཕང་པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་
དོན་གོ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་སྤྱོད་འབྲེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། སྤང་དང་མ་སྤང་ལྟག་ཚོད་དེ། །མ་ཚང་གཏན་ཚིགས་

རྗེས་མཐུན་ཡིན། །ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟགས་ནས་ཚུལ་གསུམ་
མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚུལ་བྱུང་གི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
བཞོན་པ་ན། ཕྱི་ཚོལ་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྤང་ནས་སྐྱབ་ན་འབྲེས་བེན་པས་ཉགས་བྱུབ་པ་ན་
བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་པར་འགྱུར་བས་དང་། མ་སྤང་ནས་སྐྱབ་ན་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་
སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་།

དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་བཞོན་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གཙོ་
བོར་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྤང་མ་སྤང་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། གསུམ་ལའང་ཉགས་སུ་བརྗོད་འདོད་མིན། །ཞེས་དུས་
གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ནི།

དཔེར་ན། བྱས་པའི་ཉགས་ལས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་
སྤར་བྱུབ་ན་གང་གི་གཏན་ཚིགས་ཡིན། ཕྱིས་བྱུབ་ན་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ་དུས་མཉམ་བྱུབ་ན་
གཉིས་ཀ་རྒྱ་གཡས་གཡོན་བཞིན་བྱུབ་དགོས་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ་
ཞེས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་བཞོན་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དུས་
གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་མི་ཉག་རུས་མ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྗེས་

མཐུན་བརྗོད། །ཅེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟག་ནས་སྤྱན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། བ་རོལ་པོས་འདི་སྦྱུལ་དུ་སྐྱ་
དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་ཡི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་
དུ་དུས་ནམ་ཡང་མི་འབྲད་པས།

དེ་སྟར་ན་ཚོས་གང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་འདོར་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་སྤྱིར་དེ་ཉིད་རྟག་པར་
འགྲུར་རོ་ཞེས་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་གཙོ་བོ་དམ་བཅའ་ལ་
བརྟགས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བརྗོད་པའི་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་གྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་
ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱར་བརྗོད་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ཡིས། བསྐྱབ་བྱ་མེད་པར་
ཐལ་བར་འགྲུར། །མ་བརྗོད་པའང་མཚུངས། ཞེས་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྤྱར་བསྐྱབ་བྱ་མེད་
པར་སྤྱན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ན། ཁོ་ན་རེས་
སྤྱིར་བ་དེའི་གཏན་ཚིགས་མ་བརྗོད་པའི་གོང་དུ་གཏན་ཚིགས་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
ཡང་མེད་པར་འགྲུར་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱ་ཡི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གསར་
དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར།

འོན་ཏེ་དེའི་སྤྱོད་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་
ཉམས་སོ་ཞེས་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་དག་པ་འདོག་པ་ལ་ཚོལ་བས་གཙོ་བོ་
གཏུན་ཚིགས་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱར་ཡོད་མེད་བཏགས་ནས་སུན་འབྲིན་བར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བརྗོད་པ་ལས་སྐྱར་བཏགས་མིན་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་
བའི་དག །མ་སྐྱེས་མཚུངས་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་སྐྱར་ཏགས་མ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
འགལ་ཏགས་སུན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚོལ་བྱང་གི་ཏགས་ལས་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པ་ན། ཚོལ་བས་སྐྱ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱར་
ཚོལ་བྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་གཏུན་ཚིགས་བརྗོད་པའི་སྐྱར་སྐྱ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་
ཉིད་ཚོལ་བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་བྱང་ཏགས་སུ་མི་རིགས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་བ་ལས་བྱང་
བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་ཏག་གོ་ཞེས་པ་དོན་གྱི་འབྲུགས་གྱིས་ཚོལ་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་ཏག་
གོ་སྐྱམ་དུ་སུན་འབྲིན་བར་བྱེད།

དེས་ན་གཏུན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཏགས་མ་བཞོད་པའི་སྐྱ་རོལ་དུ་
གཏུན་ཚིགས་དང་ཚོས་ཅན་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་བཏགས་ནས་སུན་འབྲིན་བར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཚན་སྐྱེས། །བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྲུབ་བར་
སྐྱོས་ལ། །དེ་ཉིད་འབྲས་མཚུངས། །ཞེས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་ཏགས་ཚོས་དཔེ་བསྐྱབ་བྱ་
ཅི་རིགས་ལ་སུན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། འབྲས་བུའི་ཏགས་ལས་སྐྱ་མི་ཏག་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱས་མོད་ཀྱང་། ཚོལ་བས་

འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་གཞན་གྱི་ཆ་ལ་བརྟུན་པ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་ཡི་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་སུ་
བཀོད་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད། རྩམ་པའི་འབྲས་བུ་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་ན་ཚོད་གཞི་ལ་
རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་མི་རུས་སོ་ཞེས་སུ་འབྲིན་
བར་བྱེད།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་སྤྱི་ཚོལ་གཙོ་བོར་ཉལ་ས་ཚོས་དཔེ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་
བར་ལ་བརྟུན་ནས་སུ་འབྲིན་བར་བྱེད་པའི་ལན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དཔེ་བསྟན་མི་མཐུན་སྤྱོད་དག་ལས། །ཚོས་མཐུན་དཔེ་
ཡིས་གཞན་སྐྱབ་པ། །ཚོས་མཐུན་པ་མཚུངས། །ཞེས་ཚོས་མཐུན་དཔེ་ལ་བརྟུན་ནས་སུ་
འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚོལ་བྱུང་གི་ཉལ་ས་ལས་དུང་སྐྱེས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་
ནས། རྩམ་པ་མཐུན་དཔེ་དང་། རྩམ་མཁམ་མི་མཐུན་དཔེར་འཛོག་པ་ན། ཁོ་ན་རེ། དཔེ་དང་ཚོས་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་སུ་གོ་ནས་དཔེར་བྱུང་པའི་རྩམ་མཁམ་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་སྐྱེས་མི་ཉལ་གོ་ཞེས་སྤྱི་ཚོལ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ན། སྐྱེད་དང་རྩམ་མཁམ་ལུས་ཅན་མིན་པ་ཚོས་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་ན། ཚོས་མཐུན་པ་མཚུངས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་རུས་པ་འགྱུར་ཞེས་སུ་འབྲིན་བར་བྱེད།

དེས་ན་སྤྱིར་བའི་དཔེ་ཡང་དག་འགོད་པ་ལ་སྤྱི་ཚོལ་གཙོ་བོར་ཚོས་མཐུན་པའི་དཔེས་
ཚོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པའི་སུ་འབྲིན་བར་བྱེད་པའི་ལན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་
པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིས་ལས། གཞན་དག་ནི། ཚོས་མི་མཐུན་པས་མཚུངས་པ་ཉིད། །གཞན་ལ་མ་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཚོས་མི་མཐུན་པར་མཚུངས་པའི་སྤྱན་འབྱེན་པ་ནི།

དཔེར་ན། རང་ལུགས་ཚོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་སོ་སོར་འགོད་པ་ན། རྒྱལ་བས་ཚོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱ་དང་བུམ་པ་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་འདུག་སྟུམ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པར་བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཚོས་མི་མཐུན་པས་ལུས་ཅན་མིན་པའི་རྟགས་ལས་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་བུས་སོ་ཞེས་སྤྱན་འབྱེན་པར་བྱེད།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཡང་དག་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་དཔེ་དང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་ཚུལ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྗེ་བྲག་བརྗོད་པའི་ཚོས་མཐུན་པའང་། །རྣམ་རྟོག་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་རྣམ་རྟོག་གིས་བརྟགས་ནས་སྤྱན་འབྱེན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་བུམ་པ་མཐུན་དཔེར་གཟུང་ནས། བུམ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ལ། ལྷག་ཚོད་སྐྱ་བ་པོས་བུམ་པ་མཐུན་དཔེ་གཟུང་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ནས་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཡོད་ན་བུམ་པ་ཁོ་ན་ཚོས་མཐུན་པར་བྱ་བ་གོ་ནས་དེ་ལྟར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བུམ་པའི་ཚོས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ཀྱང་སྐྱ་ཁོ་ན་རྟག་པ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་སྟེག་བྱ་མིན་པ་དང་། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ནི་ཚོས་གཉིས་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྱན་འབྱེན་པར་བྱེད།

དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ལ་གཙོ་བོ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེ་བྲག་བརྗོད་པས་མཐུན་སྤྱོད་ལས་

དང་མི་མཐུན་སྲོགས་ལ་རྣམ་རྟོག་གིས་བརྟགས་ནས་སྤྱན་འབྲིན་བར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཅུ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཁྱད་མེད་སྤྱིར་ཡང་། །མ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་
བར་འདོད། ཅེས་དཔེ་རྟགས་སོགས་ཚོས་མཐུན་པ་ལ་ཁྱད་མེད་དུ་སྤྱན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ་འགོད་ན། ཁོ་
ན་རེ་སྐྱ་དང་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཚོས་མཐུན་ན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྟགས་
ཚོས་དཔེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་ཁྱད་མེད་དུ་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་རྟོལ་བས་གཙོ་བོར་ཚོས་མཐུན་
ན་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི། །བསྐྱན་
ན་དམིགས་པ་མཚུངས་པའོ། །ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཏན་ཚིགས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་སྤྱན་
འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚེལ་རླུང་གི་རྟགས་ལས་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་
འགོད་པ་ན། ཁོ་ན་རེས་ཚེལ་རླུང་དེ་ཉིད་སློབ་ལ་སོགས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མི་
འཇུག་པས་གཏན་ཚིགས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་སྤྱི་རྟོལ་གྱིས་གཙོ་བོར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་ཁྱབ་
པར་སློབ་བརྟགས་ནས་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་

སྤྱིར་རོ། །

བརྩུ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། །དེ་ཉིད་ལས། ཐེ་ཚོམ་བརྗོད་དོན་ཐ་དད་ལས། །གཏན་ཚིགས་
ཐེ་ཚོམ་ཚུད་པར་བྱེད། །ཅེས་ཉལ་ས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྩུ་གཉིས་ནས་ཐེ་ཚོམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་
སྤྱན་འབྲིན་ནི།

དཔེར་ན། ཚུལ་བྱུང་གིས་དུང་སྐྱེ་མི་ཉལ་ས་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
དོན་ལ་བརྩུ་གཉིས་ནས། ཚུལ་བས་སྤྱིར་ཡོད་གསལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་མེད་གསལ་དུ་
སྤྱོད་པ་བྱེད་པར་ཡིན་ཞེས་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་ཚུད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་མི་ཉལ་ས་ཀྱི་ཡུང་ཚུད་གཞི་སྐྱེ་དེའི་བསྤྱོད་བྱར་སྐོ་བརྩུ་གཉིས་ནས་མ་དེས་པ་ཚུད་པའི་སྐོ་
ནས། ཐེ་ཚོམ་བསྤྱོད་པར་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་སྤྱི་ཚོལ་བས་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྩུ་གཉིས་སྤྱན་འབྲིན་པར་
བྱེད་པའི་ལན་སྤྱིར་ཅི་ལོག་པ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བརྩུ་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་འདོད་མིན་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས། །སྐྱབ་བྱེད་དོན་
གོ་མཚུངས། ཞེས་ཉལ་ས་ཚོས་ཀྱི་དོན་ལོག་པ་འབྲུགས་ལ་འབངས་པ་སྤྱན་འབྲིན་པ་ནི།

དཔེར་ན། ཚུལ་བྱུང་དུང་སྐྱེ་མི་ཉལ་ས་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞོད་པ་ན། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་
ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་མི་ཉལ་ས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་གྱི་འབྲུགས་གྱིས་ཚུལ་བ་ལས་མ་
བྱུང་བའི་ཉལ་ས་འགྲུར་བས་དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཉལ་ས་སྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་
སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད།

དེས་ན་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཉལ་ས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱོག་པའི་ཉལ་ས་

ཚོས་ཀྱི་དོན་ལྷགས་ལ་འཕངས་བ་སྤྱོད་འབྱེན་བར་བྱེད་བའི་ལན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་བ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཅུ་བཞི་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐལ་འགྲུར་མཚུངས་བར་འདོད་བ་ཡང་། །གང་ཡང་
གཉིས་ཀ་གཏན་ཚིགས་སམ། །དེ་ནི་དཔེ་ལྟར་སྤྱང་བ་བཞིན། །ཞེས་ཐལ་འགྲུར་མཚུངས་བའི་
ལྷག་ཚོད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྱེན་བ་ནི།

དཔེར་ན། ཚོས་བྱུང་གི་ཉལ་ལས་དུང་སྐྱ་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་བ་ན་མཐུན་དཔེ་བུམ་བ་
བཀོད་པའི་ཚོ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་བ་ཡང་མི་ཉལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། དཔེ་གང་ཡིན་
ཞེས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཚོས་མི་ཉལ་བ་དཔེ་བུམ་བ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་
པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱོད་འབྱེན་བར་བྱེད།

དེས་ན་རང་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཉལ་དཔེ་ཡང་དག་བཀོད་བ་ལ་སྤྱི་གོས་ཀྱིས་གཙོ་
བོར་དཔེ་ལ་ཉལ་ཚོས་རྗེས་འགོ་འགོག་བར་སྤྱོད་འབྱེན་པའི་ལན་སྤྱོད་ཅི་ལོག་བ་དེ་དེའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གང་དུ་ལྷག་ཚོད་བཅུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མདོ་དང་དེའི་རྣམ་བཤད་དར་
རྒྱུ་སོགས་སྤྱ། ལྷག་ཚོད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་སྤྱོད་འབྱེན་ལྟར་སྤྱང་དུ་བསྐྱབ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
ས་བཅད་གཉིས་སྤྱེ་ནས་ཅ་འགྲེལ་སྐྱར་བ་སྤྱང་ཡང་འདིར་ས་བཅད་དང་པོ་ཅམ་ལས་མ་བཀོད་
བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་དེ་དག་བསྐྱས་ཚུལ་ནི། དེགས་སྐོ་ལས། སྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་མི་འགྲུང་བ་ལ་
སྤྱོད་བཅོད་བ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་འབྱེན་བ་ལྟར་སྤྱང་བ་རྣམས་ཉེ་ཇི་ལྟར་ན་སྐྱབ་བར་བྱེད་བ་ཡང་

དག་པར་ཚང་བ་ལ་མ་ཚང་བ་ཉིད་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ཉི་སྤྱོད་བརྗོད་
 པ་དང་། ལྷན་པའི་རྟགས་ལ་མ་ལྷན་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མ་དེས་པ་མེད་པའི་རྟགས་
 ལ་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། མི་འགལ་བའི་རྟགས་ལ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་
 པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་དཔེ་ལ་དཔེའི་སྤྱོད་བརྗོད་པ་ཉི་འདི་རྣམས་སུ་འབྲིན་པ་ལྷན་སྤྱོད་བ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རི་སྐད་བརྗོད་པའི་ལྷན་ཚང་གི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་རྒྱལ་ཏུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོད་
 གཞི། བསྐྱུ་བ་བྱ། རྟགས་ཚོས་དཔེ་བཅས་ཡང་དག་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་བརྗོད་པའི་དབང་
 གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྷན་མ་ཚང་བ་སྤྱོད་
 བརྗོད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་ལ་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཏུ་མ་ལྷན་པའི་སྤྱོད་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་སྤྱོད་གི་ཁྲབ་
 པ་དེས་པ་ལ་མ་དེས་པའི་སྤྱོད་བརྗོད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེས་བཞིན་
 ཏུ་འགལ་བའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་དང་། དཔེ་ཡང་དག་ལ་དཔེའི་སྤྱོད་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་པ་སུ་
 འབྲིན་པའི་ལྷན་ཚང་དང་རྒྱལ་ཅེས་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཚང་མ་མདོ་ལས། ལྷན་ཚང་རྣམས་ལ་ཚོད་སྐྱུ་བ་ཏུ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་རྟོན་
 ཉིད་དང་། །འགལ་བ་ཉིད་དེ་སྤྱོད་གསུམ་སྟེ། །

ཞེས་ཚོད་སྐྱུ་བ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ཅན། རྟོན་པའི་དོན་ཅན། འགལ་བའི་སྤྱོད་ཅན་
 གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མཛད། དེའི་ཚུལ་ཡང་ཚོས་མཐུན་མཚུངས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་
 པར་ཚོགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མེད་པ། སྤང་མ་སྤང། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷན་ཚང་དེ་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་དོན་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ།

གཏམ་ཚིགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་བལ་ཞིང་། གཞོན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
སྤྱིར། ཐལ་འགྲུང་མཚུངས་པ་དང་དོན་གོ་མཚུངས་པ་གཉིས་ལ་རྩོམ་པའི་དོན་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དམ་བཅའ་བའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་སྤྱིར།

མ་སྐྱེས་པ་མཚུངས་པ་དང་། བརྟགས་པ་མཚུངས་པ་སོགས་ལ་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཅན་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དམ་བཅའ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པར་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་སྤྱིར་
ལྟག་ཚོད་ལ། འཕེལ་བ་དང་འཕེལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགྲིབ་པ་དང་འགྲིབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྗོད་བྱེད་དང་རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་སྟེ་བཞི་དང་།

འཐད་པར་མཚུངས་པ། དཔེ་ལྡན་མཚུངས་པ། སྐབས་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚོད་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གོང་གི་བརྒྱ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་སྟེ། དང་པོ་བཞི་བྱེད་མེད་མཚུངས་པ་
དང་ནམ་ཉེས་མཚུངས་པའི་ནང་དུ་འདུ་ལ། འཐད་པ་དང་དཔེ་ལྡན་མཚུངས་པ་གཉིས་ཚོས་མཐུན་
པ་དང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་པོ་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་ཞིང་། སྐབས་མཚུངས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་མཚུངས་པའི་
ལྟག་ཚོད་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་དབྱེ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་ལྟག་ཚོད་མཐའ་གྲས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
རིགས་པའི་དབང་སྐྱེད་གིས་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་གཅིག་སྤྲིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་ལྟག་ཚོད་ཀྱི་སྐོར་ཅུང་ཟད་སྐོས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནི། ཀྱན་བཏུས་ཅ་བ་དང་། དེའི་
ནམ་བཤའ་དང་རྒྱུ་མཐར་འཛིན་གསུང་སེལ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་འཇམ་བཞད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བཅས་
ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སྐྱོད་བ་བཞོད་ཁུལ་ཡང་། ད་དུང་གཞུང་གཞན་དུ་ལེགས་པར་གཟིགས་ཤིག།

གཉིས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་སྐྱོད་འཇུག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི། ཅ་བར། རིགས་ཀྱི་བྱེད་པར་
ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབྱིབས་སྐྱོད་ཅམ་འཇུག་པས་བྱུང་བ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། གོ་བུ་
ཞེས་པའི་སྐྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པས་དེའི་སྐྱོད་འཇུག་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྩ་ཅན་

དཔོན་མི་རྒྱལ་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་གོ་བྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ལ་སོགས་པ་དོན་དགུ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་སྟེ། དག་སྤྱོད་གས་ས་
དང་འོད་ཟེར་དང་། །སྤྱོད་པ་དང་མིག་དང་རྗེ་རྗེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཚུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁམ་
པས་གོ་སྐྱོད་པ་གཟུང་བ། །ཞེས་འབྱུང་བ་མཚོན་གནས་གཉིས་པའི་རང་འགྲེལ་མིང་གི་ཚོགས་
ལ་སོགས་པ་བཞུགས་པའི་སྐྱོད་པ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྗེ་དང་པར་འདོད་པའི་གཞན་
དབང་སྤྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཅམ་ལས་དོན་གྲུབ་ན་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་དོན་འབད་
མེད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྲུང་ཞེས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་བཀག་གོ། །

གཉིས་པ་དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཅུ་བར། འདིས་ནི་སེར་སྐྱོད་
ལ་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གོང་དུ་དབང་སྤྱོད་སྐྱོད་པའི་ཉུགས་ལ་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་རིགས་པ་
འདིས་སེར་སྐྱོད་པས་སྐྱོད་པའི་སེམས་མེད་ཀྱི་བཅོམ་པོ་སྐྱོད་པ་དང་། གཅེར་བྱེད་པས་སྤྱོད་ཤིང་སེམས་སྤྱོད་
དུ་སྐྱོད་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ལ་ཡང་བཟུགས་ནས་འགོག་རྒྱལ་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ། ཅུ་བར། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་འབྲུག་པར་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཤེས་
འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་པ་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་འཐད་ཅིང་། འབྲུག་པར་
ཚོས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཞོན་པ་བཟོན་མི་རུང་བ་ནི།

དཔེར་ན། བྱས་པའི་འབྲུག་པར་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་བྱས་པ་
ཚོད་གཞི་སྤྱིང་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱིང་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་གཏན་ཚིགས་
ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ། སྐྱོད་པ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་

གཙོ་བོའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོད་གཞི་སྐྱ་དེ་གཏམ་ཚིགས་བྱས་པར་རྗོད་པའི་མིང་གི་བརྗོད་
བྱར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དངོས་པོ་སྟེ་དོན་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་
གཏམ་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར།

དཔེར་ན། ལུག་པ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བའི་དུལ་ཕྱན་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོ།
ལུས་ཅན་ཉག་སྲུ་བཞོད་པ་ན། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱོར་ས་ཚོལ་བྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀས་
མཐུན་སྦྱང་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་འབྱུང་བའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྦྱང་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གྲེ་བྲག་པས་
རྗེས་དང་ཡོན་ཏན། སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ལས་དང་འདུ་བ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ཚིག་གི་དོན་དུག་ཏུ་འདུས་པར་
འདོད། དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྗེས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བའི་རྗེས་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདག་དུས་སྤྱོད་ཀས་ནམ་མཁའ་དང་བཞིའོ། །ཚད་ལྟ་བུ་ནི་ཚིག་དོན་དུག་གི་ནང་
ནས་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགྲེ་ན་ཆེན་པོ་དང་ཚུང་དུ། རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ། ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཉག་
པ་དང་མི་ཉག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྗེས་སྤྱི་མ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན། གཉིས་པ་ནི།
དུལ་ཕྱན་གསུམ་ཡན་ཆད་གྱིས་བརྩམ་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚུང་དུ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཉག་པའི་ཚུང་དུ་ནི། དུལ་ཕྱན་ཡིད་ལ་རྒྱལ་པོར་
སྦྱང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ། མི་ཉག་པའི་ཚུང་དུ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །རིང་ཐུང་ཡང་མི་ཉག་པའི་ཆེ་ཚུང་གཉིས་དང་འབྲེལ། །དེ་ནས་ཉག་པའི་ཆེན་པོ་
མ་གཏོགས་པའི་ཚད་གཞན་ལ་ལུས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འདུག་པར་འདོད་དོ། །

གཞུང་སྲ་མ་དག་གི་འཐད་སྐྱབ་ནི། དེ་ཉིད་འཁྲུལ་ལ་སོགས་ཡིན་ན། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་མིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་ལ་མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཚིགས་ཡིན་ན་སྐྱེ་འཁྲུལ་པ་མེད་ན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྩ་ཅན་དང་། ལག་ལྡན་ཡིན་པས་སྤང་བོ་ཆེ་དཔོག་པར་བྱས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བརྗེ་དེ་ལྟར་སྐྱོར་བ་མིན་པར་གྲགས་པའི་དབང་ཅམ་ལས་སྐྱོར་བ་
 ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་པ་ལ། རྟག་པ་རྒྱུར་
 མི་རུང་བ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚ་བར། ཇི་ལྟར་དངོས་དེ་རྒྱ་ཡིན་
 བ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཐལ་བ་འགོད་པ་ནི་དབང་སྤྱུག་གི་དངོས་པོ་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྐྱ་
 གྱའི་རྒྱུར་འདོད་པའི་དུས་ན་དེའི་རྒྱ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་
 རྒྱའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འཕོས་བཞིན་དུ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་རྟག་པར་གནས་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྤོང་དུམ་ཡང་ཅིའི་སྤྱིར། མཚན་དང་སྤྲན་བཞིན་དུ་ནག་པོའི་
 ལུས་ལ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་སོས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །རང་བཞིན་ཁྱད་
 པར་མེད་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟག་དངོས་ཡིན་པ་ཁས་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་བུ་ཀུན་
 གྱི་བྱེད་པ་པོ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚ་བར། ལྷ་གྱ་སྐྱེད་ལ་ས་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་སོགས་ལྷ་གྱ་
 བསྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་
 མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རང་ལ་མི་མཚུངས་པ་ནི་ས་སོགས་ལ་ལྷ་གྱ་མི་སྐྱེད་པ་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་
 འགྱུར་ནས་ཞིང་དེ་ལྟག་པར་རྫོ་བ་སོ་ནམ་ལེགས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ལུས་

དུ་བྱུང་བ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། མི་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྒྱུན་གསུམ་ཚོགས་མ་ཚོགས་དང་དབང་
ཤེས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་པས། རྩོད་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་སྤྱུག་བཞིན་དུ་
དབང་པོ་སོགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་
མཁྱེན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཐོག་མར་ཚོད་པ་ནི། ཅུ་བར། ཚད་མ་སློག་གྱུར་དོན་ཤེས་ཡིན། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱང་འཕེན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་བ་དག་གིས་དབང་སྤྱུག་བཀག་པ་དེ་ལྟར་རྩོད་ཀྱི་
འདོད་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་ཏེ། སློག་གྱུར་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
ཤེས་པ་རྣམས་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་འབྱུང་བ་ལ། སློན་དུ་གང་ཞིག་བསློམ་པས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་
འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་མ་བཟད། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། ཐམས་དེ་
ལྟ་བུ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་ཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན། ཚོལ་བའི་ཚུལ། ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བའོ།

དེ་དགག་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན། ཚོལ་བའི་ཚུལ། ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། མི་ཤེས་སློན་པར་བྱེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློན་པ་ཡང་དག་
ཏུ་འབྱུང་བ་དོགས་པ་ཅན་གྱི་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
ཐམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་སྤྱན་པ་འགའ་ཞིག་འཚོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བཤད་
པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བའི་ཚད་དུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་སྤྱིར་དེ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ་བུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློན་པ་གང་ཞིག་
གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུ་གང་གི་འདོད་པའི་དོན་འཁོར་བ་འཇུག་སློག་གི་རྣམ་གཞག་ཇི་

བཞིན་དུ་མཁམ་ནམ་མི་མཁམ་སྐྱོད་དུ་རྣམ་བར་དབྱེད་བ་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤོང་བུའི་
གྲངས་ལ་སོགས་བ་མཁམ་རྣམས་སམ་མི་རྣམས་ཐོག་མར་དབྱེད་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱོལ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མཁམ་བ་རེ་ཞིག་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད་ཀྱི་སྐྱོལ་བ་གཙོ་བོ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་སྤྱིང་ཞེས་བའོ། །

གསུམ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ལྷང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐུབ་བ་
སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ནི་ལྷང་དང་དོར་བུའི་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་འཇུག་སྟོན་ཐབས་དང་
བཅས་བ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་བ་མཐར་སྐྱོད་བར་མངོན་བས། སྐྱོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་དོན་
རྫོགས་བར་རྣམས་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་རིགས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ཡུལ་དུས་རིང་པོའི་
བར་དུ་ཚོད་བའི་གཟུགས་ལ་སོགས་བ་མཐོང་རྣམས་བ་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱོལ་བ་དོན་གཉེར་ཙན་གྱིས་
སྟོན་བ་མི་གཟུང་ངོ་ཞེས་བའོ། །

འོ་ན་ད་ལྟའི་དུས་ལྟ་བུ་སྟོན་བ་བྱ་ངན་ལས་འདས་བའི་མངོན་བ་བསྟན་ཟིན་བའི་འོག་ཏུ།
ལྷང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མཁམ་ཅིང་གཟིགས་བའི་སྐྱོ་ནས་བཅེ་བས་འདོམས་
བའི་སྟོན་བ་ཡང་དག་བ་ཞིག་མི་རྙེད་ལ། དེ་མི་རྙེད་ན་སྐྱོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་ལམ་གོང་མའི་རྫོགས་བ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
སངས་རྒྱས་དངོས་དང་ཁྱད་བར་མེད་བར་མངོན་སུམ་དུ་མངལ་ནས་བསམ་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་
ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བ་ཡོད་བས་སོ། །

དེས་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་ཚུལ།

དེས་ན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསམ་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་ཚུལ་ངེ་

ལྟར་དུ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་དོགས་པ་གཙོ་བོ་དེ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་དང་
 རྒྱུད་སྡེ་དག་ལས་འབྲུང་བའི་བསྟེན་བྱ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉེན་གྱི་དང་
 སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་ཆ་ཚང་བ་བྱུང་ན་རབ། དུས་གྱི་མཐར་དེ་ལྟ་བུ་ཚང་བ་དགོན་ན་ཡང་སློབ་
 ཡོན་གཉེས་ལས་ཡོན་ཏན་གཙོ་ཆེ་བ་ཞིག་དང་། ཆེ་འདི་དང་སྤྱི་མ་གཉེས་ལས་སྤྱི་མ་གཙོ་ཆེ་
 བ་དང་། བདག་གཞན་གཉེས་ལས་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཞིག་ཐོག་མར་བརྟག་ནས་དེའི་རྗེས་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལས་ཡང་རྒྱུད་ལྡན་སློབ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་འབྲུང་
 བ་བཞིན། ཅུ་བར་དད་པ་སྦྱང་བ་དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྱེད་ཏེ་གྲུས་པ་སྦྱེ་བ་གཉེས་སོ། །

དང་པོ་ལ་ཡང་། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་ཉིད་ཁེ་འདོད་
 ལ་གྲོང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་རྒྱན་མོའི་བྱི་སོ་ལ་རིང་བསྐལ་བབས་པ་
 བཞིན་སློབ་མའི་ངོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཅུང་མིན་ཅུང་རང་ངོས་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟས་ན་
 འདི་དང་སྤྱི་མའི་འདོད་དོན་ཀུན་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པས་ཁེ་ཆེ་ལ། ལྟས་བྱིན་དང་ལེགས་སྐྱར་
 གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་འོད་འདོམ་གང་པ་ཅམ་ལས་ཡོན་ཏན་གཞན་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་གྲོང་གྲུང་
 རྣམས་ཀྱང་འགོག་པའི་སྤྱིར། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

རང་གི་སློབ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཟུང་ན་མ་དད་པ་སོགས་རང་འབྲུགས་གྱིས་བརློག་བུས་
 ཤེད། སློབ་ལྡན་བུ་མཐོང་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བའི་སློབ་དེ་ཉིད་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ་དད་པ་ལ་
 གེགས་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ལ་སློབ་དུ་མཐོང་ན་ཡང་དད་པའི་གྲོགས་སུ་བསྐྱུར་བུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བལྟ་བ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བརློག་ཏུ་མེད་པའི་ངེས་
 ཤེས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚུལ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྒྱུད་བརྟག་གཉེས་ལས། སྤྱི་མའི་དུས་སུ་གྲུང་བ་ན། །རང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་གྱི་

སྒྱ། །ཞེས་དང་། །གཞན་ཡང་། །ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་བ་ན། །ང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་
འཛིན། །ང་ཡིན་སྐྱམ་དུ་ཤེས་བྱོས་ལ། །དེ་ཆེ་དེ་ལ་གྲུས་བ་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་། །མ་འོངས་
སྤྱིགས་མའི་དུས་སུ་ནི། །ང་ནི་བྱིས་པའི་གཟུགས་དང་ནི། །སྣ་ཚོ་གས་ཐབས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་
སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

མདོ་ལས་ཀྱང་། །ཀྱ་ཡེ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཀྱི། །བྱི་མའི་དུས་སུ་གྱུར་བ་ན། །ང་ནི་མཁམ་
པོའི་ལུས་ཀྱིས་སྟོན། །ང་ནི་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་གནས། །ཞེས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ལས་
མ་འོངས་སྤྱིགས་མའི་དུས་སུ་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་གང་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་སྣང་དོར་ཐ་
མལ་བའི་སློབ་དཔོན་དང་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྐྱའི་རྣམ་པ་སྟོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། །ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་བ་པོ་ཡིན་པའི་
ཆ་ནས་སྐྱབ་པ་ནི། །སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྣང་དོར་སྐྱལ་བའི་རོལ་གར་སྣ་
ཚོ་གས་བ་བསྟན་པ་ཡང་།

ཡབ་སྐས་མཛལ་བའི་མདོ་ལས་། །བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། །ལ་ལར་བདུད་ཀྱི་ཆ་
བྱད་ཀྱིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ། །འཛིག་ཉེན་རྣམས་ཀྱི་ཉོགས་མི་རུས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་བཞིན།

བདུད་དང་ཚངས་པས་འདུལ་བ་ལ་བདུད་དང་ཚངས་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་། །དེ་བཞིན་
ཐ་ན་བྱ་རི་དུགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་འོས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སློ་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ལ། །སྟོན་གྱི་དུས་སུ་སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ལ་འོངས་སྐྱའམ། །མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་རྣམ་པ་བསྟན་ནས་ཚོས་ཚོག་བཅད་གཅིག་གིས་

ཡུང་སྤྱོད་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བགྱི་བ་མཛད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་།

བདག་ཅག་སྤྱི་གསུམ་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་ནས་ཚོས་སྤོང་པའི་སྐལ་བ་མ་མཆིས་བས། རྒྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་གྱུར་ཏེ་
རང་ཅག་ལ་སྐལ་བ་དང་འཚོམས་པར་ཐ་མལ་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚུལ་བསྟན་ནས་མཛལ་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཡང་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། སྤྱོད་སྤྱོད་བསྐྱོ་གོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། རང་དེ་ལས་ངན་
སྤྱི་བ་པའི་ཆེ་ཆོད་ལ། །ལྷ་མ་མི་རུ་མཐོང་བ་དགའ་ཚད་ཡིན། །ཁྱི་དང་པོང་བུར་མ་མཐོང་བསོད་
ནམས་ཆེ། །མོས་གུས་སྤོང་ནས་བསྐྱེད་ཅིག་ཤུགས་སྤྱོད་སྤྱོད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་གི་ལྷ་མས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་ཡི་གེའི་སྤྱོད་བ་དང་། སྤོང་བ་འཕོག་ཚོག་ཚུལ་
བཞིན་དུ་གནང་ནས་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་སུ་འཇུག དེ་ནས་རང་གི་སྤོང་དང་འཚོམས་པར་མདོ་
སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྤོང་གསུམ་རིམ་གྱིས་བགྱི་བ་མཛད། མཐར་ཐུན་མོང་བ་བྱང་
ཚུབ་ལམ་རིམ་ལ་སྤོང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤོང་དུ་བཏང་ནས་རྒྱུད་སྤོང་གོང་འོག་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
གྱི་དབང་ལྱང་མན་དག་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་རྒྱགས་དགེས་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བས།

སྤོང་མ་རང་དོས་ནས་མ་འཇུག་པ་བྱུང་ན་ལྷ་མས་སྤྱི་གསུམ་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་བྱང་
འཇུག་སྤྱོད་བཞིའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་མཛད་པ་སོགས་སྤོང་གྱི་དུས་སུ་མཚོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་
རྣམ་པ་བསྟན་ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་དོས་ནས་མཛད་པ་དེ་སྤྱོད་
མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་སྤྱོད་མ་སྤོང་བཟང་ཚོས་དབྱིངས་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཐལ་སྤོང་ལས། དེ་ཡང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བསྟན་པ་མི་རིགས་པ་འཕོག་པའི་མི་སྤྱོད་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་དང་། དེར་བསྟན་འོས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱགས་ཡང་དག་

གཉིས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

དང་པོ་ནི། རང་ལ་ཚོས་འབྲེལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཅན། ཐ་མལ་རྣམ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ནི་མིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱིར་བ་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན་སྤར་བཞིན་ལ། རང་ལ་བསྐྱོས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་བ་འོས་ཏེ། རང་གི་དབང་པོ་དང་འཚམས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྟག་མེད་དུ་མཛད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་བསྟན་པ་བཞིན།

ཡང་ཚོས་ཅན་སྤར་བཞིན་ལ། རང་གི་ཚོས་ཀྱི་ལུས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་འདྲིན་དུ་བྱས་པས་བཏེན་དགོས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་ས་པོན་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་བཅུ་གས་པ་ནས་སྐྱོང་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཞེས་སོགས་བཞིན་སྤྱིར་ལུས་ཀྱི་མ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱང་རང་གི་སྐྱ་མ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡང་། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་བྱུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚོགས་བསོག་པ་མཛད། མཐར་སངས་རྒྱས་པ་ཀུན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་སྤྱིར་ཡིན་ལ།

དེའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཁྱེན་བཅེ་བུས་གསུམ་ལ་སོགས་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་མཉམ་ཞིང་། སྤྱགས་སྤྱིང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་རིགས་པས་གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་བྱང་
 སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཅག་གི་དོན་མཛད་པ་ཁས་སྦྱངས་དགོས་ན། དེ་གང་ཡིན་སྟུང་
 དུ་འཚོལ་བ་ན་ད་ལྟར་རང་ལ་སྦྱང་དོར་གྱི་གནས་བསྟན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་དག་
 ལས་གཞན་པའི་མཚན་གཞིར་མི་རྟོག་པ་ནི།

ཨ་རྟེ་རྟེའི་རྒྱུད་ལས། རིན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་མ་དེ། །ལག་པའི་མཐེལ་ལམ་སྤྱིང་གའི་དགྱིལ།
 ལུས་ཀྱི་ཆལ་གས་གང་བསྐྱོམས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱལ་སྤྱིང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སེ། གང་ཟག་དེ་ཡིས་
 སྤྱད་པར་གྱེད། །ཅེས་དང་། གེལ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་གྱིས། སྟོན་བྱོན་གྱི་སངས་རྒྱལ་
 བྱང་སེམས་རྣམས། །ད་དུས་ཀྱི་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པ། ཁས་ལེན་ཅམ་མིན་པར་བསམ་ཤེས་
 བ། །མཚན་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་མའི་ཐོག་ཏུ་འདོམ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་མགོན་ལ་བསམ་བྱས་ནས། །སྟོབ་མར་གྱུར་ནས་བརྟན་ན་
 བེ། །སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པས་ན། དེས་ན་ཉལ་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འཕྲོག། །ཅེས་དང་།

ལམ་རིམ་བདུད་ཅི་སྤྱིང་པོ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་དེ། །རང་གི་
 སྤྱོད་མའི་བཤེས་ལྱིར། །དེ་ལ་མ་གྲུས་རྒྱལ་ཀུན་མ་གྲུས་པར། །གསུངས་སྤྱིར་དེ་ལས་རྣམ་
 སྟོན་སྤྱི་བ་གང་། །ཞེས་རང་གི་སྤྱོད་མ་ལ་བརྟན་སྟོན་དང་མ་གྲུས་པ་བྱས་ན་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
 ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་སྟོན་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐར་རང་ལ་ཚོས་
 ཚོག་བཅད་གཅིག་ཅམ་ཡན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་མ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པའི་དད་པ་སྦྱངས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ།

གྲུབ་ཆེན་ཉེ་ལོ་པས། དགོས་འདོད་ཀུན་གྱི་མཚོག་གྱུར་པ། །སྤྱོད་མ་ཡིན་ནོ་རྒྱ་རོ་པ། །ཞེས་

དང་། རྒྱལ་བ་མོད་ཚང་བས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་བ་མང་ལགས་ཏེ། །སློམ་བསྐྱོམ་བའི་གོང་ན་
མེད། །བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱེད་བ་མང་ལགས་ཏེ། །གསོལ་བ་འདེབས་བའི་གོང་ན་མེད། །རྒྱུད་དུ་
གསོལ་བ་བཏབ་བ་ན། །འབྲུལ་མེད་ཉམས་སྤོང་འོང་བར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་པོས། མདོར་ན་ཉམས་ཉོགས་ཆེ་ཚུང་གང་སྐྱེད་ཀྱང་། །དད་བ་
ཆེ་ཚུང་བསྐྱོམ་བའི་མཐུ་ཡིན་བས། །དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས་དྲིན་ཅན་སློམ་མ་ལ། །ཡོན་ཏན་
བསམ་ཞིང་སྐྱོན་ནས་མི་བཟོ་བའི། །གདམས་བ་འདི་ཉིད་མཐེལ་དུ་འདྲིན་བ་དང་། །དམ་བཅའ་
འདི་འདྲ་གོགས་མེད་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །

གཉིས་བ་དེ་ལ་དོགས་བ་གཅོད་བ་ནི། གང་ཞིག་རྣམ་ཉོག་གིས་རྒྱུད་སྐྱོམ་བ་རིགས་ལམ་
གོལ་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་ནི་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོད་ཏན་ཀུན་ལྡན་དུ་ཐེག་བ་ཆེ་
ཚུང་གི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ནས་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་ཐེན་བས། བདག་ཅག་གི་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་འདི་རྣམས་རིང་དུ་འདྲིས་བ་ལས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་
མདོན་བས་སངས་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་རུང་སྐྱམ་མོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་དབེ་དང་རྒྱུ་མཚན་ལ་དབྱུད་ནས་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ངེས་བ་མེད་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་
ཤེས་ཉིད་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་རང་ཅག་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་བ་ལ་ལས་སྣང་གིས་སྣང་ཚུལ་འདྲ་
མིན་འབྱུང་བ་ཡང་། འདྲུག་བར། ཚུ་འབབ་གྲང་ལ་ཡི་དུགས་རྣམས་སྐྱོ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གཞི་གཅིག་ལ་ཡང་ལས་ཅན་སྣ་མི་ཡི་དུགས་གསུམ་གྱིས་སྣང་ཚུལ་ཐ་དད་དང་། དབྱར་དབྱུན་
ཉི་ལྔའི་ཆ་གང་གོ་སྤྲོད་བ་སྣང་བ་སོགས་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱལ་མཐིས་ནད་
ཅན་ལ་དུང་སེར་སྣང་བ་དང་། རྒྱུད་ནད་ཅན་ལ་གངས་རི་སྐྱོན་པོར་སྣང་བ་དང་། རབ་རིབ་ཅན་
ལ་སྐྱོ་ཤད་སྣང་བ་སོགས་འབྲུལ་སྤྲུགས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མི་བདེན་བ་

ཀྱན་ལ་ཡོད་པས། བདག་ཅག་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གྲངས་ཚང་
བ་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་འཁྲུལ་སྤང་བསྐྱེད་པའི་ཤུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱ་འདི་འདྲ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་
པར་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད།

མོ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྲི་མོ་
སྤྲད་ཁོག་རུལ་ཞིང་འབྲས་གང་བར་གཟིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་
འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་བྱིམ་བཙུན་ཞིང་ཚོ་ཞིང་འབྲུ་ཐུག་འཐུང་བ་ཞིག་དུ་གཟིགས་ཏེ།

ཉེ་ལོ་བའང་ལུང་པའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉ་པ་ཞིག་མ་གཏོགས་གྲུབ་ཆེན་དུ་དོགས་པ་
ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་མ་ཟད་རྒྱ་རོ་པས་ཀྱང་ཉ་གསོན་སྲེག་མཛད་པར་གཟིགས། གྲུབ་ཆེན་ནག་
པོ་པས་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་པག་མོ་མཛེ་མོར་གཟིགས།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་མི་ལ་རས་པ་ཡང་། རྒྱ་རོ་བོན་རྒྱུང་གིས། མི་ལ་རས་པ་སྐྱད་པ་དེ། །མ་
མཐོང་གོང་ནས་སྐྱ་ཆེ་བ། །རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་འདྲ་ལོ་སྐྱད། མཐོང་ནས་བྱུང་དུ་སླེབ་ཅ་ན། །མི་
ཅན་གཅེར་ཉལ་གྱེད་པ་ཞིག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།

དུས་སྤྱིས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་། སློ་མང་བཀའ་འགྲུར་སྐྱ་མ་སློ་བཟང་དོན་
ལྡན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་འགྲུར་ལྡགས་ལུང་སྐྱུལ་སྐྱབས་དེར་ཚོས་ལྷུ་བ་གྲུ་པ་ཞིག་གིས་ལྡགས་
ལུང་མ་ཐོས་པ་མ་ཟད་ཤུག་གི་པོ་ཉི་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཤུག་ཞོང་པ་གང་མདུན་དུ་བཞག་པ་
མཐོང་ནས་ལུང་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྐྱ་མས་ཤུག་ལྡན་དུ་གསོལ་བ་མཐོང་། དགོང་མོར་གསུང་ཚོས་
གྲོལ་མཚམས་ཤུག་དེ་བསྐྱས་འགྲོ་བའི་སྤང་བ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་མགོ་ལོག་ཨ་རིག་སྤྲོད་པའི་
ངག་དཔོན་ཞིག་སྐྱ་ལྡན་དུ་རྗོ་མཇལ་སྐྱབས། རོ་བོ་ལྷ་ཞོག་མར་མེ་ཅམ་མ་མཐོང་།

དེ་ནས་ཁོས་བྲི་མཚོད་དང་ཕྱག་སྐོར་སོགས་བྱས་ནས་ལས་སྐྱོབ་སྦྱོང་ན་ཡང་མར་མེ་
 ཚམ་ལས་རྫོ་བོ་མ་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ཞིག་རང་གི་སྤྲང་
 བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དབྱུད་དེ། སླ་མ་ལ་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
 གྱི་སྦྱོན་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་བཞོད་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་ཉུགས་སུ་
 གོ་ནས་བསམ་སློབ་མཐའ་བསྐོར་རི་བསྐོར་བྱས་ཏེ།

དོན་ལ་སླ་མ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་རང་གི་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཚམ་དུ་བཟད་བསམ། གོང་གི་ཕྱང་
 རིགས་ཚད་མ་དག་ལས་སླ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་ཆེད་དེ་རང་གི་སློབ་འདི་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ན་ཅ་བ་དད་པ་སྦྱངས་
 བ་ཞེས་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཉོགས་པ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་འཇུག་ཏེ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་། སླ་མ་སངས་རྒྱས་ལས་
 ལྷག་པའི་བཀའ་ངོན། ཚོས་གསུངས་པའི་བཀའ་ངོན། ཤེས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་
 ངོན། ཟང་ཟེང་གིས་འཁོར་དུ་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་ངོན་འཇུག་པར་བྱ། སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་ཡང་
 མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བཀའ་སྤྱི་ཆེད་པ་དག་དང་རིམ་གྲོ་དང་། །སྦྱབ་པའི་སློབ་ནས་བཤེས་གཉེན་
 བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་བསྟེན་ཚུལ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སླ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་
 སྦྱབ་པ་ནི་མཚོག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་སློབ་གསལ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྦྱར་མཛད་
 བ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་ཕྱགས་དམ་གཅེས་སྦྱས་སུ་མཛད་པ་གལ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཐོང་ནས་འདིར་ཅུང་ཟད་སློབ་ཟེན། ད་ནི་དཀྱུས་མཛད་པ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་
 མཐོང་ནས་འདིར་ཅུང་ཟད་སློབ་ཟེན། ད་ནི་དཀྱུས་མའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཚིག་ནི།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྐྱུང་། །

ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤའ་བདུན་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་སྐྱུང་བོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ། །

གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །

རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཚོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེང་གའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚིགས་དུ་མའི་ཚེད་དུ་དམིགས་
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་
ལའང་སྐྱུར་ཚོག་བའི་དགོ་བསྟོའི་སྟོན་ཚིག་ཏུ་ཤུག་ཉེ་དགོ་སྟོང་ཚོས་སྐྱོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱུར་བའོ། །